

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ОПРЕДЕЛЯМ:

РОСИЦА КАРАМФИЛОВА
Министър на околната среда и
водите

Дата: 03.11.2022г.

Специфични и подробни цели на опазване на
защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“,
съгласно Решение по т. 1 от Протокол № 26 от заседание на
Националния съвет по биологично разнообразие, проведено на
28.04.2022 г.

Автори на текста: Николай Караиванов¹, Невена Иванова¹, Боян Мичев¹

¹ Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН

Съдържание

Въведение.....	6
Специфични цели за A004 <i>Tachybaptus ruficollis</i> (малък гмурец)	8
Специфични цели за A005 <i>Podiceps cristatus</i> (голям гмурец).....	11
Специфични цели за A006 <i>Podiceps grisegena</i> (червенорот гмурец).....	15
Специфични цели за A008 <i>Podiceps nigricollis</i> (черноврат гмурец).....	18
Специфични цели за A391 <i>Phalacrocorax carbo sinensis</i> (Голям корморан)	21
Специфични цели за A875 <i>Microcarbo pygmaeus</i> (Малък корморан).....	25
Специфични цели за A020 <i>Pelecanus crispus</i> (Къдроглав пеликан)	29
Специфични цели за A021 <i>Botaurus stellaris</i> (Голям воден бик)	32
Специфични цели за A022 <i>Ixobrychus minutus</i> (Малък воден бик).....	35
Специфични цели за A023 <i>Nycticorax nycticorax</i> (Нощна чапла)	38
Специфични цели за A024 <i>Ardeola ralloides</i> (Гривеста чапла)	42
Специфични цели за A026 <i>Egretta garzetta</i> (Малка бяла чапла).....	45
Специфични цели за A773 <i>Ardea alba</i> (Голяма бяла чапла).....	48
Специфични цели за A028 <i>Ardea cinerea</i> (Сива чапла)	51
Специфични цели за A029 <i>Ardea purpurea</i> (Червена чапла)	55
Специфични цели за A030 <i>Ciconia nigra</i> (Черен щъркел).....	58
Специфични цели за A031 <i>Ciconia ciconia</i> (Бял щъркел).....	60
Специфични цели за A032 <i>Plegadis falcinellus</i> (Блестящ ибис)	64
Специфични цели за A034 <i>Platalea leucorodia</i> (Бяла лопатарка)	66
Специфични цели за A036 <i>Cygnus olor</i> (Ням лебед).....	69
Специфични цели за A038 <i>Cygnus cygnus</i> (Поеен лебед).....	72
Специфични цели за A039 <i>Anser fabalis</i> (Посевна гъска).....	75
Специфични цели за A394 <i>Anser albifrons albifrons</i> (Голяма белочела гъска)	77
Специфични цели за A042 <i>Anser erythropus</i> (малка белочела гъска)	79
Специфични цели за A043 <i>Anser anser</i> (Сива гъска)	81
Специфични цели за A396 <i>Branta ruficollis</i> (Червеногуша гъска).....	84
Специфични цели за A397 <i>Tadorna ferruginea</i> (червен ангъч)	87
Специфични цели за A048 <i>Tadorna tadorna</i> (Бял ангъч)	90
Специфични цели за A050 <i>Anas penelope</i> (Фиш)	92
Специфични цели за A051 <i>Anas strepera</i> (Сива патица).....	95

Специфични цели за A053 <i>Anas platyrhynchos</i> (Зеленоглава патица)	98
Специфични цели за A054 <i>Anas acuta</i> (Шилоопашата патица)	102
Специфични цели за A055 <i>Anas querquedula</i> (Лятно бърне).....	105
Специфични цели за A056 <i>Anas clypeata</i> (Клопач)	109
Специфични цели за A059 <i>Aythya ferina</i> (кафявоглава потапница).....	111
Специфични цели за A060 <i>Aythya nyroca</i> (белоока потапница).....	115
Специфични цели за A061 <i>Aythya fuligula</i> (качулата потапница).....	118
Специфични цели за A062 <i>Aythya marila</i> (планинска потапница).....	121
Специфични цели за A066 <i>Melanitta fusca</i> (кадифена потапница)	123
Специфични цели за A067 <i>Vucephala clangula</i> (обикновена звънарка)	125
Специфични цели за A767 <i>Mergellus albellus</i> (малък нирец)	127
Специфични цели за A069 <i>Mergus serrator</i> (среден нирец)	130
Специфични цели за A070 <i>Mergus merganser</i> (голям нирец).....	132
Специфични цели за A072 <i>Pernis apivoris</i> (осояд)	135
Специфични цели за A073 <i>Milvus migrans</i> (черна каня).....	137
Специфични цели за A075 <i>Haliaeetus albicilla</i> (морски орел)	140
Специфични цели за A080 <i>Circus gallicus</i> (орел змияр)	142
Специфични цели за A081 <i>Circus aeruginosus</i> (тръстикова блатар)	146
Специфични цели за A082 <i>Circus cyaneus</i> (полски блатар)	148
Специфични цели за A083 <i>Circus macrourus</i> (степен блатар).....	150
Специфични цели за A086 <i>Accipiter nisus</i> (малък ястреб).....	152
Специфични цели за A402 <i>Accipiter brevipes</i> (Късопръст ястреб).....	154
Специфични цели за A087 <i>Buteo buteo</i> (обикновен мишелов).....	156
Специфични цели за A403 <i>Buteo rufinus</i> (белоопашат мишелов)	159
Специфични цели за A858 <i>Clanga pomarina</i> (малък креслив орел)	161
Специфични цели за A859 <i>Clanga clanga</i> (голям креслив орел)	164
Специфични цели за A091 <i>Aquila chrysaetos</i> (скален орел)	166
Специфични цели за A404 <i>Aquila heliaca</i> (Царски орел).....	168
Специфични цели за A092 <i>Hieraaetus pennatus</i> (малък орел)	170
Специфични цели за A094 <i>Pandion haliaetus</i> (орел рибар)	172
Специфични цели за A096 <i>Falco tinnunculus</i> (черношипа ветрушка)	174
Специфични цели за A097 <i>Falco vespertinus</i> (вечерна ветрушка)	176
Специфични цели за A098 <i>Falco columbarius</i> (малък сокол).....	178
Специфични цели за A099 <i>Falco subbuteo</i> (сокол орко).....	180
Специфични цели за A119 <i>Porzana porzana</i> (Голяма пъструшка).....	181
Специфични цели за A893 <i>Zapornia pusilla</i> (малка пъструшка)	183
Специфични цели за A122 <i>Crex crex</i> (ливаден дърдавец)	185

Специфични цели за A123 <i>Gallinula chloropus</i> (зеленоножка).....	188
Специфични цели за A125 <i>Fulica atra</i> (лиска).....	190
Специфични цели за A127 <i>Grus grus</i> (сив жерав).....	193
Специфични цели за A130 <i>Haematopus ostralegus</i> (стридояд).....	195
Специфични цели за A131 <i>Himantopus himantopus</i> (кокилобегач).....	198
Специфични цели за A132 <i>Recurvirostra avosetta</i> (саблеклюн).....	200
Специфични цели за A136 <i>Charadrius dubius</i> (речен дъждосвирец).....	202
Специфични цели за A141 <i>Pluvialis squatarola</i> (сребриста булка).....	205
Специфични цели за A142 <i>Vanellus vanellus</i> (обикновена калугерица).....	208
Специфични цели за A146 <i>Calidris temminckii</i> (сив брегобегач).....	210
Специфични цели за A147 <i>Calidris ferruginea</i> (кривоклюн брегобегач).....	212
Специфични цели за A149 <i>Calidris alpina</i> (тъмногръд брегобегач).....	214
Специфични цели за A861 <i>Calidris pugnax</i> (бойник).....	216
Специфични цели за A152 <i>Lymnocyptes minimus</i> (малка бекачина).....	218
Специфични цели за A153 <i>Gallinago gallinago</i> (средна бекачина).....	220
Специфични цели за A156 <i>Limosa limosa</i> (черноопашат крайбрежен бекас).....	222
Специфични цели за A768 <i>Numenius arquata arquata</i> (голям свирец).....	224
Специфични цели за A161 <i>Tringa erythropus</i> (голям червеноног водобегач).....	226
Специфични цели за A162 <i>Tringa totanus</i> (малък червеноног водобегач).....	228
Специфични цели за A163 <i>Tringa stagnatilis</i> (малък зеленоног водобегач).....	230
Специфични цели за A164 <i>Tringa nebularia</i> (голям зеленоног водобегач).....	232
Специфични цели за A165 <i>Tringa ochropus</i> (голям горски водобегач).....	234
Специфични цели за A166 <i>Tringa glareola</i> (малък горски водобегач).....	236
Специфични цели за A169 <i>Arenaria interpres</i> (камъкообръщач).....	238
Специфични цели за A862 <i>Hydrocoloeus minutus</i> (малка чайка).....	240
Специфични цели за A179 <i>Larus ridibundus</i> (речна чайка).....	242
Специфични цели за A182 <i>Larus canus</i> (чайка буревестница).....	245
Специфични цели за A459 <i>Larus cachinnans</i> (Каспийска чайка).....	247
Специфични цели за A894 <i>Hydroprogne caspia</i> (каспийска рибарка).....	250
Специфични цели за A193 <i>Sterna hirundo</i> (речна рибарка).....	252
Специфични цели за A885 <i>Sternula albifrons</i> (белочела рибарка).....	254
Специфични цели за A734 <i>Chlidonias hybrida</i> (белобуза рибарка).....	256
Специфични цели за A197 <i>Chlidonias niger</i> (черна рибарка).....	260
Специфични цели за A198 <i>Chlidonias leucopterus</i> (белокрила рибарка).....	263
Специфични цели за A215 <i>Bubo bubo</i> (бухал).....	265
Специфични цели за A229 <i>Alcedo atthis</i> (земеродно рибарче).....	267
Специфични цели за A230 <i>Merops apiaster</i> (обикновен пчелояд).....	270

Специфични цели за A231 <i>Coracias garrulus</i> (синявица)	272
Специфични цели за A236 <i>Dryocopus martius</i> (черен кълвач)	275
Специфични цели за A429 <i>Dendrocopos syriacus</i> (сирийски пъстър кълвач)	277
Специфични цели за A249 <i>Riparia riparia</i> (брегова лястовица)	279
Специфични цели за A294 <i>Acrocephalus paludicola</i> (водно шаварче).....	281
Специфични цели за A338 <i>Lanius collurio</i> (червеногърба сврачка).....	283
Специфични цели за A339 <i>Lanius minor</i> (черночела сврачка)	285
Специфични цели за A379 <i>Emberiza hortulana</i> (градинска овесарка)	287
Цитирана литература:	289

Въведение

Специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“ по Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици заема площ от 2582,3 ха и попада изцяло в Континенталния биогеографски регион. Обявена е със Заповед № РД-561 от 05.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 84 от 2008 г.). Съгласно стандартния формуляр за данни (СФ) в зоната предмет на опазване са 112 вида птици. Разположена е на 4-5 км западно от село Мечка. На север границата ѝ съвпада с държавната граница, на юг и запад е обградена от склоновете на високия дунавски бряг, на изток достига до вилно селище в местността “Стълпище”. Срещу западния край на рибарниците е разположен о-в Батин, а срещу източния - Безименен остров. Видът на мястото се определя от басейните на рибарниците, обрасли с мочурна хигрофитна и хидрофитна растителност с преобладаване на обикновена тръстика (*Phragmites australis*). Около рибарниците се простират влажни ливади с преобладаване на ливадна власатка (*Festuca pratensis*), броеничеста ливадина (*Poa sylvicola*) и др.

Литературна справка

Самостоятелните публикации за орнитофауната на рибарници „Мечка“ има публикувани преди повече от 20 години - Василев (1999), Vassilev (2003). Данни за птиците в тази територия се откриват в публикации за проучвания на река Дунав и нейното биологично разнообразие – Паспалева-Антонова, 1961; Шурулинков et.al., 2005; Shurulinkov et.al., 2016; Димитров, 2018; Shurulinkov et.al., 2019. Данни за видовете птици, които се срещат в рибарниците могат да се намерят и в някои общи публикации като Нанкинов et al., 1997; Michev and Profirov 2003; Янков (ред.), 2007; Костадинова и Граматиков (ред.), 2007; Червена книга на Република България (2015).

Резултати от полевите изследвания

Рибарници Мечка бяха посетени на 25 и 26 май и на 17 и 18 юни 2021 г. Рибарниците са пресъхнали и не са действащи поне от 17 години. Водни площи бяха наблюдавани само в някои по-дълбоки канали и именно в тях бяха отчетени водолюбиви видове птици. По-голяма част от площите на рибарниците са заети със суха тръстика. Бяха наблюдавани малък брой (11) целеви видове птици: *Egretta garzetta*, *Haliaeetus albicilla*, *Lanius collurio*, *Merops apiaster*, *Ardea cinerea*, *Nycticorax nycticorax*, *Larus cachinnans*, *Phalacrocorax carbo*, *Ardeola ralloides*, *Circaetus gallicus*, *Buteo buteo*. На малък остров, разположен източно на о. Батин (в румънския участък на реката), беше установена малка смесена кормораново-чаплова колония. Тя се състоеше от около 43 двойки голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), около 10 дв. малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), 4-5 дв. нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), 1-3 дв. сива чапла (*Ardea cinerea*) и 1 дв. лопатарка (*Platalea leucorodia*).

Установени заплахи

Рибарниците не са действащи и поради тази причина в тях не навлизат дунавски води. По-голяма част от площта им е заета от суха тръстика. Големите басейни са разорани и превърнати в ниви. В тях се отглежда царевица и млади топови насаждения за дърводобив. Зоната в това си състояние е загубила орнитологичната си стойност и не може да осигури подходящи местообитания за водоплаващи и водолюбиви видове птици.

Сн. 1 Осушените басейни на рибарниците, превърнати в обработваеми площи и трайни насаждения.

Настоящият документ включва следните раздели с важна информация:

- ✓ Код и наименование на вида
- ✓ Кратка характеристика на вида
- ✓ Характер на пребиваване в страната, характерно местообитание и хранене
- ✓ Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво
- ✓ Състояние на ниво СЗЗ
- ✓ Анализ на наличната информация
- ✓ Цели за подобряване/поддържане на стабилна/нарастваща тенденция на популацията на вида в зоната
- ✓ Необходимост от промени на СФ на СЗЗ
- ✓ Използвана литература

Природозащитните цели са представени в текста по-долу в табличен вид, като са изведени на преден план основни параметри с техните целеви стойности, към които да се насочат природозащитните цели така, че да се постигне стабилна/нарастваща тенденция на популацията на вида. Необходимо е обаче да поясним, че поради липсата на систематизиран мониторинг на птиците в СЗЗ от Натура 2000 в България, **не са посочвани тенденции в популациите на видовете**, а само целеви стойности за минималния размер на популациите в зоната. За да се посочат статистически достоверни, дори и само краткосрочни тенденции в популациите (за 10 г. период) на птиците в СЗЗ, са необходими данни от поне 5 г. систематизиран мониторинг на видовете.

Видове, заради които зоната е била първоначално обявена (т.е. които са присъствали преди време), но повече от 10 години вече не присъстват в зоната, им е дадена оценка на популацията D, за тях не са разработени цели и в колона NP е поставен знака „X“. За тези видове е поставена само една цел - допълнителни проучвания за присъствието на вида в зоната след подобряване/възстановяване на местообитанието.

Ключовите за целевите видове местообитания попадат в частни земи и възстановяването на влажната зона или част от нея трябва да става чрез стимулиране на собствениците чрез субсидии, намаляване на такси, данъци и др.

Специфични цели за A004 *Tachybaptus ruficollis* (малък гмурец)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 23-29 cm, тегло 0,120 – 0,235 kg, размахът на крилата - 40-45 cm. В брачно оперение темето, гърбът и вратът са черно-кафяви. Бузите, шията и горната част на гърдите са кестеняво-рижи. Тялото отстрани е черно-кафяво. В зимно оперение общата окраска е по-светла и размита. Бузите, шията и гърдите бежавокафяви. Подбрадието и коремът – бели. Гърбът е тъмен. Без полов диморфизъм, със слаби възрастови различия. Младите са като възрастните в зимно оперение, но с тъмни ивици зад и под окото. (Svensson, 2009, Симеонов и др. 1990, Cramp, Simmons, 1977).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, мигриращ и зимуващ вид за страната. Зимува по незамръзналите водоеми в границите на гнездовия ареал. Птици от Северна и Средна Европа зимуват по Черноморието. Миграцията е от началото на септември до март. В средата на зимата по водоемите на страната се задържат няколко стотин екземпляра – между 400 и 1500 индивида съгласно Докладването от 2019 г. По-големи струпвания са установени във Варненското езеро, залива при Бургас и яз. Искър. Гнезди на отделни двойки и в колонии. Снася в края на април, началото на май 4 до 10 бели яйца. Малките са гнездобегълци. (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012).

Характерно местообитание

През размножителния период, миграция и зимуване обитава както равнинните, така и планински водоеми. Среща се в малки и големи сладководни или бракични водоеми, като езера, реки, блата, канали, рибарници, утайници и др., обрасли с тръстика, камъш, папур и друга водна растителност до 800 м.н.в.

При миграция и зимуване се концентрира предимно по морските заливи, крайморските езера и блата и язовирите (Симеонов и др. 1990). Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са 1110, 1130, 1150, 1160, 3260 и 3270, а през размножителния период сладководни местообитания от типа на 3130, 3140, 3150, (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с дребна риба, ракообразни, миди, жаби, водни насекоми и техните ларви, а също така и с водорасли (Нанкинов, 2012).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Видът е разпространен в цялата равнинна и полупланинска част на страната, където има макар и малки влажни зони, обрасли с висша водна растителност. Основната част от популацията е концентрирана в Тракийската низина, по Дунавското и Черноморското крайбрежие, в Дунавската равнина, Софийското поле и по долините на по-големите реки (Янков отг. ред., 2007).

В Тунджанската равнина гнездови находища има по р. Тунджа, в редица рибарници, язовири и микроязовири. През зимния период малките гмурци се концентрират в речните вировете по р. Тунджа, кариерите покрай реката и язовирите (Даскалова и др., 2020).

По дунавското крайбрежие видът е разпространен в почти всички подходящи местообитания, но не е многочислен. Регистриран е във влажни зони, покрити с гъсти тръстикови масиви. Броят варира между 24 и 50 гнездящи двойки, но предвид характера

на местообитанието и ниската откриваемост, вероятно числеността е по-висока (Shurulinkov et al., 2019).

Според IUCN 2021 видът е слабо засегнат – LC (Least Concern). Включен в Червената книга на България в категорията „Уязвим вид“. Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 500 – 1500 двойки, а според Янков, 2007 числеността е 800 – 1900 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.), както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е неизвестна. За гнездовата популация са посочени следните заплахи: G05, G06, J02, F02.

Зимуващата популация е оценена на 400 – 1500 индивида, като по данни от Средно зимно преброяване за България през период 2013-2018, минималната зимуваща популация е 384 индивида, а максималната – 987. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е флукутираща, променлива.

Мигриращата национална популация е оценена на 500 – 1000 индивида. За мигриращата популация са посочени следните заплахи: K04, F26, G12.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ, преминаващ и зимуващ. Гнездящата популация се оценява на **1 - 5 двойки**, което представлява **0,2 - 0,3 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на **6 - 42 индивида**, което е **1,2 – 4,2 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на **2 - 4 индивида**, което е **0,2 – 0,5 % от националната зимуваща** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Видът е гнездил с невысока численост в рибарниците, когато са функционирали, като постепенно числеността му намалява с пресъхването на басейните и след 2012 г. вече не е установено гнездене.

Публикуваната информация за гнезденето на вида в зоната през периода 2006-2013 г. посочва численост между 1 и 3 двойки, като след 2013 г. видът вече не е установен според Shurulinkov et al. (2019). До 2010 г. рибарници Мечка все пак са имали значение за гнезденето на вида, като в тях са гнездили около 7% от дунавската популация на вида и мястото е било едно от важните гнездовища по дунавското крайбрежие. Според Матеева и др. (2013) в зона са гнездили между 3 и 5 двойки през 2010 г., 3-4 дв. през 2011г. и 1 двойка през 2012 г. На 6.06.2011г. в зоната са наблюдавани 2 птици (Данни от eBird и Профиров, непубликувани данни). Теренното проучване през 2021 г. установи че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. През май и юни 2021 г. видът не е установен на територията на защитената зона.

Данните за зимуването на вида в зоната са от средно зимните преброявания през 2019 и 2020 г. През есенно-зимния период територията на рибарници Мечка е пресушена и в последните 10 години не се наблюдава концентрация на птици в района. Малкият гмурец е наблюдаван еднократно, 1 птица на 11.01.2020г, в река Дунав срещу територията на рибарниците.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция. Основна заплаха за вида е намаляване на площта на сладководните рибовъдни стопанства, поради смяна на предназначението им (Големански, 2011). Това бе установено и по време на теренните проучвания през 2021 г.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за гнездящата, мигриращата и зимуващата популация: G05, G06, J02, F02, K04, F26, G12, валидни за зоната са:

- G05 - Сладководен риболов и улов на черупчести организми (професионален);
- G06 – Сладководен риболов и улов на черупчести организми (спортен);
- G12 - Прилов и инцидентно убиване (при риболовни и ловни дейности);
- K04 - Изменение на хидродинамичните характеристики;
- F26 - Отводняване, пресушаване и превръщане на влажни зони, блата, тресавища и т.н. в жилищни или ваканционни зони (в случая за зоната е валидно превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения – A31, B01 и K02).

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г. те са напълно сухи, а през 2021 г е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 1 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 1 – 5 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени гнездящи двойки и единични птици от вида. Целевата стойност следва да е не повече от 0 – 1 двойка. Необходимо е поддържане на водните нива в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида. Възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.	Целенасочен мониторинг за за установяване на актуалния размер на популацията до 2025 г.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	6 - 42	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 6 до 42 инд. Тези данни вероятно са силно завишени.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	2 - 4	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 2 и 4. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2020 г. е установен 1 инд. в р. Дунав.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат оводнени някои от басейните.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Включва гнездовото местообитание. Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата зимуваща численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на зимуващата популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната зимуваща популация на вида от категория „В“ в категория „С“, тъй като нередовно зимува с ниски числености до 2 % от националната зимуваща популация на вида.

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на 0 – 1 двойки.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A004	<i>Tachybaptus ruficollis</i>			w	2	4	i		G	C	B	C	C
B	A004	<i>Tachybaptus ruficollis</i>			r		1	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A005 *Podiceps cristatus* (голям гмурец)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 46-51 cm, тегло 0,700 – 1,400 kg, размахът на крилата - 59-73 cm. Най-едрият гмурец с дълго, ниска тяло и дълга, тънка шия, държана изправена или свита с глава на гърба. В брачно оперение перата по челото, темето и тила са черни. Теменните

пера са дълги и образуват „рогчета“. Перата около ушите и бузите също са удължени, кафяво-рижи, на върха черни и образуват „бакенбарди“. Мъжките са с по-широки „бакенбарди“ и по-дълги „рогчета“. Гърбът и крилата са тъмнокафяви, околоочното поле, шията, гърдите и коремът са бели, слабините светлокафеникави.

През зимата отсъстват „бакенбардите“ и „рогчетата“. Перата край бузите са бели, шията отпред, гърдите и коремът също са бели. При големия гмурец бялото в зимното оперение е повече от при другите видове гмурци. С бяло над окото и черна ивица от окото до човката.

Почти без полов диморфизъм. При младите бузите са с ивици, човката е бледорозова. (Svensson, 2009, Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, мигриращ и зимуващ вид за страната. Зимува по незамръзналите водоеми в Западна и Южна Европа. Миграцията е през септември-ноември и февруари-март. В резултат на миграции през есента и зимата числеността му нараства няколкократно особено в морските заливи, крайморските езера и по-големите вътрешни водоеми. У нас зимуват птици от европейската територия на Русия, скандинавските страни, Чехия, Полша, Румъния.

Гнезди на отделни двойки и в колонии. Снася през март - април, 1 до 9 яйца. Малките са гнездобегълци. Стават самостоятелни на 70-80 дневна възраст (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава езера, крайбрежия на реки, блата, канали, рибарници, утайници и др., обрасли с тръстика, камъш, папур и друга водна растителност до 800 м.н.в.

При миграция и зимуване посещава както тези водоеми, така и много често морските заливи, крайморските езера и блата и високо разположените язовири – Доспат, Камчия, Искър, Батак и др. (Симеонов и др. 1990). Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са 1110, 1130, 1150, 1160, 3260 и 3270, а през размножителния период сладководни местообитания от типа на 3130, 3140, 3150, (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с дребна риба, ракообразни, миди, жаби, водни насекоми и техните ларви, а също така и с водни растения. Младите се изхранват предимно с насекоми (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространението на вида е разпръснато и групово във всички равнинни райони. Основната част от популацията е концентрирана в Дунавската равнина и покрай р. Дунав, Тракийската низина, по Черноморското крайбрежие и в Софийското поле (Янков отг. ред., 2007). В началото на 20-ти век настъпва депресия на вида и близо половин столетие той мърти само по Черноморското крайбрежие и р. Дунав. След 1960 г. птиците увеличават числеността си и заселват водоемите във вътрешността на страната (Симеонов и др. 1990).

По дунавското крайбрежие видът е широко разпространен и често срещан. Общият брой гнездящи двойки варира между 46 и 78. Основното място за размножаване е езерото Сребърна, следват рибарниците Хаджидимитрово и блатата на остров Персина. Друг

съществен обект, рибарници Мечка, са загубили значението си за вида след пресушаването им и превръщането им в обработваема земя през 2012 г. Също е положението и в рибарници Орсоя (Shurulinkov et al, 2019).

Според IUCN 2019 видът е слабо засегнат – LC (Least Concern). Включен в Червената книга на България в категорията „Уязвим вид“. Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 550 – 1500 двойки, а според Янков, 2007 числеността е 400 – 600 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.), както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е стабилна. За гнездовата популация са посочени следните заплахи: G06, J02, J03, F05.

Зимуващата популация е оценена на 1850 – 5000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е намаляваща. Посочени са следните заплахи – F05, G01, J02.

Мигриращата национална популация е оценена на 500 – 1000 индивида. За мигриращата популация са посочени следните заплахи: J02, F26, F05, G12.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ, преминаващ и зимуващ. Гнездящата популация се оценява на **1 - 14 двойки**, което представлява **0,2 - 0,9 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на **28 - 150 индивида**, което е **5,6 – 15 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на **3 - 25 индивида**, което е **0,2 – 0,5 % от националната зимуваща** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Видът е гнездил с добра численост в рибарниците, когато са функционирали. Рибарници Мечка са били важно гнездовище на вида като постепенно са загубили значението си с пресъхването на басейните. След 2012 г басейните постепенно се превръщат в обработваеми земи.

Публикуваната информация за гнезденето на вида в зоната през периода 2006-2013 г посочва численост между 10 и 15 двойки, като след 2012 г. видът вече не е установен според Shurulinkov et al. (2019). До 2010 г рибарници Мечка все пак са имали значение за гнезденето на вида, като в тях са гнездили около 14 двойки според Матеева и др. (2013). През 2011 г, числеността е била 10 двойки и 1 двойка през 2012 г. На 6.06.2011г. в зоната са наблюдавани 2 двойки (Данни от eBird и Профиров, непубликувани данни). Теренното проучване през 2021 г. установи че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. През май и юни 2021 г. видът не е установен на територията на защитената зона.

Данните за зимуването на вида в зоната са от средно зимните преброявания през 2019 и 2020 г. През есенно-зимния период територията на рибарници Мечка е пресушена и в последните 10 години не се наблюдава концентрация на птици в района. Големият гмурец

е наблюдаван на 12.01.2019г, в река Дунав срещу територията на рибарниците 10 птици. През зимата на 2020 г не е установен.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция. Основна заплаха за вида е намаляване на площта на тръстиката в сладководните рибовъдни стопанства, както и тяхното пресъхване поради смяна на предназначението им (Големански, 2011). Това бе установено и по време на теренните проучвания през 2021 г.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за гнездящата, мигриращата и зимуващата популация: G06, J02, J03, F05, F26, G12, валидни за зоната са:

- G06 – Сладководен риболов и улов на черупчести организми (спортен);
- G12 - Прилов и инцидентно убиване (при риболовни и ловни дейности);
- F26 - Отводняване, пресушаване и превръщане на влажни зони, блата, тресавища и т.н. в жилищни или ваканционни зони (в случая за зоната е валидно превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения – A31, B01 и K02).

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г. те са напълно сухи, а през 2021 г. е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 1 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 1 – 14 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени гнездящи двойки и единични птици от вида. Целевата стойност следва да е не повече от 0 – 1 двойка. Необходимо е поддържане на водните нива в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида и възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.	Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	28 - 150	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 28 до 150 инд. Тези данни вероятно са силно завишени.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	3 - 25	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 3 и 25. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019 г. са установени 10 инд. в р. Дунав.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитан не на вида: Площ на подходящите гнездови местообитани	ха	Около 3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
я на вида				оводнени някои от басейните.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Включва гнездовото местообитание. Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата зимуваща численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на зимуващата популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната зимуваща популация на вида от категория „В“ в категория „С“, тъй като нередовно зимува с числености до 2 % от националната зимуваща популация на вида. Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:
- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на 0 – 1 двойки.

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A005	<i>Podiceps cristatus</i>			w	3	25	i		G	C	B	C	B
B	A005	<i>Podiceps cristatus</i>			r		1	p		G	C	B	C	B

Специфични цели за A006 *Podiceps grisegena* (червеноврат гмурец)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 40-46 cm, тегло 0,700 – 0,900 kg, размахът на крилата - 77-85 cm. В брачно оперение челото, темето и тила са черни. Теменните пера са леко удължени, като образуват неясна качулка. Гърлото и бузите са пепелявосиви. Шията и горната част на гърдите са ръждиви до тъмнокафяви откъм гръбната страна. Гърбът и крилата са тъмнокафяви, коремът бял. Малко жълто петно в основата на човката. През зимата

окраската на главата без резки черно-бели контрасти. Шията и горната част на гърдите са сиво-бели. Клюнът е по-светъл. Няма полов диморфизъм. При младите оперението е като възрастните в зимно оперение, бузите са с ивици, жълтото на човката е повече, а горната част на шията отпред е червеникаво-кафява. (Svensson, 2009, Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, мигриращ и зимуващ вид за страната. Зимува рядко по Черноморието, край р. Дунав и вътрешните водоеми. Миграцията е през август-ноември и февруари-април. В резултат на миграции през есента числеността му нараства, като се среща на малки групи.

Гнезди на отделни двойки и в колонии. Разстоянието между отделните гнезда в колониите е около 10 м. Строи няколко гнезда, като едно е основно. Гнездото е сред водната растителност. Снася в края на април и през май, 2 до 6 яйца. Малките са гнездобегълци. На едномесечна възраст се хранят самостоятелно, а към края на август – септември летят много добре. Полово зрели стават през втората година (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012).

Характерно местообитание

Равнинни водоеми с богата водна растителност. Предпочита биотопи, където петна водна растителност се редуват с участъци открита водна площ. Избягва водоеми които се посещават от човека (Симеонов и др. 1990). Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са 1110, 1130, 1150, 1160, 3260 и 3270, а през размножителния период сладководни местообитания от типа на 3130, 3140, 3150, (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се предимно с водни насекоми и техните ларви, а също така и с дребни риби, жаби, миди, ракообразни, водни растения, семена и листа (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространен е в изолирани гнездовища по Дунавското крайбрежие, на места в Тракийската низина и покрай Черно море. Най-значимите и постоянни гнездовища са във влажните зони по р. Дунав. (Янков отг. ред., 2007). В края на XIX и първата половина на XX в. малоброен, силно локализиран, с изолирани находища. Намиран да гнезди по крайбрежието на Добруджа, в Ихтиманското поле, Софийското поле в Драгоманското блато, както и по Черноморското крайбрежие. С мащабното пресушаване на блатата през първата половина на XX в. популацията почти напълно е унищожена и видът се смята изчезнал като гнездящ (Патев, 1950), но след 1950 г. е налице частично възстановяване. Около 1980 г. популацията не надвишава 50 дв. с най-многочислено и стабилно гнездовище на о. Белене – 20–25 дв. (Иванов, 1985).

Общата тенденция на броя на двойките за периода 2006-2013 г. е положителна главно поради подобряването на качеството на местообитанията в някои местообитания - блатата Персина и рибарниците Калимок след създаването на нови водни връзки на тези блатата с река Дунав през 2008 г. Положителната тенденция в броя на червеногушите гмурци е видима през последните 30 години. През 80-те години на миналия век са били стабилни и постоянни гнездови находища на вида в езерото Сребърна, Гарванското блато и Персинските блатата, но няма данни за наличието на вида при рибарниците Калимок, Мечка, Орсоя и Хаджидимитрово (Симеонов и др. 1990). Разширението на гнездовите находища е установено след 1990 г. В рибарници Хаджидимитрово, видът е намерен да гнезди през 2004 г. (Shurulinkov et al, 2019).

Според IUCN 2018 видът е слабо засегнат – LC (Least Concern). Включен в Червената книга на България в категорията „Застрашен вид“. Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 30 – 80 двойки, а според Големански, 2011 числеността е 20 – 50 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е флукуираща, променлива. За гнездовата популация са посочени следните заплахи: M07, G05, G06.

Зимуващата популация е оценена на 10 – 50 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.), както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е флукуираща, променлива. Посочени са следните заплахи: K04, G01

Мигриращата национална популация е оценена на 30 – 150 индивида. За мигриращата популация са посочени следните заплахи: J02, F26, F05, G12.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на до **3 двойки**, което представлява до **10,0% от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на **5 индивида**, което е **3,3 – 16,7 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Видът гнезди с ниска численост в цялата страна и по поречието на р. Дунав. По-значими гнездовища са Персинските блата и рибарници Калимок. Въпреки положителната тенденция на вида през последните 30 години, в рибарници Мечка видът е гнездил до 2010 г, като изчезва с пресъхването на басейните и след 2010 г вече не е установено гнездене.

Публикуваната информация за гнезденето на вида в зоната през периода 2006-2013 г посочва численост между 3 и 5 двойки през 2006 и 2010 г, като след 2010 г. видът вече не е установен според Shurulinkov et al. (2019). До 2010 г рибарници Мечка все пак са имали значение за гнезденето на вида. Според Матеева и др. (2013) в зона са гнездили също 3 двойки през 2010 г, след което не е установен. Теренното проучване през 2021 г. установи че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. През май и юни 2021 г. видът не е установен на територията на защитената зона.

Липсват публикувани данни за присъствието на вида в зоната по време на миграция.

Повече от 10 години видът не е наблюдаван в зоната. Състоянието на зоната към момента, превръщането на рибарниците в обработваеми земи и трайни широколистни насаждения, пълното пресушаване и премахването на тръстиката, водят до необратима загуба на местообитания за вида. Поради тези причини, към момента считаме, че защитената зона не е от значение за гнезденето на вида. Предлагаме оценката на гнездящата популация да бъде променена от „С“ на „D“. За видове с размер на популацията в защитената зона „D“ – незначителна популация, не се разработват специфични цели за вида в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0 - 5 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 5 инд. Тези данни вероятно са силно завишени.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент рибн (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател рибн (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездяща численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ: Видът не гнезди в зоната. Следва да не се разработват цели за гнездящата популация. Необходимо е да се възстанови местообитанието, след което да се извършат допълнителни проучвания за присъствието на вида в зоната.

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A006	<i>Podiceps grisegena</i>		X	r	0	0	p		G	D			
B	A006	<i>Podiceps grisegena</i>			c		5	i		G	C	C	C	C

Специфични цели за A008 *Podiceps nigricollis* (черноврат гмурец)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 28-34 cm, тегло 0,250 – 0,350 kg, размахът на крилата - 56-60 cm. В брачно оперение главата, вратът, гърбът и крилата са черни. Теменните пера са леко удължени. Зад очите и областта на ушите със снопче тънки, златисто-рижи пера. Коремът и подкрилията са бели. Слабините са ръждиви. Клюнът е слабо извит нагоре. През зимата рижият цвят в оперението липсва. На тила без удължени пера. Общия тон в окраската по-светъл. Зад ушите бяло петно. Гърлото, шията, гърдите и коремът бели. Има тъмносива яка. Няма полов диморфизъм. При младите оперението е като възрастните в зимно

оперение, бузите са с бежов оттенък, шията е по-тъмна (Svensson, 2009, Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, мигриращ и зимуващ вид за страната. Среца се по водоемите на страната целогодишно. Забележима миграция се наблюдава през октомври – март. През нашата страна мигрират и зимуват индивиди излюпени в Румъния, Европейска Русия, Украйна, Чехия, Полша, Словакия и Германия. Многочислен през зимата, особено по Черномоското крайбрежие.

Гнезди на отделни двойки и в колонии. Двойките се оформят още през зимата или през пролетния прелет. Гнездото е плаващо сред водната растителност. Снася през май 3 до 8 яйца. Мътят и двамата родители около 20-25 дни. Малките са гнездобегълци. На триседмична възраст са самостоятелни (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012).

Характерно местообитание

Целогодишно обитава сладководни и солени водоеми, но предпочита блата, езера, старици на реки, разположени от морската равнина до 3000 м.н.в., богато обрасли с растителност, притежаващи открита водна площ и плитки участъци (Симеонов и др. 1990). През зимата е близо до морския бряг и в крайбрежните езера, по-рядко в големи, незамръзващи сладководни басейни, язовири и др.

Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са 1110, 1130, 1150, 1160, 3260 и 3270, а през размножителния период сладководни местообитания от типа на 3130, 3140, 3150, (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с дребни риби, жаби, миди, ракообразни водни насекоми и техните ларви. През размножителния период с безгръбначни. Насекомите съставляват над 90% от храната (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Гнезди в изолирани гнездовища, по-ясно групирани по Дунавското крайбрежие, с единични находища, повечето без данни за сигурно гнездене покрай Черно море, в Добруджа, Софийското поле и Тракийската низина. (Янков отг. ред., 2007). В миналото е обитавал основно по-големите блата по поречието на р. Дунав и Бургаските езера. Сега единични двойки се размножават нередовно в резервата „Сребърна“ и рибарниците „Калимок“ (Големански, 2011). Постоянно размножаващи се двойки има на остров Персина, но броят им също е много променлив. Установено е, че там гнездят 1 - 26 двойки през различни години. Други важни находища за вида са езерото Сребърна - 0-8 двойки (2006-8 двойки), рибарници Калимок - 0-6 двойки (2013 г. - 6 двойки) и Гарванско блато (2010 г. - 4 двойки) (Shurulinkov et al, 2019).

Според IUCN видът е слабо засегнат – LC (Least Concern). Включен в Червената книга на България в категорията „Критично застрашен вид“. Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 20 – 60 двойки, а според Големански, 2011 числеността не превишава 40 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.), както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е намаляваща. За гнездовата популация са посочени следните заплахи: M07, G05, G06.

Зимуващата популация е оценена на 500 – 2000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукуираща, променлива, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е намаляваща. Посочени са следните заплахи - G01, K04.

Мигриращата национална популация е оценена на 100 – 500 индивида. За мигриращата популация са посочени следните заплахи: K04, F26, F05, G12.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на до **1 двойка**, което представлява до **5,0 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на **2 индивида**, което е **0,4 – 2,0 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Рядък за страната вид с изолирани гнездовища. Популацията е концентрирана предимно по Дунав. Видът е гнездил в миналото с високи числености в блатата на остров Персина. В рибарници Мечка видът е гнездил до 2010 г. След 2010 г. вече не е установено гнездене.

От публикуваната информация за гнезденето на вида е видно че в миналото е бил често срещан, но с пресушаването на дунавските блатата числеността му рязко намалява. През последните години в рибарници Мечка видът е установен като гнездящ през 2010 г. с една двойка (Матеева и др. 2013). След 2010 г. видът не е наблюдаван в зоната. Теренното проучване през 2021 г. установи че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. През май и юни 2021 г. видът не е установен на територията на защитената зона.

Липсват публикувани данни за присъствието на вида в зоната по време на миграция.

Не е установен и при средно-зимните преброявания през 2019 и 2020 г.

Повече от 10 години видът не е наблюдаван в зоната. Състоянието на зоната към момента, превръщането на рибарниците в обработваеми земи и трайни широколистни насаждения, пълното пресушаване и премахването на тръстиката, водят до необратима загуба на местообитания за вида. Поради тези причини, към момента считаме, че защитената зона не е от значение за гнезденето на вида. Предлагаме оценката на гнездящата популация да бъде променена от „С“ на „D“. За видове с размер на популацията в защитената зона „D“ – незначителна популация, не се разработват специфични цели за вида в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0 - 2 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 2 инд. Тези данни вероятно са завишени.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездяща численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ. Видът не гнезди в зоната. Следва да не се разработват цели за гнездящата популация. Необходимо е да се възстанови местообитанието, след което да се извършат допълнителни проучвания за присъствието на вида в зоната.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A008	<i>Podiceps nigricollis</i>		X	r	0	0	p		G	D			
B	A008	<i>Podiceps nigricollis</i>			c		2	i		G	C	C	C	C

Специфични цели за A391 *Phalacrocorax carbo sinensis* (Голям корморан)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 77 – 94 см. Размах на крилата: 121 – 149 см.

Най-едрият от трите вида корморани, срещани се в България. Има черно оперение с бели бузи и по едно бяло петно от страни на хълбока (през размножителния период). Голата кожа в основата на долната получовка е жълта и заобиколена от бяла зона. Младите са черно-кафяви с белезникави гърди и корем. Плува и се гмурка добре. Оперението не е водонепромокаемо и след гмуркане каца по камъни и дървета в близост до водоема и се суши с разперени крила. Ловува поединично, или на групи.

Характер на пребиваване в страната

Постоянен, гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид за страната (Симеонов и др. 1990). По време на миграционния период ята от големи корморани могат да се срещнат по всички водоеми в страната, а по време на зимуването се концентрира предимно по поречието на река Дунав и Черноморското крайбрежие. По крайбрежието на Черно море

видът мигрира от октомври до март, като есенният прелет е през октомври-ноември (Симеонов и др. 1990). Не мигрира на дълги разстояния. През зимата се струпва на ята в големи незамръзващи водоеми и по морското крайбрежие.

Характерно местообитание

Големият корморан обитава сладководни и полусолени блата и езера, язовири, рибарници, крайбрежни скали и заливни гори. В България видът гнезди колониално, основно по дървета (дъб, хибридна и бяла топола, бяла върба и др.), но също така и по метални конструкции на електропреносната мрежа. Образува и смесени колонии с лопатарка, блестящ ибис, малък корморан, сива, нощна, гривеста и малка бяла чапла. Снася 3 – 4 яйца, като има едно поколение годишно през периода април-май. Подходящото гнездово и хранително местообитание са близко разположени. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с риба, предимно *Cyprinus carpio* и *Carassius spp.*, която лови поединично или в групи, понякога заедно с пеликани. Зависим е от големи водни басейни, богати на риба.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С разпръснато разпространение по Дунавското поречие, Черноморското крайбрежие и във вътрешността на страната (Янков отг. ред., 2007). Широко разпространен и многочислен колониален вид. Установени са общо 24 колонии в България. Повечето колонии са по р. Дунав и по Черноморското крайбрежие. Във вътрешността на страната е рядък и по-малоброен.

Природозащитният статус на големия корморан според IUCN 2019 е LC (Least Concern). Не е включен в Червената книга на България. Не е включен в приложенията на Директивата за птиците. Подлежащ на опазване и контрол по чл. 45 от ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 2600 – 4800 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също нарастваща.

Зимуващата популация е оценена на 7800 – 24 000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукуираща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) - нарастваща.

Мигриращата национална популация е оценена на 5000 – 16 000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е увеличаваща се.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: F02, F05, G01, H01, J02, K01 и M08.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на **56 до 220 двойки**, което представлява **2,15 - 4,58 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценя на **40 до 1400 индивида**, което е **0,8 – 8,75 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Числеността на видът по поречието на река Дунав нараства през последните 30-40 години. До 1985 г видът е известен от три дунавски колонии с численост 339 гнезда. До 2007 г. са регистрирани още 3 колонии на о. Ибиша, Бялата пръст и Безименен остров при км 518 (румънски остров срещу 33 „Рибарници Мечка“) (Shurulinkov et al. 2019). Докато са функционирали рибарниците големия корморан се е срещал в големи количества през всички месеци (с изключение през януари) където се е хранел (Иванов, 1979). При проучвания през 2006 – 2014 г. по поречието на р. Дунав, числеността на вида в 13 гнездови находища варира между 1573 и 2299 двойки.

В границите на защитената зона видът не гнезди, но гнезди на румънски безименен остров (остров Пасерика според Shurulinkov et al. 2019) срещу рибарниците при км 518.

Числеността на колонията на този остров варира между 56 и 220 двойки. Числеността през отделните години на двойките в колонията е била: 2006 – 140 двойки, 2010 – 56 двойки, 2011 – 126 двойки, 2012 – 220 двойки и 2013 – 105 двойки.

През пролетта на 1990 г са установени 100 двойки големи корморани в смесена колония с чапли и лопатарки (Ivanov et all. 1997).

Василев, Митев (1997) не дават гнездова популация на вида в защитената зона. Костадинова, Граматиков (2007) посочват 30 гнездящи двойки.

При теренните проучвания през 2021 г. се установи че колонията на румънския остров съществува с численост около 43 двойки. През м. юли бяха преброени около 150 птици. Отделно бяха наблюдавани 10 птици през м. май които се хранят или почиват в границите на зоната.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната с изключение на Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007) откъдето е взета числеността в СДФ – 40 – 1400 индивида. По Дунав видът е най-многочислен през есента и първата половина на зимата. (Шурулинков и др., 2005).

През м. юли 2021 г при цялостно проучване по р. Дунав са установени 66 екземпляра в реката в границите на участъка срещу границата на 33.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за гнездящата популация: F02, F05, G01, H01, J02, K01 и M08, валидни за зоната са:

- M08 - Наводняване (естествени процеси).

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г те са напълно сухи, а през 2021 г е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения – заплахи A31, B01 и K02.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 220 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 56 – 220 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия	Възстановяване и поддържане популацията на вида, най-малко 40 гнездящи двойки.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели												
			период на 2021 г. са установени около 43 гнездящи двойки но на румънски остров, извън границите на защитената зона.													
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	40 - 1400	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 40 до 1400 инд. Тези данни вероятно са завишени.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.												
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 50 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене е на база съхранени стари гори на о. Батин и Дойчов остров, но зависи от горскостопанските мероприятия и засаждането на култури от хибридна топола на острова.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат съхранени естествените гори по дунавските острови.												
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 450 ха	Включва речното течение на р. Дунав в границите на 33. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. При възможност възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.												
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние		1-Отлично		2-Добро		3-Умерено		4-Лошо		5-Много лошо		Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние																
1-Отлично																
2-Добро																
3-Умерено																
4-Лошо																
5-Много лошо																

Необходимост от промени в СФ за С33 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на гнездящата популация на вида, тъй като вида не гнезди в зоната, а на съседен румънски остров.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A391	<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>			r		220	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A875 *Microcarbo pygmaeus* (Малък корморан)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 45 – 55 см. Размах на крилата: 75 – 90 см. Значително по-дребен от големия корморан. Опашката е относително дълга, клюнът и шията са къси. Оперението е тъмнокафяво до черно с метален блясък. През размножителния период има бели напетнявания по главата и горната част на тялото, които липсват през останалите сезони. Младите са с бяло подбрадие и беззникави корем и гърди (Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Малкият корморан е гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид за страната. Пролетната миграция е от началото на март до април (Симеонов и др. 1990). Най-вероятно част от местните птици отлитат да зимуват в Турция и Гърция, като същевременно над страната преминават към зимовищата в Гърция птици от Дунавската делта (Cramp and Simmons 1977). Възможно е част от тях да остават да зимуват и у нас. Понастоящем видът се среща редовно и целогодишно в страната. България се явява от ключово значение за зимуването на световната популация, както и за придвижването на значителна част от нея между местата на гнездене и зимуване (Иванов и Муравеев, 2002). Не извършва далечни миграции. През зимата се струпва на големи ята по поречията на не замръзващите реки и по-плитки водоеми. Поречието на р. Марица и р. Дунав, както и Бургаските влажни зони се концентрират голям брой зимуващи индивиди (Michev and Profirov, 2003; Dimitrov et al., 2005). Малкият корморан гнезди основно в смесени колонии с чапли (Ardeidae), бели лопатарки (*Platalea leucorodia*), блестящи ибиси (*Plegadis falcinellus*) и големи корморани (*Phalacrocorax carbo*) (Демерджиев, 2000; Иванов и Муравеев, 2002; Николов и кол., 2011). Видът е моногамен. Птиците се появяват в гнездовищата си около края на април и началото на май (Иванов и Муравеев, 2002).

Характерно местообитание

Малкият корморан е вид приспособен към топли климатични условия, ограничен предимно в низинни сладководни и бракични местообитания. Видът е регистриран в: открити водни територии със значително участие на дървесна растителност; сладководни или бракични блата със значително участие на тръстикови масиви; открити или бавно течащи водни територии, включително оризища, блата и наводнени ниви, където птиците могат лесно да улавят риба в плитки води; водни площи с гъста дървесна и храстова растителност, дори малки плаващи островчета от мъртва растителност (Crivelli et al., 1996). В България видът предпочита недълбоките части на сладководни и полусолени езера и блата с обширни тръстикови масиви, труднодостъпни заливни гори, язовири, оризища, рибовъдни стопанства, брегове и устия на различно големи, но бавно течащи реки, включително малки рекички, канали, участъци от морския бряг и др. Вертикалното разпространение се простира от морското равнище до около 500 m надморска височина (Иванов и Муравеев, 2002). Гнездата могат да бъдат устроени както в тръстикови масиви (ПР „Сребърна”, блатото при Ченгене скеле, ЗМ „Пода”, ез. Вая и др.), така и по различно големи дървета (Иванов и Муравеев 2002; Николов и кол., 2011). Видът гнезди на колонии. Гнездата се разполагат в плътна горска или храстова растителност във високите и средни части на дърветата. В наводнени гори гнездата се разполагат на височина 2,2-2,5 м. Когато видът е гнездил на о. Вардим птиците са разполагали гнездата си по високи стари дървета (Плачийски и др., 2014). Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Малкият корморан се храни изключително в сладки или полусолени води, обикновено близо до брега. Хранителният спектър в България е непроучен, в други части на ареала е съставен предимно от риба, дребни ракообразни, по-рядко пиявици, дребни бозайници (Cramp & Simmons 1977). В Дунавската делта Andone et al. (1969) установяват 15 вида риби в 130 стомаха на малки корморани. Представени са: костур (*Perca fluviatilis*) с 18.8%, бабушка (*Rutilus rutilus*) с 14.8%, шаран (*Cyprinus carpio*) с 10.8%, обикновен щипок (*Cobitis taenia*) с 9.7% и обикновена щука (*Esox lucius*) с 5.6%, като средното тегло на рибите е 15 гр. (7–71 гр.) (Cramp & Simmons 1977; Crivelli et al. 1996).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С групово и разпръснато разпространение по Дунавското поречие, Черноморското крайбрежие и във вътрешността на страната (Янков отг. ред., 2007). Числеността на гнездящите двойки е подложена на много големи годишни колебания, главно в зависимост от водните нива. Ежегодно гнезди в ез. Сребърна, ЗМ „Калимок-Бръшлен“, на р. Арда в гр. Кърджали, в ЗМ „Пода“ край Бургас и др.

Включен е в приложение 2 и приложение 3 на ЗБР. Включен в приложение 1 на Директивата за птиците. Природозащитният статус на малкия корморан според IUCN 2019 е LC (Least Concern). Видът е включен SPEC 1. Включен в Червената книга на България в категория „Застрашен“.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 340 – 900 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също нарастваща.

Зимуващата популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на 2000 – 12 000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е флукутираща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) - нарастваща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 6000 – 15 000 индивида.

За гнездящата, мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: F02, F05, F26, G01, H01, J02, K01 и M08.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **4-17 двойки**, което представлява 1,2 – 1,9 % от националната популация (оценка „А“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е също **мигриращ**, като популацията се оценява на **66-1400 индивид**, което представлява 1,1 – 9,3 % от националната популация (оценка „А“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е също **зимуващ**, като популацията се оценява на **10-43 индивиди**, което представлява 0,3 – 0,5 % от националната популация (оценка „А“). Опазването на вида е добро (оценка „В“),

популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

По-голяма част от популацията на малкият корморан по Дунав гнезди в ПР „Сребърна“ (50%), рибарници Калимок и на малък остров до о. Голяма Бързина. Регистриран е през отделни години да гнезди и на други места по поречието на реката, но това е нередовно. През периода 1996-1999 г. малкият корморан в рибарници Мечка е бил с численост 130 инд., но няма данни за сигурно гнездене. От 2006 г. до 2012 г. видът гнезди на о. Пасерика (Безименен) (Румънски) като през 2006 г. е с численост 47 дв. (Shurulinkov et al., in Shurulinkov et al., 2019). В ОВМ „Рибарници Мечка“ са посочени 1-9 гнездящи двойки (Костадинова и Граматиков, 2007). През май 2017 г. са наблюдавани малки групи или единични индивиди около същия остров (Димитров, 2018). Видът беше отчетен около о. Пасерика от нас на 06.07.2021 г. с численост 273 инд. На 26.05.2021 г. беше наблюдавана колония на същия остров, като от колонията излитаха и влитаха следните видове птици: голям корморан, малка бяла чапла, сива чапла, нощна чапла и лопатарка.

Зимуващата популация

По време на Средно-зимното преброяване през 2019 г. видът е наблюдаван на 20 места по поречието на р. Дунав, като са установени общо 83 индивида. В зоната е отчетен **1 зимуващ индивид** на 12.01.2019 г. През 2020 г. видът е установен на 19 места с численост 70 индивид, като в рамките на 33 „Рибарници Мечка“ не са наблюдавани индивиди. В средна Дунавска равнина е многочислен по време на миграция (Шурулинков и др., 2005). Според Michev and Profirov (2003) през зимата видът е най-многочислен при Мандра, Вая, р. Марица, Дуранкулак, яз. Овчарица и др.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер гнездящата популация	Брой двойки	0 - 17 дв.	В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. видът не беше установен като гнездящ в нея. Предишни години той е гнездил извън нея, на о. Пасерика (Безименен) в границите на Румъния срещу зоната.	Възстановяване и поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гн. дв.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 66	Целевата стойност е определена от СФ. Посочените стойности в СФ според нас са завишени, тъй като липсват достатъчно подходящи трофични местообитания. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване						
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	В зависимост от температурата 1 - 20	Количеството на зимуващите птици ще зависи от температурата и подходящата хранителна база за вида в СЗ3. При средни температури през януари под 0° С, минималната стойност се очаква да е над 1 инд. от вида.	С понижаване на температурите <0° С поддържане на популацията >1 инд.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 50 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене е на база съхранени стари гори на о. Батин и Дойчов остров, както и по крайбрежието на Дунав, но зависи от горскостопанските мероприятия и засаждането на култури от хибридна топола	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат съхранени естествените гори по дунавските острови и крайбрежието.						
Местообитание на вида: площ на подходящите местообитания за търсене на храна	ха	около 450 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗ3. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката , тъй като рибарниците са пресушени и не могат да служат като място за търсене на храна. Възстановяването на водния режим на рибарниците би увеличило площта на подходящите места за хранене.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. При възможност възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибн)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Рибн може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база. <table border="1" data-bbox="715 1496 1098 1742"> <tr><td>Екологично състояние</td></tr> <tr><td>1-Отлично</td></tr> <tr><td>2-Добро</td></tr> <tr><td>3-Умерено</td></tr> <tr><td>4-Лошо</td></tr> <tr><td>5-Много лошо</td></tr> </table> Екологичното състояние на водите на р. Дунав по този показател в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 ВГ0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- Промяна на кода (code) и научното наименование на вида (scientific name), съобразно актуалната номенклатура от Докладването по Чл. 12 от 2019 г.
- **По отношение на гнездящата популация:** тъй като вида не гнезди в зоната понастоящем, смятаме, че Оценката на популацията трябва да се промени от „А“ на „С“, Степента на опазване в зоната трябва да се промени от „В“ на „С“, а общата оценка на вида в зоната от „А“ на „С“. Поради същата причина предлагаме за минимална численост да се посочи 0 дв., защото видът не гнезди в зоната редовно.
- **По отношение на мигриращата популация.** Въпреки, че няма текущи данни за мигриращата популация, смятаме, че зоната понастоящем не предоставя необходимите условия за преминаване на 1400 инд., защото рибарниците са пресъхнали. За това предлагаме числеността да бъде намалена от 1400 инд. на 140 инд. Промяна на качеството на данните (d. qual.) за мигриращата популация на вида от „G“ – good на „M“ – moderate, поради липсата на систематизирани проучвания за зоната. Необходимо е също да се промени и оценката на популацията от „А“ на „С“, защото е по-малка от 2% от националната и да се промени общата оценка на вида в зоната от „А“ на „С“.
- **По отношение на зимуващата популация.** Данните от 2019 и 2020 г. показват, че в зоната зимуват 0-1 индивида. Поради тази причина предлагаме числеността да бъде променена от 0-43 инд. на 1-20 инд. Необходимо е също да се промени и оценката на популацията от „А“ на „С“, защото е по-малка от 2% от националната и да се промени общата оценка на вида в зоната от „А“ на „С“.

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A875	<i>Microcarbo pygmaeus</i>			w	1	20	i		G	C	B	C	C
B	A875	<i>Microcarbo pygmaeus</i>			r		17	i		G	C	C	C	C
B	A875	<i>Microcarbo pygmaeus</i>			c	66	140	i		M	C	B	C	C

Специфични цели за A020 *Pelecanus crispus* (Къдроглав пеликан)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 160 – 180 см. Размах на крилата: 270 – 320 см.

Една от най-едрите летящи птици. Оперението при възрастните през размножителния период е сиво-бяло, перата на главата са къдрави, клонът е голям с яркочервена „торба“ и с жълто петно на гушата. Ирисът на очите е сив. Краката са оловносиви. През зимата на темето имат слабо удължени пера, образуваширъб, нямат жълто петно на гушата и цветът на кожената „торба“ е жълт. Младите са с умерено бледокафяво до сиво оперение в горната част на тялото и мръсно бяло оперение в долната част. По-едър от розовият пеликан.

Характер на пребиваване в страната

Къдроглавият пеликан е гнездящ, прелетен, преминаващ и зимуващ във в нашата страна (Симеонов и др. 1990). Птиците от Черноморското-средиземноморската популация са близки мигранти. Пролетната миграция на вида е от края на февруари до края на март, а есенната протича от началото на октомври до ноември (Симеонов и др. 1990). У нас гнезди в езерото Сребърна, в блато Песчина и Мъртво блато на остров Персин, както и в Защитена местност „Калимок-Бръшлен“ (Чешмеджиев, непубл. данни, 2021). По време на

миграция и през зимата се среща предимно по поречието на река Дунав, Черноморското крайбрежие и големите язовири в Южна България.

Характерно местообитание

Обитава обширни сладководни и полусолени блата и езера, обрасли с обширни тръстикови масиви, с открити водни огледала и богати на риба. По време на миграция и зимуване се среща и в разнородни влажни зони – язовири, рибарници, солници, утайници, пясъчни коси и др. Къдроглавият пеликан гнезди в самостоятелни колонии, разположени в труднодостъпни и изолирани тръстикови масиви по плаващи острови от тръстика, както и по изкуствени платформи. Пълното люпило е 2-3 яйца. Мътят и двете птици. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3140 и 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с риба, като хранителният спектър се състои от *Carassius carassius*, *Cyprinus carpio*, *Tinca tinca*, *Rutilus rutilus*, *Leuciscus idus*, *Scardinius erythrophthalmus*, *Esox lucius* и др. (Michev&Kamburova, 2012). Зависим е от големи влажни зони, богати на риба. При търсене на храна може да се отдалечи до 20-30 км. от гнездовите колонии.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Рядък и малоброен гнездящ вид. Колониален. Къдроглавият пеликан гнезди в езерото Сребърна (колониата е известна от 1882 г.), блато Песчина (от 2016 г.) и Мъртво блато (от 2020 г.) на остров Персин и в Защитена местност „Калимок-Бръшлен“ (от 2021 г.). През гнездовия период малки ята от неразмножаващи се птици са наблюдавани на редица места по поречието на река Дунав, в Бургаските влажни зони, както и в някои водоеми във вътрешността на страната (Янков отг. ред., 2007).

Природозащитният статус на къдроглавия пеликан според IUCN 2018 е NT (Near Threatened). Включен в Червената книга на Р България в категория „Критично застрашен“. Включен в SPEC 1. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 80-150 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е флукутираща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – нарастваща.

Зимуващата популация е оценена на 700 – 880 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 1999 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) - нарастваща.

Мигриращата национална популация е оценена на 600 – 1800 индивида.

За гнездящата, мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: K03, F02, F05, J02, J03, D02, C03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е зимуващ. Зимуващата популация се оценява на **12 до 55 индивида**, което е **1,7 – 6,25 % от националната популация** (оценка „В“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана, но на границите на района на разпространение (оценка „В“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Видът гнезди единствено по р. Дунав – ез. Сребърна, а от 2016 г. в 33 „Комплекс Беленски острови” и през 2021 и в 33 „Комплекс Калимок”. Мигрира по цялото поречието на р. Дунав. По време на миграция голям брой пеликани – до 300 индивида, се задържа по поречието на река Дунав, където се хранят. По време на есенна миграция значими количества къдроглави пеликани са отчитани по Дунав в района на Беленските блатата и блатото Кайкуша – между 260 и 288 птици на миграционен сезон (2008 – 2010г.), както и при Златия – 40 (2009 г.). В района между Беленските острови и Остров Вардим по Дунав са отчитани редовно високи числености на къдроглавия пеликан между 2003 и 2011 г. При случайни наблюдения по време на миграция къдроглави пеликани са наблюдавани на още много места по поречието на Дунав (при остров до Горни Цибър, Козлодуй, рибарници Мечка, пристанище на село Бръшлен), както и в рибарници Хаджи Димитрово в Дунавската равнина (Матеева, Янков, 2013).

По-конкретни данни за числеността на вида по време на миграция липсват. Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007) не дават числености на мигриращи къдроглави пеликани в района на 33 Рибарници Мечка, зимуващите са с численост между 12 и 43 индивида. Иванов (1988) дава числености на вида през м. ноември – 2, а през м. Декември – 3 индивида.

На базата на екологичните изисквания за местообитанията, в които индивидите търсят храна по време на миграция са определени параметрите, чрез които може да се оцени неговото състояние.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за мигриращата популация: K03, F02, F05, J02, J03, D02, C03, няма валидни за зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	12 - 55	В СФ за зимуващата популация в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 12 до 55 инд.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г. Поддържане популацията на вида, най-малко 15-20 инд.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 450 ха	Включва речното течение на р. Дунав в границите на 33. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. При възможност възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща численост на вида в защитената зона по време на зимуване, не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A021 *Botaurus stellaris* (Голям воден бик)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 69 – 81 см. Размах на крилата: 100 – 130 см.

Оперението на тялото на големия воден бик е охренокафяво с по-тъмни петна и черти. Коремът е по-светъл. Горната страна на главата и перата между очите и клюна са чернокафяви. Няма полов диморфизъм. Младите екземпляри имат по-светло оперение, изпъстрено с бели петна и черти. Няма много добре изразен полов диморфизъм.

Характер на пребиваване в страната

В България големият воден бик е гнездящ, прелетен, преминаващ и зимуващ вид. По-голямата част от гнездящата популация през зимата мигрира на юг и напуска страната. Над територията на цялата страна преминава интензивен миграционен поток на големи водни бикове, част от които остават да зимуват в страната. (Шурулинков, 2014). Голяма част от българската популация, както и птиците от северните части на ареала зимуват в България (Симеонов и др. 1990). Долита през март и отлита през септември-октомври. Големият воден бик е нощен мигрант, преминаващ по време на своята миграция през територията на цялата страна, но най-масово – по Черноморското крайбрежие. Обикновено мигрира поединично или по двойки, рядко на малки семейни групи (Шурулинков, 2014). Зимува в Средиземноморието. Рядък и малоброен вид. Гнезди из цялата страна в различни водоеми, обрасли с тръстика или папур. Повечето от установените гнездови находища са в Горнотракийската низина, Тунджанската низина и по р. Дунав, но най-висока е плътността на вида в Драгоманското и Алдомировското блата в Софийско. По Черноморското крайбрежие е твърде малоброен като гнездящ вид.

Характерно местообитание

Големият воден бик у нас гнезди в разнообразни влажни зони, обрасли в една или друга степен с масиви от висша водна растителност (тръстика, папур, камъш), от морското равнище до 860 м н.в. (в миналото – до около 1100 м н.в.). Това са най-често блата, езера, рибарници, язовири, вкл. микроязовири, бавни речни участъци. Най-голям дял от находищата (39%) са в естествени блата и езера. В най-голям брой от находищата (50%), гнездовото местообитание са обширните масиви от тръстика (Шурулинков, 2014). Големият воден бик е полигамен вид. В територията на един мъжки, която варира от 8–10 до 100 хектара, обикновено има между 1 и 5 женски, които строят свои гнезда. Две съседни гнезда могат да са на минимална дистанция от 39 м. и дори 5 м. (Шурулинков, 2014). Гнездата се изграждат в миналогодишна тръстика и се състоят от листа на тръстика и друга висша водна растителност. Предпочитаните местообитания са: 1130, 1150, 3130 и 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Големият воден бик се храни с риби, жаби, тритони, мишевидни гризачи, раци, охлюви, насекоми, пиявици, червеи, паяци, а по-рядко и с дребни птици и влечуги (Симеонов и др. 1990; White et al. 2006). В Чехия сред насекомите са регистрирани водни кончета, водни твърдокрили и техните ларви, водни полутвърдокрили и сухоземни бръмбари (Hudec 1994). В Драгоманското и Алдомировското блато основният хранителен компонент най-

вероятно е *Carassius auratus* (Шуруликов, 2014). В Англия предпочитаните видове риби за вида са змиорката (*Anguilla anguilla*), червеноперката (*Scardinius erythrophthalmus*), трииглата (*Gasterosteus aculeatus*) и деветиглата бодливка (*Pungitius platygaster*) (Джилбърт 2003).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Рядък и малоброен вид. Гнезди из цялата страна в различни водоеми, обрасли с тръстика или папур. Повечето от установените гнездови находища са в Горнотракийската низина, Тунджанската низина и по р. Дунав, но най-висока е плътността на вида в Драгоманското и Алдомировското блата в Софийско. По Черноморското крайбрежие е твърде малоброен като гнездящ вид (Янков, отг. ред. 2007; Шуруликов, 2014).

Природозащитният статус на големият воден бик според IUCN 2016 е LC (Least Concern). Включен в Червената книга на Р България в категория „Застрашен“. Включен в SPEC 3. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 70-110 токуващи мъжки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също нарастваща.

Зимуващата популация е оценена на 50 – 100 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) - флукутираща.

За гнездящата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: A08, D01, F01, F02, F03, F05, H01, J01, J02, G10, G14 и K01.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и зимуващ. Гнездящата популация се оценява на **1 двойка**, което представлява **0,9 - 1,4 % от националната популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ зимуващата популация се оценява на **1 индивид**, което е **1,0 – 2,0 % от националната популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

За вида има разработен „План да действие“ за неговото опазване 2014 – 2023 г.

По-голямата част от гнездящата популация на вида през зимата мигрира и напуска гнездилищата си. Това важи изцяло за гнездящите птици в западна и северна България. Над територията на цялата страна преминава интензивен миграционен поток на големи водни бикове, част от които остават да зимуват в страната, главно в зоните с преходно-средиземноморски климат и в крайморските райони, но също така и в равнините с умерен климат.

При теренните проучвания през 2011 г във връзка с Плана за действие, видът не е установен като гнездящ в рибарници Мечка. Данни за гнезденето на вида дават Василев (2003) и Василев, Митев (1997 и 2007) – 1 двойка. След 2010 г. с пресъхването на

рибарниците, видът не е установяван като гнездящ. Не е установен и през пролетта на 2021 г.

В България големият воден бик е широко разпространен през зимата и се среща в по-голям брой влажни зони отколкото по време на гнездене.

Общата зимна численост в страната се оценява на до 22 индивида (Костадинова и Граматиков 2007; Michev & Profirov 2003), макар че целенасочено преброяване не е извършвано никога. По време на среднозимните преброявания регистрирането на вида има случаен характер и използването на данните от него за определяне на зимната численост води до резултати, които не са представителни и до подценяване на общата численост на вида през този период от годината.

При зимни преброявания през 1985-1988г видът е установен през зимата в района на РС Мечка през месеците ноември, януари и март, с численост един екземпляр.

Не е установен при средно-зимните преброявания по Дунав през 2019 и 2020 г.

Видът е силно зависим от наличието на обширни тръстикови масиви и постоянно водно ниво.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за гнездящата и мигриращата популация: A08, D01, F01, F02, F03, F05, H01, J01, J02, G10, G14 и K01, валидни за зоната са:

- G10 - Незаконен отстрел/убиване;
- G14 – Използване на оловни боеприпаси или риболовни тежести;

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г. те са напълно сухи, а през 2021 г е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения – заплахи A31, B01 и K02.

Повече от 10 години видът не е наблюдаван в зоната. Състоянието на зоната към момента, превръщането на рибарниците в обработваеми земи и трайни широколистни насаждения, пълното пресушаване и премахването на тръстиката, водят до необратима загуба на местообитания за вида. Всичко това ни дава основание да кажем, че зоната не е от значение за гнезденето на вида. Предлагаме оценката на гнездящата популация да бъде променена от „В” на „D”. За видове с размер на популацията в защитената зона „D” – незначителна популация, не се разработват специфични цели за вида в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	1инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 1 инд. Нередовно зимува в тръстиките масиви на зоната.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г. Поддържане на популацията най-малко 1 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	700 ха рибарници, но те са пресъхнали	Няма подходящи гнездови местообитания на вида в зоната. Видът е силно зависим от постоянно водно ниво в рибарниците през размножителния период. От 1998 г рибарниците не съществуват, а от 2010 г са напълно сухи. Към момента	Оводняване на рибарниците или част от тях и възстановяване на местообитанията на вида.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
			голяма част от тях са превърнати в обработваеми земи.							
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на ЗЗ, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона считаме че е необходима актуализация на СФ. Видът **не гнезди** в защитената зона. Да не се разработват специфични цели за гнездящата популация на вида. Необходимо е да се възстанови местообитанието, след което да се извършат допълнителни проучвания за присъствието на вида в зоната.

- По отношение на зимуващата популация предлагаме промяна в числеността на 0 – 1 индивид, предвид че видът не зимува редовно в зоната

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A021	<i>Botaurus stellaris</i>			w		1	i		G	C	B	C	C
B	A021	<i>Botaurus stellaris</i>		X	p	0	0	p		G	D			

Специфични цели за A022 *Ixobrychus minutus* (Малък воден бик)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 32 см. Размах на крилете: 42 см.

Темето, тилът, гърбът, крилата и опашката на мъжкия малък воден бик са черни със зеленикав оттенък. Челото и надочната ивица са бели. Двете страни на главата, шията, гърдите и плещите са охреноръждиви. По гърдите има тъмни надлъжни резки. Коремът и

подопашката са белезникави. Темето и тилът на женската са черни, а останалите части от горната страна на тялото - тъмнокафяви с жълтеникави краища на перата. От предната страна на шията има неясни надлъжни резки. Горната страна на главата при младите екземпляри е тъмнокафява, а гърбът - кафяв изпъстрен с белезникави точки. Долната страна на тялото има белезникав цвят с надлъжни тъмнокафяви петна. Мъжкият е по-едър. Младите са жълто-кафяви, с черни надлъжни щрихи.

Характер на пребиваване в страната

В България малкият воден бик е гнездящ и прелетен вид. Пролетната миграция е от март до средата на май, а есенният прелет е от края на август до октомври (Симеонов и др. 1990). Зимува в Африка и около Средиземноморието.

Характерно местообитание

Малкият воден бик обитава блата и езера, разливи на реки, микроязовири, язовири, канали на напоителни системи, рибарници и оризища, обрасли с предимно с тръстика (Симеонов и др. 1990). Среща се дори в изолирани малки водоеми с достатъчно тръстика, където да се крие. Изгражда гнездова платформа от тръстика, често издигната над водното ниво, закрепена за тръстиката или ниски храсти. Снася 2 – 7 яйца, има едно поколение годишно през периода май-юли. Предпочитаните местообитания са: 1130, 1150, 3130 и 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Малкият воден бик се храни предимно рано сутрин и привечер. Храната си търси в тръстикови масиви, по края на водни площи с различни размери и по-рядко на открито (Симеонов и др. 1990). Лови малки рибки, жаби, пиявици, водни насекоми, миди, охлюви и червеи. Рядко напада гнездата на дребни блатни птици и унищожава яйцата и малките им.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С широко и сравнително плътно разпространение по Дунавското поречие, в Дунавската равнина, Тракийската низина, по Черноморското крайбрежие и някои котловинни полета в Западна България, на места в Добруджа и по долините на реките Арда, Струма и Места (Янков, отг. ред. 2007).

Природозащитният статус на малкият воден бик според IUCN 2019 е LC (Least Concern). Включен в Червената книга на Р България в категория „Застрашен“. Включен в СПЕС 3. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 1500-4500 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също стабилна.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: F01, F05, H01, J01, J02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на **5 - 10 двойки**, което представлява **0,2 - 0,3 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценя на **15 индивида**. Няма данни в докладването през 2019 г. за мигриращата популация на вида. Според СДФ популацията е с оценка „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

По Дунавското крайбрежие видът е широко разпространен, като гнезди дори и в малки влажни зони, канали с водна растителност и др.

Видът е гнездил с добра численост в рибарници Мечка, когато са функционирали. Рибарници Мечка са били важно гнездовище на вида – 15-20 двойки (Василев, Митев 1997 и Костадинова, Граматиков 2007). Според Матеева и др. (2013) видът е гнездил с численост от 7-10 дв. през 2010 г, 4-8 дв. през 2011г и 2-5 дв. през 2012 г. Рибарниците постепенно са загубили значението си с пресъхването на басейните. След 2012 г. басейните постепенно се превръщат в обработваеми земи.

През 2021 г. видът не беше установен в каналите около о. Батин, където единствено има подходящи местообитания за него. В самите рибарници, както и по крайбрежието на Дунав няма подходящи гнездови местообитания.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция с изключение на Василев, Митев 1997 и Костадинова, Граматиков 2007 – 15 индивида. Основна заплаха за вида е унищожаване на местообитанията, замърсяване и браконьерство (Големански, 2011). Това бе установено и по време на теренните проучвания през 2021 г.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за гнездящата популация: F01, F05, H01, J01, J02, няма валидни за зоната.

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г те са напълно сухи, а през 2021 г е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	1 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 5 – 10 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени гнездящи двойки и единични птици от вида. Целевата стойност следва да е не повече от 0 – 1 двойка. Необходимо е поддържане на водните нива в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида. Възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.	Междинна цел: Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	15	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена стойност от 15 инд.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
				мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат оводнени някои от басейните.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва гнездовото местообитание. Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби и водни безгръбначни животни (JDS4-Fish, Aquatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) и водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51 и табл. 1, стр 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността – 0 – 1 двойка.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A022	<i>Ixobrychus minutus</i>			r	0	1	p		G	C	B	C	A

Специфични цели за A023 *Nycticorax nycticorax* (Нощна чапла)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото на нощната чапла достига до 63 см., а размахът на крилата ѝ - до 110 см.

Оперението е трицветно. Долната страна на врата, гърдите, челото и бузите са бели. Горната страна на главата и гърбът са черни с метален блясък, а останалата част от тялото

е сива или сиво-охрена. През размножителния период от тила израстват две дълги лентовидни пера, които през останалите сезони липсват. Има сравнително къси крака с дълги нокти и червени очи. Няма полов диморфизъм. Горната част на тялото на младите индивиди е тъмнокафява, с ръждиви надлъжни черти и многобройни бели капковидни петна, по които се различава от големия воден бик. Долната част е белезникава с кафяви ивици по гърдите.

Характер на пребиваване в страната

Нощната чапла е гнездящ, прелетен, преминаващ и по изключение зимуващ вид в България (Симеонов и др. 1990). Пролетната миграция е през март-април, а есенната – през август-септември. Зимува в Африка.

Характерно местообитание

Нощната чапла обитава блата, езера, разливи на реки, микроязовири, язовири, канали на напоителни системи, рибарници, оризища, всички обрасли с изобилна блатна растителност, както и заливни гори и равнинни дъбови гори. Размножителният период започва от май и продължава до август, по изключение до септември. Гнезди в самостоятелни, или смесени колонии заедно с други видове чапли, корморани, блестящи ибиси и лопатарки. Единични гнезда не са известни. Познати са три типа гнездови колонии: в тръстикови масиви, в заливни гори и в равнинни дъбови гори. Гнездата са разположени предимно в горните етажи или до около 1 м. от водната повърхност (Симеонов и др. 1990). Снася 3 – 5 яйца и има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се предимно с животни - риби, водни охлюви, ракообразни, насекоми, жаби, гущери, гризачи и други малки водни и наземни животни.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С разпръснато и групово разпространение по Дунавското крайбрежие, Горнотракийската низина, Бургаските влажни зони, по р. Арда и Софийското поле (Янков отг. ред., 2007).

Природозащитният статус на нощната чапла според IUCN 2019 е LC (Least Concern). Включен е в СПЕС 3. Включен в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 500 – 2500 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – стабилна. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е намаляваща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 2500 – 6000 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: F05, K01, F26, G01, H01, J02, M08 и G05.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на **21 - 37 двойки**, което представлява **1,5 - 4,2 % от националната популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“),

популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценя на **10 - 77 индивида**, което представлява **0,4 - 1,3 % от националната популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

По Дунавското крайбрежие видът се среща сравнително често, макар след 2010 г да се наблюдава намаляване на числеността.

Между 2006 и 2013 г видът гнезди в смесена колония на Безименен остров при км 518 (румънски остров срещу 33 „Рибарници Мечка“) (остров Пасерика според Shurulinkov et al. 2019) с численост между 21 и 37 двойки. През май 2017 е отчетена 1 двойка, млада птица в същата колония (Димитров, 2018).

Според Василев, Митев (1997), Костадинова, Граматиков (2007) и Матеева и др. (2013), видът не гнезди в границите на защитената зона.

При теренните наблюдения през месеците май и юни 2021 г. в границите на зоната бяха наблюдавани общо 6 птици които се хранеха в каналите около рибарниците и около о. Батин. В колонията на Безименен остров бяха установени 5 двойки нощни чапли.

Числеността ѝ по време на миграция е между 10 и 77 индивида според Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007), каквато и численост се дава в СФ. Иванов (1988) дава численост през м. ноември – 4 екз., а през м. март – 3 екз. Основна заплаха за вида е пресушаването и деградацията на влажните зони (Големански, 2011). Това бе установено и по време на теренните проучвания през 2021 г.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: F05, F26, G01, H01, J02, K01, M08 и G05. Потенциално валидни за СЗЗ са следните:

- G05 - Сладководен риболов и улов на черупчести организми (професионален);
- M08 - Наводняване (естествени процеси).

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г те са напълно сухи, а през 2021 г е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения – заплахи A31, B01 и K02. Констатирана е и засилена урбанизация на остров Батин, интензивна сеч (B09 и B10) и лов (G07 и G10).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 37 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 21 – 37 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. са установени около 5 гнездящи двойки но на румънски остров, извън границите на защитената зона.	Възстановяване и поддържане на гнездовата популация чрез поддържане на водните нива в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида и възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците. Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г..
Популация:	Брой	10 – 77	В СФ за концентрацията на вида	Да се извърши целенасочен

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Размер на мигриращата популация	индивиди	инд.	по време на миграция в зоната е посочена стойност от 10-77 инд., която вероятно е завишена поради липса на достатъчно подходящи трофични местообитания. Необходимо е поддържане постоянни водни нива в каналите около рибарниците.	мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездовни местообитания на вида	ха	Около 50 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене е на база съхранени стари гори на о. Батин и Дойчов остров, както и по крайбрежието на Дунав, но зависи от горскостопанските мероприятия и засаждането на култури от хибридна топола	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат съхранени естествените гори по дунавските острови и крайбрежието.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още неразорани влажни и мочерливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за С33 BG0002024 „Рибарници Мечка“ По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната мигрираща популация на вида от категория „В“ в категория „С“, тъй като числеността е до 2 % от националната мигрираща популация на вида.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>			c	10	77	i		G	C	B	C	B
B	A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>			r		37	p		G	B	B	C	B

Специфични цели за A024 *Ardeola ralloides* (Гривеста чапла)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 45 см. Размах на крилете: 86 см.

Има възрастов диморфизъм и малки сезонни различия. Възрастните през размножителния период имат на главата удължени украсяващи пера с черни ръбове, гърбът е жълто-кафяв, клонът синкав, с черна предна половина, краката са червеникави, кожата около очите е синьо-зелена. През другите сезони клонът, краката и кожата около очите са жълто-зелени. Младите отгоре са кафяви, а отдолу по-светли с кафяви щрихи. Клонът е с жълта основна половина.

Характер на пребиваване в страната

Гривестата чапла е гнездящо-прелетен вид в България (Симеонов и др. 1990). Пролетната миграция е през март-април, а есенната – август до октомври. Зимува в Африка, южно от Сахара.

Характерно местообитание

Гривестата чапла обитава блатата, езера, разливи на реки, микроязовири, язовири, канали на напоителни системи, рибарници, оризища, както и заливни гори и равнинни дъбови гори. Размножителният период започва към средата на май и продължава до началото на август. Гнезди в смесени колонии. Познати са три типа гнездови колонии: в тръстикови масиви, в заливни гори и в равнинни дъбови гори. Гнездото е разположено предимно в долните етажи на дърветата, или до около 1 м. от водната повърхност (Симеонов и др. 1990). Снася 4 – 6 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с малки рибки, земноводни, насекоми и безгръбначни. В изследване на птици от Софийско са установени *Rana ridbunda*, *Tinca tinca*, *Carasius auratus*, *Cobitis tenia*, Libellulidae, *Gryllotalpa gryllotalpa*, Dytiscidae, Elateridae, Hydrophilidae, Chrysomelidae, Curculeonidae, Chilopoda, *Asellus aquaticus*, Lumbricidae. Ловува в ранните утринни часове и особено привечер. Местата за хранене са отдалечени до около 10 км от гнездовите колонии (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Сравнително рядък и малоброен гнездящ вид. Гнезди по Дунавските острови и в различен тип влажни зони – езера, блатата, рибарници и язовири. С разпръснато и групово разпространение по Дунавското крайбрежие, Горнотракийската низина и Бургаските влажни зони. Сигурно, но епизодично находище в Софийското поле (Янков отг. ред., 2007).

Природозащитният статус на гривестата чапла според IUCN 2018 е LC (Least Concern). Включен е в SPEC 3. Включен в Червената книга на Р България в категория „Застрашен“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 150 – 550 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също намаляваща. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е стабилна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 600 – 1200 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: F05, G01, H01, J02, K01, M08 и G05.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на **5 - 22 двойки**, което представлява **3,3 - 4,0 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на **30 индивида**, което представлява **2,5 - 5,0 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

По Дунавското крайбрежие видът се среща сравнително често, макар да гнезди на малко места при проучвания провеждани в последните 15-20 години. Между 2006 и 2013 г. видът гнезди в смесена колония на Безименен остров при км 518 (румънски остров срещу 33 „Рибарници Мечка“) (остров Пасерика според Shurulinkov et al. 2019) с численост между 5 и 22 двойки. На този остров гнездовата популация на вида нараства. Числеността през отделните години на двойките в колонията е била: 2006 – 9 двойки, 2010 – 8 двойки, 2011 – 9 двойки, 2012 – 5 двойки и 2013 – 22 двойки.

Според Костадинова, Граматиков (2007) видът гнезди в защитената зона – 19 индивида.

При теренните наблюдения през месец юни 2021 г. е наблюдавана една птици в колонията на румънския Безименен остров.

Числеността ѝ по време на миграция е между 30 и 223 индивида според Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007). Липсва друга информация за миграцията на вида през зоната.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за гнездящата популация: F05, G01, H01, J02, K01, M08 и G05, валидни за зоната са:

- M08 - Наводняване (естествени процеси);
- G05 - Сладководен риболов и улов на черупчести организми (професионален).

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г. те са напълно сухи, а през 2021 г. е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения – заплахи A31, B01 и K02. Констатирана е и засилена урбанизация на остров Батин, интензивна сеч (B09 и B10) и лов (G07 и G10).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 5 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 5 – 22 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. е установена	Възстановяване и поддържане на гнездовата популация чрез поддържане на водните нива и горската растителност в каналите

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
			една птица но на румънски остров, извън границите на защитената зона. Досега няма сигурни данни за гнездене на вида в зоната. Целевата стойност следва да е не повече от 0 – 5 двойки.	около о. Батин, където е възможно гнездене на вида. Възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците. Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г.						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	30 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена стойност от 30 инд., която вероятно е завишена поради липса на достатъчно подходящи трофични местообитания.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г. Поддържане постоянни водни нива в каналите около рибарниците.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 50 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене е на база съхранени стари гори на о. Батин и Дойчов остров, както и по крайбрежието на Дунав, но зависи от горскостопанските мероприятия и засаждането на култури от хибридна топола	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат съхранени естествените гори по дунавските острови и крайбрежието.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още неразорани влажни и мочурливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

- По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната мигрираща популация на вида от категория „С“ в категория „В“, тъй като числеността е над 2 % от националната мигрираща популация на вида.

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на 0 – 5 двойки.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A024	<i>Ardeola ralloides</i>			c	30	30	i		G	B	B	C	B
B	A024	<i>Ardeola ralloides</i>			r		5	i		G	C	B	C	B

Специфични цели за A026 *Egretta garzetta* (Малка бяла чапла)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55 – 65 см. Размах на крилата: 88 – 106 см.

Изцяло бяла птица. Може да се сгреша с голямата бяла чапла. Основните различия са по-малкият размер, тъмният клюн и крака с жълти стъпала, които обаче не се виждат, когато птицата е кацнала във водата. През размножителния сезон има две удължени пера на тила – егретки.

Характер на пребиваване в страната

Малката бяла чапла е гнездящо-прелетен вид в България (Симеонов и др. 1990). Пролетната миграция е от средата на март до май, а есенната – от края на август до октомври. Видът зимува в Африка и Близкия Изток.

Характерно местообитание

Малката бяла чапла обитава блата, езера, разливи на реки, микроязовири, язовири, канали на напоителни системи, рибарници, оризища, както и заливни гори и равнинни дъбови гори. Размножителният период започва от средата на април и продължава до началото на август. Образува различни по големина смесени колонии с други видове чапли, корморани, ибиси и лопатарки. Познати са три типа гнездови колонии: в тръстикови масиви, в заливни гори и в равнинни дъбови гори. Гнездото е разположено предимно в средните етажи на дърветата, или до около 1 м. над водната повърхност (Симеонов и др. 1990). Снася 3 – 4 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с малки рибки, жаби и попови лъжички, водни насекоми, земноводни, малки гризаци и др., често в рехави ята от по няколко индивида. В изследване на птици от Софийско са установени *Microtus arvalis*, *Lacerta viridis*, *Lacerta sp.*, *Rana ridbunda*, *Tinca tinca*, *Gobio gobio*, *Scardinius erythrophthalmus*, *Alburnus alburnus*, *Libellula sp.*, *Gryllus demertus*, *Gryllotalpa gryllotalpa*, *Carabidae*, *Dytiscidae*, *Hydrophylidae*, *Chrysomelidae*, *Circulionidae*, *Geotrupes sp.* Ловува рано сутрин и вечер, по-рядко през останалото време (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Гнезди по Дунавските острови и в различен тип влажни зони – езера, блата, рибарници и язовири. С разпръснато и групово разпространение по Дунавското крайбрежие,

Горнотракийската низина, Бургаските влажни зони и по р. Арда. С епизодично гнездене в Софийското поле. Често неразмножаващи се индивиди могат да се регистрират и в други райони на страната (Янков отг. ред., 2007).

Природозащитният статус на малката бяла чапла според IUCN 2016 е LC (Least Concern). Включен в Червената книга на Р България в категория „Почти Застрашен“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 500 – 2000 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – стабилна. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е намаляваща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 3000 – 5000 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: F05, G01, H01, J02, K01, F26, M08 и G05.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на **18 - 33 двойки**, което представлява **1,6 - 3,6 % от националната популация** (оценка „В“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на **60 индивида**, което представлява **1,2 - 2,0 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

По Дунавското крайбрежие видът е сравнително многоброен. За периода 2010 – 2013 числеността на малките бели чапли в 12 дунавски колонии варира между 189 и 421 двойки.

Между 2006 и 2013 г. видът гнезди в смесена колония на Безименен остров при км 518 (румънски остров срещу 33 „Рибарници Мечка“) (остров Пасерика според Shurulinkov et al. 2019) с численост между 18 и 33 двойки. На този остров гнездовата популация на вида леко нараства. Числеността през отделните години на двойките в колонията е била: 2006 – 33 двойки, 2010 – 20 двойки, 2011 – 26 двойки, 2012 – 18 двойки и 2013 – 27 двойки.

През 2017 г. не е установена на този остров (Димитров, 2018).

Според Костадинова, Граматиков (2007) видът гнезди в защитената зона – 36 индивида.

Не е отбелязана като гнездяща в района на рибарници Мечка в Червената книга (Големански, 2011) и в Атласа на гнездящите птици в България (Янков, 2007).

При теренните наблюдения през месец май и юни 2021 г. са наблюдавани малки бели чапли няколкократно, около о. Батин и в каналите около бившата помпена станция. В колонията на румънския Безименен остров са установени 10 двойки.

Числеността ѝ по време на миграция е между 4 и 45 индивида според Костадинова, Граматиков (2007). През октомври и ноември 1977 г. са наблюдавани 3 и 2 птици в рибарниците (Иванов, 1979). Липсва друга информация за миграцията на вида през зоната.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: F05, F26, G01, H01, J02, K01, M08 и G05. Потенциално валидни за СЗ „Остров Вардим“ са следните:

- G05 - Сладководен риболов и улов на черупчести организми (професионален);
- M08 - Наводняване (естествени процеси).

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г. те са напълно сухи, а през 2021 г е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения – заплахи A31, B01 и K02. Констатирана е и засилена урбанизация на остров Батин, интензивна сеч (B09 и B10) и лов (G07 и G10).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	най-малко 10 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 18 – 33 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. са установени 10 двойки но на румънски остров, извън границите на защитената зона. Досега няма сигурни данни за гнездене на вида в зоната. Считаме че целевата стойност е завишена.	Възстановяване и поддържане на гнездовата популация чрез поддържане на водните нива и горската растителност в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида, както и възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците. Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	60 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена стойност от 60 инд., която вероятно е завишена поради липса на достатъчно подходящи трофични местообитания. Необходимо е поддържане постоянни водни нива в каналите около рибарниците	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 50 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене е на база съхранени стари гори на о. Батин и Дойчов остров, както и по крайбрежието на Дунав, но зависи от горскостопанските мероприятия и засаждането на култури от хибридна топола	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат съхранени естествените гори по дунавските острови и крайбрежието.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на ЗЗ, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още неразорани влажни и мочурливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на	5 степенна скала за екологично	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние 1-Отлично	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели				
водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	състояние, съгласно РДВ		<table border="1"> <tr><td>2-Добро</td></tr> <tr><td>3-Умерено</td></tr> <tr><td>4-Лошо</td></tr> <tr><td>5-Много лошо</td></tr> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
2-Добро								
3-Умерено								
4-Лошо								
5-Много лошо								

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на 0 – 33 двойки.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A026	<i>Egretta garzetta</i>			r	0	33	p		G	B	A	C	A

Специфични цели за A773 *Ardea alba* (Голяма бяла чапла)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 85 – 100 см. Размах на крилата: 145 – 170 см.

Оперението е изцяло бяло. Значително по-едра от малката бяла чапла и с по-дълъг врат. В полет се виждат значително по-дългите ѝ крака. През размножителния период клонът е с тъмен връх, през останалата част от годината е изцяло жълт.

Характер на пребиваване в страната

Голямата бяла чапла е гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид в България. Пролетната миграция е от март до средата на април, а есенната – от началото на септември до края на октомври (Симеонов и др. 1990). Частичен мигрант, зимува в Южна Европа, включително и в България, когато е по-често срещана.

Характерно местообитание

Голямата бяла чапла обитава блата и езера с обширни тръстикови масиви, крайбрежия на големи реки с изобилна растителност. По време на миграция и през зимата е широко разпространена в ниските части на страната, особено в открити райони в близост до големи реки и други влажни зони, както и в язовири, микроязовири, рибарници, напоителни и др. Размножителният период започва от началото на март и продължава до началото на юли. Най-често образува малки самостоятелни колонии, по-рядко гнезди по периферията на големите колонии от чапли, корморани, блестящи ибиси и лопатарки. Гнездата са разположени в труднодостъпни тръстикови масиви, или високо по дърветата на заливните гори (Симеонов и др. 1990). Снася 2 – 5 яйца, като има едно поколение

годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се предимно с риба, по-рядко със земноводни, влечуги, големи водни насекоми и птици (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Много рядък и малоброен гнездящ вид. Гнезди поединично или на неголеми колонии – самостоятелни или с други чапли и корморани. През периода 2013 – 2018 г. е установена да се размножава по поречието на река Дунав, в Бургаските влажни зони, в езеро Дуранкулак, в Драгоманското блато и в два локалитета в Горнотракийската низина. На повечето места гнезди нередовно. Единствените места, където гнезди ежегодно от 2007 г. насам са Драгоманското блато и ез. Сребърна. През размножителния период закъснели мигранти или летуващи неразмножаващи се птици могат да се наблюдават на много места в Северозападна България, Тракийската низина, по река Искър, в Източните Родопи, покрай река Дунав и Черноморското крайбрежие (Янков отг. ред., 2007).

Природозащитният статус на голямата бяла чапла според IUCN 2019 е LC (Least Concern). Включен в Червената книга на Р България в категория „Критично застрашен“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 10 – 50 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също нарастваща. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е стабилна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 500 – 1000 индивида.

Зимуващата национална популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на 600 – 2000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2013 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също нарастваща.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: K01, M08, F01, J03 и J02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е мигриращ и зимуващ. Мигриращата популация се оценява на **3 - 76 индивида**, което представлява **0,6 - 7,6 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Съгласно СФ зимуващата популация се оценява на **1-12 индивида**, което представлява **0,2 - 0,6 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Често срещан вид по Дунавското крайбрежие през зимата и по време на миграция. През януари при преброявания по р. Дунав между Сомовит и Силистра са регистрирани между 1 и 26 птици. Най-много през зимите на 1991 и 2005 г – 26 птици (Ivanov, 2008).

Докато са функционирали рибарниците се е концентрирала през зимата в по-плитките басейни в големи количества, до тяхното замръзване. През м. януари не е установена (Иванов, 1979). С пресъхването на рибарниците става все по-рядка. През 1985 – 1988 г е наблюдавана през зимата с численост между 2 и 4 екземпляра (Иванов, 1988).

Според Костадинова, Граматиков (2007) видът зимува в защитената зона – 1-12 индивида, а числеността ѝ по време на миграция е между 3 и 76 индивида, каквато и численост се дава в СФ. През декември 1977 г са наблюдавани 7 птици в рибарниците (Иванов, 1979).

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за мигриращата популация: K01, M08, F01, J03 и J02, валидни за зоната са:

- M08 - Наводняване (естествени процеси);

На базата на екологичните изисквания за местообитанията, в които индивидите търсят храна по време на миграция са определени параметрите, чрез които може да се оцени неговото състояние.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер зимуващата популацията	Брой индивиди	1 - 12 инд.	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) е посочена стойност между 1 – 12 индивида.	Възстановяване и поддържане на гнездовата популация чрез поддържане на водните нива в каналите около о. Батин, както и възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	3 - 76 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена стойност между 3 и 76 инд.	Поддържане постоянни водни нива в каналите около рибарниците.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още неразорани влажни и мочурливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент рибни (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологичн о състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1- Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател рибни (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на зимуващата популация е необходимо да се промени оценката на популацията от „В“ на „С“, тъй като 1-12 индивида, което представлява 0,2 - 0,6 % от националната популация.

Специфични цели за A028 *Ardea cinerea* (Сива чапла)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 84 – 102 см. Размах на крилата: 155 – 175 см. Най-разпространената и едра чапла в България. Има възрастов диморфизъм и малки сезонни различия. Гърбът и крилата са сиви. Шията отпред и гърдите са с черни надлъжни ивици. Възрастните през размножителния период отгоре са сиви с черни плещи и украсяващи пера на главата, които впоследствие изчезват. Отдолу са белезникави, главата и шията са бели с черни ивици зад очите и по предната част на шията. При младите горната част на главата и шията отстрани са сиви.

Характер на пребиваване в страната

Сивата чапла е гнездящо-прелетен, преминаващ, постоянен и зимуващ вид в България. Пролетната миграция е от края на февруари до средата на април, а есенната – от края на юли до ноември (Симеонов и др. 1990). Мигрира на юг при тежки зими и замръзване на водоемите. В България зимуват птици от Северна Европа.

Характерно местообитание

Сивата чапла обитава блата и езера с обширни тръстикови масиви; равнинни и заливни гори; долни и средни течения на по-големи реки с изобилна растителност и богати на риба. По време на миграция и през зимата се среща и в язовири, микроязовири, рибарници, оризища, напоителни канали и др. Размножителният период е от началото на март до края на юли. Гнезди в самостоятелни и смесени колонии. По Дунавското крайбрежие колонии са разположени в гори от бяла топола, бяла върба, и по-рядко хибридна топола и летен дъб (Симеонов и др. 1990). Гнездата са големи, често на върха на дървото. Снася 4 – 5 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с риба, земноводни, влечуги, гризачи и др. По време на проучване, проведено в Софийското поле, в 5 стомаха са установени: *Arvicola terrestris*, *Microtus arvalis*, *Lacerta viridis*, *Lacerta sp.*, *Natrix natrix*, *Natrix tessellata*, *Rana ridibunda*, *Cyprinus carpio*, *Tinca tinca*, *Carassius auratus*, *Carassius sp.*, *Gobio gobio*, *Cobites taenia*, *Leuciscus cephalus*, *Libellula sp.*, *Gryllotalpa gryllotalpa*, *Neucoris sp.*, *Notonecta glauca*, *Dytiscus sp.*, Hydrophilidae, Curculionidae, *Donacia sp.* (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В самостоятелни или смесени колонии разпръснато из цялата страна, главно по Дунавското и Черноморското крайбрежие и долините на повечето по-големи реки в равнините (Дунавска равнина, Тракийска низина) и ниските части на планините (най-вече в Предбалкана) (Янков отг. ред., 2007).

Природозащитният статус на сивата чапла според IUCN 2019 е LC (Least Concern). Включен в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“. Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 800 – 1200 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – нарастваща. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е стабилна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 110 – 330 индивида.

Зимуващата национална популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на 1000 – 2000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2007 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също стабилна.

За гнездящата, мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: M07, K01, J03, F01, J02, K04, B06 и D02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ, преминаващ и зимуващ. Гнездящата популация се оценява на **17 - 38 двойки**, което представлява **2,1 - 3,2 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на **26 - 50 индивида**, което е **15,2 – 23,6 % от националната** популация (оценка „А“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на до **365 индивида**, което е до **18,2% от националната зимуваща** популация (оценка „А“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

По Дунавското крайбрежие видът е сравнително многоброен. За периода 2010 – 2013 числеността на сивите чапли в 12 дунавски колонии варира между 237 и 399 двойки. Между 2006 и 2013 г. видът гнезди в смесена колония на Безименен остров при км 518 (румънски остров срещу 33 „Рибарници Мечка“) (остров Пасерика според Shurulinkov et al. 2019) с численост между 17 и 38 двойки. На този остров гнездовата популация на вида леко нараства. През 2017 г. е установена една двойка на този остров (Димитров, 2018). Според Костадинова, Граматиков (2007) видът не гнезди в защитената зона. Не е отбелязана като гнездяща в района на рибарници Мечка в Червената книга (Големански, 2011) и в Атласа на гнездящите птици в България (Янков, 2007). На 6.06.2011 г. в зоната са наблюдавани 7 птици, а на 31.05.1998 – 12 птици (Данни от eBird и Профиров, непубликувани данни). При теренните наблюдения през месец май и юни 2021 г. са наблюдавани сиви чапли няколкократно, около о. Батин и в каналите около бившата помпена станция на рибарниците. В колонията на румънския Безименен остров са установени 3-4 двойки. На 6.07.2021 при обхождане с лодка на острова са наблюдавани 27 почиващи птици.

Числеността ѝ по време на миграция се увеличава, като това е най-честият вид чапла в района на Дунав и Дунавската равнина (Шурулинков и др. 2005). През октомври и ноември видът е с най-висока численост в рибарници Мечка, където намира добри условия за хранене. В рибовъдното стопанство чаплиите остават през цялата зима. През

октомври 1977 г. са наблюдавани 117 птици, а през октомври 1978 – 176 птици в рибарниците (Иванов, 1979). Най-големи струпвания са отчетени през ноември – 202 птици. През 1991 – 1996 г. настъпват промени във водния режим и деградация в рибарниците (Василев, 1999). След 1998г рибарниците престават да функционират, а след 2012 г басейните постепенно се превръщат в обработваеми земи. Това се отразява върху хранителната база на вида.

Численост на зимуващите птици дава Иванов (1979) в месеците декември – март 1977 – 1978 числеността е между 4 и 38 птици. През 1988 числеността декември – март е между 3 и 5 птици (Иванов, 1988). През есенно-зимния период територията на рибарници Мечка е пресушена и в последните 10 години не се наблюдава концентрация на птици в района. По-нови данни за зимуването на вида в зоната са от средно зимните преброявания. През 2014 г. в участъка между Свищов и Русе са наблюдавани 11 птици, през 2015 – 1, 2018 – 1 индивид. През зимата на 2019 и 2020 г. сиви чапли са наблюдавани на 12.01.2019г - една птица и на 11.01.2020г - 2 птици, в река Дунав срещу територията на рибарниците.

Основна заплаха за вида е деградацията и пресъхването на рибовъдните стопанства (Големански, 2011). Това бе установено и по време на теренните проучвания през 2021 г.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за гнездящата, мигрираща и зимуваща популация: M07, K01, J03, F01, J02, K04, B06 и D02, валидни за зоната са:

- M07 – Бури, циклони;
- K04 - Изменение на хидродинамичните характеристики
- B06 - Изсичане на отделни дървета (без гола сеч).

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г. те са напълно сухи, а през 2021 г е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения – заплахи A31, B01 и K02. Констатирана е и засилена урбанизация на остров Батин, интензивна сеч (B09 и B10) и лов (G07 и G10).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	1 - 5 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 17 – 38 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. са установени 3-4 двойки но на румънски остров, извън границите на защитената зона. Досега няма сигурни данни за гнездене на вида в зоната. Считаме че целевата стойност е завишена.	Възстановяване и поддържане на гнездовата популация чрез поддържане на водните нива и горската растителност в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида, както и възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците. Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г..
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	26 – 50 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 26 до 50 инд. По време на функциониране на рибарниците са наблюдавани по-високи концентрации на вида. Към момента обаче липсва подходяща хранителна база в рибарниците и видът се среща основно по крайбрежието и	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
			каналите. Необходимо е поддържане добро екологично състояние на водите и рибните популации.							
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	1-11 инд.	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е до 365. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019 и 2020 г. са установени съответно 1 и 2 инд. в р. Дунав. Считаме че целевата стойност е завишена.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 50 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене е на база съхранени стари гори на о. Батин и Дойчов остров, както и по крайбрежието на Дунав, но зависи от горскостопанските мероприятия и засаждането на култури от хибридна топола	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат съхранени естествените гори по дунавските острови и крайбрежието.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още неразорани влажни и мочурливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата зимуваща численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на зимуващата популация предлагаме промяна в значението на зоната за зимуващата популация на вида от категория „А“ в категория „С“, тъй като зимува с числености до 2 % от националната зимуваща популация на вида и мин и мах численост 1 – 11 птици.

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на 1 – 5 двойки, предвид че видът не гнезди в 33, а на румънски остров срещу зоната.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A028	<i>Ardea cinerea</i>			w	1	11	i		G	C	A	C	B
B	A028	<i>Ardea cinerea</i>			r	1	5	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A029 *Ardea purpurea* (Червена чапла)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 70 – 90 см. Размах на крилата: 110 – 145 см. Оперението е ръждивокафяво, често изглеждащо доста тъмно. Има възрастов диморфизъм и малки сезонни различия. Възрастните през размножителния период са сивокафяви, с украсяващи пера по главата, както и с нежни бели пера по гърба и гърдите, които липсват през другите сезони. Младите са ръждивокафяви, с черни петна и ивици.

Характер на пребиваване в страната

Червената чапла е гнездящо-прелетен и преминаващ вид в България. Пролетната миграция е от края на март до април, а есенната – от август до началото на ноември (Симеонов и др. 1990). Зимува в Средиземноморието и Африка.

Характерно местообитание

Червената чапла обитава сладководни езера, блата, разливи на реки с тръстикови масиви или заливни гори. Размножителният период е от средата на април до средата на юли. Гнезди в малобройни и разредени самостоятелни колонии, или по периферията на големите смесени колонии от други видове чапли, корморани, блестящи ибиси и лопатарки. Единично гнездящите двойки са изключение (Симеонов и др. 1990). Гнездото е сред тръстика или на дърво. Снася 4 – 5 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с риба, земноводни, влечуги, гризачи, водни безгръбначни и др. По време на проучване, проведено в Софийското поле, в 14 стомаха са установени: *Microtus arvalis*, *Lacerta sp.*, *Rana ridibunda*, *Cyprinus carpio*, *Gryllus demertus*, Carabidae, Dytiscidae (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Сравнително рядък и малоброен гнездящ и прелетен вид. С разпръснато разпространение в ниските части на страната (Янков отг. ред., 2007). Гнезди поединично или на неголеми колонии – самостоятелни или с други чапли и корморани. Установена е като гнездящ вид главно по поречието на р. Дунав и по Черноморското крайбрежие. Във вътрешността на страната малки колонии са установени главно в Тракийската низина и една на Драгоманското блато.

Природозащитният статус на червената чапла според IUCN 2021 е LC (Least Concern). Включен в СПЕС 3. Включен в Червената книга на Р България в категория „Застрашен“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 100 – 200 двойки. Краткосрочната тенденция на

популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – нарастваща. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е неизвестна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 60 – 350 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: K01, M07, F01 и J02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на до **3 двойки**, което представлява до **1,5% от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на до **61 индивида**, което представлява **17,4% от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнезди само на няколко места по Дунавското крайбрежие. За периода 2010 – 2013 гнезди само в Сребърна и рибарници Калимок с численост между 3 и 9 двойки. Данни за гнезденето на вида в рибарници Мечка дава единствено Матеева и др. (2013) през 2010 г – 1-2 двойки. След 2010 г гнездене не е регистрирано. Според Костадинова, Граматиков (2007) видът не гнезди в защитената зона. Не е отбелязана като гнездяща в района на рибарници Мечка в Червената книга (Големански, 2011) и в Атласа на гнездящите птици в България (Янков, 2007). На 31.05.1998г. в зоната е наблюдавана една птица (Данни от eBird и Профиров, непубликувани данни). При теренните наблюдения през месец май и юни 2021 г. видът не е наблюдаван. Не е наблюдавана и през м. юли при теренни проучвания с кораб по река Дунав.

Числеността ѝ по време на миграция е 61 индивида според Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007). Липсва друга информация за миграцията на вида през зоната.

На базата на екологичните изисквания за местообитанията, в които индивидите търсят храна по време на миграция са определени параметрите, чрез които може да се оцени неговото състояние.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 3 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 0 – 3 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени птици, било размножаващи се или нерамножаващите се. От 2010 г няма сигурни данни за гнездене на вида в зоната. Възможно е нередовно гнездене.	Възстановяване и поддържане на гнездовата популация чрез поддържане на водните нива и горската растителност в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида, както и възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците. Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	61 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена стойност от 61 инд., която вероятно е силно завишена поради липса на достатъчно подходящи трофични местообитания, както и достатъчно надежна информация в по-нови лит. източници. Необходимо е поддържане постоянни водни нива в каналите около рибарниците.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 50 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене е на база съхранени стари гори на о. Батин и Дойчов остров, както и по крайбрежието на Дунав, но зависи от горскостопанските мероприятия и засаждането на култури от хибридна топола	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат съхранени естествените гори по дунавските острови и крайбрежието.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на СЗЗ, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още неразорани влажни и мочурливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на мигриращата популация е необходимо да се промени оценката на популацията от „С“ на „В“, тъй като до 61 индивида, което представлява 17,4% от националната популация.

Специфични цели за A030 *Ciconia nigra* (Черен щъркел)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 90-105 cm, тегло 2,4 - 3,6 kg, размах на крилата – 120 - 138 cm., дължина на крилото 52-60 cm. (Svensson 2013; Štastny, Hudec 2016). Оперението е черно с синкавовиолетов отблясък, коремът е бял. Клюнът и краката са червени, при младите кафеникави. Няма полов диморфизъм, женските са само малко по-дребни от мъжките. Оперението на младите е без синкавовиолетов отблясък. Често използва в полет въздушните термики за да набира височина. При миграция, летуване и зимуване образува големи самостоятелни ята, често надхвърлящи 50 екз.

Характер на пребиваване в страната

Черният щъркел е далечен мигрант. Пролетната миграция е от началото на март до средата на май. Есенната миграция е от втората половина на август до края на октомври. Късноесенните и зимните скитания са от началото на ноември до края на февруари. В оризищата северно от Пловдив няколко десетки птици редовно зимуват от 1978 г. насам, което е първото известно зимовище на вида в Западна Палеарктика (Големански ред. 2015). Отделни птици или малки групи зимуват нередовно и в други части на Горнотракийската низина. Максималната численост на мигриращите през есента черни щъркели над Бургаския залив през 2011 г. е 1 998 индивида, а за периода 2012-2017 г. численостите варират между 3 781 и 6 293 индивида (Michev et al. 2018).

Характерно местообитание

Гнезди в равнинни, полупланински и планински широколистни гори, скални комплекси, проломи на реки, ждрела. Най-често в дъбови и дъбово-липови гори, по-рядко габъррови и букови. Много рядък в иглолистни гори в планините, обикновено в борови. Храни се по реки, язовири, микроязовири, рибарници, оризища, влажни ливади, ниви и др.

Гнездовият хабитат включва всички типове горски местообитания у нас, с изключение на горите от клек, бяла и черна мура (местообитание с код 95A0), смърч (код 9410) и келяв габър. Но трябва да се има предвид, че за гнезденето на черния щъркел средната възраст на гората не трябва да бъде под 60 години. Обикновено самите гнезда са в долове, дерета, разположени в короната на по-стари дървета. Горските местообитания разположени на надморска височина над 1000 м. са субоптимални за вида.

Хранене

Храни се предимно с риба, земноводни, едри околводни безгръбначни, понякога и с дребни бозайници, влечуги и новоизлюпени малки на наземно гнездящи птици (Cramp & Simmons 1977).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Включен в Червената книга на България като уязвим (Големански В. Ред. 2015). Според Petkov et al. (2006) гнездовата популация на вида е 300-320 двойки. Тази численост не е актуална и вече със сигурност се е повишила значимо над това ниво. Понастоящем популацията се оценява на 600-900 гнездящи двойки (Докладване на България по чл.12) и е разпространен в цялата страна. Тенденцията в гнездовата численост на популацията и в разпространението у нас е положителна. Масово гнезди в низинни и нископланински гори в ЮИ България – в Тунджанската хълмиста низина (70-80 дв.), Сакар и Източните Родопи (Стойчев и др. 2008; Даскалова и др. 2020). Многоброен и в Източна Стара планина, Поломието и Лудогорието. В Западна България по-малоброен, повече двойки там гнездят в Северозападна България и Предбалкана. В горите над 1000 м. е рядък и спорадично разпространен. По Дунавските острови е сравнително рядък и малоброен –

установен е да гнезди на 11 острова, но в прилежащите части на Дунавската равнина е почет като общата численост в крайдунавския район е оценена на 80-150 дв. (Cheshmedzhiev et al. 2019).

Съгласно докладването през 2019 г краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (1980-2018 г.) е увеличаваща се. Според нашите данни и краткосрочната тенденция показва увеличение. Посочени са следните заплахи: земеделски дейности, генериращи точкови замърсявания на повърхностните води, както и спортни и туристически дейности извън населените места и туристическите зони. Всъщност вида страда най-силно от горскостопанските дейности при които се унищожават гнездовия му хабитат, възниква значително безпокойство и дори се отсичат дървета с гнезда. Други негативни фактори са изграждането на ВЕЦ по реките, създаването на нови и разширяването на стари каменни кариери, сблъсъците с електропреносната мрежа, изграждането на ветрогенератори, незаконния отстрел в района на рибовъдни стопанства и язовири.

Черният щъркел се опазва също така и като **мигриращ вид** с численост 2 000-11 000 индивида (Michev et al. 2011, Mateeva, Iankov 2013). Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: отводняване, рекултивация и преобразуване на влажни зони, блата, и др. в селищни или туристически зони; електропреносна и комуникационна мрежа (кабели).

В Червената книга (Големански ред. 2015) е посочено като заплаха замърсяването на влажните зони, преследване в рибни стопанства и др.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е мигриращ. Мигриращата популация се оценява на **0 - 10 индивида**, което представлява **0,09 - 0,5 % от националната мигрираща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Пролетната миграция на вида започва в началото - средата на март. Миграцията продължава до края на май. Есенната миграция е от средата на август до средата на октомври. Черните щъркели мигрират на широк фронт над цялата страна, като по-интензивен прелет се наблюдава в западната част на Добруджа и в централната и западна част на Дунавската равнина.

Костадинова, Граматиков (2007) дават информация за числеността на мигриращата популация на вида в защитената зона – 0-10 индивида, като същата численост е записана и в СФ. При теренните проучвания през 2021 г. видът не е наблюдаван.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за мигрираща популация, валидни за зоната са отводняването и преобразуването на влажните зони.

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г те са напълно сухи, а през 2021 г е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения – заплахи А31, В01 и К02. Констатирана е и засилена урбанизация на остров Батин, интензивна сеч (В09 и В10) и лов (G07 и G10).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация:	Брой	0-10 инд.	Според СФ на зоната	Междинна цел до 2025 г.:

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Размер на мигриращата популация	индивиди		числеността на мигриращите индивиди е между 0 и 10. Необходимо е: запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.; Поддържане добро състояние на растителността, както и запазване на старите дървета по целия остров Батин; Силно ограничаване на дърводобива и сечта, както и ловуването на острова.	провеждане на проучване за установяване на гнездовата и мигрираща численост на вида в зоната в подходящите местообитания.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още неразорани влажни и мочурливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща численост на вида в защитената зона по време на миграция, не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A031 *Ciconia ciconia* (Бял щъркел)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 95 – 110 см. Размах на крилата: 180 – 218 см.

Оперението е бяло, като само маховите пера са черни. При възрастните клонът и краката са яркочервени, докато при младите те са кафеникавочервени. В полет шията е изпъната. Представителите на двата пола са идентични на външен вид, с тази разлика, че мъжките са по-големи от женските. Видът е синантропен и представителите му гнездат в селища или в непосредствена близост до тях. Изграждат гнездата си върху комини, стълбове от

електропреносната и електроразпределителната мрежа, покриви, паметници и все по-рядко върху стари изсъхнали дървета.

Характер на пребиваване в страната

Белият щъркел е гнездящо-прелетен, преминаващ и по изключение зимуващ вид в България. Пролетната миграция е от началото на март до към средата на април, а есенната – от началото на август до края на септември (Симеонов и др. 1990). Зимата прекарва в Африка, южно от Сахара. Отделни индивиди остават и през зимните месеци у нас, основно в района на Бургаските езера и по оризищата около Пловдив.

Характерно местообитание

Белият щъркел обитава населени места в близост до влажни зони от естествен или изкуствен произход; влажни ливади, мочурища, блата, обработваеми площи, рибарници, микроязовири, язовири и др. водоеми. Видът гнезди в почти цялата страна с изключение на гъстите горски масиви и местата с надморска височина над 1270 м. Белият щъркел е най-многочислен и с най-висока плътност (29 – 61 двойки на 100 кв.км.) в Софийското и Самоковското поле, по долината на река Марица и прилежащите хълмисти райони с много изкуствени водоеми, долното течение на реките Искър, Струма и Тунджа, на места край река Дунав и около Бургаските езера (Чешмеджиев, 2016). Размножителният период е от началото на април до края на юли. Гнезди поединично, но понякога и на малки групи (Симеонов и др. 1990). По време на VII Международно преброяване на белия щъркел в България (2014 – 2015 г.) в България са установени общо 6981 гнезда, от които 5874 са разположени на електрически стълбове, 201 гнезда – върху дървета, 445 гнезда – на комини и 287 гнезда – на покриви (Чешмеджиев, 2016). Снася най-често 2 – 4 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, и 7140 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се със земноводни, влечуги, риби, водни насекоми, личинки, червеи, скакалци, дребни гризачи, по изключение и дребни птици и др. (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Широко разпространен гнездящ синантропен вид. Белият щъркел гнезди почти в цялата страна с изключение на гъстите горски масиви и местата с надморска височина над 1270 м. Видът е най-многочислен и с най-висока плътност (29-61 двойки на 100 кв. км) в Софийското и Самоковското поле, по долините на река Марица и прилежащите хълмисти райони с много изкуствени водоеми, долното течение на реките Искър, Струма и Тунджа, на места край р. Дунав и около Бургаските езера. Най-много заети гнезда (4841, 83%) са разположени между 0 и 400 м н.в. Добруджа е сред местата, където видът почти отсъства, въпреки подходящата надморска височина, вероятно поради липсата на водоеми и подходяща хранителна база. По време на VII Международно преброяване на вида (2014-2015 г.) в България са установени общо 6981 гнезда. От тях 5825 са заети от размножаващи се двойки. Най-много от тях са в областите Пловдив, София и Хасково. Общината с най-много заети щъркелови гнезда е Самоков – с 198 гнезда, следвана от община Петрич (188 гнезда) и община Тунджа (154 гнезда). Населените места с най-много щъркелови гнезда са: село Драгушиново (община Самоков) – 51 гнезда; село Кулата (община Петрич) – 42 гнезда; село Белозем (община Раковски) – 38 гнезда; село Белчин (община Самоков) – 31 гнезда; град Съединение (област Пловдив); град Хаджидимово (област Благоевград); село Звиница (община Кърджали); село Караджалово (община Първомай) и село Равно поле (община Елин Пелин) имат по 29 гнезда. Средната плътност на щъркелите в страната (брой гнездящи двойки на 100 кв.км.) е 5,25 двойки на

100 кв.км. За сравнение по време на VI Международно преброяване (2004 – 2005 г.) плътността е била 4,3 двойки (Чешмеджиев, 2016).

Природозащитният статус на белия щъркел според IUCN е LC (Least Concern). Включен в SРЕС 2. Включен в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 5700 – 6000 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – флукутираща. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е стабилна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 250 000 – 500 000 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: А03, Е01, С03, G05, А02, D06, С01, D02 и J02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на **2 двойки**, което представлява **0,03 - 0,04 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на **3 - 20 индивида**, което представлява **0,0012 - 0,004 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнезди повсеместно в населените места. В границата на защитената зона не попада населеното място – с. Мечка и с. Батин. При теренните наблюдения през месец май 2021 г. видът не е наблюдаван в защитената зона. Не е установен в зоната и при цялостно проучване по р. Дунав през м. юли 2021г. Информация за гнездене на вида в зоната дава Василев (1999 и 2003), Василев, Митев (1997), а по-късно и Костадинова, Граматиков (2007) – 2 двойки.

Есенната миграция при вида започва рано, още в началото на август. Есенната миграция е по-интензивна от пролетната, като образува големи ята, от няколко хиляди птици. След първата десетдневка на септември миграцията при вида рязко спада. През пролетната миграция малки ята с обща численост до 140 - 200 индивида са наблюдавани във влажните зони по р. Дунав (Матеева, Янков, 2013). Няма конкретни данни за миграцията на вида през защитената зона.

Миграцията на вида е съсредоточена основно в Източна България и по-конкретно в Западна Добруджа.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: А03, Е01, С03, G05, А02, D06, С01, D02 и J02. Потенциално валидни за СЗЗ „Рибарници Мечка“ са следните:

- G05 - Сладководен риболов и улов на черупчести организми (професионален);

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	2 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 2 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени гнездящи двойки. Видът гнезди в населени места.	Запазване стойността на гнездовата популация в зоната от 2 двойки.						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	3-20 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена стойност от 3 до 20 инд. Необходимо е поддържане благоприятно състояние на водите на острова и около него	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 20 инд. Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на мигрираща численост на вида в зоната.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още неразорани влажни и мочурливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за С33 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова и мигрираща численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A032 *Plegadis falcinellus* (Блестящ ибис)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55 – 65 см. Размах на крилата: 88 – 105 см. Оперението е тъмно, пурпурно-кафяво със зелен метален отблясък по крилата. През есента и зимата възрастните имат светли точки по главата и шията. Клюнът е дълъг и извит надолу.

Характер на пребиваване в страната

Блестящият ибис е гнездящо-прелетен и преминаващ вид в България. Пролетната миграция е от началото на март до средата април, а есенната – от август до началото на ноември (Симеонов и др. 1990). Зимува в Африка.

Характерно местообитание

Блестящият ибис обитава блата и езера с обширни тръстикови масиви, заливни гори и храсталаци от върба, оризища, рибарници, напоителни канали, микроязовири влажни ливади, разливи на реки и др. Размножителният период е от началото на май до края на юли. Най – често образува смесени колонии с различни видове чапли, корморани и лопатарки. Гнездата са разположени в труднодостъпни тръстикови масиви, или заливни гори, както и високо по дърветата в равнинните дъбови гори (Симеонов и др. 1990). Снася 3 – 5 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с насекоми, водни безгръбначни, земноводни и др. По време на проучване, проведено в Софийското поле, в 4 изследвани стомаха са установени: *Dytiscidae*, *Hydrophilus sp.*, *Culicidae*, *Araeae*, *Planorbis planorbis*, *Radix auricularia*, *Rana ridibunda* (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Рядък и малоброен гнездящ вид. Гнезди в смесени колонии с корморани, чапли и лопатарки по Дунавските острови и в различен тип влажни зони – езера, блата, рибарници и язовири. С изолирани гнездовища по Дунавското крайбрежие, Горнотракийската низина и Бургаските влажни зони. Редовно гнезди единствено в ез. Сребърна и в ЗМ „Пода“ край гр. Бургас.

Природозащитният статус на блестящия ибис според IUCN 2019 е LC (Least Concern). Включен в СПЕС 3. Включен в Червената книга на Р България в категория „Критично застрашен“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 50 – 400 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукуираща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – намаляваща. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е флукуираща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 500 – 1200 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: A26, A30, A31, F26 и F05.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е мигриращ. Мигриращата популация се оценява на **1 - 22 индивида**, което представлява **0,2 – 1,8 % от националната популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Информация за миграция на вида в зоната дава Василев, Митев (1997), а по-късно и Костадинова, Граматиков (2007) – 1-22 двойки. Рядък мигрант за Дунавската равнина и поречието на р. Дунав. По-често е наблюдаван през пролетната миграция (Шурулинков, 2005). Липсват други данни за миграция на вида в зоната.

За мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: А26, А30, А31, F26 и F05. Потенциално валидни за СЗЗ „Рибарници Мечка“ са следните:

- А31 - Отводняване на земи за използването им за земеделски цели;
- F26 - Отводняване, пресушаване и превръщане на влажни зони, блата, тресавища и т.н. в жилищни или ваканционни зони.

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г. те са напълно сухи, а през 2021 г. е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения – заплахи А31, В01 и К02. Констатирана е и засилена урбанизация на остров Батин, интензивна сеч (В09 и В10) и лов (G07 и G10).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	1-22 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена стойност от 1 до 22 инд.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 инд. чрез поддържане благоприятно състояние на водите на острова и около него. Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на мигрираща численост на вида в зоната.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още неразорани влажни и мочурливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние 1-Отлично 2-Добро 3-Умерено 4-Лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4- Aquatic macroinvertebrates)			5-Много лошо Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).	

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната мигрираща популация на вида от категория „В“ в категория „С“, тъй като мигрира с числености до 2 % от националната зимуваща популация на вида и мин и макс численост 1 – 22 птици.

Species					Population in the site						Site assessment			
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A032	<i>Plegadis falcinellus</i>			c	1	22	i		G	C	B	C	B

Специфични цели за A034 *Platalea leucorodia* (Бяла лопатарка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 80 – 93 см. Размах на крилата: 120 – 135 см. Оперението при възрастните е бяло, с жълто петно на гърдите и характерна „грива“ на тила. Клюнът е характерен, дълъг с лопатовидно разширение на върха. Младите имат черни върхове на крилата. В полет вратът е изправен, за разлика от чаплиите.

Характер на пребиваване в страната

Бялата лопатарка е гнездящо-прелетен и по изключение зимуващ вид в България. Пролетната миграция е от март до края на април, а есенната – от август до края на септември (Симеонов и др. 1990). Зимува в Африка.

Характерно местообитание

Бялата лопатарка обитава блата и езера с обширни тръстикови масиви, заливни и равнинни гори, речни разливи, влажни ливади, рибарници, а по време на миграции се среща и в солници, тузли, микроязовири и др. Размножителният период е от края на април до края на юни. Гнезди в самостоятелни или смесени колонии заедно с чапли, корморани и блестящи ибиси. Гнездата са разположени по-често в тръстикови масиви и храсталаци от бяла и сива върба, на бяла топола и др. (Симеонов и др. 1990). Снася 3 – 5 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с водни насекоми, ракообразни, рибки, дребни земноводни и др. (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С разпръснати гнездови находища в смесени колонии от чапли и корморани по поречието на река Дунав и в единственото сигурно находище по Черноморието - блатото Пода край Бургас (Янков отг. ред., 2007), което е част от Специално защитена зона „Комплекс Мандра-Пода“. По поречието на река Дунав гнезди предимно на острови, а по-рядко - в блата (в СЗЗ „Сребърна“, СЗЗ „Комплекс Калимок“, СЗЗ „Комплекс Беленски острови“) (Shurulinkov et al. 2019). В различните райони колонии често променят своето местоположение, което води до известни колебания в разпространението.

Природозащитният статус на бялата лопатарка според IUCN 2019 е LC (Least Concern). Включен в SPEC 2. Включен в Червената книга на Р България в категория „Критично застрашен“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 80 – 150 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукутираща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също флукутираща. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е флукутираща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 500 – 1000 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: А31, J02, F03 и F26.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация се оценява на **10 - 24 двойки**, което представлява **12,5 - 16,0 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Според СФ мигриращата популация се оценява на **1 - 20 индивида**, което представлява **0,2 – 2,0 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Малочислен, локално гнездящ вид по р. Дунав. Гнезди в смесени колонии с чапли и корморани. В миналото е гнездил предимно по Дунавското и Черноморското крайбрежие. През 1960 изчезва като гнездящ, след което бавно възстановява колонии си по Дунав. В Атласа на гнездящите птици (Янков, 2007) и Червената книга на България (Големански, 2011) няма информация за размножаващи се лопатарки в рибарници Мечка. Между 2010 и 2013 г. лопатарките са гнездили по Дунав в девет колонии с численост между с 89 и 147 двойки. В границите на защитената зона видът не гнезди, но гнезди на румънски безименен остров (остров Пасерика според Shurulinkov et al. 2019) срещу рибарниците при км 518. Числеността на колонията на този остров варира между 10 и 24 двойки. Числеността през отделните години на двойките в колонията е била: 2006 – 11 двойки, 2010 – 10 двойки, 2011 – 24 двойки, 2012 – 15 двойки и 2013 – 11 двойки. На 9.05.1998 г. и на 31.05.1998г в зоната са наблюдавани съответно 5 и 2 птици (Данни от eBird и Профиров, непубликувани данни). Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007) не дават гнездова популация на вида в защитената зона. През май 2017 е отчетена 1

двойка в колонията на румънския остров (Димитров, 2018). При теренните проучвания през 2021 г. се установи че колонията на румънския остров съществува. В смесената колония на 26.05.2021 бе наблюдавана една двойка лопатарки. През м. юли бе наблюдаван една млада птица и 3 птици в заето гнездо.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната с изключение на Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007) откъдето е взета числеността в СДФ – 1 – 20 индивида.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и влияния за гнездящата популация: А31, J02, F03 и F26, валидни заплахи за зоната са:

- А31 - Отводняване на земи за използването им за земеделски цели;
- F26 - Отводняване, пресушаване и превръщане на влажни зони, блата, тресавища и т.н. в жилищни или ваканционни зони.

Констатирано е също така че рибарниците постепенно са изгубили значението си като влажна зона след прекратяването на дейността си през 1998 г. След 2010 г те са напълно сухи, а през 2021 г е установено че част от територията е превърната в обработваеми земи или трайни насаждения – заплахи А31, В01 и К02. Констатирана е и засилена урбанизация на остров Батин, интензивна сеч (В09 и В10) и лов (G07 и G10), както на острова, така и в рибарниците.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0-24 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени от 10 до 24 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. е установена 1 гнездяща двойка но на румънски остров, извън границите на защитената зона. В границите на 33 видът не гнезди към момента. Необходимо е силно ограничаване на дърводобива и сечта, както и ловуването	Възстановяване и поддържане на гнездовата популация чрез поддържане популацията на вида, най-малко 1 гнездяща двойка чрез поддържане добро състояние на растителността, както и запазване на старите дървета по островите. Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	1 – 20 инд	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 1 до 20 инд.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 50 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене е на база съхранени стари гори на о. Батин и Дойчов остров, но зависи от горскостопанските мероприятия и засаждането на култури от хибридна топола на острова.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат съхранени естествените гори по дунавските острови.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни	ха	Около 15 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин и бившите рибарници. Някои все още	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
местообитания на вида			неразорани влажни и мочурливи местообитания. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.							
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби и водни безгръбначни животни (JDS4-Fish, Aqatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт преди устието на р. Янтра, км 537) и водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51 и табл. 1, стр 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на 0 – 24 двойки, предвид че видът не е установен да гнезди в 33 през 2021 г., а на румънски остров извън зоната.
- По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната мигрираща популация на вида от категория „В“ в категория „С“, тъй като мигрира с числености до 2 % от националната зимуваща популация на вида и мин и макс численост 1 – 20 птици.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A034	<i>Platalea leucorodia</i>			r		24	p		G	B	A	C	B
B	A034	<i>Platalea leucorodia</i>			c	1	20	i		G	C	A	C	B

Специфични цели за A036 *Cygnus olor* (Ням лебед)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 140-160 cm, тегло 5,5 -22,5 kg, а размахът на крилата – 200-240 cm. Оперението е изцяло бяло. Клюнът е червен, в основата си черен. Краката са черни. Няма полов диморфизъм, но се наблюдава възрастов. Младите индивиди са сивокафяви, със сив клюн с черна основа. От водата излита тежко, набирайки скорост с продължително разбягване по водната повърхност. При летенето се чува ясен звук от размахването на

крилата. Най-често мигрира на семейни групи, но често в районите на зимуване формира големи ята, обикновено смесени с патици и лиски.

Характер на пребиваване в страната

Немият лебед у нас е гнездящ, постоянен вид, а също преминаващ по време на миграция и зимуващ. През зимата големи ята от този вид долитат от север и се концентрират главно по Черноморското крайбрежие, р. Дунав и някои от по-големите вътрешни водоеми. Пролетната миграция е от февруари до средата на април. Есенната миграция е от септември до декември.

Характерно местообитание

Гнездовото местообитание е водната растителност (тръстика, папур, камъш) в и по периферията на блата, езера, язовири, рибарници, изоставени баластриери и стари речни корита. По-рядък и в крайбрежната водна растителност на по-големи бавно течащи реки. Гнезди главно в сладководни и по-рядко бракични водоеми. Понякога гнезди и в почти напълно обрасли с водна растителност водоеми, дори и с малки размери. По време на миграция и зимуване се среща и в бързотечащи реки, в плитководни участъци на р. Дунав, в лагуни, солени езера, както и в морето. Подходящи местообитания за гнездене са 3140, 3150 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2005).

Хранене

Храни се главно с водна растителност – най-вече водорасли, включително и семена по дъното. В малки количества яде и водни безгръбначни – ракообразни, насекоми и мекотели. Понякога се храни и из посеви със зимна пшеница и други култури (Cramp & Simmons eds. 1977)

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Като гнездящ вид е рядък, разпространен по Дунавските езера, блата и и рибарници, по езерата по Черноморското крайбрежие, в редица обрасли с водна растителност рибарници и язовири в Горнотракийската низина, както и в малък брой подобни водоеми в Дунавската равнина, включително и в стари речни корита (Янков ред. 2007; Дерелиев, Иванов 2015; Даскалова, Шурулинков 2020; П. Шурулинков, Р. Цонев – непубликувани данни). Според Червената книга на България у нас гнездят 12-36 двойки с тенденция на увеличение. Понастоящем числеността на вида у нас е в рамките на 80-120 двойки. Според докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация се оценява на 20-50 двойки, което вече не е актуално. Тенденцията и в числеността и в разпространението е положителна. В докладването е посочено, че краткосрочната тенденция на разпространението на вида у нас (2000-2018 г.) е стабилна, но всъщност и тя показва увеличение. За този период немият лебед се появи в редица нови локалитети главно в Горнотракийската низина и Дунавската равнина (Shurulinkov et al. 2019; Даскалова, Шурулинков 2020)

Немият лебед зимува в цялата страна, във водоеми под 1200 мнв. Най-значителните зимни концентрации са по брега на Черно море и в крайморските езера – Поморийско, Атанасовско, яз. Мандра, ез. Дуранкулак, Шабленска тузла и др. Ята от по 10-50 екз. зимуват и във редица вътрешни язовири и поречията на реките Марица, Янтра, Тунджа, Огоста, Искър, Вит и др. Числеността на зимуващите у нас неми лебеди според Докладването по чл.12 е 1000-4100 екз. Няма ясна тенденция, числеността е флукутираща. През по-сурови зими броят на зимуващите лебеди е значително по-висок отколкото при меки зими.

По време на миграция немият лебед също може да се срещне из водоеми в цялата страна. Според докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 500-1200. Въвсъщност няма никакви системни и стандартизирани проучвания в това направление и числеността по време на миграция остава неизвестна.

В Червената книга (Дерелиев, Иванов 2015) са посочени като заплахи отравянето с оловни съчки и тежести, безпокойство, отстрел, унищожаване и деградация на местообитания. замърсяването на влажните зони, преследване в рибни стопанства и др. Често пъти местообитанията се засягат от умишлени пожари в тръстиковите и папурови масиви. Отрицателно въздействие оказват и осушаването на влажни зони –особено рибарници и язовири,което понякога се случва дори и през гнездовия период на птиците.

Сред естествените лимитиращи фактори са масовите случаи на разпространение на птичи грип при немия лебед в някои години и гибелта на индивиди поради тежки зимни условия.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е мигриращ и зимуващ.

Мигриращата популация се оценява на **1 до 3 индивида**, което е **0,2 – 0,25 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФ **зимуващата** популация на вида се оценява на **до 12 индивида**, което е **0,3 - 1,2 % от националната** зимуваща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

По време на миграциите и зимуването е по-чест. Обикновено пристига по водоемите в района след по-големи застудявания – обикновено в края на ноември-началото на декември. Зимува с по-голяма численост при по-студени зими и остава до края на март-средата на април (Шуруликов, 2005). Мигрира по цялото поречие на р. Дунав.

Като гнездящ в рибарници Мечка видът е съобщен от Василев (2003) през 1993-1995 г., но не е отбелязан като гнездящ в СФ.

По-конкретни данни за числеността на вида по време на миграция липсват. Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007) не дават числености на мигриращи неми лебеди в района на 33 Рибарници Мечка.

В рибарници Мечка зимуващите неми лебеди се срещат рядко при лоши метеорологични условия – 17.01.1977 – 9 екз и 10.01.1978 – 4 екз. (Иванов, 1979). Иванов (1988) дава числености на вида през м. ноември – 3, а през м. Декември – 4 индивида, януари – 3 и февруари – 2 инд. През зимните месеци от 1984 до 2005 в участъка Сомовит – Силистра числеността на лебедите варира между 1 и 132 инд. При средно-зимното преброяване през 2019 г са наблюдавани 12 птици, а през 2020 - 13 птици в участъка на р. Дунав в границите на зоната.

От заплахите за вида, валидни за зоната са оказват осушаването на влажни зони –особено рибарници, както и безпокойството, отстрела и деградация на местообитания.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация:	Брой	1 – 3 инд	В СФ за концентрацията на	Междинна цел: Да се извърши

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Размер на мигриращата популация	индивиди		вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 1 до 3 инд.	целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г. Поддържане популацията на вида, най-малко 1 инд.						
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	най-малко 4 инд.	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е до 12 инд. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019 г. и 2020 са установени 12 и 13 инд. в р. Дунав.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания. Поддържане популацията на вида, най-малко 4 инд.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	най-малко 450 ха	Включва речното течение на р. Дунав в границите на 33. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. При възможност възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4- Aquatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща и зимуваща численост на вида в защитената зона по време на миграция и зимуване, не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A038 *Cygnus cygnus* (Поен лебед)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 140-160 cm, тегло 5,0 -14,0 kg, а размахът на крилата – 205-235 cm. (Cramp & Simmons eds. 1977; Svensson 2013; Stastny, Hudec 2016).

Оперението е изцяло бяло. Клюнът е жълто-черен. Краката са черни. Няма полов диморфизъм, но се наблюдава възрастов. Младите индивиди са сивокафяви, със сив клюн с черен връх. От водата излита тежко, набирайки скорост с продължително разбягване по водната повърхност. При летенето се чува ясен звук от размахването на крилата. Най-често мигрира и зимува на ята.

Характер на пребиваване в страната

Пойният лебед у нас е зимуващ и мигриращ вид. През зимата големи ята от този вид долитат от север и се концентрират главно по Черноморското крайбрежие, р. Дунав и някои от по-големите вътрешни водоеми. Пролетната миграция е от средата на февруари до началото на април. Есенната миграция е през ноември и декември.

Характерно местообитание

По време на миграция и зимуване се среща и в солени, бракични и сладководни стоящи водоеми от всякакъв характер, в средни течения на реки, в плитководни участъци на р. Дунав, както и в морето. Най-често избира средни по размер или големи влажни зони в близост до посеви със зимна пшеница, където през деня се храни. Предпочита по-плитки водоеми или по-плитките части на язовирите. Много рядък в дълбоки язовири в полупланински и предпланински райони.

Хранене

Храни се главно с водна растителност – водорасли и др., с поничи на пшеница, с рапица и листа на други култури и семена. В малки количества яде и водни безгръбначни – червеи, ларви на насекоми и мекотели (Cramp & Simmons eds. 1977; Stastny, Hudec 2016).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Пойният лебед зимува в цялата страна, във водоеми под 1200 м.н.в. Най-значителните зимни концентрации са по брега на Черно море – в районите на езерата Шабленско и Дуранкулашко и в района на Бургаските езера – и особено около яз. Мандра. Ята, най-често от 5 до 35 екз. зимуват и във редица вътрешни язовири като Жребчево, Горни Дъбник, Пясъчник, Малко Шарково, Пет могили, Церковски и др. както и по река Дунав. По-рядък в Северозападна България и по вътрешните реки. Числеността на зимуващите у нас пойни лебеди според Докладването по чл.12 е 500 -1500 екз. Тенденциите – както краткосрочна така и дългосрочна са на увеличение. При по-сурови зимни условия броят на зимуващите пойни лебеди е значително по-висок отколкото при по-топло време през зимата.

По време на миграция пойният лебед също може да се срещне из водоеми в цялата страна. Според докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 200 до 700 индивида. Тенденции не са посочени.

В Червената книга (Профиров 2015а) като заплахи за пойния лебед са посочени еутрофикацията на водоемите, нелегалния отстрел, хищниците и замърсяването на почвите поради интензивното земеделие. Може да се добави и безпокойството на птиците по време на хранене от ловци и фотографи. При докладването по чл.12 са посочени също промяната предназначението на земеделските земи в други, осушаването и запалването на тръстиката/папура във влажни зони.

Сред естествените лимитиращи фактори са масовите случаи на разпространение на птичи грип при пойния лебед в някои години и гибелта на индивиди поради тежки зимни условия.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е зимуващ.

Зимуващата популация се оценява на **38 индивида**, което е **2,5 – 7,6 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Зимува редовно по Черноморието, вътрешни водоеми и по р. Дунав. Костадинова, Граматиков (2007) дават числености на зимуващи пойни лебеди в района на 33 Рибарници Мечка – 0-4 инд. Иванов (1988) дава числености на вида през м. Декември – 1 индивид и февруари – 1 инд. През зимните месеци от 1984 до 2005 в участъка Сомовит – Силистра числеността на лебедите варира между 4 и 112 инд. Но видът не се наблюдава редовно през зимата (Иванов, 2008). При средно-зимното преброяване през 2019 г не са наблюдавани птици, а през 2020 - 8 птици в участъка на р. Дунав в границите на зоната.

От заплахите за вида, валидни за зоната са оказват осушаването на влажни зони –особено рибарници, както и безпокойството и отстрела.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели												
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0-38 инд.	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е 38 инд. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2020 са установени 8 инд. в р. Дунав.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания. Поддържане популацията на вида, най-малко 4 инд.												
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 450 ха	Включва речното течение на р. Дунав в границите на 33. Останалата част от зоната и територията на рибарниците са почти напълно пресушени и не са хранително местообитание за вида.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. При възможност възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.												
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4- Aqatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние		1-Отлично		2-Добро		3-Умерено		4-Лошо		5-Много лошо		Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние																
1-Отлично																
2-Добро																
3-Умерено																
4-Лошо																
5-Много лошо																

Необходимост от промени в СФ за С33 BG0002024 „Рибарници Мечка“

- По отношение на зимуваща популация предлагаме промяна в минималната численост – 1 птици, поради това че зимува нередовно в зоната.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A038	<i>Cygnus cygnus</i>			w	1	38	i		G	C	B	C	C

Специфични цели за A039 *Anser fabalis* (Посевна гъска)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 66-88 cm, тегло 1970 – 4060 g., а размахът на крилата – 140-175 cm. (Cramp & Simmons eds. 1977; Svensson 2013; Stastny, Hudec 2016).

Оперението е изцяло сивокафяво с бяла подопашка. Главата и шията по-тъмнокафяви от останалото оперение. Клюнът е черен с оранжева препаска. Краката са оранжеви. Няма полов диморфизъм. Има слабо изразени възрастови различия в оперение. Най-често мигрира и зимува на ята, но у нас са единични птици или малки групи сред ятата на други видове гъски.

Характер на пребиваване в страната

Посевната гъска у нас е много рядък зимуващ вид. През зимата се срещат единични птици или групички от няколко екземпляра, най-често с големите белочели гъски. Намирана от октомври до февруари. В миналото е била по-многочислена и е имало и ята до стотина екземпляра (Нанкинов и др.1997).

Характерно местообитание

По време на зимуване се среща около всякакъв тип езера и блата, рибарници, язовири и плитководни незамръзнали разливи, както и по р. Дунав. Най-често избира средни по размер или големи влажни зони в близост до посеви със зимна пшеница, където през деня се храни.

Хранене

Храни се главно с растителност – различни треви и семена, семена на култури, плодове, стръкове на есенна и зимна пшеница, рапица. Малките ядат и животинска храна – мекотели, ракообразни и хайвер на риба (Cramp & Simmons eds. 1977; Нанкинов и др 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Срещите на посевни гъски са известни от много райони на страната, но са най-чести от езерата по Черноморското крайбрежие. Наблюдения има от Шабленското и Дуранкулашкото езеро, Атанасовското езеро, яз. Мандра, Кранево, яз. Тракиец, яз. Искър, яз. Горни Дъбник, яз. Овчарица, рибарници Ямбол, района на бившето Стралджанското блато, по р. Дунав, ез. Сребърна и др. (Нанкинов и др. 1997, Michev, Profirov 2003, Шурулинков и др. 2005, Нанкинов 2010, П. Шурулинков, Г. Даскалова - собствени данни). Числеността на зимуващите у нас посевни гъски според Докладването по чл.12 е 12 - 200 екз. Числеността е флукутираща.

При докладването по чл.12 като заплахи за вида са посочени също промяната предназначението на земеделските земи в други /индустриални/ и екстракцията на нефт и газ. Още по-голямо значение обаче имат незаконният и прекомерен отстрел на вида заедно с останалите ловни видове, безпокойството по време на зимуване от страна на ловците, инфраструктурното развитие /електропроводи, ветроенергийни паркове, нови туристически и рекреационни зони/.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е преминаващ. Мигриращата популация се оценява на **0 - 15 индивида**. В Докладването по чл.12 няма информация за мигриращи посевни гъски. Популацията в зоната е с оценка „В“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на

разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Рядък зимуващ вид в страната. Данни за миграцията на вида липсват. Единствената информация за наличието на вида в зоната дава Иванов (1988), като посочва в района на с. Стълпище през ноември два екз. и през януари един екз. При средно зимните преброявания от 2013 до 2020 видът не е установен в участъка между Свищов и Русе.

При средно-зимните числености на водоплаващите птици в страната, поселната гъска се посочва като много рядък зимуващ вид със средна численост от 2 птици и максимална численост от 18 птици през 1982 г.

На базата на екологичните изисквания за местообитанията, в които индивидите търсят храна по време на миграция и зимуване са определени параметрите, чрез които може да се оцени неговото състояние.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	най-малко 1 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 0 до 15 инд. Счита се че стойността е завишена и става въпрос за зимуващи птици. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата и зимуващата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 40 ха	Включва крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин, както и обработваеми земи в западния край на зоната.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4- Aquatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

- По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в числеността с минималната численост – 1 птици и максимална от 2 птици.

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D		A/B/C	
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A039	<i>Anser fabalis</i>			w	1	2	i		G	C	B	C	B

Специфични цели за A394 *Anser albifrons albifrons* (Голяма белочела гъска)

Кратка характеристика на вида

Тегло между 1,4 и 3,3 кг. Дължина на тялото 65 - 78 см., размах на крилете около 130 – 165 см. Няма изразен полов и сезонен диморфизъм. По-дребна от сивата гъска. При възрастните бялото петно на челото не достига окоото. Надопашието и подопашието бели. Гърдите и коремът сивокафяви със светли окраища на перата. Гърбът и кръстът са тъмносиви. Клюнът е розов с жълтеникави основи на гребена и долния полуклюн. Нокътът бял. Краката жълтооранжеви. Ирисът тъмнокафяв. При младите липсва бялото петно на челото и коремът е без черни петна. Клюнът е сивожълт или сиворозов със сивочерен нокът. Краката жълти до сивожълти. Издава висок, звънлив крясък.

Характер на пребиваване в страната

Голямата белочела гъска е мигриращ и зимуващ вид в България. Есенната миграция е основно от втората половина на октомври и началото на ноември. Пролетният прелет започва през февруари и приключва до края на март (Нанкинов и др. 1997). Често образува смесени ята и с други видове гъски.

Характерно местообитание

По време на размножителния период голямата белочела гъска обитава райони от лесотундрата с богата мрежа от реки и езера. По време на миграции и през зимните месеци се среща край реки, езера, блата и изкуствени водоеми, които са в близост до обработваеми площи със зимници (Нанкинов и др. 1997). Ношува в блата, езера, язовири, по-рядко в реки и крайбрежни морски води. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3140 и 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

По време на миграциите и зимуването видът се храни главно по обработваемите площи със зимници, както и с разпиляна и неприбрана от нивите царевича (Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Широко разпространен вид в страната през зимните месеци. Основните зимовища на голямата белочела гъска у нас са Бургаските езера, езерата Шабла и Дуранкулак, поречието на река Дунав (и по конкретно при Специално защитените зони Свищовско-Беленската низина, Златията и Сребърна), както и някои от по-големите вътрешни язовири.

Природозащитният статус на голямата белочела гъска според IUCN 2016 е LC (Least Concern). Включен е в Приложение 2 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2а и 4 на ЗБР. Ловен обект.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната зимуващата популация е оценена на 20 000 – 450 000 индивида. Краткосрочната тенденция на зимуващата популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също намаляваща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 5400 – 400 000 индивида.

За мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: A02, A06, C02, C03, D01, E01, F03, F05, D05, E04 и G02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е преминаващ и зимуващ. Мигриращата популация се оценя на **0 - 90 индивида**, което е **0,02 – 1,6 % от националната популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на **30 - 3000 индивида**, което е **0,15 – 0,6 % от националната зимуваща популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Видът е често срещан през зимата в р. Дунав, на места с висока численост. В периода 1977-1996 е най-многобройната в България водолюбива птица със средна численост около 138 000 индивида. По поречието на р. Дунав се концентрират около 7 % от зимуващите гъски (Michev, Profirov, 2003). В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г са регистрирани между 171 и 2688 големи белочели гъски, като численост им вероятно е по-високата, тъй като през деня гъските не са концентрирани в реката (Ivanov, 2008). При средно-зимните преброявания през 2020 видът не е наблюдаван в участъка на рибарници Мечка, а през 2019 г е била с численост 1120 екз. Числеността на гъските силно варира в зависимост от метеорологичните условия. По-висока е в години с по-студени зими и по-ниско водно ниво. Иванов (1988) дава зимни числености на вида между 1 и 3 птици. Василев, Митев (1997) и Василев (1999) дават зимна численост от 3 000 птици.

За мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: A02, A06, C02, C03, D01, E01, F03, F05, D05, E04 и G02. От тях потенциално валидни за СЗЗ „Рибарници Мечка“ са A02 - Преминаване от един вид земеделско ползване към друг вид земеделско ползване (с изключение на отводняване и изгаряне).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0 - 90	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 0 до 90 инд. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	30 - 3000	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 30 и 3000. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019 са установени 1120 инд. в този	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			участък на р. Дунав. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 26 ха	Включва основно обработваемите земи в западната част на зоната. Основните хранителни местообитания през зимните месеци са извън границите на защитената зона.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

- По отношение на мигриращата и зимуваща популация предлагаме промяна в категориите от „В” на „С”, тъй като е под 2% от националната популация.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A394	<i>Anser albifrons albifrons</i>			c		90	i		G	C	B	C	B
B	A394	<i>Anser albifrons albifrons</i>			w	30	3000	i		G	C	B	C	B

Специфични цели за A042 *Anser erythropus* (малка белочела гъска)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 56 - 66 см., размах на крилето около 115 – 135 см. Малката белочела гъска е монотипен палеарктичен вид с гнездови ареал от Скандинавския полуостров до полуостровите Ямал, Таймир и Чукотка. Видът има три естествени субпопулации – Феноскандинавска, Западна основна и Източна основна (Ruokonen et al, 2004), както и една изкуствена, създадена в Швеция чрез освобождаване на отгледани на затворено птици от Феноскандинавската субпопулация с изкуствено променен миграционен път и места на зимуване (Essen, 1991). Без полов, но с ясно изразен възрастов диморфизъм. Възрастните са сиво-кафяви с голямо бяло петно на челото, което достига задния край на околото; гърдите са с черни препаски. При младите петното на челото и препаските липсват. При всички възрасти има жълт кръг около околото. Една от най-съществените особености на вида, пораждащи проблем с опазването му, е значителното сходство във външния вид, биологията и придвижванията на вида с тези на многобройната голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), обект на интензивен лов в целия ѝ ареал (Янков & Добрев, 2017).

Характер на пребиваване в страната

Малката белочела гъска е мигриращ и зимуващ вид в България. Есенният прелет е през втората половина на ноември. Пролетната миграция е от втората половина на февруари до края на март (Нанкинов и др. 1997). Зимува в Югоизточна Европа, южните части на Централна Азия и Далечния Изток. Често образува смесени ята и с други видове гъски.

Характерно местообитание

Гнездовите местообитания на малката белочела гъска в тундрата и лесотундрата са оставали относително непроменени през периода на драстично намаляване на вида, независимо от засилващото се ползване и свързаните с климатичните промени отрицателни процеси (Янков & Добрев, 2017). В същото време влажните зони, особено сладководните или бракични езера и блата, както и полуестествените тревни терени и обработваемите земи, които се използват от малката белочела гъска в местата за временно пребиваване и зимуване, през последните петдесет години в Европа и Централна Азия са били подложени на постоянни и значителни промени (Jones et al., 2008). В районите около Полярния кръг малката белочела гъска гнезди поединично в мочурливи открити участъци с водоеми, често в близост до гнезда на сокол скитник (*Falco peregrinus*) или северен мишелов (*Buteo lagopus*). Разполага гнездото си на земята, на малки сухи участъци или хълмчета, сред гъсти храсти или на скалисти обриви в планинските райони, най-често близо до вода (Дементъев, Гладков, 1952; Cramp, Simmons, 1977). Малката белочела гъска не се размножава в България. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3140 и 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Видът е растителнояден, като добива храната си (листа на тревисти растения) на сушата. През зимата се храни заедно с другите видове гъски най-вече в посеви от зимна пшеница и с остатъчни царевични зърна след прибиране на реколтата (Cramp, Simmons, 1977; Симеонов, Дерелиев, 2011).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С помощта на сателитната телеметрия е установено, че в България се срещат малки белочели гъски както от Феноскандинавската, така и от Западната основна субпопулация (Jones et al., 2008). Птици и от двете субпопулации зимуват в Северна Гърция и около Черно море, като мигрират до зимовищата през редица страни от Централна и Източна Европа. Разпространението на малката белочела гъска в България е относително слабо познато. Местата в България, в които е установен видът и които могат да бъдат използвани за описване на съвременното му разпространение в страната, обхващат Крайморска Добруджа – районите около Дуранкулашкото и Шабленското езера и южно от тях, районът южно от Балтата, районите около Бургаските влажни зони, около Дунавското крайбрежие, както и някои водоеми в Източните Родопи и Горнотракийската низина (Янков & Добрев, 2017).

Природозащитният статус на малката белочела гъска според IUCN 2018 е VU (Vulnerable). Видът е включен в SPEC 1. Включен е в Червената книга на Р България в категория „Критично застрашен“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната зимуващата популация е оценена на 15 – 275 индивида. Краткосрочната тенденция на зимуващата популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукутираща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също флукутираща. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е флукутираща.

За зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: F03, A08, A06, C03, G02 и F06.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е зимуващ. Зимуващата популация на вида се оценява на **0 - 1 индивид**, което е **1,1 % от националната**

зимуваща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Малката белочела гъска се среща сравнително рядко в зоната, най – често в периода от края на октомври – до края на февруари. Единствената информация за наличието на вида в зоната дава Иванов (1988), като посочва в района на с. Стълпище през ноември и декември по един екз. и през януари два екз. При средно зимните преброявания от 2013 до 2020 видът не е установен в участъка между Свищов и Русе. Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007) дават числености на зимуващата популация на вида – 0 – 1 индивид.

На базата на екологичните изисквания за местообитанията, в които индивидите търсят храна по време на миграция и зимуване са определени параметрите, чрез които може да се оцени неговото състояние.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0-1 инд. в зависимост от температурата	Количеството на зимуващите птици силно зависи от метеорологичните условия, най вече температурата, както и от наличието на подходящи хранителни местообитания, посеви със зимница и места за ношуване в зоната.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г..
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 26 ха	Включва основно обработваемите земи в западната част на зоната. Основните хранителни местообитания през зимните месеци са извън границите на защитената зона.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща и зимуваща численост на вида в защитената зона по време на миграция и зимуване, не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A043 *Anser anser* (Сива гъска)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 74-90 cm, тегло 2,4 - 4,6 kg, размах на крилата – 147 - 180 cm. (Stamp & Simmons 1977; Svensson 2013). Оперението е сивокафяво, с бяла подопашка. Гърбът е по-тъмен. Предната част на крилата отгоре е по-светло сива, дори сивобяла. Клюнът е оранжев, краката розови. Птиците от популации обитаващи Сибир и СИ Европа са с розов клюн (подвидът *A.anser rubrirostris*). Няма полов диморфизъм. Доста

гласовита, издава звуци подобни на домашните гъски. Най-често мигрира и зимува на големи ята.

Характер на пребиваване в страната

Сивата гъска у нас е гнездящ, постоянен вид, а също преминаващ по време на миграция и зимуващ. След гнездовия период местните птици формират ята и се концентрират на недостъпни места за линеене – например в делтата на р. Дунав и по някои недостъпни пясъчни коси в река Дунав. През есента и зимата големи ята от този вид долитат от север и североизток и се концентрират главно по Северното Черноморско крайбрежие, по р. Дунав и по-рядко и в по-малък брой по Южното Черноморие и в някои от по-големите вътрешни водоеми. В тези ята има и индивиди от подвида *A. anser rubrirostris*. Пролетната миграция е от началото на февруари до началото на април. Есенната миграция е от средата на октомври до декември, най-забележима през ноември.

Характерно местообитание

Гнездовото местообитание е водната растителност (тръстика, папур, камъш) в и по периферията на блата, езера и рибарници. Често гнезди и в наводнени върбалаци. У нас гнезди само в сладководни водоеми. Понякога гнезди и в почти напълно обрасли с водна растителност водоеми.

По време на миграция и зимуване се среща във всякакви типове влажни зони, но главно в плитководни участъци на р. Дунав, в сладководни езера, блата, мочурища, големи язовири, в лагуни, в бракични и дори солени езера. Много често през деня се храни в нивите покрай водоемите избрани за ношувка и почивка. Подходящи гнездови местообитания са 3140, 3150 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2005).

Хранене

Сивата гъска се храни с растителна храна – водорасли, зелени части и корени на различни видове висши водни растения, листа на върби, трева, поници на пшеница и други култури, семена. По-често се храни на сушата край водоемите (Cramp & Simmons eds. 1977). В хранителния спектър на вида в Чехия са установени 35 вида растения (Stastny, Hudec 2016).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Като гнездящ вид е рядък, разпространен у нас само в Крайдунавските влажни зони от Никопол на изток и в езерата Дуранкулашко и Шабленско по Северното Черноморие (Янков ред. 2007; Иванов, Дерелиев 2015; Shurulinkov et al. 2019). Според Червената книга на България у нас гнездят 20-30 двойки с тенденция за намаление. Според докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация се оценява на 15-25 двойки без ясно изразена тенденция и със стабилно разпространение. В крайдунавските влажни зони за периода 2006 – 2014 г. числеността е определена на 4-14 двойки (Shurulinkov et al. 2019).

Сивата гъска зимува в цялата страна, но главно по р. Дунав и в крайморска Добруджа. Зимните ята рядко надхвърлят 100 екз. Среща се редовно и в Бургаските езера. Във вътрешните водоеми зимува спорадично и нередовно. Числеността на зимуващите у нас сиви гъски според Докладването по чл.12 е между 50 и 700 екз. Няма ясна тенденция, числеността е флукуираща.

По време на миграция сивите гъски преминават главно по Черноморския бряг и по течението на р. Дунав. По-рядко спират и в някои от по-големите вътрешни водоеми, по-често в Северна България. Според докладването по чл.12 понастоящем миграционната

численост на вида е в рамките на 100-2500. Специални проучвания по този въпрос не са публикувани. През лятото концентрациите на линеещите сиви гъски по дунавските острови достигат до 500-1000 екз. и явно произхождат от гнездилищата както у нас така и в Румъния.

В Червената книга (Иванов, Дерелиев 2015) са посочени като заплахи за сивата гъска прекомерното обрстване с тръстика и папур на водоеми, непостоянен и неблагоприятен воден режим, безпокойство от рибари и ловци, браконьерството и отсичането на стари върбови гори на о.Персина. Освен това местообитанията на вида се засягат от умишлени пожари в тръстиковите и папурови масиви. Отрицателно въздействие оказват и осушаването на влажни зони – особено рибарници и язовири, което понякога се случва дори и през гнездовия период на птиците.

При докладването по чл.12 са посочени като заплахи използването на повърхностни и подземни води за напояване в земеделието, осушаването на водоеми за селскостопански нужди и промяната на предназначението на земите.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е зимуващ и мигриращ. Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на **до 26 индивида**, което е **3,7 – % от националната зимуваща популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Мигриращата популация на вида се оценява на **до 9 индивида**, което е **0,36% от националната популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Видът е често срещан през зимата в р. Дунав. В периода 1977-1996 средна численост около 790 индивида, като по-голяма част от зимуващата популация се концентрира по поречието на р. Дунав (Michev, Profirov, 2003). В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г са регистрирани между 4 и 850 сиви гъски, като численост им е по-висока при ниски водни нива и наличие на пясъчни коси. При ниски температура и високи водни нива птиците напускат района (Ivanov, 2008). При средно-зимните преброявания през 2020 г видът не е наблюдаван в участъка на рибарници Мечка, а през 2019 г са наблюдавани 41 птици. Иванов (1988) дава зимни числености на вида между 1 и 4 птици. Василев (1999) дава зимна численост от 5-15 птици.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0 – 9 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 0 до 9 инд. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0 – 26 инд.	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 0 и 26. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			са установени 41 инд. в този участък на р. Дунав. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 26 ха	Включва основно обработваемите земи в западната част на зоната. Основните хранителни местообитания през зимните месеци са извън границите на защитената зона.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на мигриращата популация е необходимо да се промени оценката на популацията в зоната от „В“ на „С“, тъй като до 9 индивида, което е 0,36% от националната популация.

Специфични цели за A396 *Branta ruficollis* (Червеногуша гъска)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 54 - 60 см., размах на крилете около 110 – 125 см. Червеногушата гъска (*Branta ruficollis*) е най-дребната гъска, обитаваща Западна Палеарктика и е лесно различима от останалите видове по пъстрото си оперение, оцветено в черно, бяло и ръжидиво-червено. При възрастните главата отгоре, гърбът, крилата и корема са черни, шията, гърдите и бузите - червено-кафяви, а юздичката, тясната ивица от страни на шията и подопашката - бели. Червеното бузно петно е малко (или липсващо при някои), неярко и оставящо широка бяла ивица около него. Видът има специфично разпространение в световен мащаб, характеризиращо се със значителна локализация. Гнездовищата са разположени на територията на Русия, в тундрата на полуостровите Таймир, Ямал и Гидан, намиращи се източно от планината Урал. Счита се, че основната част от популацията (около 70%) гнезди на полуостров Таймир (Петков и Илиев, 2014). Гнезди на малки колонии в арктическата тундра до крайбрежия или покрай устия на реки, често заедно с хищни птици като защита от полярни лисици и други наземни хищници.

Характер на пребиваване в страната

Червеногушата гъска е мигриращ и зимуващ вид в България (Нанкинов и др., 1997). Проучванията сочат, че България може да се счита за най-южната част от ареала на червеногушата гъска и тук популацията долита да презимува. Първите птици се появяват в края на октомври – началото на ноември. Последните екземпляри напускат страната към края на март. През целия зимен период видът е много мобилен и често извършва неперидични миграции, които до голяма степен са предопределени от метеорологичните условия и/или състоянието на хранителния ресурс и на фактора безпокойство. Основно птиците мигрират от Румъния към България и обратно. На територията на страната по-кратки или по-далечни миграции могат да бъдат наблюдавани най-вече при лоши климатични условия при рязко значително снижаване на температурите и обилен снеговалеж, като птиците се придвижват от районите на северните крайбрежни езера край Дуранкулак и Шабла на юг по крайбрежието (Петков и Илиев, 2014). Миграции на юг от България са много рядко явление, но има съобщение за наблюдение на около 2000 екз. през студената зима на 1984/1985 г. в Северна Гърция (Heredia et al., 1996). Пролетният

прелет започва през февруари (Нанкинов и др., 1997). Често образува смесени ята и с други видове гъски.

Характерно местообитание

В България се среща основно през зимата, и е свързана с не замръзващи влажни зони (за нощуване и водопой) и просторни открити места, засети най-вече с есенни посеви на житни култури, с пониците на които се храни. Червеногушата гъска у нас има специфични изисквания по отношение на местообитанията за нощуване и за хранене и тяхното съчетаване. За **нощуване** птиците се нуждаят от обширни сладководни водоеми, като предпочитат такива със стоящи води и значителни открити водни огледала, макар и с обраствания от тръстика по периферията. Задължително условие е водоемът да е не замръзнал, да е с минимално присъствие на човека и безпокойство (т.е. основното, което видът търси там, е сигурност през нощта), както и да е в близост до земеделски площи, засети през есента със зърнени култури. В някои случаи птиците могат да нощуват в отчасти бракични води, течащи води и в морето, но това най-вероятно е принудителен избор. Хранителните местообитания са открити площи с поникнали зърнени култури на равнинен терен, осигуряващи достатъчна видимост и възможност птиците отдалече да забележат евентуален неприятел. В значителна степен пригодността на хранителните местообитания зависи както от състоянието на самите култури, така и от наличието, дебелината и трайността на снежната покривка (Петков и Илиев, 2014). Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3140 и 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Червеногушата гъска е растителнояден вид. У нас основен хранителен ресурс се явяват листата на посевите от зимна пшеница (Dereliev et al., 2000) подобно на съседните райони на зимуване в Румъния (Hulea, 2002). Видът се храни и с по-калорични храни като царевични зърна, като това е най-често в началото на зимата, когато все още има останали малки количества от тях след събирането на реколтата (Петков и Илиев, 2014). Наблюдавано е червеногуши гъски да се хранят в края на зимата с листа от глухарче (*Taraxacum officinale*) и ежова главица (*Dactylis glomerata*) (Dereliev et al., 2000), както и люцерна (*Medicago*) (Д. Митев – лично съобщ.).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Понастоящем се среща ежегодно в страната със значителна част от общия си брой и България се явява от ключово значение за презимуването на световната популация. Понастоящем видът у нас се среща основно в Североизточна България (Добруджа), където се придържа в района на Шабленския езерен комплекс (Шабленски езеро, Езерецко езеро и лагуната Шабленска тузла) и на Дуранкулашкото езеро, както в района на Бургаските езера. В по-ниска численост и нередовно вида се среща и в района на езерото Сребърна, Свищовско-Беленската низина и други места по Черноморското ни крайбрежие, река Дунав и някои вътрешни водоеми (Kostadinova and Dereliev, 2001; Michev and Profirov, 2003).

Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус на червеногушата гъска според IUCN 2017 е VU (Vulnerable). Видът е включен в SPEC 1. Включен е в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **зимуващата** популация е оценена на 2500 – 50 000 индивида. Краткосрочната тенденция на зимуващата популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за

периода 1980 – 2018 г.) – също намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: A02, A06, C02, C03, D01, E01, F03, F05, G02 и XE.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на **3-20 индивида**, което е 0,04-0,12 % от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Зимуваща популация

По време на Средно-зимното преброяване през 2019 г. видът е наблюдаван на 3 места по поречието на р. Дунав, като са установени общо 132 индивида. При рибарници Мечка вида не е установен. През 2020 г. червеногушата гъска е установена само на едно място по поречието на Дунав и отново при зоната не са отчетени индивиди. Данните на Mischev and Profirov (2003) показват, че червеногушата гъска е била рядък зимуващ вид по поречието на Дунав през периода 1977-2001 с числености 1-77 инд., като в ез. Сребърна е най-честа и с най-големи числености. В средна Дунавска равнина е много рядък зимуващ вид (Шурулинков и др., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	Най-малко 3 инд.	Целевата стойност е определена от СФ, данните от СЗП 2019 и 2020 г. Тези данни се нуждаят от потвърждение в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – февруари месец.	Поддържане на броя на зимуващите индивиди в зоната в размер от най-малко 3 индивиди чрез поддържане на местообитанията за търсене на храна в зоната. Количеството на спиращите по време на зимуване индивиди силно зависи от метеорологичните условия.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания използвани през деня	ха	около 26 ха	Изчислена на база обширни зърнени култури в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N12. Повече подходящи местообитания за търсене на храна се намират извън зоната	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Площ на подходящите местообитания за преношуване	ха	около 450 ха	Понастоящем вида може да използва за престой по време на зимата за преношуване само реката в зоната, тъй като рибарниците са пресушени и не се поддържат като такива. В тях няма водни огледала.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите местообитания за преношуване.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за *A397 Tadorna ferruginea* (червен ангъч)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 55-67 cm, тегло 1080 -1600 гр., размах на крилата – 121 – 145 cm. (Cramp and Simmons 1977; Svensson, 2013). Цялото оперение е ръждиво-червеникаво, с по-светла глава и шия. Крилата са бели, а маховите пера са черни. Крилното огледало е тъмнозелено. Клюнът и краката са тъмносиви. Мъжките се отличават от женските по наличието на черен пръстен на шията. Доста гласовит, алармира дори и при най-малка опасност (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Червеният ангъч у нас е гнездящ, прелетен вид, а също преминаващ по време на миграция и зимуващ. Зимува редовно у нас и в по-голям брой едва от 5-6 години насам (Shurulinkov et al., 2020). През прелета и зимата обикновено се среща на ята, често самостоятелни, а понякога смесени с патици от род *Anas*, бели неми лебеди или гъски. Нощува във водоемите, а през деня често се храни в пасища и ниви. Пролетната миграция е от началото на февруари до средата на април. Есенната миграция е от септември до началото на декември (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Гнездовото местообитание на вида са различни солени, бракични и сладководни плитководни водоеми. Обикновено гнезди в малки и средно големи язовири с голи брегове и наличие на земни откоси подходящи за дълбаене на дупки в близост. Най-много обича водоеми сред степни местообитания. В Добруджа обитава и покрай малки рекички в суходолията. Среща се и в богати на храна басейни на свинекомплекси и други селскостопански сгради и ферми. Гнезди в земни или скални дупки, често на лисици или язовци. По време на миграция и зимуване се среща във всякакви типове влажни зони - язовири, езера, блата, разливи, влажни ливади, степи. В р. Дунав предпочита пясъчните коси. Най-големи концентрации – докъм 300-450 инд., се наблюдават по време на есенната миграция в крайморските влажни зони (особено в Атанасовското езеро) и в някои язовири в Източна България (Shurulinkov et al., 2020; Нанкинов и др., 1997).

Хранене

Червеният ангъч се храни главно със зелени части на ливадни треви, семена на културни растения, с дребни водни безгръбначни животни - скакалци, червеи, ракообразни (*Artemia*, *Gammarus*), мекотели, рядко и с дребни гръбначни – жабчета и рибки (Cramp and Simmons 1977; Нанкинов и др., 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Като гнездящ вид има доста ограничен ареал у нас и е малоброен, но през последните години увеличава числеността си и разпространението си (Shurulinkov et al., 2020). Гнездови находища има само в Източна България – край Атанасовското езеро и в редица язовири в Бургаска, Сливенска, Ямболска, Хасковска, Добричка, Варненска, Шуменска, Търговищка, Силистренска и Разградска области (Янков ред., 2007; Зехтинджиев и др., 2015, Shurulinkov et al., 2020). В миналото –до 80-те години на 20-ти век е гнездил и по р. Дунав на запад до Никопол и до с. Бръшляница, Плевенско (Нанкинов и др., 1997; Шурулинков и др., 2005), но няма по-нови данни доказващи гнезденето му там. Червеният ангъч зимува в Източна България, като концентрациите му достигат до около 100 и повече индивида. Най-големи ята остават да зимуват в Югоизточна България – в районите на Бургас, Карнобат и Средец. По време на миграция червените ангъчи преминават през много водоеми в Източна и Централна България. Както отбелязахме по-

горе през есенната миграция са наблюдавани и най-големите концентрации на този вид в България.

Според докладването по чл.12 от 2019 г. **гнездовата** популация се оценява на 40-120 двойки. Според докладването числеността на вида се увеличава в краткосрочен план, но е намалела в дългосрочен, а разпространението и в двата периода намалява. Според нас в краткосрочен план, след 2005 г. има увеличение както на числеността така и на разпространението на вида (виж и Shurulinkov et al., 2020).

Числеността на **зимуващите** у нас червени ангъчи според докладването по чл. 12 е между 20 и 360 инд. Краткосрочната тенденция е неизвестна, с флукуации, а дългосрочната – на увеличение. Всъщност и двете тенденции са положителни.

Включен в Приложения 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN 2016 видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа. SPEC 3 категория BirdLife International 2017). Включен в Червената книга на България в категория критично застрашен (CR).

В Червената книга на България (Зехтинджиев и др., 2015) като **заплахи** за червения ангъч са посочени загубата и деградацията на хабитати, отстрела и колекционерството. Други заплахи за вида са осушаването на язовирите, включително през гнездовия период, бракуването на язовири, преследването на птиците в рибовъдни стопанства и рибовъдни язовири. При докладването по чл.12 са посочени промени в предназначението на земите, вкл. промяната на една култура с друга, както и развитието на спортно-туристическа инфраструктура. За зимния период като заплаха се посочват модификациите на хидрологичната мрежа, тоест корекциите на реки, изправянето на речните корита, строителството на ВЕЦ и бентове, отводняването на реките за напояване и др.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на 1 **двойка**, което представлява 0,8-2,5 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е и **мигриращ**, като популацията се оценява на **6-12 индивиди**. Няма цялостна оценка за мигриращата популация на вида в страната. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

В миналото е гнездил по р. Дунав (Шурулинков и др., 2005). Понастоящем вида гнезди във влажни зони в източните части на Дунавското ни крайбрежие. До 1994 г. червеният ангъч е гнездил в Рибарници Мечка, но след това вида изчезва от там (Shurulinkov et al., 2019). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Рибарниците са напълно пресушени и част от тях са разорани и превърнати в ниви. Според нас понастоящем в зоната няма подходящи условия за размножаване на вида.

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Основна заплата за вида е намаляване на площта на сладководните рибовъдни стопанства, поради смяна на предназначението им. Това бе установено и по време на теренните проучвания през 2021 г.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездящата популацията	Брой гнездящи двойки	0 – 1 дв.	Определена на база СФ и теренните проучвания през 2021 г. Рибарниците са напълно пресушени и част от тях са разорани и превърнати в ниви. Според нас понастоящем в зоната няма подходящи условия за размножаване на вида.	Проучване за установяване на вида в зоната. Тенденция към запазване на гнездовата численост от минимум 1 двойка, чрез възстановяване и подобряване местообитанията на вида.
Популация: Размер на мигрираща популацията	Брой индивиди	Най-малко 6 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези стойности според нас са завишени, тъй като в момента в рибарниците няма открити водни огледала. Определени индивиди най-вероятно се срещат по поречието на р. Дунав. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата мигрираща численост на вида в зоната.
Местообитание на вида: площ на подходящите гнездови местообитания	ха	потенциална площ за възстановяване – поне 200-300 ха	Рибарниците са напълно пресушени и част от тях са разорани и превърнати в ниви. Според нас понастоящем в зоната няма подходящи условия за размножаване на вида. Площта на рибарниците е 700 ха.	Възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.
Местообитание на вида: площ на подходящите хранителни местообитания	ха	15 ха	Рибарниците са напълно пресушени и част от тях са разорани и превърнати в ниви. Според нас понастоящем в зоната подходящи места за търсене на храна са само крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин. По време на миграция обитава пясъчните коси.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите местообитания

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A397	<i>Tadorna ferruginea</i>			c	6	12	i		G	C	B	C	C
B	A397	<i>Tadorna ferruginea</i>			r		1	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A048 *Tadorna tadorna* (Бял ангъч)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 55-67 cm, тегло 562 -1650 гр., размах на крилата – 110 – 133 cm. (Cramp & Simmons 1977; Svensson 2013). Главата е черна със зеленикав отблясък. Шията, гърдите и страните на тялото са бели. В долната част на гърдите има ръждива препаска. Гърбът в средата е бял, а отстрани черен. Черни са и първостепенните махови пера, а крилното огледало е тъмнозелено. Клюнът е червен, при мъжките с изразен израстък през пролетта. Краката са оранжеви. Младите се отличават лесно от възрастните по редица детайли на оперението. Клюнът при тях е сив.

Гнезди в земни дупки, често на лисици или язовци. През прелета и зимата обикновено се среща на ята, често самостоятелни, а понякога смесени с патици от род *Anas*, червени ангъчи, неми лебеди или гъски.

Характер на пребиваване в страната

Белият ангъч у нас е гнездящ, постоянен вид, а също преминаващ по време на миграция и зимуващ. Пролетната миграция е от началото на март до края на април. Есенната миграция е от края на август до края на ноември.

Характерно местообитание

Гнездовото местообитание на вида са различни солени, бракични и сладководни водоеми. Обикновено гнезди по дигите в солените езера или рибарници или по брега, винаги в земни дупки.

По време на миграция и зимуване се среща във всякакви типове влажни зони - в р. Дунав, в по-големите вътрешни реки, в сладководни езера, блата, рибарници, големи язовири, в лагуни, в бракични и свръхсолени езера /солници/. Редовно мигрира и над морето, но не предпочита да каца там. Най-големи концентрации се наблюдават в крайморските солени и бракични езера по време на миграцията. Тогава ятата бели ангъчи достигат до няколкостотин птици, а в някои езера общата численост на вида надхвърля 1000 -1500 екз.

Хранене

Белият ангъч се храни главно с водни безгръбначни – мекотели, ларви на насекоми и ракообразни. У нас в солените езера яде и солнични рачета – *Artemia salina*. Намира храната си най-вече в тинята на водоемите. В по-малки количества се случва да яде и дребни рибки, червеи и растителна храна – главно водорасли, както и зелени части и семена на водни растения. Понякога яде и ларви на хириномиди (Cramp, Simmons 1977).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Като гнездящ вид има доста ограничен ареал у нас и е доста малоброен. Гнездови находища има главно в крайните източни райони на страната - в езерата Атанасовско,

Поморийско и Шабленско, Шабленската тузла, ез. Вая, яз. Тънково, яз. Церковски (Янков ред. 2007; Daskalova, Shurulinkov 2010; Профиров 2015б). В миналото – до 70-те години на 20-ти век е гнездил и по р. Дунав (Nankinov et al. 1997), но няма по-нови данни доказващи гнезденето му там. Във Централна и Западна България гнездовите находища са на единични двойки и са нередовни. Според Червената книга на България у нас гнездят 30-65 двойки. Според докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация се оценява на 30-60 двойки. Популацията е с неизвестна тенденция, а разпространението е посочено като стабилно.

Белият ангъч **зимува** в цялата страна, но главно по южното Черноморско крайбрежие, където формира значителни концентрации в крайморските езера. Във вътрешните водоеми зимуват малки групи птици или отделни индивиди. Числеността на зимуващите у нас бели ангъчи според Докладването по чл.12 е между 750 и 9000 екз. Краткосрочната тенденция е на увеличение, а дългосрочно - числеността е подложена на флукуации. В по-топли зими остават да зимуват по-голям брой бели ангъчи и в по-голям брой водоеми. С глобалното затопляне на климата тенденцията за увеличаване на зимуващите у нас бели ангъчи е лесно обяснима.

По време на **миграция** белите ангъчи преминават през цялата страна като спират в удобни плитководни язовири, разливи, рибарници и други водоеми. Според докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 1000 - 6300. Специални проучвания по този въпрос не са публикувани. Във вътрешността на страната пролетната миграция на вида е много по-изразена и многочислена от есенната.

В Червената книга на България (Профиров 2015б) като заплахи за белия ангъч са посочени загубата на хабитати заради застрояване на Черноморското крайбрежие, еутрофикацията и осушаването на водоеми, увеличаването на числеността на чакала. Други установени от нас заплахи са браконьерския отстрел, включително през гнездовия период, безпокойството от страна на рибари и ловци, умишлените пожари в тръстиковите и папурови масиви, преследването и прогонването на птиците от рибовъдните стопанства.

При докладването по чл.12 са посочени като осушаването на водоеми, пътното строителство, промяната на предназначението на земите, недостъпност на някои от подходящите хабитати за птиците, замърсяване на водите, изграждането и функционирането на язовири. Трябва да се има предвид обаче, че немалко от находищата на вида в различни сезони са точно в язовирите.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е мигриращ. Мигриращата популация на вида се оценява на **до 20 индивида**, което е **0,3% от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Наблюдаван е рядко по време на пролетния прелет по р. Дунав (Иванов, 1979).

В участъка Сомовит – Силистра през 1984 – 2005 г са регистрирани само 2 ангъча. (Ivanov, 2008). През останалите години не е наблюдаван в реката. Иванов (1988) дава зимни числености на вида от 3 птици, а през ноември и март – по 2 птици в района на с. Стълпище.

Липсват други данни за концентрация на вида в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0 - 20	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 0 до 20 инд. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 15 ха	Включва основно крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4-Aqatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща и зимуваща численост на вида в защитената зона по време на миграция и зимуване, не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A050 *Anas penelope* (Фиш)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 42-51 см, тегло 400 - 1090 гр., а размахът на крилата – 71-86 см (Cramp & Simmons eds. 1977; Svensson 2013). Оперението е с изразен полов диморфизъм. При мъжките главата е ръждивокафява със златисто чело. Маховите и гърбът са светлосиви, коремът-бял. Гърдите са розови. Подопашието – черно-бяло. Крилното огледало е с голямо бяло петно, а в основата зелено с черни кантове. Женската със защитно ръждивокафяво оперение.

Гласовит, често издава характерен позив. Обикновено мигрира и зимува на големи ята. Фишовете редовно излизат в нивите и в тинята покрай водоемите и търсят храна там през деня и през ноща. Видът е ловен обект.

Характер на пребиваване в страната

У нас фишът е зимуващ и мигриращ вид. През зимата големи ята долитат от северните части на Европа и се концентрират главно по големите вътрешни язовири, крайморските езера, в морето и по-големите реки, включително в р. Дунав. Пролетната миграция е от средата на февруари до първите дни на май. Есенната миграция е през октомври-декември. В по-голямата част от страната пролетната миграция е много по-добре изразена от есенната.

Характерно местообитание

По време на миграция и зимуване се среща и в солени, бракични и сладководни стоящи водоеми от всякакъв характер, в средни течения на реки, в плитководни участъци на р. Дунав, както и в морето. Предпочита по-плитки водоеми или по-плитките части на язовирите. Среща се редовно и в планински язовири като яз. Батак. По време на пролетната миграция каца във всякакъв тип водоеми, дори в микроязовири.

Хранене

Храни се с водна растителност – водорасли и др., със зелени части на висшата водна растителност, с рапица и поници на пшеница, листа на други култури, живовлек и семена. Животинска храна поглъща само случайно (Cramp & Simmons eds. 1977; Stastny, Hudec 2016).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Фишът зимува в цялата страна, във всякакъв тип водоеми. Най-значителните зимни концентрации са по брега на Черно море – в районите на езерата Шабленско и Дуранкулашко, в Атанасовското езеро, в Поморийското езеро, яз. Мандра, Варненското и Белославското езеро. Големи концентрации от няколко стотин екземпляра, а понякога и над 1000 се наблюдават и в яз. Пясъчник, яз. Жребчево, яз. Овчарица, яз. Розов кладенец, яз. Батак, яз. Искър и в река Дунав. Числеността на зимуващите у нас фишове според Докладването по чл.12 е 1000- 7500 екз. Тенденциите –като краткосрочна така и дългосрочна са неизвестни, отбелязани „с флуктуации“.

По време на миграция фишът е многочислен. Според докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 1000 до 3000 индивида. Тази численост няма нищо общо с реалното положение тъй като тя е подценена дори ако се касаеше за един единствен водоем –Атанасовското езеро край Бургас. За да се оцени по-правилно миграционната численост на вида са необходими синхронни преброявания в основните места за концентрация през месеците на миграция. Тази численост едва ли би била по-малка от 5000 -15 000 екз.

При докладването по чл.12 като заплахи за фиша са посочени екстракцията на петрол и природен газ и замърсяването на водите. Едва ли първият от тези фактори има някакво сериозно значение в България. Всъщност заплахите за вида са съвсем други – прекомерният отстрел, включително с незаконни средства, в защитени територии и в забранени периоди за лов, безпокойството през прелета и зимата от ловци, рибари, туристи и рибовъди, използването на пестициди и други химикали в селското стопанство.

Сред естествените лимитиращи фактори са резките промени във времето през зимата – застудяване и валежи, водещи до поледици и бързо замръзване на водоемите и околните земи при което немалко фишове загиват.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е зимуващ и мигриращ. Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на до **400 индивида**, което е **5,3 % от националната зимуваща популация** (оценка „А“). Опазването на вида е средно (оценка „С“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Мигриращата популация на вида се оценява на **23 - 40 индивида**, което е **1,3 – 2,3 % от националната популация** (оценка „А“). Опазването на вида е средно (оценка „С“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Видът е често срещан през зимата, но по р. Дунав е с по-ниски числености. В периода 1977-1996 средна численост около 1808 индивида, като по-голяма част от зимуващата популация се концентрира по Черноморието и Южна България (Michev, Profirov, 2003).

В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г са регистрирани между 13 и 66 птици, като се среща редовно, но с незначителен брой (Ivanov, 2008). При средно-зимните преброявания през 2020 г видът не е наблюдаван в участъка на рибарници Мечка, а през 2019 г са наблюдавани 22 птици. Иванов (1988) дава зимни числености на вида между 2 и 5 птици.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	23 - 40	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 23 до 40 инд.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г. Запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0 - 400	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 0 и 400. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019 са установени 22 инд. в този участък на р. Дунав.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания. Запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 26 ха	Включва основно обработваемите земи в западната част на зоната. Основните хранителни местообитания през зимните месеци са извън границите на защитената зона.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

- По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в категориите от „А“ на „С“, тъй като е под 2% от националната популация.

По отношение на зимуващата популация е необходимо да се промени оценката на числеността в зоната от „А“ на „В“, тъй като до 400 индивида, което е 5,3 % от националната зимуваща популация.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A050	<i>Anas penelope</i>			c	23	40	i		G	C	C	C	A
	A050	<i>Anas penelope</i>			w		400	i			B	C	C	A

Специфични цели за A051 *Anas strepera* (Сива патица)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 46-56 cm, тегло 470- 1300 гр., размах на крилата – 78-95 cm. (Stamp & Simmons 1977; Svensson 2013). Налице е ясен полов диморфизъм. При мъжкия оперението е сиво, със сивокафява глава и черна опашка. Крилното огледало е съчетание на черно,бяло и ръждиво. Клюнът е тъмносив, а краката жълти. Женската е със защитно кафеникаво оперение. Формира малобройни ята през прелета и зимата. Защитен вид,включен в Червената книга на България.

Характер на пребиваване в страната

Сивата патица у нас е гнездящ, постоянен вид,а също преминаващ по време на миграция и зимуващ. След гнездовия период местните птици формират големи ята и се концентрират на недостъпни места за линеене –например по влажните зони около р.Дунав. През есента и зимата ята от този вид,често смесени с други видове патици, долитат от по-северни популации. Ятата на сивата патица у нас рядко надхвърлят 50 екз.

Пролетната миграция е от края на февруари до края на април. Есенната миграция е от началото на септември до ноември.

Характерно местообитание

Гнездовото местообитание на сивата патица е водната растителност (тръстика, папур, камъш) в и по периферията на блата, езера,малки обрасли с водна растителност язовири и рибарници. Често гнезди и в наводнени върбалаци и затони по дунавските острови.

По време на миграция и зимуване се среща във всякакви типове влажни зони,но главно в плитководни участъци на р.Дунав, в сладководни езера, блата, мочурища, големи язовири, в лагуни, в бракични и дори солени езера. Подходящи местообитания са са 91F0, 91E0, 92A0, 3140, 3150 , 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2005).

Хранене

Сивата патица се храни с растителна храна – водорасли, зелени части и корени на различни видове висши водни растения, а понякога и трева, поници на пшеница и други култури, които намира покрай водоемите. Понякога отнема храна на други видове - лиски, червеноклюни потапници, звънарки. Животинска храна –водни безгръбначни - ядат само в някои случаи малките до 3 седмична възраст (Stamp & Simmons eds. 1977).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Като гнездящ вид е малочислен, разпространен у нас само в крайдунавските влажни зони,по дунавските острови, в някои крайморски езера,в Драгоманското блато и в редица язовири в Горнотракийската низина (Янков ред. 2007; Петков 2015а; Shurulinkov et al.

2019). По-рядко, отделни двойки гнездят нередовно и в някои язовири в Дунавската равнина. В крайдунавските влажни зони за периода 2006 – 2014 г. числеността е определена на 30-51 двойки (Shurulinkov et al. 2019). В източната част на Горнотракийската низина (без крайморските водоеми) са установени да гнездят 15-30 двойки (Даскалова и др.2020). Според Червената книга на България у нас гнездят 30-50 двойки с тенденция за намаление (Петков 2015а). Тази численост както се вижда от представените по-нови данни вече не е актуална и е силно занижена. Според докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация се оценява на 80 - 120 двойки без ясно изразена тенденция и със стабилно разпространение. Тази численост според нас правилно отразява размера на популацията у нас. Наличните данни обаче показват, че числеността и разпространението, поне в краткосрочен план (2000-2018 г.) имат позитивна тенденция.

Сивата патица зимува в цялата страна. Зимните концентрации дори в големите езера рядко надхвърлят 100 екз. Зимува редовно в Бургаските езера, Варненското и Белославското езеро, езерата Шабленско и Дуранкулашко, в много от язовирите във вътрешността на страната. Числеността на зимуващите у нас сиви патици според Докладването по чл.12 е между 160 и 660 екз. Няма ясна тенденция, числеността е флукутираща.

По време на миграция сивите патици преминават над цялата страна, като най-висока численост имат по Черноморието и по р. Дунав. Според докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 40-800 екз. Специални проучвания по този въпрос не са публикувани. През лятото концентрациите на линеещите сиви патици в крайдунавски влажни зони достигат няколко стотин екземпляра.

В Червената книга (Петков 2015а) като заплахи за сивата патица са посочени унищожаването на местообитания и безпокойството по време на гнездовия сезон. Действително много от ценните местообитания на вида покрай Дунав понастоящем са унищожени или са в твърде незадоволително състояние -рибарници Мечка, рибарници Орсоя и др. Там осушаването на водоемите, липсата на връзка с р. Дунав и постоянните палежи на тръстиката са довели до пълна деградация на местообитанията за вида. Друг негативен фактор е незаконния отстрел на вида. Сечта на дървета по дунавските острови и покрай затоните също въздейства негативно върху гнездовата популация на сивата патица.

При докладването по чл.12 единствената посочена заплаха за гнездовата популация на вида е модификацията на водния режим на влажните зони. За зимуващата популация са посочени замърсяването на водите, добива на нефт и газ и промяната предназначението на земите.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация на вида се оценява на **2 - 15 двойки**, което е **2,5 – 12,5 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Мигриращата популация на вида се оценява на **41 - 64 индивида**, което е **8,0 – 100 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Рибарници Мечка са били важно място за гнезденето на вида, но след осушаването на рибарниците и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения след 2012 - 2013г видът изчезва като гнездящ (Shurulinkov et al. 2019). Към настоящия момент няма данни за гнездене на вида в зоната. Възможно е гнездене в каналите около о. Батин. През 2021 при теренните наблюдения видът не беше установен. Като гнездящ, но без данни за неговата численост дава Vasilev (2003).

Иванов (1988) дава зимни числености на вида от 2 птици, а през м. март – 3 птици.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 2 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 2 – 15 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени гнездящи двойки и единични птици от вида. Целевата стойност следва да е не повече от 0 – 2 двойка. Възможно е да гнезди в каналите около о. Батин. Рибарниците са неподходящо място вече за вида. Необходимо е поддържане на водните нива в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида, възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците	Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г..
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	41 - 64	Според СФ на зоната числеността на мигриращите индивиди е между 41 и 64. Вероятно стойността е силно завишена. Липсва информация за мигриращата популация. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на числеността на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат оводнени някои от басейните.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Включва гнездовото местообитание. Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние 1-Отлично 2-Добро 3-Умерено	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4- Aquatic macroinvertebrates)			<p>4-Лошо</p> <p>5-Много лошо</p> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността – 1 – 2 двойки.
- По отношение на мигриращата популация оценката трябва да се промени от „В“ на „А“, тъй като 41 - 64 индивида, което е 8,0 – 100 % от националната популация.
- Необходимо е да се промени също името и кода на вида на A889 *Mareaca strepera*.

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A889	<i>Mareaca strepera</i>			r	1	2	p		G	C	B	C	C
B	A889	<i>Mareaca strepera</i>				41	64	i		G	A	B	C	B

Специфични цели за A053 *Anas platyrhynchos* (Зеленоглава патица)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 50-65 cm, тегло 750- 1570 гр., размах на крилата – 81-98 cm. (Stamp & Simmons 1977; Svensson 2013). Налице е ясен полов диморфизъм. При мъжкия оперението е сиво, с черен гръб, тъмнозелена глава и тъмнокафяви гърди. Крилното огледало е синьовиолетово с черnobели кантове. Клюнът е жълт, краката оранжеви. Женската е със защитно кафеникаво оперение. Формира голлеми ята през прелета, линеенето и зимата. Ловен обект.

Характер на пребиваване в страната

Зеленоглавата патица у нас е гнездящ, постоянен вида също преминаващ по време на миграция и зимуващ. След гнездовия период местните птици формират големи ята и се концентрират на недостъпни места за линеене. През есента и зимата големи, хилядни ята от този вид, често смесени с други видове патици, долитат от по-северни популации.

Пролетната миграция е от началото на февруари до края на април. Есенната миграция е от началото на септември до ноември. През зимата въпреки замръзването на водоемите голяма част от зеленоглавите патици остават у нас и прекарват тук до пролетта.

Характерно местообитание

Зеленоглавата патица е много пластичен вид по отношение на гнездовото си местообитание. Гнезди в и около всякакъв тип водоеми, често и доста далеч от тях –на няколко стотин метра. Най-често гнезди в сред водната растителност (тръстика, папур, камъш) в и по периферията на блата, езера, реки, малки обрасли с водна растителност

язовири и рибарници. Често гнезди и в наводнени върбалаци и равнинни дъбови, ясенови или брястови гори покрай реките. Обича и стари речни корита обрасли с тръстика или папур. Среща се дори около напоителни канали. По време на миграция и зимуване се среща във всякакви типове влажни зони, но главно в сладководни езера, блата, мочурища, всякакви по размер язовири, реки, в бракични и солени езера. Подходящи гнездови местообитания за вида са 91F0, 91E0, 92A0, 3140, 3150, 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2005).

Хранене

Зеленоглавата патица има твърде широк хранителен спектър включващ голямо разнообразие от растителни и животински храни. Семена и зелени части на околводни и сухоземни растения яде главно в есенно-зимния период и ранна пролет. Яде и различни видове висши водни растения. Понякога се храни и в житните и други /рапица, ориз/ посеви, особено нощем. Животински храни яде повече през пролетта и лятото. Животинската храна включва двукрили /главно хириномиди/ и техните ларви, едnodневки, ракообразни, бръмбари, водни кончета, ручейници, правокрили, миди (Cramp & Simmons eds. 1977).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Гнезди в цялата страна, докъм 1500 м.н.в. Като гнездящ вид е многочислен и повсеместно разпространен из влажните зони (Янков ред. 2007). В крайдунавските влажни зони за периода 2006 – 2014 г. числеността е определена на около 84-148 двойки, като това не включва гнездените двойки в крайречните гори и в затоните по островите (Shurulinkov et al. 2019). Посочена е положителна тенденция в числеността. Според докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация в страната се оценява на 2500 - 4500 двойки без ясно изразена тенденция и със стабилна численост и разпространение.

Зеленоглавата патица зимува в цялата страна. Зимните концентрации често надхвърлят 2000-3000 екз. във водоеми като Атанасовското езеро, Шабленското езеро, ез. Дуранкулак, яз. Жребчево, яз. Огоста, яз. Горни Дъбник, ез. Сребърна, яз. Овчарица, яз. Розов кладенец и др. Числеността на зимуващите у нас зеленоглави патици според Докладването по чл.12 е между 30 000 и 80 000 екз. Няма ясна тенденция, числеността е стабилна, а в дългосрочен план - флукутираща.

По време на миграция зеленоглавите патици преминават над цялата страна, като най-висока численост имат по Черноморието и по р. Дунав. Според докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 5000 – 10 000 екз. Тази численост е твърде занижена, особено на фона на зимната численост, която нерядко не е максималната сезонна численост за страната. Специални проучвания по този въпрос за броя на мигриращите зеленоглави патици у нас не са провеждани.

При докладването по чл.12 не са посочени никакви заплахи за вида по време на гнездовия период. Всъщност за вида отрицателно действащи фактори са отводняването на влажни зони, черпенето на водни ресурси за напояване, речните корекции и дигирането на реките, резките промени в нивото на язовири, вътрешни реки и р. Дунав в резултат на работата на хидротехнически съоръжения, безпокойството в местата за гнездене и браконьерския отстрел. Хабитатите на вида са застрашени и от палене на пожари. Крайречните гори са подложени на поголовна сеч.

Според докладването по чл.12 от 2019 г. единствените посочени заплахи за вида по време на миграция и зимуване са екстракцията на нефт и газ и промяната предназначението на земите. Първата от тези заплахи не съществува на наша територия. Втората е свързана със загубата на разливи, рибарници и някои земи на Черноморието като хабитати на вида.

Освен това следва да се отбележат прекомерният отстрел, браконьерството, безпокойството в местата за хранене и почивка от страна на ловците, тежките зимни условия.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ, преминаващ и зимуващ. Гнездящата популация се оценя на **4 - 20 двойки**, което е **0,2 – 0,4 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Мигриращата популация се оценя на **2 - 628 индивида**, което е **0,04 – 6,3 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на **до 5000 индивида**, което е **6,25% от националната зимуваща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Василев (1999) дава гнездова численост на вида в рибарници Мечка от 10-15 двойки. От 2006 до 2013 г е гнездила в рибарниците с численост между 5 и 20 двойки (Shurulinkov et al. 2019). Рибарници Мечка са били важно място за гнезденето на вида, но след осушаването на рибарниците и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения след 2012 - 2013г видът изчезва като гнездящ. Според Матеева и др. (2013) в зона са гнездили 9-12 двойки през 2010 г, 15-20 двойки през 2011 и 0-4 двойки през 2012, след което не е установен. Към настоящия момент няма данни за гнездене на вида в зоната. Възможно е гнездене в каналите около о. Батин. През 2021 при теренните наблюдения видът не беше установен. През м. юли при теренни проучвания с кораб по река Дунав са наблюдавани 27 зеленоглави патици в реката в границите на защитената зона.

В периода 1977-1996 е най-многобройната зимуваща патица в България със средна численост около 94 600 индивида. Най-голяма част от птиците се концентрират по поречието на р. Дунав (Michev, Profirov, 2003). В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г са регистрирани между 8569 и 73539 зеленоглави патици, като численост им варира в зависимост от водните нива и наличието на пясъчни коси и брегове (Ivanov, 2008). При ниски водни нива общия брой на зеленоглавите патици достига 80 -90% от зимуващите птици по реката. При средни и високи нива тяхната численост спада до 50 – 75% от числеността на птиците. При средно-зимните преброявания са установени следните числености на вида в участъка Свищов – Русе – 2013г – 782 екз., 2014 – 2556 екз., 2015 – 94 екз., 2016 – 11404 екз., 2018 – 506 екз. През 2019 и 2020 г при среднозимните преброявания видът е наблюдаван в участъка на рибарници Мечка с численост от 795 птици на 12.01.2019 и 631 птици на 11.01.2020г.

Липсват публикувани други данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция.

По време на теренните проучвания през 2021 г. на територията на СЗЗ е констатирано засилената урбанизация на острова, интензивна сеч (B09 и B10) и лов (G07 и G10). Самите рибарници са изгубили значението си като местообитание на вида.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 2 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 4 – 20 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени гнездящи двойки и единични птици от вида. Целевата стойност следва да е не повече от 0 – 2 двойка. Възможно е да гнезди в каналите около о. Батин. Рибарниците са неподходящо място вече за вида. Необходимо е поддържане на водните нива в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида и възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците	Междинна цел: Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г..
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	2 - 628	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 2 до 628 инд. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0 - 5000	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 0 и 5000. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019 и 2020 г. са установени съответно 795 и 631 инд. в този участък на р. Дунав. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Включва гнездовото местообитание. Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4-Aquatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние 1-Отлично 2-Добро 3-Умерено 4-Лошо 5-Много лошо Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността – 1 – 2 двойки.
- По отношение на зимуващата популация е необходимо да се промени оценката на популацията в СФ от „С“ на „В“, тъй като до 5000 индивида, което е 6,25% от националната зимуваща популация.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A051	<i>Anas platyrhynchos</i>			p	1	2	p		G	C	B	C	C
B	A051	<i>Anas platyrhynchos</i>			w		5000	i		G	B	B	C	C

Специфични цели за A054 *Anas acuta* (Шилоопашата патица)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 51-66 cm (без опашката), тегло 550 - 1300 гр., а размах на крилата – 79-95 cm (Stamp & Simmons eds. 1977; Svensson 2013). Оперението е с изразен полов диморфизъм. При мъжките главата, шията и гърдите –бели. Маховите и гърбът са светлосиви, коремът-бял. Подопашието е жълтеникаво и черно. Крилното огледало е синьозелено с широк бял заден ръб. Женската е със защитно светлосивокафяво оперение.

Обикновено мигрира и зимува на ята. Най-големите зимни концентрации са в Средиземноморието. Ятата често са смесени с други видове патици. Видът е ловен обект.

Характер на пребиваване в страната

У нас шилоопашатата патица е зимуващ и мигриращ вид. Отделни двойки остават и през гнездовия период и вероятно гнездят у нас, но през последните две десетилетия няма наблюдения доказващи със сигурност гнездене. В миналото, преди 1990 г., видът макар и много рядко, е гнездил със сигурност в страната (Янков ред. 2007). Като най-редовно гнездилище се посочва Атанасовското езеро. През зимата и прелета е сравнително чест и локално многочислен вид. Пролетната миграция е от началото на февруари до края на април. Есенната миграция е от началото на септември до ноември. Във вътрешността на страната пролетната миграция е много по-добре изразена от есенната.

Характерно местообитание

По време на миграция и зимуване се среща в солени, бракични и сладководни стоящи водоеми от всякакъв характер, в плитководни участъци на р. Дунав /пясъчни коси, устия на реки/. Предпочита по-плитките части на язовирите, около устията на реките в тях.

През гнездовия период обитава сладководни блата, в солени и сладководни езера, в рибарници. Подходящи местообитания са 3140, 3150 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2005).

Хранене

Храни се с растителна храна така и с животинска. От водната растителност се храни с водорасли и висши водни растения –както със семена така и със зелените им части. Животинската храна включва миди, ларви на двукрили –например хирономиди, бръмбари, ларви на ручейници, ларви на водни кончета, скакалци, миди, червен,

ракообразни/вкл. артемия/, ларви и яйца на земноводни, дребни жабки и рядко – дребни рибки (Cramp & Simmons eds. 1977, Stastny, Hudec 2016).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Случаите на гнездене на вида в по-далечно минало са били главно на Атанасовското езеро край Бургас, покрай р. Дунав, в Драгоманското блато, в язовир Пет могили, Сливенско (Нанкинов и др. 1997, Michev et al. 2004, Янков ред. 2007). В последните 20 години двойки са наблюдавани през лятото на различни места в страната, но гнездене не е доказано (Янков ред. 2007, Shurulinkov et al. 2007). Според Атласа на гнездящите птици в България у нас гнездят 0-5 двойки шилоопашати патици (Янков ред. 2007).

Шилоопашатата патица зимува в цялата страна, но най-много в езерата по Южното Черноморско крайбрежие, където се събират стотици, а понякога и хиляди шилоопашати патици. Най-значителните зимни концентрации са в Атанасовското и Поморийското езеро, м. Пода, Узунгерен, понякога и в другите крайморски езера в Бургаско. Далеч по малки ята, рядко надхвърлящи 10 екз., зимуват и във вътрешността на страната – по р. Дунав, в ез. Сребърна, в по-големите язовири в Южна България /Пясъчник, Жребчево, Батак, Розов кладенец, Ц. Церковски, Овчарица и др./ . Числеността на зимуващите у нас шилоопашати патици според Докладването по чл.12 е 300-1000 екз. Тенденциите – както краткосрочна така и дългосрочна са неизвестни, отбелязани „с флукутации“. Всъщност в дългосрочен план, от 1980 г. досега, се наблюдава значително намаление на зимуващите у нас шилоопашати патици. Това се потвърждава и от някои дългосрочни проучвания като се посочва, че в миналото зимната численост на вида у нас е надхвърляла 6600 екз, а само в Софийско е имало концентрации от над 1000 екз. (Нанкинов и др. 2004, Michev, Profirov 2003).

По време на миграция шилоопашатите патици достигат дори и по-високи числености у нас, особено във вътрешността на страната, отколкото през зимата. Образуват се концентрации от стотици индивиди в плитководни пролетни разливи и в редица язовири и рибарници. Според докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 300 до 1800 индивида. Тази численост е занижена. За да се оцени по-правилно миграционната численост на вида са необходими синхронни преброявания в основните места за концентрация през месеците на миграция. Мигриращите шилоопашати патици спиращи у нас също намаляват през последните 20-30 години.

Според докладването по чл.12 от 2019 г. заплахи за зимуващата популация на шилоопашатата патица са екстракцията на петрол и природен газ, промяната на предназначението на земите и развитието на туризма и рекреацията в крайбрежните зони около водоемите. Добивът на петрол и газ у нас няма никакво значение тъй като такъв на практика няма. Заплахите са вида през зимата са прекомерният отстрел, включително с незаконни средства, в защитени територии и в забранени периоди за лов, безпокойството през прелета и зимата от ловци, рибари, туристи и рибовъди, използването на пестициди и други химикали в селското стопанство, осушаването на влажни зони и паленето на масивите с висша водна растителност. Същите заплахи са валидни и за периодите на пролетна и есенна миграция на вида.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е зимуващ и мигриращ. Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на **до 129 индивида**, което е **12,9 % от националната зимуваща популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Мигриращата популация на вида се оценява на **10 - 40 индивида**, което е **2,2 – 3,3 % от националната** популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Най-многочислен мигриращ вид след зеленоглавата патица. Появява се през октомври, но е с най-висока численост през ноември и февруари. Василев (1999) дава зимуващи около 50 екз в рибарниците.

Видът е често срещан през зимата, но по р. Дунав е с по-ниски числености. В периода 1977-1996 средна численост около 1094 индивида, като по-голяма част от зимуващата популация се концентрира по Южното Черноморие (Michev, Profirov, 2003). В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г са регистрирани между 2 и 153 птици, като не се наблюдава през всички години (Ivanov, 2008). При средно-зимните преброявания през 2019 и 2020 г видът не е наблюдаван в участъка на рибарници Мечка. Иванов (1988) дава зимни числености на вида между 3 и 5 птици при с. Стълпище.

Рибарниците са изгубили значение като местообитание за вида. През зимата и по време на миграция видът може да се срещне само в р. Дунав и около о. Батин.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	10 - 40	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 10 до 40 инд. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0 - 129	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 0 и 129. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019 и 2020 не са установени инд. в този участък на р. Дунав. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат оводнени някои от басейните.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично	5 степенна скала за екологично	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние 1-Отлично	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4-Aqatic macroinvertebrates)	състояние, съгласно РДВ		<p>2-Добро</p> <p>3-Умерено</p> <p>4-Лошо</p> <p>5-Много лошо</p> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща и зимуваща численост на вида в защитената зона по време на миграция и зимуване, не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A055 *Anas querquedula* (Лятно бърне)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 37-41 cm, тегло 250- 550 гр., размах на крилата – 59-67 cm. (Stamp, Simmons 1977; Svensson 2013). Налице е ясен полов диморфизъм. При мъжкия главата е кафява с ясно изразена бяла ивица през окоето. Гърдите са светлокафяви, коремът бял, маховите отгоре светлосиви. Гърбът е кафяв с пъстрини. Крилото огледало е зелено. Клюнът е светлосив, а краката тъмносиви. Женската е със защитно кафеникаво оперение. Формира многобройни ята през прелета и при линеене. Ловен обект. Включен в Червената книга на България.

Характер на пребиваване в страната

Лятното бърне у нас е гнездящ, прелетен вид, а също преминаващ по време на миграция. След гнездовия период местните птици формират ята и се концентрират на недостъпни места за линеене.

Пролетната миграция е от края на февруари до средата на май. Есенната миграция е от началото на август до първите дни на октомври. Пролетната миграция е много по-силно изразена във вътрешността на страната в сравнение с есенната.

Характерно местообитание

Гнездовото местообитание на лятното бърне са масивите от висша водната растителност - тръстика, папур, камъш в и по периферията на блата, езера, малки обрасли с водна растителност язовири, стари речни корита и рибарници. Понякога гнезди и в наводнени върбалаци покрай реките и в затони по дунавските острови.

По време на миграция и зимуване се среща във всякакви типове влажни зони, но главно в езера, блата, малки и големи язовири, реки, плитководни участъци на р. Дунав, в крайморски лагуни, бракични и солени езера. Подходящи гнездови местообитания са 3140, 3150 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2005). В същите местообитания се концентрират и много от мигриращите летни бърнета, но някои ята кацат и в реки, язовири и рибарници без тръстикови масиви.

Хранене

Лятното бърне се храни с растителна и животинска храна – водорасли, семена, зелени части и корени на различни видове висши водни растения /вкл. тръстика, водна леща, острица, дзука, водни лилии, лютичета и др./. Животинската храна е разнообразна и включва различни водни безгръбначни – водни дървеници, водни бръмбари, ларви и възрастни на водни кончета, ручейници, хириномиди, мекотели, ракообразни, прешленести червеи, яйца и ларви на жаби, малки рибки. Малките патенца ядат около 90% животинска храна (Cramp & Simmons eds. 1977).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Като гнездящ вид у нас се среща в цялата страна, но е малочислен и с редица нередовни находища (Янков ред. 2007; Петков 2015б, Shurulinkov et al. 2019, Даскалова и др. 2020). Повече находища и по-висока численост видът има в крайдунавските влажни зони, в Бургаските езера и на места в Горнотракийската низина. В Дунавската равнина и Софийско гнезди рядко и с ниска численост (Нанкинов и др. 2004, Shurulinkov et al. 2007, Shurulinkov et al. 2013).. В крайдунавските влажни зони за периода 2006 – 2014 г. числеността е определена на 38-81 двойки като силно зависи от нивата на р. Дунав през пролетта (Shurulinkov et al. 2019). В източната част на Горнотракийската низина (без крайморските водоеми) е определена очаквана гнездова численост от 14-16 двойки (Даскалова и др. 2020). Според Атласа на гнездящите птици България (Янков ред. 2007) у нас гнездят 100-350 двойки летни бърнета. Според докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация се оценява на 340-530 двойки без ясно изразена тенденция, със стабилна численост и разпространение. На ез. Сребърна е установена тенденция на намаление на гнездовата численост на вида през последните 20 години (Shurulinkov et al. 2019).

По време на миграция летните бърнета преминават над цялата страна. Ятата са многочислени и често надхвърлят 200-300 екз. Според докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 100-500 екз., без да е посочена тенденцията. Тази оценка няма нищо общо с действителността. Само през пролетният прелет над България прелитат и спират за почивка хиляди летни бърнета. За по-точното установяване на миграционната им численост са нужни специализирани проучвания. За периода 1970 -2005 г. е налице явно намаление в миграционната численост на този вид в Софийско (Нанкинов и др. 2004), а по наши наблюдения този процес продължава и след това и обхваща и други части на страната.

В Червената книга (Петков 2015б) като заплахи за лятното бърне са посочени унищожаването и увреждането на местообитания и безпокойството по време на гнездовия сезон. Много от ценните местообитания на вида покрай Дунав, а във вътрешността на страната, понастоящем са унищожени или са в твърде незадоволително състояние - рибарници Мечка, рибарници Орсоа и др. Друг негативен фактор е прекомерния, а често и незаконен лов на вида. Установени са много случаи на браконьерски лов на летни бърнета през пролетта. Сечта на дървета по дунавските острови и покрай затоните, а и по теченията на вътрешните реки, също въздейства негативно върху гнездовата популация на вида.

Според докладването по чл.12 заплахи за вида са промяната на предназначението на земите, пресушаването на водоеми и превръщането им в туристически и рекреационни зони и провеждането на спортно-туристически дейности в нерегулирани имоти.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация на вида се оценява на **3 - 15 двойки**, което е **0,9 – 2,8 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Мигриращата популация на вида се оценява на **78 - 120 индивида**, което е **24,0 – 78,0 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Рибарници Мечка са били важно място за гнезденето на вида, но след осушаването на рибарниците и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения след 2012 - 2013г видът изчезва като гнездящ Според Матеева и др. (2013) в зона са гнездили 1-5 двойки през 2010 г, 10-15 двойки през 2011 и 0-3 двойки през 2012, след което не е установен. Към настоящия момент няма данни за гнездене на вида в зоната. Възможно е гнездене в каналите около о. Батин. През 2021 при теренните наблюдения видът не беше установен. През м. юли при теренни проучвания с кораб по река Дунав не са наблюдавани птици в реката в границите на защитената зона. Василев (1999) и Vasilev (2003), както и Василев, Митев (1997) и Костадинова, Граматиков (2007) не дават видът да гнезди в рибарниците.

Иванов (1979) съобщава за ранни прелети на лятното бърне, още през м февруари в блатата на Персина, но есенния прелет приключва рано, още до октомври месец. Липсват данни за прелета на вида в защитената зона.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	най-малко 1 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 3 – 15 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени гнездящи двойки и единични птици от вида. Целевата стойност следва да е не повече от 0 – 1 двойка. Възможно е да гнезди в каналите около о. Батин. Рибарниците са неподходящо място вече за вида. Необходимо е поддържане на водните нива в каналите около о. Батин, където е възможно гнездене на вида и възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците.	Междинна цел: Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	78 - 120	Според СФ на зоната числеността на мигриращите индивиди е между 78 и 120. Вероятно стойността е силно завишена. Липсва информация за мигриращата популация. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на числеността на вида в зоната в подходящите местообитания.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели												
			зоната.													
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат оводнени някои от басейните.												
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Включва гнездовото местообитание. Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.												
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4- Aquatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние		1-Отлично		2-Добро		3-Умерено		4-Лошо		5-Много лошо		Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние																
1-Отлично																
2-Добро																
3-Умерено																
4-Лошо																
5-Много лошо																

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността – 1 двойки.
- По отношение на мигриращата популация е необходимо да се промени оценката на популацията от „С“ на „А“, тъй като 78 - 120 индивида, което е 24,0 – 78,0 % от националната популация.

Species					Population in the site						Site assessment			
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A856	<i>Spatula querquedula</i>			r		1	p		G	C	B	C	B
B	A856	<i>Spatula querquedula</i>			c	78	120	i			A	B	C	B

Специфични цели за A056 *Anas clypeata* (Клопач)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 42-52 cm, тегло 300 - 1000 гр., а размах на крилата – 70-84 cm (Cramp & Simmons eds. 1977; Svensson 2013). Оперението е с изразен полов диморфизъм. При мъжките главата е тъмнозелена, гърдите – бели. Шията е доста къса. Страните на тялото и корема са ръждивокафяви, гърбът – черен. Предната част на крилата отгоре е светлосиня. Крилното огледало е зелено-бяло. Женската е със защитно светлосивокафяво оперение. Клюнът е лопатовидно разширен и при двата пола. Обикновено мигрира и зимува на ята. Видът е ловен обект.

Характер на пребиваване в страната

У нас клопачът е малочислен и нередовно гнездящ вид, а също така зимуващ и мигриращ. Местните двойки не остават да зимуват в гнездовищата. Случаите на доказано гнездене както в миналото така и в по-ново време са единични. Вероятно част от наблюдаваните през лятото индивиди не се размножават. През прелета е сравнително чест и локално многочислен вид. Пролетната миграция е от втората половина на март до средата на май. Есенната миграция е от началото на август до ноември. Във вътрешността на страната пролетната миграция е много по-добре изразена от есенната. През зимата е малоброен, остава да зимува в по-големи ята само в Бургаските езера.

Характерно местообитание

През гнездовия период обитава сладководни блата и езера, рибарници, малки обрасли с растителност язовири. Подходящи местообитания са 3140, 3150 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2005).

По време на миграция и зимуване се среща в солени, бракични и сладководни стоящи водоеми от всякакъв характер, в плитководни участъци на р. Дунав, по-рядко и във вътрешните реки и в микроязовири. Предпочита по-плитките части на язовирите, около устията на реките в тях.

Хранене

Храни се и с растителна и с животинска храна. Предпочита планктонни ракообразни, малки мекотели, насекоми и техните ларви, семена и растителни части. Обича ларви на ручейници, водни дървеници, водни кончета, двукрили насекоми, бръмбари, семена на водни растения, особено камъш и острица, потамогетон и др. По-рядко яде прешленести червеи, паяци, яйца и попови лъжички на жаби, малки рибки и вегетативни части на водни растения (Cramp & Simmons eds. 1977, Stastny, Hudec 2016).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Случаите на гнездене на вида след 1990 г. са предимно по р. Дунав – на о. Персин, ез. Сребърна, рибарници Хаджидимитрово и др., в Драгоманското блато, където сигурно гнездене е доказано през 2003 г., и потвърдено през 2005 г., в Атанасовското езеро, ез. Вая и м. Пода край Бургас (Нанкинов и др. 1997, Янков ред. 2007, Nikolov 2004, Shurulinkov et al. 2007, Shurulinkov et al. 2019). Според Атласа на гнездящите птици в България у нас гнездят 12-25 двойки клопачи (Янков ред. 2007). Според докладването по чл. 12 гнездовата популация на вида у нас е в рамките на 20-50 двойки, без изразена тенденция. Много от гнездилищата на вида нямат постоянен характер и зависят силно от водните нива.

Клопачът зимува в цялата страна, но най-много в езерата по Южното Черноморско крайбрежие, където се събират стотици птици от този вид. Най-значителните зимни

концентрации са в Атанасовското и Поморийското езеро, ез. Вая, м. Пода. Далеч по-малки ята, рядко надхвърлящи 10 екз., зимуват и във вътрешността на страната – главно в Южна България –язовирите Пясъчник, Розов кладенец, Ц. Церковски, Овчарица, както и в езерата по Северното Черноморие. Числеността на зимуващите у нас клопачи според Докладването по чл.12 е 700-3000 екз. Тенденциите –както краткосрочна така и дългосрочна са на намаление.

По време на миграция клопачите достигат значително по-високи числености у нас, особено във вътрешността на страната, отколкото през зимата. Образуват се концентрации от стотици индивиди в плитководни пролетни разливи и в редица язовири и рибарници. Според докладването по чл.12 понастоящем числеността на вида по време на миграция е в рамките на 2000 до 7000 индивида.

Според докладването по чл.12 от 2019 г. заплахи за зимуващата популация на клопача са екстракцията на петрол и природен газ и развитието на туризма и рекреацията в крайбрежните зони около водоемите. Добивът на петрол и газ у нас няма никакво значение тъй като такъв на практика няма. Заплахите са вида през зимата са прекомерният отстрел, включително с незаконни средства и в защитени територии и, безпокойството от ловци, рибари и рибовъди, използването на пестициди и други химикали в селското стопанство, осушаването на влажни зони и паленето на масивите с висша водна растителност. Същите заплахи са валидни и за периодите на пролетна и есенна миграция на вида.

За гнездовата популация на вида при докладването по чл.12 е посочена само една заплаха –промяна на предназначението на земите –превръщането им в земи за застрояване. Всъщност заплахи за вида са също осушаването на влажни зони, главно рибарници и малки язовири през гнездовия период,подпалването на масивите от тръстика и папур, незаконния отстрел, сечта на крайречна дървесна растителност,замърсяването на водите с опасни химически вещества.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е мигриращ. Мигриращата популация на вида се оценява на **22 - 50 индивида**, което е **0,7 – 1,1 %** от националната популация (оценка „В“). Опазването на вида е средно (оценка „С“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

През 2006 г една двойка е гнездила в рибарници Мечка. В СФ видът не е даден като гнездящ. Към настоящия момент няма данни за гнездене, както и подходящи гнездови местообитания на вида.

В периода 1977-1996 е често срещан зимуващ вид в България със средна численост около 2 310 индивида. Най-голяма част от птиците се концентрират по южното Черноморие (Michev, Profirov, 2003).

Иванов (1979) съобщава че видът е най-многочислен в района на рибарниците през есенната миграция – м. октомври и пролетната миграция – месец март, без да дава числени стойности. Видът по-често се среща пролетта.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата	Брой индивиди	22 - 50	Според СФ на зоната числеността на мигриращите индивиди е между 22 и 50.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на числеността

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
популация			Липсва информация за мигриращата популация. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	на вида в зоната в подходящите местообитания.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4- Aquatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

- По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в категориите от „В“ на „С“, тъй като е под 2% от националната популация. Необходимо е също да се промени латинското наименование и кода на вида.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A856	<i>Spatula querquedula</i>			c	22	50	i		G	C	C	C	B

Специфични цели за A059 *Aythya ferina* (кафявоглава потапница)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 42-49 cm, тегло 0,800 – 1,200 kg, размахът на крилата - 67-77 cm. В брачно оперение при мъжките главата и шията са ръждиво-кафяви. Гушата, предната част на гърдите са черни. Гърбът и страните на тялото са пепелносиви. Кръстът е по-тъмен, а надопашнето – черно. Клюнът е сиво-черен. Женските като цяло са сивокафяви. Гърди, теме и шия по-тъмни с кафеникав нюанс. Неясни бледи и тъмни петна по главата. Със светла ивица зад окото.

През зимата мъжките са с тъмно сиво-кафяви гърди и задница и по-мръсно кафява глава. При женските оперението през зимата е като при брачното оперение, но по-тъмна по гърба.

При младите оперението е като възрастните женски в извънбрачно оперение. По-едноцветни са отгоре, без светла ивица зад окото. Страните на тялото сиво-кафяви със светли напетнявания (Svensson, 2009, Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, мигриращ и зимуващ вид за страната. Есенната миграция започва в началото на септември, но се осъществява главно през октомври и ноември. Пролетния прелет е през февруари и март, когато се среща по-често по р. Дунав. През нашата страна мигрират и зимуват индивиди от Средна Европа, Европейска Русия, Украйна, Беларус и Западен Сибир. Значително по-многочислена през зимата, особено по Южното Черномоското крайбрежие. По р. Дунав и вътрешните за страната водоеми зимуват незначителни числености от вида. Гнезди най-често във висока блатна растителност, близо до водата. Гнезди единично. Гнездото е на земята покрито със сухи треви и пух. Снася 8–10 яйца, от средата на май до средата на юни, които мъти 24-28 дни. Младите линеят в края на юли и началото на август. Започват да летят след 50-55 дни. Полова зрялост настъпва на едногодишна възраст. (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012, Големански и др. (ред), 2011).

Характерно местообитание

Обширни, дълбоки и открити водоеми, с големи водни огледала и растителност по периферията. При миграция и зимуване обитава разнообразни влажни зони, включително големи езера и язовири. Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са 1110, 1130, 1150, 1160, 3260 и 3270, а през размножителния период сладководни местообитания от типа на 3130, 3140, 3150, (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храната е от водни безгръбначни (ларви на насекоми) и семена, и части на водни и водолюбиви растения (Големански и др. (ред.), 2011).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространението е групово и разпръснато, главно по Дунавското и Черноморското крайбрежие, където са основните гнездови находища: ез. Сребърна, Бургаските влажни зони и най-вече Пода и Комлушка низина. През отделни години единични двойки гнездят в Тракийската низина, Дунавската равнина, Софийското поле, на места в Западна България и по долината на р. Арда. (Янков отг. ред., 2007). В посочените основни гнездовища и във Варненско–Белославския комплекс гнездят до няколко десетки двойки (до над повече от 50 в Пода и Комлушката низина), но в повечето от останалите се размножават само единични двойки. В години с малко валежи и ниско водно ниво на водоемите числеността по-малка и много от двойките не пристъпват към гнездене. (Големански, 2011).

Включен в Приложение 2А на Директивата за птиците. Според IUCN 2021 видът е уязвим – VU (Vulnerable). Включен в Червената книга на България в категорията „Уязвим вид“. Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 80 – 250 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукуираща, променлива, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е нарастваща. За гнездовата популация са посочени следните заплахи: F01, J02.

Зимуващата популация е оценена на 17 000 – 31 000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.), както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е флукутираща, променлива.

Мигриращата национална популация е оценена на 15 000 – 100 000 индивида.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ, преминаващ и зимуващ. Гнездящата популация се оценява на **до 25 двойки**, което е **10,0% от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Мигриращата популация се оценява на **10 - 220 индивида**, което е **0,07 – 0,2 % от националната** популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на **до 370 индивида**, което е **1,2 % от националната зимуваща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Видът е гнездил в рибарници Мечка до 2010 г. (Shurulinkov et al. 2019). Според Матеева и др. (2013) в зона са гнездили 20-25 двойки през 2010 г, 2-5 двойки през 2011, след което не е установен. Към настоящия момент няма данни за гнездене на вида в зоната. През 2021 при теренните наблюдения видът не беше установен. През м. юли при теренни проучвания с кораб по река Дунав не са наблюдавани птици в реката в границите на защитената зона.

Повече от 10 години видът не е наблюдаван в зоната. Състоянието на зоната към момента, превръщането на рибарниците в обработваеми земи и трайни широколистни насаждения, пълното пресушаване и премахването на тръстиката, водят до необратима загуба на местообитания за вида. Всичко това ни дава основание да кажем, че зоната не е от значение за гнездящата популация на вида. Възможно е 1-2 двойки да се размножават в западната част на зоната. Необходим е мониторинг на вида.

Василев (1999) дава мигрираща численост на вида в рибарници Мечка от 400 инд. през м. октомври.

В периода 1977-1996 е многобройната зимуваща патица в България със средна численост около 16 883 индивида. (Michev, Profirov, 2003). В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г са регистрирани между 121 и 2034 потапници, като численост им варира в зависимост от водните нива и наличието на пясъчни коси и брегове (Ivanov, 2008). При средно-зимните преброявания са установени следните числености на вида в участъка Свищов – Русе – 2013г – 6 екз., 2014 – 39 екз., 2015 – 0 екз., 2016 – 182 екз., 2018 – 0 екз. През 2019 и 2020 г при среднозимните преброявания видът е наблюдаван в участъка на рибарници Мечка с численост от 20 птици на 12.01.2019 и 13 птици на 11.01.2020 г. Иванов (1988) дава зимни числености на вида между 2 и 4 птици при с. Стълпище.

Рибарниците са изгубили значение като местообитание за вида. През зимата и по време на миграция видът може да се срещне само в р. Дунав и около о. Батин.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0-2 дв.	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 0 – 25 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени гнездящи двойки и единични птици от вида. Възможно е нередовна да се размножава в западната част на 33. Рибарниците са неподходящо място вече за вида. Необходимо е поддържане на водните нива в каналите около о. Батин и възстановяване на водното ниво в някои от басейните на рибарниците	Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г..
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	10 - 220	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 10 до 220 инд.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г. Запазване числеността на мигриращата популация най-малко 10 инд. чрез запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0 - 370	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 0 и 370. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019 и 2020 г. са установени съответно 20 и 13 инд. в този участък на р. Дунав.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания. Запазване числеността на зимуващата популация най-малко 10 инд. чрез запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат оводнени някои от басейните.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно	2-Добро или 1- Отлично	Екологично състояние 1-Отлично 2-Добро 3-Умерено 4-Лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4- Aquatic macroinvertebrates)	РДВ		5-Много лошо Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).	равна на 2 – Добро състояние.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона считаме че е необходима актуализация на СФ.

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността – 1 – 2 двойки.
- Опазването на вида следва да се промени от „А” в „С”

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A059	<i>Aythya ferina</i>			r	1	2	p		G	C	C	C	C

Специфични цели за A060 *Aythya nyroca* (белоока потапница)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 38-42 cm, тегло 0,550 – 0,590 kg, размахът на крилата - 60-67 cm. В брачно оперение мъжките са изцяло с тъмнокестеняво оперение, по-тъмно по гърба. Тясно тъмна яка, която рядко е видима. С бяло подопашие и бяло око. Женските са тъмнокафяви с червеникав оттенък на главата. Бяло подопашие. Окото е тъмно. При младите оперението е като възрастните женски, с тъмно око, но по-убитокафяв цвят на оперението. По-малко бяло подопашино петно. (Svensson, 2009, Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, мигриращ и рядко зимуващ вид за страната. Сезонни прелети извършва от септември до ноември и от началото на февруари до средата на април. Предпочита сладководни езера и блата с много тръстика, камъш и подводна растителност. По време на прелет се задържа по различни водоеми, предимно по откритите водни пространства. Някои двойки мътят и малки заблатени участъци, стари корита и устия на реки. Гнезди сред гъсти тръстикови масиви, върху натрупани стари стебла от тръстика, върху плаващи острови, на брега на водоемите и рядко в хралупи. Гнездото е покрито със сухи растения и пух. Снася между 4 и 14 яйца, но най-често техния брой е 7-9. Снася в края на април и през май, мътенето продължава 25-27 дни. Младите започват да летят след 55-60 дни. Полова зрялост настъпва на едногодишна възраст. (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012, Чешмеджиев, Петков, 2014).

Характерно местообитание

Предимно по-плитки рибарници, блата и микроязовири с мозаечно разположена растителност или големи тръстикови масиви с малки водни огледала и канали, с полегати брегове и тинести плитчини и хидрофитна растителност. По време на миграции – разнообразни влажни зони. При зимуване – езера, язовири и малки морски заливи по Черноморското крайбрежие. Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са 1110, 1130, 1150, 1160, 3260 и 3270, а през размножителния период сладководни местообитания от типа на 3130, 3140, 3150, (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Белооката потапница се счита за предимно растителнояден вид. При анализ на стомашно съдържание са установени различни растения и водорасли. Освен растения в хранителния спектър влизат и много насекоми и други безгръбначни животни, както и дребни гръбначни – безопащати земноводни (*Anura*) и риби (*Pisces*) (Чешмеджиев, Петков, 2014).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В миналото белооката потапница е описвана като един от най-многобройните видове от семейство Патицови (*Anatidae*) и едва през 1994 г. е включена в списъка на световно застрашените видове. От първите десетилетия на ХХ в. местообитанията на вида са подложени на системно унищожение поради пресушаване на влажните зони и превръщането им в обработваеми земи, а по-късно – и поради замърсяване на водите. Видът е бил ловен обект и ежегодно част от птиците са били отстрелвани. Това са основните причини за намаляването му както в световен мащаб, така и у нас (Чешмеджиев, Петков, 2014).

Към момента разпространението на вида е групово и разпръснато, главно покрай р. Дунав и прилежащите райони на Дунавската равнина, Черноморското крайбрежие, Тракийската низина и Софийското поле. Най-значими гнездовища: ез. Сребърна, рибарници Хаджи Димитрово, Калимок, о. Белене, Дуранкулашкото и Шабленското езеро и Драгоманското блато. Разпространението се влияе силно от водното ниво в гнездовите водоеми, някои от които през отделни години пресъхват. Често при изчезване на дадено находище се появяват нови наблизо. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN европейската популация на вида е слабо засегнат – LC (Least Concern), а в световен мащаб за 2019 видът е почти застрашен – NT (Near threatened). Включен в Червената книга на България в категорията „Уязвим вид“. Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 120 – 400 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукуираща, променлива, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е намаляваща. За гнездовата популация са посочени следните заплахи: F01, M08, M07, J02, D03, F02, H01.

Зимуващата популация е оценена на 2 – 40 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукуираща, променлива, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е нарастваща.

Мигриращата национална популация е оценена на 320 – 4 000 индивида.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и преминаващ. Гнездящата популация се оценя на **1 - 25 двойки**, което е **0,8 – 6,2 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Мигриращата популация се оценя на **100 - 300 индивида**, което е **7,5 – 31,2 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Видът е гнездил в рибарници Мечка до 2013 г с численост между 1 и 20 двойки (Shurulinkov et al. 2019). Според Матеева и др. (2013) в зона са гнездили 10-12 двойки през 2010 г, 21-25 двойки през 2011 и 0-1 дв. през 2012 г, след което не е установен. Към настоящия момент няма данни за гнездене на вида в зоната. През 2021 при теренните наблюдения видът не беше установен. През м. юли при теренни проучвания с кораб по река Дунав не са наблюдавани птици в реката в границите на защитената зона.

Повече от 10 години видът не е наблюдаван в зоната. Състоянието на зоната към момента, превръщането на рибарниците в обработваеми земи и трайни широколистни насаждения, пълното пресушаване и премахването на тръстиката, водят до необратима загуба на местообитания за вида. Всичко това ни дава основание да кажем, че зоната не е от значение за гнездящата популацията на вида. Възможно е 1-2 двойки да се размножават в западната част на зоната. Необходим е мониторинг на вида.

Василев (1999) дава мигрираща численост на вида в рибарници Мечка от 800 инд. в края на м. август.

Костадинова, Граматиков (2007) дават гнездова численост на видът в рибарниците между 10 и 30 двойки и мигрираща численост 100-3 000 инд..

Рибарниците са изгубили значение като местообитание за вида. По време на миграция видът може да се срещне само в р. Дунав и около о. Батин.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи и двойки	най-малко 1 двойка	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 1 – 25 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени гнездящи двойки и единични птици от вида. Рибарниците са неподходящо място вече за вида. Необходимо е поддържане на водните нива в каналите около о. Батин и възстановяване на водното ниво в някоя от басейните на рибарниците	Целенасочен мониторинг за установяване на размера на популацията до 2025 г..
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивид и	най-малко 10 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 100 до 300 инд. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г. Запазване числеността на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
			състояние и качество на водите в зоната.	мигриращата популация най-малко 10 инд.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Около 3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат оводнени някои от басейните.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4-Aqatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона считаме че е необходима актуализация на СФ.

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността – 1 – 2 двойки. Опазването на вида следва да се промени от „В” в „С”, както и стойността на зоната за съхранение на вида.

По отношение на мигриращата популация предлагаме да се промени минималната численост на 10 инд. Необходимо да се промени оценката на популацията от „С“ на „В“, тъй като 10-300 инд. 3,1 – 31,2 % от националната популация.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A059	<i>Aythya nyroca</i>			r	1	2	p		G	C	C	C	C
B	A059	<i>Aythya nyroca</i>			c	10	300				B	B	C	A

Специфични цели за A061 *Aythya fuligula* (качулата потапница)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 40-47 cm, тегло 0,450 – 0,950 kg, размахът на крилата - 65-72 cm. В брачно оперение мъжките са характерни с тъмно (почти черно) оперение с рязко очертани правоъгълни бели страни. Главата е черна със син или пурпурен метален блясък. Перата на тила са удължени като образуват добре обособена качулка. Окото е жълто. Женските са с тъмнокафяво оперение с по-малка качулка и бяло петно в основата на надклюнието.

Страните на тялото са по-бледи с размити тъмни петна. Окото е тъмножълто. В извънбрачно оперение мъжките са с къса качулка, страните на тялото са мръсно кафяви, черните части на брачното оперение са с кафяв нюанс. При младите оперението е като възрастните женски, но с по-светла глава и светло бежово в основата на човката. Окото е кафяво (Svensson, 2009, Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Многочислена мигрираща и зимуваща птица за страната. Есенния прелет е от септември до ноември, а пролетния от началото на февруари до края на април. По р. Дунав прелета през есента е по-слабо изразен, от колкото през пролетта, като през есента най-висока е числеността през ноември, след което спада със замръзването на крайдунавските блата. В района на Бургас числеността ѝ от началото на миграцията се увеличава до края на януари. Зимува предимно по Черноморското крайбрежие. Средно в страната са зимували около 5000 птици, но в последните години числеността ѝ намалява, като средно зимуват около 2500 – 3000 индивида. Концентрира се по Южната Черноморие и по-малко по Северното и по р. Дунав.

Отделни птици и двойки са наблюдавани и през размножителния период в Сребърна, Шабленското езеро, около Бургас, Дяволска река, яз. Доспат и др. Възможно е отделни двойки да се размножават нередовно в дунавските влажни зони. Видът се размножава в Румъния с 20 до 50 двойки. У нас няма потвърдено засега гнездене на вида.

Моногамна птица. Двойките се образуват още в местата за зимуване. За гнездене избира обширни езера или други водоеми. Гнездото си построява винаги в непосредствена близост до водата, често пъти на малки островчета или купчини стара тръстика. Снася от 3 до 14 сиво-зеленикави яйца през втората половина на май и началото на юни. Мъти 23–28 дни. Малките започват да летят и стават самостоятелни на 45-50 дневна възраст (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012).

Характерно местообитание

Предимно по-дълбоки езера и блата с богата водна растителност. По време на миграции и през зимата и в морски заливи по Черноморското крайбрежие и язовири. Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са основно 1110, 1130, 1150, 1160, 3130, 3150 и 3270 (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се предимно с животинска храна: дребни мекотели, личинки наносекоми, ракообразни, дребна риба. Търси храната си обикновено на дълбочина до 3–4 м, но понякога се гмурка и до 14 м.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

През размножителния период разпръснати изолирани находища има по Дунавското крайбрежие и прилежащите му части на Дунавската равнина, Черноморското крайбрежие, Софийското поле и Тракийската низина. Наблюдавани отделни двойки и единични или малък брой летуващи птици (до 19 екз. през 1996 г. в Мандренското езеро), като общата численост на индивидите не надхвърля няколко десетки птици. (Янков отг. ред., 2007). По време на прелет се среща по водоемите в цялата страна. Зимува предимно по Черноморското крайбрежие.

Включен в Приложение IIА на Директивата за птиците. Според IUCN 2016 вида е слабо засегнат – LC (Least Concern). Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) зимуващата популация е оценена на 1079 – 5628 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукуираща, променлива, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е намаляваща. За зимуващата популация са посочени следните заплахи: F02, G01, G05.

Мигриращата национална популация е оценена на 1000 – 25 000 индивида.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е преминаващ и зимуващ. Мигриращата популация се оценя на **3 - 30 индивида**, което е **0,1 – 0,3 % от националната популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФ зимуващата популация на вида се оценява на до **46 индивида**, което е **0,8 – % от националната зимуваща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В периода 1977-1996 е обикновена зимуваща патица в България със средна численост около 8 167 индивида. Най-голяма част от птиците се концентрират по южното Черноморие (Michev, Profirov, 2003). В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г са регистрирани между 29 и 886 потапници, като численост им варира в зависимост от температурата, като се увеличава при по-сурови зими (Ivanov, 2008). При средно-зимните преброявания са установени следните числености на вида в участъка Свищов – Русе – 2013г – 0 екз., 2014 – 13 екз., 2015 – 0 екз., 2016 – 18 екз., 2018 – 0 екз. През 2019 и 2020 г. при среднозимните преброявания видът е наблюдаван в участъка на рибарници Мечка с численост от 12 птици на 12.01.2019 и 1 птица на 11.01.2020г. Иванов (1988) дава зимни числености на вида между 1 и 3 птици при с. Стълпище. Липсват публикувани други данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция.

Рибарниците са изгубили значение като местообитание за вида. През зимата и по време на миграция видът може да се срещне само в р. Дунав и около о. Батин.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	3 - 30	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 3 до 30 инд. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г. Запазване числеността на мигриращата популация най-малко 3 инд.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0 - 46	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 0 и 46. По данни от средно зимните преброявания (СЗП) през 2019 и 2020 г. са установени съответно 12 и 1 инд. в този участък на р. Дунав. Необходимо е запазване и	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания. Запазване числеността на зимуващата популация най-малко 1 инд.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4-Aquatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
			1-Отлично	
			2-Добро	
			3-Умерено	
			4-Лошо	
			5-Много лошо	
			Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).	

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща и зимуваща численост на вида в защитената зона по време на миграция и зимуване, не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A062 *Aythya marila* (планинска потапница)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 42-51 cm, тегло 0,800 – 1,300 kg, размахът на крилата - 71-80 cm. В брачно оперение мъжките са с черна глава, гуша, гърди и задница. Главата е със зелен блясък. Гърбът е сивкаво-бял с фин вълнообразен рисунък, видим от близо. Отстрани тялото е бяло. Без качулка на главата. Човката е светло сива с малко тъмно петно на върха. Окото е жълто. Женските са с мръсно кафяво оперение със светли кафяво-сиви страни и по-тъмен гръб със сивкав вълнообразен рисунък. Широка бяла ивица в основата на човката. В извънбрачно оперение мъжките са с подобно оперение като в брачния период, но с кафяв нюанс на главата, гърдите и гърба. При младите оперението е като възрастните женски, но с по-кафяво оперение и страни на тялото. По малко бяло в основата на човката (Svensson, 2009, Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Рядко зимуващ вид за страната. Есента се появява през ноември и се задържа до февруари, началото на март. Концентрира се предимно по Черноморското крайбрежие и крайморските езера, но се среща и във вътрешни водоеми – язовири, езера, блата, баластриери и др. Гнезди в тундрата, лесотундрата и отделни части на тайгата на Европа, Азия и северна Америка (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012).

Характерно местообитание

В местата за зимуване се придържа към морския бряг, като навлиза в речните устия и в по-дълбоките крайбрежни езера, рядко в малки езера и блата във вътрешността на страната. Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са основно 1110, 1130, 1150, 1160, 3130, 3150 и 3270 (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се поравно с растителна и животинска храна: дребни мекотели, личинки на насекоми, ракообразни, дребна риба, корени, листа и семена на водни растения.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Зимува предимно по Черноморското крайбрежие, по-често около Бургас. Рядко във вътрешността на страната – Софийско, рибарници Челопечене, блатата около с. Безден, аз Горни Дъбник. По р. Дунав е установена на Беленските острови, Малък Преславец (през 1960 г) и рибарници Мечка, които понастоящем са пресъхнали и превърнати част от тях в обработваеми земи.

Включен в Приложение ПБ на Директивата за птиците. Според IUCN 2018 вида е слабо засегнат – LC (Least Concern) в Европа и уязвим – VU (Vulnerable) в световен мащаб. Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) зимуващата популация е оценена на 20 – 80 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.), както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е флукутираща, променлива. За зимуващата популация са посочени следните заплахи: K04.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е преминаващ. Мигриращата популация се оценя на **0-3 индивида**, (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

В периода 1977-1996 е рядка и нередовно зимуваща птица в България със средна численост около 10 индивида. Най-голяма част от птиците се концентрират по южното Черноморие (Michev, Proftov, 2003). В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г не са регистрирани потапници, (Ivanov, 2008). При средно-зимните преброявания не са установени зимуващи планински потапници в участъка Свищов – Русе между 2013 и 2020г. Иванов (1988) дава зимни числености на вида 1 птица през декември и януари при с. Стълпище. Липсват публикувани други данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция. Най-вероятно числеността на вида в СФ следва да се приеме като зимуваща, а не като мигрираща.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0 - 3	Според СФ на зоната числеността на мигриращите индивиди е между 0 и 3 инд. Тази численост следва да се даде за зимуващи, а не	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели												
			мигриращи птици. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	местообитания. Запазване числеността на зимуващата популация най-малко 1 инд.												
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.												
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4-Aquatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние		1-Отлично		2-Добро		3-Умерено		4-Лошо		5-Много лошо		Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние																
1-Отлично																
2-Добро																
3-Умерено																
4-Лошо																
5-Много лошо																

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна от мигрираща в зимуваща численост на популацията в зоната.

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A062	<i>Aythya marila</i>			w		3	i		G	C	B	C	B

Специфични цели за A066 *Melanitta fusca* (кадифена потапница)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 52-59 cm, тегло 1,100 – 2,000 kg, размахът на крилата - 90-99 cm. В брачно оперение мъжките са с черно оперение, с виолетов или слаб зелен метален блясък, с изключение на белите второстепенни махови пера и бяло петно под окото. Човката е с бледа оранжево-жълта, надлъжна ивица отстриани. Женските са тъмно кафяви с бели второстепенни махови пера. Корема по-блед кафяво-сив. При гнездящите птици голямо, размито светло петно на юздичката и бледа, светло петно на ушите. Човката е сиво-кафява. В извънбрачно оперение мъжките са без блясък, понякога по гърба и плещите отделни тъмно-кафяви пера със светли краища. При женските светлите петна отстриани на главата са по-големи. При младите оперението е като възрастните женски, но с по-светъл корем и лицевите петна са по-ясни (Svensson, 2009, Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е установена предимно през зимата от септември до март. По-често се среща по Южното ни морското крайбрежие и р. Дунав между Свищов и Силистра. У нас зимуват отделни индивиди най-вероятно от балтийското зимовище на вида, както и кадифени потапници от Западен Сибир. Негнездящи птици се задържат до април – май. През лятото може се наблюдават птици по българското крайбрежие, които вероятно са от задкавказката изолирана гнездяща популация (Нанкинов и др. 1997, Нанкинов, 2012).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава сладководни и бракични водоеми обрасли с тревиста растителност и храсти по бреговете в тундрата и горските езера в тайгата. Зимувачи или мигриращи кадифени потапници могат да се наблюдават в различни водоеми, но основно по морското крайбрежие, по-рядко по р. Дунав и вътрешни язовири. Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са основно 1110, 1130, 1150, 1160, 1170, 3270 (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се предимно с мекотели (миди). В сладководните басейни с ларви на насекоми, дребни риби, вегетативни части и семена на водни растения, а в морето с ракообразни и бодлокожи. През зимата доминират мекотелите.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространена е основно по Черноморското крайбрежие, където се наблюдава рядко и нередовно през зимата, а още по-рядко във вътрешността на страната. По време на средно зимните преброявания (1977-1985г) е установена два пъти по Северното и 4 пъти по Южното Черноморие. На 11.01.1979 г е наблюдавана и в яз. Овчарица. През януари 1989 г малки групи и единични птици са наблюдавани в р. Дунав между 456-ти и 537-ми километър (Нанкинов и др. 1997).

Включен в Приложение IIБ на Директивата за птиците. Според IUCN 2020 вида е уязвим – VU (Vulnerable). Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) зимуващата популация е оценена на 3 – 40 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.), както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е флукуираща, променлива. За зимуващата популация са посочени следните заплахи: D03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е зимуващ. Зимувачата популация се оценя на **0-1 индивид**, което е **2,5% от националната зимуваща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В периода 1977-1996 е рядка зимуваща птица в България със средна численост около 11 индивида, като е регистрирана предимно по южното Черноморие и само два пъти в Южна България (Michev, Profirov, 2003). В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г не са регистрирани потапници, (Ivanov, 2008). При средно-зимните преброявания не са установени зимуващи планински потапници в участъка Свищов – Русе между 2013 и 2020г. Иванов (1988) съобщава за 1 птица през декември при с. Стълпище. На 27.01.1989

г 8 екз. са установени в р Дунав при км 537, между о. Вардим и о. Батин (Нанкинов и др., 1997).

Липсват публикувани други данни за зимуването на вида в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	най-малко 1 инд.	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 0 и 1 инд. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания. Запазване числеността на зимуващата популация най-малко 1 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4- Aqatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние 1-Отлично 2-Добро 3-Умерено 4-Лошо 5-Много лошо Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на зимуващата популация е необходимо да се промени оценката на популацията в зоната от „С“ на „В“, тъй като 0-1 индивид, което е 2,5% от националната зимуваща.

Специфични цели за A067 *Visephalia clangula* (обикновена звънарка)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 42-50 cm, тегло 0,650 – 1,200 kg, размахът на крилата - 65-80 cm. В брачно оперение мъжките са с черна глава със зелен метален блясък. В основата на клюна под юзджката голямо бяло петно. Окото е жълто. Гърдите и страните са снежно бели. Задницата и гърбът са черни. На плещите е с тесни черни ивици. При женските главата е кафява, окото е бледожълто, яката и коремът са бели. Гърдите и страните са пепелно-сиви, човката е тъмна с жълтеникава ивица преди върха. В извънбрачно оперение

мъжките са като женските в брачно оперение, но главата отстрани с черен оттенък и без бял пръстен на яката. Крилото е като в брачно оперение. Женските в извънбрачно оперение също са без бяло на якичката. При младите оперението е като възрастните женски, но главата е по-убито сиво-кафява. Без бяла яка (Svensson, 2009, Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е мигриращ и зимуващ вид. Есенният прелет започва през октомври, но е по-масов през ноември, когато в страната пристигат по-голяма част от звънарките. Есенния прелет е през февруари и продължава до март. По-често се среща по морското крайбрежие и р. Дунав. Мъжки полове незрял екземпляр е наблюдаван през месец юни край н. Калиакра (Нанкинов и др. 1997, Нанкинов, 2012).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава тихи реки, езера и блата с гористи брегове. Заливни гори и водоеми край стари гори. Зимуващи или мигриращи звънарки могат да се наблюдават в езера и брата с голяма открита водна площ, морски заливи и устия на вливащи се в тях реки. Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са основно 1110, 1130, 1150, 1160, 1170, 3270 (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

През зимата се храни предимно с мекотели. През останалото време с ларви на насекоми, дребни риби, ракообразни.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Сравнително рядко срещана по време на миграция в цялата страна. Разпространена е основно по Черноморското крайбрежие и р. Дунав. Зимува в неголеми количества, до 57 екз. по р. Дунав и до 51 екз. по Южното Черноморие. Във вътрешността на страната и по Северното Черноморие видът се среща в незначителни количества (Нанкинов и др. 1997).

Включен в Приложение IIБ на Директивата за птиците. Според IUCN в2018 ида е слабо засегнат – LC (Least Concern). Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) зимуващата популация е оценена на 140 – 400 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е флукуираща, променлива. За зимуващата популация са посочени следните заплахи: F02, F03, F05.

Мигриращата национална популация е оценена на 0 – 500 индивида. За мигриращата популация са посочени следните заплахи: C03, F02, F05.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е зимуващ. Зимуващата популация се оценя на **до 22 индивида**, което е **5,5 % от националната зимуваща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В периода 1977-1996 е рядка зимуваща птица в България със средна численост около 47 индивида. Зимува в цялата страна, но е най-разпространена по Дунав – средно около 20 птици (Michev, Profirov, 2003). В участъка Сомовит – Силистра между 1984 – 2005 г са

регистрирани между 4 и 46 звънарки, като не зимува редовно (Ivanov, 2008). При средно-зимните преброявания са установени зимуващи звънарки в участъка Свищов – Русе през 2014 – 8 индивида, 2015 – 11 инд., 2016 – 3 инд. През 2019 и 2020 г при среднозимните преброявания видът е наблюдаван в участъка на рибарници Мечка с численост от 3 птици на 12.01.2019 и 1 птица на 11.01.2020 г. Иванов (1988) съобщава за 2 птици през декември и януари при с. Стълпище. В различни участъци от Дунав през декември и януари са наблюдавани ята от 14 до 50 птици (Шурулинков, 2005).

Липсват публикувани други данни за зимуването на вида в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0 - 22	Според СФ на зоната числеността на зимуващите индивиди е между 0 и 22 инд. Необходимо е запазване и подобряване на екологичното състояние и качество на водите в зоната.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на зимната численост на вида в зоната в подходящите местообитания. Запазване числеността на зимуващата популация най-малко 1 инд.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни животни (JDS4-Aquatic macroinvertebrates)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни животни (пункт при Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Запазване и подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на зимуващата популация е необходимо да се промени оценката на популацията от „С“ на „В“, тъй като посочената към момента е до 22 индивида, което е 5,5 % от националната зимуваща популация.

Специфични цели за A767 *Mergellus albellus* (малък нирец)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 38-44 см. Размах на крилата: 55-69 см. Има къс клюн, главата е с високо чело и малка качулка. Мъжкият е с черно-бяло оперение с характерна „черна маска“ на очите, черна ивица на тила и две черни линии от гърба през крилото към гушата и гърдите. Женската с контрастиращи червенокафява горна половина на главата и

бели подбрадие, гърло и страни на шията; също с „тъмна маска“ през очите, макар и слабо различима (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Мигриращ и зимуващ вид за страната. Среща се в цялата страна, но главно в по-големите езера и блата край р. Дунав и Черно море. Резултатите от средно-зимните преброявания в България в периода 1977-1996 г. показват, че вида е доста често срещан със средна численост от 124 индивида (максимум 333 инд. през 1996 г.). Най-широко разпространен по поречието на р. Дунав. Основните концентрации са по река Дунав в речния участък между Тутракан и Силистра (средно 22 инд., максимум – 153 инд. през 1996 г.), Мандра (средно 20 инд., максимум – 133 инд. през 1985 г.) и речен участък на Дунав между Свищов и Русе (средно 14 инд., максимум – 71 инд. през 1996 г.). През периода 1997-2001 г. средната численост на зимуващите у нас малки нирци се увеличава до 277 инд. с максимум от 1104 инд. през 1997 г. (Michev and Profirov, 2003).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава горски реки с по-бавно течение и езера. По време на зимуване – по-големи реки и езера с обширни открити водни пространства, по-рядко в морски заливи (Нанкинов и др., 1997). Подходящи местообитания за търсене на храна по време на зимуване и миграция са реки, езера и морски крайбрежия, вероятно 3160, 3260, 3130, 3140, 1130, 1150, 1160 и др. според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

През зимата се храни изключително с дребни рибки (Нанкинов и др., 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В Закона за биологичното разнообразие видът е включен в Приложение 2 и 3. Малкият нирец не е включен в Червена книга на Р България (2015). Според IUCN 2016 видът е „слабо засегнат“ (Least Concern) в Европа и в света. Малкият нирец е включен също в Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната зимуваща популация на вида се оценява на 50 – 450 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукутираща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.), също е флукутираща.

За зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: F02, J02, F03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **зимуващ**. Зимуващата популация на вида се оценява на **2 – 71 индивида**, което е **1,57 – 15,78 %** от националната **зимуваща** популация. За размер и плътност на популацията (оценка „В“). Опазването на вида е отлична (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

По време на Средно-зимното преброяване през 2019 г. видът е наблюдаван на 16 места по поречието на р. Дунав. Установени са общо 25 индивида в река Дунав, но не и в близост до зоната. През 2020 г. видът е отчетен само на три места в р. Дунав – при с. Кривина- 11 инд., при Русе- 1 инд. и при рибарници Мечка- 2 инд. 33 „Рибарници Мечка“ попада в речните участъци на р. Дунав, където видът се среща с най-голяма численост. Това се

доказва и от данните посочени в СДФ – 2-71 индивиди. Малкият нирец е често срещан зимуващ вид със средна стойност 124 индивида за периода 1977-1996 г. като основно зимува по поречието на р. Дунав – средно 64 птици Mischev and Profirov (2003). Ята са наблюдавани в р. Дунав на 18.01.1997 г., между Горни Вадин и Байкал – 107 екз., между Черковица и устието на р. Вит – 15 екз. (Шурулинков и др. 2005). Данните от eBird за 2020 и 2021 г., не дават данни за птици в района и около зоната. Данните от <https://observation.org> за 2021г., не дават данни за птици в района и около зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер зимуващата популация	Брой индивиди	Най-малко 2 инд.	Видът е посочен в ОВМ (2007 г.) със зимуваща численост от 8-14 инд. В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 2-71 инд. 33 Рибарници Мечка попада в речните участъци на р. Дунав, където видът се среща с най-голяма численост. Това се доказва и от данните посочени в СДФ – 2-71 индивиди.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 500 ха	Изчислена на база откритите водни площи в рамките на СЗЗ. Данните в СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела са силно завишени. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. По време на нашите наблюдения през май 2021 г по-голяма част от площта им е заета от суха тръстика. Големите басейни са разорани и превърнати в ниви.	Поддържане на площта на подходящото хранително местообитание на вида в защитената зона, в размер на най-малко 500 ха.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибн)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	Повисока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Рибн може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база. Екологичното състояние на водните тела се оценява чрез 5 степенна скала: <table border="1" data-bbox="710 1422 1236 1668"> <tr> <td>Екологично състояние</td> </tr> <tr> <td>1-Отлично - High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо - Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> </tr> </table> <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибн в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо - Poor	5-Много лошо - Bad	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние
Екологично състояние										
1-Отлично - High										
2-Добро - Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо - Poor										
5-Много лошо - Bad										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Необходимо е да се промени латинското име на вида и неговия код.

Специфични цели за A069 *Mergus serrator* (среден нирец)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 52-58 см. Размах на крилата: 70-86 см. По-дребен от големия нирец. Главата при мъжкия е с характерна двойна качулка, рязко очертана бяла огърлица на шията и ръждива с тъмни петна гуша. Женската подобна на тази на големия нирец. Отличава се от нея по наличието на черно петно около околото, преливащо се с ръждивите шия и глава, бялото, без резки очертания; гърбът е тъмен с ясно видими светли крайща на перата. В полет силуетът е силно издължен. Впечатление прави дългият и тънък клон и двете напречни черни ивици в бялото поле на крилото (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Мигриращ и зимуващ вид за страната. По време на прелет и през зимата се среща предимно в морето и големите крайбрежни езера; рядко по р. Дунав и водоемите във вътрешността на страната. Резултатите от средно-зимните преброявания в България в периода 1977-1996 г. показват, че вида е доста често срещан със средна численост от 700 индивида (максимум 1250 инд. през 1980 г.). Установен единствено в морето по Черноморското крайбрежие, с изключение на 2 птици: едната наблюдавана през 1978 г. в р. Дунав между Свищов и Русе, а другата през 1984 г. в р. Дунав между Тутракан и Силистра. По-многочислен е по Южното Черноморско крайбрежие – средно 462 инд. и максимум 889 инд. през 1980 г. По Северното Черноморско крайбрежие средно са установени 237 зимуващи индивиди (максимум 396 инд. през 1990 г.). Влажните зони, в които са отчетени най-много средни нирци през зимата са следните: Черноморското крайбрежие между Царево и Синеморец (средно 111 инд.), Черноморското крайбрежие между Слънчев бряг и Ахелой (средно 92 инд.) и Поморийското езеро (средно 85 инд.). През периода 1997-2001 г. средната численост на зимуващите индивиди се увеличава до 767 със максимум от 1314 инд. през 1998 г., но може да се каже, че зимуващата популация на вида в страната за период от 25 години остава стабилна, като постепенно най-високите средно-зимни числености на вида се преместват от Дунавското крайбрежие към Южното Черноморско крайбрежие (Michev and Profirov, 2003).

Характерно местообитание

През размножителния период се среща в разнообразни местообитания – морското крайбрежие, приморски езера, бавно течащи и планински реки и езера в тундрата и горската зона, открити пясъчни острови в морето, бракични езера. В местата за зимуване обитава предимно морето и крайбрежните солени езера (Нанкинов и др., 1997).

Хранене

Храни се с различни видове риба (Нанкинов и др., 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Средният нирец не е включен в Червена книга на Р България (2015). В Закона за биологичното разнообразие видът е включен в Приложение 3 и 4а. Според IUCN в Европа видът е „почти застрашен“ (Near Threatened), а в света 2018 е „слабо засегнат“ (Least Concern).

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), видът се опазва като зимуващ с популация между 120 и 200 индивида. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (1980-2018 г.) също е намаляваща. Посочени са следните заплахи: F02, F03.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), видът се опазва като мигриращ с популация между 100 и 800 индивида. Не са посочени тенедрции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи – F06, F08, F02, J02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **зимуващ**. Зимуващата популация се оценява на **0-1 индивид**, което представлява **0,5 – 0,83 % от националната популация**. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е д (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

По време на Средно-зимното преброяване през 2019 г. видът е наблюдаван само на едно място 1 индивид по р. Дунав срещу с. Попина. По време на Средно-зимното преброяване през 2020 г. средният нирец не е бил отчетен. Средният нирец основно зимува по Черноморското крайбрежие като там през 2019 г. са били отчетени общо 15 индивида (Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Р България, 2019). Данните на Mischev and Profirov (2003) за средно-зимните преброявания в периода 1977-1996 г. също доказват, че вида през зимата се концентрира по Черноморското крайбрежие. По данни от eBird видът е наблюдаван на три места по р. Дунав: с. Остров – 8 инд. (B. Belchev, 2007), о. Вардим – 15 инд. (S. Gigov, 2008), ез. Сребърна – 2 инд. (D. Mitev, 1997). Данните от <https://observation.org> за 2021 г., не дават данни за птици в района и около зоната. Не са извършвани зимни наблюдения в зоната през 2021 г.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер зимуваща популация	Брой индивиди	Най-малко 1 инд.	Видът не е посочен в ОВМ (2007 г.). Количеството на зимуващите птици ще зависи от средните температури, през януари. При ср. темп. за януари в района на СЗЗ около 0° С се очаква целевата стойност да бъде изпълнена.	Поддържане на броя на зимуващите индивиди в зоната в размер от най-малко 1 индивид чрез поддържане на местообитанията за търсене на храна в зоната.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 500 ха	Изчислена на база откритите водни площи в рамките на СЗЗ. Данните в СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела са силно завишени. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. По време на нашите наблюдения през май 2021 г по-голяма част от площта им е заета от суха тръстика. Големите басейни са разорани и превърнати в ниви.	Поддържане на площта на подходящото хранително местообитание на вида в защитената зона, в размер на най-малко 500 ха.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Риби може да се оцени качеството на	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибни)	РДВ		<p>хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състояние по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база.</p> <table border="1"> <tr> <td>Екологично състояние</td> </tr> <tr> <td>1-Отлично - High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо - Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> </tr> </table> <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибни в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо - Poor	5-Много лошо - Bad	стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние
Екологично състояние										
1-Отлично - High										
2-Добро - Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо - Poor										
5-Много лошо - Bad										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата зимуваща численост на вида в защитената зона по време на зимуване, не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A070 *Mergus merganser* (голям нирец)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 58-66 см. Размах на крилата: 82-97 см. Най-едрият от нирците. Мъжкият е с едра, закръглена черна глава и горна половина на шията и дълъг червен клюн. Гърбът и плещите са черни, контрастиращи с белите гуша и долна страна на тялото, които са с кремав оттенък. При женската кафявата глава и шия рязко разграничени от сивата гуша. Гърбът е по-светъл, гълъбовосив. Страните на тялото също са светли. В полет бялото поле в крилото без напречни черни ивици (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Мигриращ и зимуващ вид за страната. Появява се през ноември и се среща до края на март (Нанкинов и др., 1997). През 2018 г. видът е установен да гнезди в язовир Боровица, област Кърджали (<https://bnr.bg/kardzhali/post/101069255/ptica-otpredi-lednikovata-epoha-gnezdi-v-azovir-borovica>). През гнездовия период на тази година (21 май) в южните части на яз. Студен кладенец, Стефан Аврамов наблюдава женска с 5 отраснали малки (<https://www.facebook.com/groups/birdsinbulgaria/posts/10158540767679227>).

Характерно местообитание

През размножителния период предпочита горните течения на реките, големи, прозрачни горски или планински езера и язовири, рядко морското крайбрежие. По време на прелет и зимуване се среща в големи и дълбоки реки, сладководни и бракични езера и по-малко в морето (Нанкинов и др., 1997). Подходящи местообитания за търсене на храна по време на зимуване и миграция са реки, езера и морски крайбрежия, вероятно 3160, 3260, 3130, 3140, 1130, 1150, 1160 и др. според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с различни видове риба (Нанкинов и др., 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Световната популация се изчислява в интервала 1 700 000–2 400 000 индивида (Wetlands International 2015). Европейската популация се изчислява на 66 800 – 103 000 двойки (BirdLife International 2015).

Включен в Приложение 2Б на Директивата за птиците. Големият нирец не е включен в Червена книга на Р България (2015). В Закона за биологичното разнообразие видът е включен в Приложение 3 и 4а. Според IUCN видът е „слабо засегнат“ (Least Concern) както в Европа, така и в света.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), видът се опазва като **гнездят** с численост 1-10 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2007-2018 г.) е увеличаваща се, а дългосрочната (1980-2018 г.) е неизвестна. Тенденциите в гнездовото разпространение са неизвестни.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), видът се опазва и като **зимуващ** с численост 2-50 инд. Краткосрочната популационна тенденция (2007-2018 г.) е варираща се, а дългосрочната (1980-2018 г.) също е варираща. Посочени са следните заплахи: F02; F03.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), видът се опазва и като **мигриращ** с численост 0-120 инд. Не са посочени тенденции в развитието на популацията.

Посочени са следните заплахи: F02; F03; K04.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни (СФ) на зоната вида е **зимуващ**. Зимуващата популация на вида се оценява на **до 8 индивида**, което е **16%** от националната зимуваща популация. За размер и плътност на популацията (оценка „В“). Опазването на вида е отлична (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Резултатите от средно-зимните преброявания в България в периода 1977-1996 г. показват, че вида е нередовен зимуващ вид с численост от 23 инд. (максимум 66 инд. през 1977 г.). Наблюдаван в различни части на страната, но с малка численост (2-3 инд.). Най-широко разпространен по поречието на р. Дунав – средно 16 инд. и максимум 48 инд. през 1996 г. Най-многочислен е в следните речни участъци: Цибър-Сомовит – средно 7 инд. и максимум 24 и Тутракан-Силистра – средно 6 инд. и максимум 46 инд. през 1996 г. През периода 1997-2001 г. средно-зимната численост е средно 26 инд. с максимум от 72 инд. през 1999 г. (Michev and Profirov, 2003). Данните за зимуването на вида в зоната са от средно зимните преброявания през 2019 и 2020 г. През зимния период на 2019 г. са наблюдавани 12 индивида по поречието на река Дунав, като 8 от тях са наблюдавани много близко до зоната. През зимния период на 2020 г. са наблюдавани 7 индивида по поречието на река Дунав, като 7 от тях са наблюдавани Западно от зоната.

Липсват публикувани данни за **концентрацията** на вида в зоната по време на зимуване, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г., да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели												
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0 – 8 инд	Според СФ на зоната зимуващите индивиди са 0 - 8 инд. Количеството на зимуващите птици силно зависи от метеорологичните условия и най-вече от температурните стойности през януари.	Целевите стойности за минималната зимуваща популация на вида се очаква силно да зависят от температурите през зимата. При средни температури през януари под 0° С максималната стойност се очаква да е около 8 инд. от вида.												
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 500 ха	Изчислена на база откритите водни площи в рамките на СЗЗ. Данните в СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела са силно завишени. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. По време на нашите наблюдения през май 2021 г по-голяма част от площта им е заета от суха тръстика. Големите басейни са разорани и превърнати в ниви.	Поддържане на площта на подходящото хранително местообитание на вида в защитената зона, в размер на най-малко 500 ха.												
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Риби)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	1- Отлично/2- Добро	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Екологично състояние</th> </tr> <tr> <td>1-Отлично - High</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4-Лошо - Poor</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> <td></td> </tr> </table> <p>Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Риби може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база. Екологичното състояние на водните тела се оценява чрез 5 степенна скала: Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Риби в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	Екологично състояние		1-Отлично - High		2-Добро - Good		3-Умерено - Moderate		4-Лошо - Poor		5-Много лошо - Bad		Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние
Екологично състояние																
1-Отлично - High																
2-Добро - Good																
3-Умерено - Moderate																
4-Лошо - Poor																
5-Много лошо - Bad																

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата зимуваща численост на вида в защитената зона по време на зимуване, не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A072 *Pernis apivorus* (осояд)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55-60 см., размах на крилата: 135-145 см. Полиморфен вид, характерен със значителна индивидуална вариация на окраската. Челото и юздичката покрити с дребни люсповидни пера. Главата сиво-пепелява до сиво-кафява. Горната страна на тялото кафява с тъмни до черни надлъжни резки. Окраската на долната страна на тялото разнообразна: бяла с кафяви препаски, червено-кафява или тъмнокафява с многобройни или редки бели петна. Опащата сиво-кафява с 2-3 черни препаски - в основата, средата и края. Клюнът черен, восковицата тъмносива, краката жълти (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

В България видът е гнездящо-прелетен. Пролетният прелет започва от средата на март до края на април, есенният започва в началото на август и продължава до края на октомври. Многоброен по време на миграции по Черноморското крайбрежие, особено в края на август и началото на септември. Гнездото разположено само по дървета, в основата на странични клонове на височина 10-22 m. Понякога заема стари гнезда на други птици (сива врана, обикновен мишелов и др.). Пълното мътило най-често 2 яйца (Симеонов и др., 1990). Разпространението в България е разпръснато на почти цялата територия на страната, най-плътно в ниските и средно високи райони с гори до 1600 m надм. в. С най-висока плътност в Източни Родопи, Източна Стара планина и Странджа. Числеността се оценява на 450-550 двойки (Янков, ред., 2007). При плътност 1 двойка на 50-100 km² числеността в страната най-вероятно е 300-400 гнездящи двойки. Уязвим вид VU (Домусчиев и Спиридонов в Червена книга, 2015).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава обширни гори в равнини и планини (предимно букови), изпъстрени с полянки или в близост до ливади и пасища (Симеонов и др., 1990). Предпочита високостъблени широколистни гори, но гнезди и в смесени и иглолистни гори до 1600-1700 m надм. в. в близост до открити пространства. Гнездовия участък е над 1000 ha, но търси храна до 7 km от гнездото. Проучване показва, че осоюда има предпочитание към гората. Гнездовите територии варират между 13,5 и 25,8 km² (Ziesemer, F. & V.-U. Meyburg, 2015). Подходящи местообитания за гнездене са крайнини на гори (9110-91CA), а за търсене на храна са открити пространства - ливади, пасища, обработваеми земи и вероятно повечето типове „Естествени и полуестествени тревни формации“ (6110-6520) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с жилещи насекоми, техните яйца и ларви, гъсеници, едри бръмбари, рядко с гущери, дребни птици и гризачи (Симеонов и др., 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространението в България е разпръснато на почти цялата територия на страната, най-плътно в ниските и средно високи райони с гори до 1600 m надм. в. С най-висока плътност в Източни Родопи, Източна Стара планина и Странджа (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN в Европа видът е в категория LC (Least Concern) – „слабо засегнат“. Включен е в Червената книга на България в категория „уязвим“ (VU - vulnerable). Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), видът се опазва като **гнездящ** с популация между 400 и 800 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2001-2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (1980-2018 г.) е увеличаваща се. През последните 18 години краткосрочната тенденция (2000-2018) в разпространението на вида е стабилна, а дългосрочната е увеличаваща се. Посочени са следните заплахи: A02, A07, A08, B02, D02, F03, G01, D06.

Осояда се опазва също така и като **мигриращ** вид с численост 15 000-25 000 индивида. Краткосрочната популационна тенденция (2007-2018 г.) е увеличаваща се, а дългосрочната не е посочена. Посочени са следните заплахи: A02, A07, B02, F03, D06.

В Червената книга (2015) е посочено като заплаха масовото изсичане на старите гори и безпокойството, браконьерството, използването на пестициди в земеделието.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни (СФ) на зоната вида е **гнездящ**, с популация на вида се оценява на **1 - 1 двойка**, което е 0,125 – 0,25 % от националната зимуваща популация. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ **мигриращата** популация не е оценена в зоната поради недостатъчност на данните. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Видът има разпръснато разпространение, на почти цялата територия на страната. Най-плътно в ниските и средно високи райони с гори (Източни Родопи, Източна Стара планина, Странджа, големите суходоллия в Добруджа). С най-спорадично разпространение в Дунавската равнина и Тракийската низина.

Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на **миграция**, но не е установена точна бройка. Най-значимите **концентрации** по време на есенната миграция са Босфора (до 26 000 инд.) и Бургаския залив (до 24 000 инд.), а при Батуми – до 450 000 инд. (Мичев и др., 2012).

Теренното проучване през 2021 г. не е установило птици от вида в зоната. Данните от eBird за 2020 и 2021 г., не дават данни за наличие на птици от вида в района на зоната.

Липсват публикувани данни за **концентрацията** на вида в зоната по време на миграция и размножаване, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025, да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	Най-малко 1 двойка	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 1– 1 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени птици от вида.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездяща двойка.
Популация: Размер на мигриращата	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в	Да се извърши целенасочен

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
популация			зоната не е посочена. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Най-малко 836 ха	Изчислена на база на използваните характерни местообитания 32 % в рамките на СЗЗ, взети от СФ. Гнездовия участък е над 1000 ha, но търси храна до 7 km от гнездото. Гнездовите територии варират между 13,5 и 25,8 km ²	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 836 ха.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ха

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A073 *Milvus migrans* (черна каня)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55-60 cm, размах на крилата: 165-175 cm. Тъмнокафява, средно голяма птица с дълги тесни крила и дълга, слабо врязана опашка. Главата е белезникаво-сива, гърлото е белезникаво, а клюнът е черен. Восковицата и краката са жълти. Когато опашката е широко разперена врязването не се забелязва. Лети с плавни махове. Често се рее и прави широки кръгове (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетнен, преминаващ и отчасти зимуващ вид за страната. Пролетния прелет е от началото на март до средата на май. Есенният прелет е от началото на август до първата десетдневка на октомври (Симеонов и др., 1990). През размножителния сезон е най-често по р. Дунав и притоците му, поречието на реките Марица, Тунджа и техните притоци, Сакар, Дервентски възвишения. По време на скитания и миграции е навсякъде из страната, но по-значима е миграцията по Черноморското крайбрежие. Гнезди поединично или в разредени колонии до 30 двойки. Събира се на групи по време на хранене, скитане, почивка и миграция (Марин и др., в Червена книга на Р България, 2015).

Характерно местообитание

Обитава гори и групи дървета в големи речни долини, по Черноморската крайбрежие и край изкуствени водоеми. През зимата се среща и в открити пространства в равнини (Симеонов и др., 1990). Според Стойчев и др. (в Янков, отг. ред., 2007) гнезди в

алувиални и много влажни гори и храсталаци и широколистни листопадни гори, по-рядко – в ивици дървета, храсти и мозайки от тях, обикновено в близост до по-големи реки и други влажни зони.

Средната гнездова плътност на вида варира между 1 и 20 дв./100 km² (Maciorowski et al., 2021). Според едно изследване в южна Испания (Tanferna et al., 2013) средната територия на отделните индивиди е 153.3 km². Гнездящите мъжки и женски индивиди предпочитат влажни зони, горско-земеделски местообитания (dehesa) и храсталаци. Подходящи местообитания за гнездене вероятно са 91D0, 91E0, 91F0 (може би и други широколистни гори); открити местообитания за търсене на храна – естествени и полуестествени тревни формации(6110-6520) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Полифаг, храни се с мърша, често отнема плячката на други птици, лови насекоми и дребни гръбначни животни (Марин и др., в Червена книга на Р България, 2015). В стомашното съдържание на български птици са установени: сива полевка, обикновена горска мишка, белокоземна белозъбка, водна жаба, зелен гушер, торен бръмбар, бръмбар бегач (Симеонов и др., 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Групирано основно по поречията на големите реки и притоците им – р. Тунджа, р. Марица, р. Дунав, р. Арда, по-разпръснато в Лудогорието и суходолията в Добруджа и др. С най-плътно разположени находища в района между Източните Родопи, Източна Стара планина и Странджа, където съществуването на по-големи реки е съчетано с наличието на над 1000 микроязовира, няколко язовира и други водоеми. Почти напълно отсъства от Западна България и Черноморското крайбрежие (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN за територията на континентална Европа видът е в категория LC (Least Concern) – „слабо засегнат“. Включен в SPEC 3 Уязвим. Включен в Червената книга на България в категория „уязвим“ (VU – vulnerable).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 140 – 170 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: A02, A04, D02, F03, G01, D06.

Мигриращата национална популация е оценена на 800 – 900 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: A02, B02, F03, F26, D06.

Зимуващата национална популация е оценена на 50-100 индивида. Краткосрочната и дългосрочната тенденции са неизвестни. Посочена е една заплаха – A02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ. **Гнездящата** популация се оценява на **2 – 2 индивида**, което представлява **0,59 – 0,71 %** от националната популация. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ **мигриращата** популация не е оценена в зоната поради недостатъчност на данните. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Разпространението в България е групирано основно по поречията на големите реки и притоците им – р. Тунджа, р. Марица, р. Дунав, р. Арда, по-разпръснато в Лудогорието и суходолията в Добруджа и др. (Янков отг. ред., 2007). По време на скитания и миграции е навсякъде из страната, но по-значима е миграцията по Черноморското крайбрежие (Michev et al., 2011, Червена книга на Р България, 2015).

Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на миграция. По време на теренното проучване през 2021 г. не са установени птици от вида в зоната. Данните от eBird за 2020 и 2021 г., не дават данни птици от вида за района на зоната и около нея. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, размножаване и зимуване, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г., да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	1 дв.	Размерът на популацията се оценява на 1 гнездяща двойка. Това представлява 0,59 - 0,71% от националната популация. В СДФ е представена стойност от 2 инд.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездяща двойка.
Местообитание на вида: характеристика на гнездовите местообитания	ха	Най-малко 774 ха	Изчислена въз основа на 30 % местообитание широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната. Средната гнездова плътност на вида варира между 1 и 20 дв./1000 ха.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в размер най-малко 774 ха.
Местообитание на вида: характеристика на местообитането за търсене на храна	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в размер най-малко 1190 ха

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на оценка на зоната (**Population in the site**), **Unit** следва да се промени от **i** (индивиди), в **p** за двойки гнездяща популация.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A073	<i>Milvus migrans</i>			c				P	DD	C	B	C	C
B	A073	<i>Milvus migrans</i>			r	1	1	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A075 *Haliaeetus albicilla* (морски орел)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото: 80-85 cm. и размах на крилата – 215-225 cm. Едър орел с широки дълги крила. Горната страна на тялото е сиво-кафява, а главата и шията – светложълти. Опашката е къса, слабо клиновидна, при възрастните е бяла, а при младите – тъмна. При полет първостепенните махови пера са разтворени като пръсти. Среща се поединично или на двойки, често в близост до водоеми (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен вид, със зимуващи предимно млади птици от по-северни райони (делтата на р. Дунав). От началото на 90-те години на миналия век се наблюдава бавно възстановяване на популацията, най-вече по р. Дунав (сега има най-малко 12 двойки, 6 от които на българска територия). По Черноморското крайбрежие засега има само 3 двойки. Новост е задържането на двойка във вътрешността на страната при яз. „Ивайловград“ (Иванов и др. в Червена книга на Р България, 2015). Общата численост на гнездящите и потенциално гнездящи двойки е 23, като по Дунавското крайбрежие са 11 дв., а в Тракия и Източните Родопи – 9 дв. (Todorov et al., 2015). През зимата числеността се увеличава за сметка на скитащи и разселващи се млади птици основно от делтата на р. Дунав и се колебае вероятно между 30 и 40 индивиди. През януари 2005 г. по р. Дунав между Сомовит и Силистра са отбелязани 25 птици. Двойката има няколко гнезда, построени главно на бяла топола, които сменя през отделните години (Иванов и др. в Червена книга на Р България, 2015). В Дунавската делта (Sándor et al., 2014) е установена гнездова плътност от 0,048 дв./km². В Германия териториите на птиците варират между 2,7 и 669,7 km² (Krone and Treu, 2018).

Характерно местообитание

Крайбрежия на морета, реки и езера, богати на риба и водоплаващи птици, с високи и удобни за гнездене дървета при надморска височина от 0 до 140 м. През зимата обитава и места около изкуствени водоеми – язовири, рибарници и др. Подходящи местообитания за гнездене вероятно са 91D0, 91E0, 91F0, 92A0, а за търсене на храна – 3130, 3140, 3150, 3160, 1110, 1130, 1150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с риба, водоплаващи птици, дребни бозайници и др.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С отделни гнездовища, съсредоточени покрай р. Дунав и по Черноморското крайбрежие, а отделни находища – и по долното течение на р. Арда. Част от двойките по Дунавското крайбрежие през отделни години гнездят на румънския бряг. В редица квадрати установен с ниска степен на достоверност за гнездене и вероятно се касае за скитащи или не гнездящи индивиди (Иванов и др. в Янков, отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN видът е с категория „слабо засегнат“ - LC (Least Concern) за територията на континентална Европа и за света. Включен в SPEC 1 Рядък. Включен в Червената книга на Р България със статус „застрашен“ VU (Vulnerable).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценя на 23 – 45 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е увеличаваща се, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.)

също е увеличаваща се. Посочените са следните заплахи и влияния: A02, B02, B03, C03, D02, E01, F03, H01, J03, L07.

Зимуващата популация е оценена на 20 – 35 индивида (за периода 2013-2018 г.). Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е увеличаваща се. Тук са посочени същите заплахи както при гнездовата популация и J01.

Мигриращата национална популация е оценена на 10 – 40 индивида (за периода 2001-2018 г.). Не са посочени тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: C03, D02, E01, F03, D06.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно Стандартния формуляр за данни (СДФ), видът се опазва в зоната и като **постоянен с 1-1 двойки**, което е 2,22 – 4,35 % от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **зимуващ**. Зимуващата популация се оценява на **2-7 индивида**, което е 10 – 20% от националната зимуваща популация. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е добро съхранение (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Публикуваната информация за **гнезденето** на вида за периода 2006-2012 г., сочи общата численост на гнездящите и потенциално гнездящи двойки за България е 23, а в Тракия и Източните Родопи – 9 дв., 11 двойки за река Дунав. (Todorov et al., 2015). В периода 2011 г. – 2012 г. са поставени сателитни предаватели на 2 млади морски орли от българската популация по поречието на Дунав. Проследяването им показва, че птиците по време на след гнездовите си скитания се придържат основно по поречието на река Дунав и крайречните влажни зони, като рядко навлизат в Дунавската равнина във вътрешните водоеми, показва, че младите птици не се отдалечават много от района на гнездене и не извършват значителни придвижвания дори през втората година на живота си. Скитания и миграции осъществяват главно възрастни птици (Матеева и др. 2013). По време на теренното проучване през май 2021 г. е наблюдавана 1 двойка от вида в зоната. Данните от eBird за юли 2020 г., дават данни за наблюдавана една птици в зоната.

Данните за **зимуването** на вида в зоната са от средно зимните преброявания през 2019 и 2020 г. По време на зимуване морските орли се концентрират по местата където има струпване на водолюбивы птици, които са и потенциална плячка. Това са предимно СЗЗ „Комплекс Беленски острови“, СЗЗ „Комплекс Калимок“ и СЗЗ „Сребърна“ (Cheshmedzhiev et al., 2019). През зимния период на 2019 г. са наблюдавани 11 индивида по поречието на река Дунав, като няма наблюдавани птици в и около зоната. През зимния период на 2020 г. са наблюдавани 6 индивида по поречието на река Дунав, като не са наблюдавани птици от вида в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата	Брой гнездящи двойки	Най- малко 1 двойка	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 1 – 1 гнездящи двойки. В резултат на извършен	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
популацията			мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. е наблюдавана една двойка в зоната.	малко 1 гнездяща двойка.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	Най-малко 2 инд.	Според СФ на зоната минимална и максимална стойност на зимуващите индивиди е 2-7 инд. Количеството на зимуващите птици силно зависи от метеорологичните условия и най-вече от температурните стойности през януари.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Най-малко 774 ха	Изчислена въз основа на 30 % местообитание широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната. Средното разстояние между гнездовищата по р. Дунав е 69 km (Todorov et al., 2015), което предполага, че на територията на СЗ3 може да има максимум 1 дв. Площта на подходящото местообитание за гнездене е 0,048 дв. на 100 ха.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 774 ха.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 500 ха	Определена въз основа на % от общата площ на СЗ3 с местообитания, където се очаква да има струпване на водолубиви птици (плячка).	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 500 ха

Необходимост от промени в СФ за (СЗ3) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата зимуваща и постоянна популация на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на оценка на зоната (Site assessment) за зимуваща популация следва да се промени критерий С за размер и плътност на популацията от С на В (което е 10 – 20 % от националната зимуваща популация).
- По отношение на оценка на зоната (Site assessment) за гнездящата популация следва да се промени критерий С за размер и плътност на популацията от С на В (което е 2,24 – 4,35 % от националната зимуваща популация).

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>			w	2	7	i		G	B	B	C	B
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>			p	1	1	p		G	B	B	C	B

Специфични цели за A080 *Circaetus gallicus* (орел змияр)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 62 – 68 см. Размах на крилата: 185 – 195 см. Едра граблива птица с дълги и широки крила и голяма глава. Опахката е дълга с няколко тъмни напречни препаски. Гръбната страна на тялото тъмна, а долната бяла с тъмни напетнявания по гушата и гърдите. При някои млади индивиди отдолу липсват напетняванията и гушата

също е по-светла, поради което изглеждат изцяло бели. Среща се по единично или на двойки. При ловуване често „увисва“ във въздуха (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

За България видът е гнездящо-прелетен и преминаващ. Числеността му е оценена на 50–100 двойки, което вероятно е занижена оценка предвид откритите голям брой нови находища след 1990 г. Числеността му се оценява на 300–360 двойки. Гнезди по дървета, основно широколистни (Стойчев и др., в Червена книга на Р България, 2015; Симеонов и др., 1990). Орелът змияр е прелетен вид с разтеглена във времето миграция, но с най-голям брой прелитащи индивиди през септември и април. Пролетната миграция започва от средата на март и продължава до средата на май, а есенната – от втората половина на август до края на октомври. Като се има в предвид, че видът мигрира през територията на цялата страна, то общият брой на прелетниците по време на пролетна миграция може да се оцени на около 600 индивида. По време на есенна миграция през България са установени да прелитат поне 1100 орли змияри (2012 г.), от които 250 – при Атанасовско езеро (Матеева, 2013).

Характерно местообитание

Гнезди в стари разредени широколистни и рядко в иглолистни гори с малки поляни в близост до сухи пустеещи терени, ерозирани склонове, пасища, ливади. Откритите местообитания се използват за търсене на плячка, а в горите видът гнезди. По време на миграция се среща и в открити обработваеми площи с единични дървета в равнини (Симеонов и др., 1990).

Изследване на гнездовите местообитания на орела змияр в гората Дадя разкрива, че предпочитани са откритите местообитания - интензивно обработваеми площи, в които се срещат много жълтоухи водни змии (*Natrix natrix*) - основна плячка на орлите змияри в гората Дадя. Други две предпочитани местообитания са неинтензивно обработваемите площи и пасища (Bakaloudis et al., 1998). В Италия за избор на гнездово местообитание наклонът на терена е важен, като предпочитани са по-стръмните склонове, които позволяват на орлите по-лесен достъп до гнездото. Също така орлите избират тези места, за да използват възходящите въздушни течения за реене и ловуване. Средно разстоянието между съседни активни гнезда в Италия е 2,1 км, в Гърция - 2,2-2,7 км. (Cauli et al., 2021). В редица Европейски държави е отчетена различна гнездова плътност: в Гърция в гората Дадя е установена гнездова плътност от 5,9-7,3 дв./100 км² (Vlachos and Papageorgiou, 1994); в Южна Македония е установена гнездова плътност от 1 дв./20,3 км² (Velevski and Grubač, 2008); в Испания – 11,8 дв./100 км²; в Италия – 2,1 дв./100 км²; В територията на гнездото трябва да се намират и подходящи места за търсене на храна

Характеристики на гнездовото местообитание

Широколистни, иглолистни или смесени гори с дървета на възраст по-голяма от 80 години, с южно изложени; горските участъци трябва да са с площ по-голяма от 0,1 ха и гъстотата на дърветата да не е голяма (около 146 дървета на 0,4 ха); 12,7 м. средна височина на дърветата, където се разполагат гнездата; повече от 40 см. дебелина на ствола на дърветата измерена на височината на гърдите. Разстоянието между две активни гнезда е 2 км. В територията на гнездото трябва да се намират и подходящи места за търсене на храна. Характеристики на мястото за хранене: открити местообитания – сухи тревисти места, пасища, обработваеми земи с площ повече от 0,5 ха, където видът ловува влечуги, с които се изхранва (Barrientos and Arroyo, 2014; Vlachos and Papageorgiou, 1994; Bakaloudis et al., 2001; Bakaloudis, 2009; Cauli et al., 2021).

Хранене

Храни се предимно със змии, гущери и жаби, по-рядко с дребни бозайници и насекоми (Симеонов и др., 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпръснато и групово в цялата страна, по-плътно в откритите, сухи и богати на влечуги райони. Основно в хълмистите и нископланински части на страната – Източните Родопи, Сакар, Дервентски възвишения, Странджа, Средна гора, Източна Стара планина, Предбалкана, Лудогорието. Единични двойки са регистрирани и в по-високите планини и равнините – Рила, Пирин, Западните гранични планини, Тракийската низина, Дунавската равнина (Янков, отг. ред., 2007; Стойчев и др., в Червена книга на Р България, 2015).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN за територията на континентална Европа както и за света видът е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern). Включен в Червената книга на Р България със статус „застрашен“ VU (Vulnerable).

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), видът се опазва като гнездящ с популация между 300 и 450 двойки. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са увеличаващи се. Посочени са следните заплахи: B02, G05.

Мигриращата популация е оценена на 600 – 1500 индивида. Не са посочени тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: F03, B02, D06.

В Червената книга (2015) като отрицателно действащи фактори са посочени едромашабното залесяване, голата сеч и пожарите; добиване на птици за изготвяне на препарати; смъртност, причинена от сблъскване с електрически стълбове и електропроводи, пряко преследване, безпокойство.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни (СФ) на зоната вида е гнездящ и мигриращ. Гнездовата популация на вида се оценява на **1 - 2 индивида**, което е 0,33 – 0,44 % от националната гнездяща популация. За размер и плътност на популацията е оценка „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация не е оценена поради недостатъчност на данните. За размер и плътност на популацията е оценка „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Според Шуруликов и кол. (2005), видът не е наблюдаван в зоната. Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на гнездене и миграция, но не е установена точна бройка. Теренното проучване през 2021 г. не е установило птици от вида в зоната.

Липсват публикувани данни за **концентрацията** на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина е по-чест по време на миграция (Шуруликов и др., 2005). В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ в Северна България през 2011 г. е

установено, че орела змияр мигрира на широк фронт над Северна България, като разпределението на птиците е относително равномерно (Матеева и Янков, 2013).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	1 двойка	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 1 – 2 гнездящи индивида. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени птици от вида в зоната.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездящи двойки.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната не е посочена минимална и максимална стойност на вида. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Най-малко 827 ха	Определено въз основа на % участие на местообитания N16-широколистни гори и N20 – насаждения от тополови култури в СФ на зоната. Тяхната обща площ е 827 ха. В зоната може да гнезди не повече от 1 дв.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 827 ха.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ха

Необходимост от промени в СФ за (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова и концентрираща се численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на популация в зоната (**Population in the site**) по време на размножаване следва да се промени единици (**Unit**) индивиди (**i**) на двойки (**p**) .

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>			r	1	1	p		G	C	B	C	C
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>			c				P	DD	C	B	C	C

Специфични цели за A081 *Circus aeruginosus* (тръстикова блатар)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 50-55 см., размах на крилата: 120-130 см. Това е най-едрият блатар. Има полов и възрастов диморфизъм. Женската и младото са едноцветни, тъмни, със светла глава, а мъжкият отгоре кафяв със сива опашка и тъмни върхове на крилата. Лети с бавен, плавен махов полет, понякога планира (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

За България видът е гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ. С петнисто и разпръснато разпространение в ниските части на по-голямата част от страната, по-концентрирано в централната част на Тракийската низина, поречието на р. Тунджа, Бургаската низина, на места по Черноморското и Дунавското крайбрежие и прилежащите им райони и в Софийското поле. Отделни изолирани находища и на други места в страната. През периода след 1985 г. националната популация показва постепенно възстановяване. Преобладават единично гнездящи двойки, но са познати и малки гнездови колонии. Гнездото е трудно достъпно, разположено ниско сред гъста блатна растителност (Мичев и др., в Червена книга на Р България, 2015).

Хранене

Предпочитана храна са водоплаващи и блатни птици (белочела водна кокошка, зимно бърне, зеленоглава патица, калугерица, малък червеноног водобегач), бозайници (воден плъх), земноводни и влечуги (водна жаба, обикновена водна змия) (Симеонов и др., 1990).

Характеристика на местообитанието

В България гнезди в блата, в растителност по периферията на водоеми и крайречни и при изворни мочурища, а през последните години наблюдаван и в посеви и други (едногодишни) тревни култури. Установен да гнезди както в приморски, крайречни и вътрешни естествени влажни зони, така и в изкуствени водоеми, като рибарници, микроязовири и язовири. Гнездата си разполага предимно в тръстикови масиви. Разпространен на надморска височина до 600 м. По време на миграции и зимуване обитава различни естествени и изкуствени влажни зони в ниските части на страната (Симеонов и др., 1990). Проучване в Португалия разкрива, че важно местообитание са тръстиковите масиви, в които се случва гнезденето и изхранването. Факторите, допринасящи за качеството на местообитанието са сезонните наводнения, които предпазват гнездата от сухоземни хищници; гъстотата и височината на тръстиката, предпазваща от вятър; наличието на храна (дребни бозайници и птици) (Alves et al., 2014). Най-често тръстиковия блатар ловува на разстояние около 3 км от гнездото, т.е. гнездовата територия на 1 дв. е около 28 км². Предпочита да ловува в обработваеми земи, в които растенията са с височина до 10 см. (Cardador and Manosa, 2011).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се в цялата равнинна и полупланинска част на страната, където има макар и малки влажни зони, обрасли с висша водна растителност. Основната част от популацията е концентрирана в Тракийската низина, по Дунавското и Черноморското крайбрежие, в Дунавската равнина, Софийското поле и по долините на по-големите реки (Янков, отг.ред., 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN за територията на континентална Европа както и за

света видът е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern). Включен е в Червената книга на Р България (2011) в категория „застрашен“.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), видът се опазва като **гнездящ** с популация между 220 и 260 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (1980-2018 г.) е увеличаваща се. Посочени са следните заплахи: A02, A03, A04, C03, D02, F03, J01, J02, J03, M07.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), видът се опазва и като **мигриращ** с численост 3300 – 5000 индивида. Не са посочени краткосрочна и дългосрочна тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: A02, A03, A04, F03, F26, D06.

В Червената книга (2015) основните посочени заплахи за вида са пресушаване и деградация на естествените влажни зони със стоящи води. Използването на отрови за борба срещу гризачи; безпокойство от рибари.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на до **1 двойка**, което представлява 0,4 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е също **мигриращ**, като популацията не е оценена. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнезди по поречието на р. Дунав и притоците ѝ, но не е наблюдаван в зоната (Шурулинков и др. 2005). По Дунавското крайбрежие вида гнезди основно в по-големите влажни зони като са установени между 25 и 40 дв. (Cheshmedzhiev et al., in Shurulinkov et al., 2019). През 2010 г. в защитената зона е наблюдавана една гнездяща двойка (Матеева и др., 2013). По време на теренното проучване през май и юни 2021 г. не са установени птици от вида в зоната. По време на проучване на зоните по р. Дунав с лодка през месец юли, не е наблюдаван в зоната.

Липсват публикувани данни за **концентрацията** на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. Миграцията на тръстиковия блатар през страната е на широк фронт като по-интензивен е прелета в източните части на Лудогорието и централните части на Дунавската равнина. По време на миграция вида е обикновен, като по време на есенния прелет дори е многоброен в централните части на Дунавското крайбрежие (Cheshmedzhiev et al., in Shurulinkov et al., 2019). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на миграция.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер гнездова популация	Брой двойки	най-малко 1 дв.	В СФ за гнездовата популация на вида в зоната е посочена численост до 1 дв. По Дунавското крайбрежие вида гнезди основно в по-големите	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 дв.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
			влажни зони. Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г.	
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ за концентрацията на вида в зоната не е посочена численост. Липсват конкретни публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната.
Местообитание на вида: площ на гнездовите местообитания	ха	Най-малко 700 ха	Изчислена въз основа на приблизителната площ на басейните на рибарниците, в които понастоящем има суха тръстика.	Запазване на тръстиковите масиви в рамките на защитената зона.
Местообитание на вида: площ на местообитанието за търсене на храна;	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на подходящи земеделски култури (пшеница, люцерна) в близост до обширни тръстикови масиви, тъй като в първите търси храна, а във вторите гнезди.

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A082 *Circus cyaneus* (полски блатар)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото: 45-50 cm, размах на крилата – 110-120 cm. Средно голяма граблива птица с дребно тяло, дълги тесни крила и дълга, права опашка. Полетът е плавен с бавни махове на крилата. Често лети ниско над земята, увисва във въздуха, като слабо размахва повдигнати нагоре крила. Мъжкият се отличава от останалите блатари по широката ивица на над опашката. Женската и младото са трудно различими от другите видове – бялата ивица на над опашката е малко по-широка и добре очертана и размерите на тялото са по-големи (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Преминаващ, зимуващ и вероятно гнездящ вид. Пролетния прелет е от началото на март до средата на април, а есенният – от началото на август до края на ноември. Сега през размножителния период има наблюдения в Горнотракийската низина, Дунавската равнина и Добруджа, но без доказателства за гнездене. Възможната гнездова популация в страната се оценява на 0–6 двойки. Броят на зимуващите в България индивиди през отделните години варира от няколко десетки до няколко стотици. Гнездото е на земята, сред гъста тревна или блатна растителност, храсталаци, житни култури (Спасов и Николов в Червена книга на Р България, 2015; Симеонов и др., 1990).

Характерно местообитание

Тревни съобщества – ливади, пасища, обработваеми земи, стоящи сладководни водоеми с постоянен или сезонен характер, широки речни долини (Спасов и Николов в Червена книга на Р България, 2015; Симеонов и др., 1990). В Ирландия е установена гнездова плътност между 0,25 и 4,24 дв./100 km² (Wilson et al., 2017). Според Madders (2003) полският блатар в Шотландия предпочита тревисто-храстови местообитания, които са богати на неговата плячка – тъмната полевка, *Microtus agrestis* и ливадна бърбрия, *Anthus pratensis*. Подходящи местообитания са ливади, пасища, обработваеми земи и вероятно повечето типове „Естествени и полустествени тревни формации“ (6110-6520), а може би и някои от „Преовлажнени тресавища, калища и мочурища“ (7140-7230) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

През размножителния период се храни основно с дребни бозайници (полевки, мишки) и птици, в по-малка степен с насекоми (скакалци), влечуги и земноводни, през зимата и с мърша (Спасов и Николов в Червена книга на Р България, 2015; Симеонов и др., 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Установен в Тракийската низина, района на бившето Стралджанско блато, Северното Черноморско крайбрежие и Дунавската равнина. Отделни индивиди и двойка са наблюдавани няколкократно през периода 1994–1996 г. между селата Къшин, Къртожабене и Търнене, Плевенско. Брачни игри при 2 двойки са регистрирани на 09.06.1997 г. до с. Оризово, Пловдивско. На 31.05.2002 г. са наблюдавани 2 отделни птици, съответно до гр. Раковски и до с. Момино село, Пловдивско (Игнатов в Янков, отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN за територията на континентална Европа видът е „почти застрашен“ - NT (Near Threatened), а в света е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern). Включен в SPEC 3 Изтощен. Включен в Червената книга на Р България със статус „критично застрашен“ CR (Critically Endangered).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 480 – 700 индивиди. Не са посочени краткосрочна и дългосрочна тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: A01, A02, D02, F03, D06.

Зимуващата популация е оценена на 250 – 400 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е увеличаваща се. Посочени са следните заплахи: A01, A02, C03, D02.

Състояние в специална защитена зона СФ за (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията не е оценена. За размер и плътност на популацията е дадена оценка „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Миграцията на полския блатар през страната е на широк фронт, но по-голяма част от птиците преминават през източната част на страната (Матеева и Янков, 2013). В средна

Дунавска равнина най-висока е числеността на вида през есенния прелет – от края на октомври до декември. Среща се повсеместно в полските райони (Шурулинков и др., 2005). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на миграция. За периода 2010 -2012 г. в защитената зона не са наблюдавани птици от вида в зоната (Матеева и др., 2013). Данните от eBird за 2020 и 2021 г., не дават данни за района и около зоната. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ липсват данни (DD) за размера на мигриращата популация. Необходимо е провеждане на целеви мониторинг в периодите април - май и от началото на септември до средата на октомври.	Междинна цел: прилагане на адекватен мониторинг до 2025 г. за изясняване на числеността на мигриращата популация на вида.
Местообитание на вида: площ на местообитанието за търсене на храна	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Запазване и поддържане на открити местообитания в защитената зона за търсене на храна по време на миграция и зимуване, в размер на най-малко 1190 ха.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A083 *Circus macrourus* (степен блатар)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото: 42-46 cm, размах на крилата: 105-110 cm. Дребен, по-малък от полския блатар, със значително по-тесни и остри крила. Горната страна на тялото при мъжкия е светлосива, а долната бяла. Върховете на първостепенните махови пера са черни. Надопашката по-светла, но неясно очертана и нечисто бяла. При полет отдалече изглежда бял и наподобява чайка. Женската и младото трудно се различават от другите видове блатари (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Сега е преминаващ и отчасти зимуващ, в миналото е гнездил в Добруджа, в околностите на Ихтиман и Пазарджик, както и при с. Дъбравино, Варненско. През територията на страната преминава южната граница на ареала му. През последните десетилетия е регистриран само по време на миграция. Подходящите местообитания, както и районите на миналото му разпространение напоследък са сравнително добре проучени в орнитологично отношение и резултатите сочат, че най-вероятно **не гнезди на територията на страната** (Спасов в Червена книга на Р България, 2015). Пролетния прелет е през март-април. Есенният прелет започва последната десетдневка на август и

продължава до края на октомври. По-многобройни са миграциите по Черноморското крайбрежие. През зимата е много рядък (Симеонов и др., 1990).

Характерно местообитание

Среща се в открити местности, степи, ливади, пустеещи земи, заблатени понижения, често в близост до вода, напоследък установен в житни култури. Гнезди поединично или в малобройни колонии (3–5 двойки) на земята в естествени тревни съобщества (ливади, пасища), по изключение в земеделски житни култури (Спасов в Червена книга на Р България, 2015; Симеонов и др., 1990). Подходящи местообитания са ливади, пасища, открити местности в близост до вода и вероятно повечето типове „Естествени и полуестествени тревни формации“ (6110-6520), а може би и някои от „Преовлажнени тресавища, калища и мочурища“ (7140-7230) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се главно с дребни гризачи (мишки и полевки), гущери, дребни видове птици (предимно наземно гнездящи видове от разред Passeriformes), твърдокрили насекоми.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

През ХХ в. степният блатар се е размножавал в България през отделни години и кратки периоди, като след 1970 г. няма индикации дори за епизодично гнездене. Изчезнал като гнездящ от страната. Редовно преминава при миграция (Янков и Иванов в Янков, отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN за територията на континентална Европа, а също и за света видът е „почти застрашен“ - NT (Near Threatened). Включен в SPEC 1 Застрашен. Включен в Червената книга на Р България със статус „изчезнал“ EX (Extinct).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценя на 80 – 150 индивиди. Не са посочени краткосрочна и дългосрочна тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: A02, D02, F03, D06.

Състояние в специална защитена зона СФ за (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията не е оценена поради недостатъчност на данни. За размер и плътност на популацията е дадена оценка „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Миграцията на степния блатар през северната част на страната е на широк фронт, но с ниска численост в повечето наблюдателни точки. В западна Добруджа е най-висока числеността на вида през есенния прелет. В най-близкия пункт до защитената зона – с. Брестовица, са преминали през есента на 2011г само 4 птици (Матеева и Янков, 2013). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на миграция, без да дават числена стойност. Данните от eBird за 2020 и 2021 г., не дават данни за вида в района и около зоната. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ липсват данни (DD) за размера на мигриращата популация. Необходимо е провеждане на целеви мониторинг в периодите април - май и от началото на септември до средата на октомври.	Междинна цел: прилагане на адекватен мониторинг до 2025 г. за изясняване на числеността на мигриращата популация на вида.
Местообитание на вида: площ на местообитанието за търсене на храна	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Запазване и поддържане на открити местообитания в защитената зона за търсене на храна по време на миграция и зимуване, в размер на най-малко 1190 ха.

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A086 *Accipiter nisus* (малък ястреб)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 35-37 см., размах на крилата: 60-65 см. Мъжки - горната страна на тялото тъмносива, по тила бели основи на перата, ушите и страните на гушата ръждиви. Гърдите, корема и гащите изпъстрени с ръждиви напречни препаски. Женски - горната страна на тялото сиво-кафява. Тилът тъмнокафяв с бели петна, над очите бяла „вежда“. Долната страна на тялото бяла, по гушата с тъмни надлъжни резки, а останалата част с тъмнокафяви напречни препаски. И при двата пола клюна е тъмносив с черен връх. Восковицата и краката светложълти. Ирисът е тъмножълт (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

В България видът е постоянен, прелетен и зимуващ. Гнездовия период започва в края на април и продължава до края на юли (Симеонов и др., 1990). Мигрира през България от началото на март до началото на април и от средата на септември до края на октомври (Матеева и Янков, 2013).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава основно широколистни, смесени и иглолистни гори, алувиални и много влажни гори и храсталаци, по-рядко – ивици дървета, храсти и мозайки от тях, овощни градини, дървесни и храстови плантации, а също в градски паркове и градини или други гористи части на градове, села. По време на миграции и през зимата се среща в хълмисти райони, открити полета, обработваеми площи, паркове, покрайнини на селища (Симеонов и др., 1990; Янков, отг. ред., 2007).

Хранене

Предимно орнитофаг. Ловува дребни птици до 120 гр., обикновено до 7 км от гнездото. Малкия ястреб не извършва селекция при ловуване, преобладават жертвите, които имат най-висока плътност (Симеонов и др., 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпръснато и групово на почти цялата територия на страната с изключение на някои земеделски райони. По-плътно в гористите части, особено в планините, полупланинските и хълмисти райони, но и в Лудогорието и дори в Добруджа (където гнезди в полезащитните пояси и суходолията). Относително ограничено разпространен по Дунавското крайбрежие и поречията на някои от големите реки, където вероятно е заместен от *Accipiter brevipes*. Като цяло плътността по-висока в планинските и полупланинските райони на Рила, Пирин, Родопите, Стара планина и Предбалкана (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 3 на ЗБР. Според IUCN за територията на континентална Европа, а и за целия свят видът е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern). Няма SPEC категория. Включен в Червената книга на Р България със статус „застрашен“ EN (Endangered).

Съгласно Докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), видът се опазва като гнездящ с популация между **1000 и 2300 двойки**. Краткосрочната популационна тенденция (2001-2018 г.) е **стабилна**, а дългосрочната (1980-2018 г.) е **увеличаваща** се. Не са посочени заплахи и влияния.

Малкият ястреб се опазва също така и като мигриращ вид с численост **1000-2200 индивида**. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: A02, B02, F03, D02.

Състояние в СФ за (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е постоянен, мигриращ и зимуващ. Гнездящата популация се оценява на **1 двойка**, което е **0,04 – 0,1 %** от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е с добра оценка (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията не е оценена. За размер и плътност на популацията е дадена оценка „С“. Опазването на вида е с добра оценка (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Зимуващата популация е оценена на 0 – 1 инд. За размер и плътност на популацията е дадена оценка „С“. Опазването на вида е с добра оценка (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

За българското поречие на р. Дунав малкия ястреб е много по-многочислен по време на зимуване и миграция от колкото през размножителния сезон. Гнездящата популация на вида по р Дунав е оценена на 180 – 330 двойки (Cheshmedzhiev et al., 2019). Теренното проучване през май и юни месец 2021 г. не установи птици от вида в зоната.

Според Костадинова, Граматиков (2007), видът не присъства в зоната по време на гнездене и миграция. По време на теренното проучване през май и юни 2021 г. не са установени птици от вида в зоната. Данните от eBird за 2020 и 2021 г., не дават данни за

птици в района и около зоната. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	1 двойка	В СФ за гнездящата популация в зоната е посочена численост 1 дв. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездяща двойка.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната не е посочена минимална и максимална стойност. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	Най-малко 1 инд.	В СФ за концентрацията на зимната концентрация на вида е посочена максимална стойност от 1 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на зимуване.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Най-малко 775 ха	Изчислена въз основа на % участие на местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в размер най-малко 775 ха.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, пубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ха

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A402 *Accipiter brevipes* (Късопръст ястреб)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 30 – 37 см. Размах на крилата: 63 – 76 см. Подобен на малкия ястреб, но за разлика от него има черни върхове на крилата, които го правят лесен за определяне. Ирисът е тъмен. Бузите също. Има полов и възрастов диморфизъм. Младите са тъмнокафяви отгоре с леко по-тъмни върхове на крилата. Отдолу са с надлъжни

капковидни ивици и петна по страните на тялото и отдолу по крилото. С ясна вертикална ивица на гърлото (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

В България късопръстият ястреб е гнездящо-прелетен и преминаващ вид. Пролетната миграция е през април-май, а есенната – през август-септември. Зимува в Африка. Гнезди по дървета. Гнездото е рехаво, разположено близо до ствола на височина 6-12 м. (Симеонов и др., 1990).

Характерно местообитание

Късопръстият ястреб се среща в разредени широколистни гори, залесени речни долини, групи дървета сред открити пространства (Симеонов и др. 1990). Ловува и в открити терени, и в селскостопански площи. Изследване направено в Русия (Федосов, 2013) показва, че дървесната растителност на гнездовите участъци, непременно са в съседство с открити пространства, тъй като основната храна на късопръстия ястреб – гущери предпочита слънчеви, добре затоплени зони. Някои от предпочитаните местообитания са 91E0, 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с дребни пойни птици (основно врабчета), мишевидни гризачи, гущери и насекоми.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Видът е с ясно изразена привързаност към речни долини, която определя цялостното му разпространение в страната (Янков отг. ред., 2007). У нас се среща основно по поречията на големите реки Арда, Марица, Тунджа, Струма, Дунав, техните притоци и по Черноморието.

Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус на късопръстият ястреб според IUCN е LC (Least Concern). Видът е включен в SPEC 2. Включен е в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценя на 190 – 470 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – нарастваща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 1100 – 1200 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: A02, B02, F03, D02 и A08.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно Стандартния формуляр за данни (СДФ), видът се опазва в зоната като **мигриращ** с численост **10-10 индивида**, което е 0,1 % от националната мигрираща (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина е рядък прелетен вид (Шурулинков и др., 2005). В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ късопръстият ястреб не е установен да прелита интензивно над Рибарници Мечка (Матеева и Янков, 2013).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популацията	Брой индивиди	най-малко 1 инд.	Определена на база СФ. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 516 ха	Изчислена въз основа на процентното участие на откритите и хрсталачни местообитания N08, N09, N2, N15 и N21 в рамките на зоната. Вида използва разнообразни открити местообитания като пасища и обработваеми земи за търсене на плячка, вероятно често и извън зоната.	Тези местообитания няма как да се поддържат, може само да се мониторира.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на мигриращата популация предлагаме като минимална численост да се посочат 1 инд. вместо отново 10 инд.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A402	<i>Accipiter brevipes</i>			c	1	10	i		G	C	B	C	C

Специфични цели за A087 *Buteo buteo* (обикновен мишелов)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55 – 58 cm. Размах на крилата: 120 – 130 cm. Средно голяма граблива птица с широки, къси крила и къса закръглена опашка. Оперението е кафяво, като на горната страна еднообразно, а на долната е с белезникав или ръждив отенък и пъстрини. Лети с плавни махове на крилата. Восковицата и краката са жълти. В България се среща подвидът *Buteo buteo vulpinus* (обикновен ръждив мишелов) (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

За България видът е постоянен и прелетен. Един от най-многобройните и широко разпространени видове хищни птици в страната. Размножителния период започва през април. Гнездото си строи по широколистни и иглолистни дървета на височина 6-20 м. Според Янков (отг. ред., 2007) българската популация наброява 2500-4000 двойки, а според Нанкинов и др. (2004) – от 7000 до 11 000 дв. Видът е известен като далечен мигрант (главно подвидът *vulpinus*) и мигрант на къси разстояние, но на широк фронт,

отчасти зимува в България (подвидът *buteo*). Мишеловът е най-многобройният мигрант сред грабливите птици през периода 1979-2003 г. в Бургаския залив. Общата му численост варира между 7963 и 31 746 инд. (средно – 17 739) (Michev et al., 2018). Пролетната миграция е най-интензивна през март, а есенната през втората половина на октомври. Образува сравнително многочислени ята (300-400), всред които може да присъстват и други единични видове (тръстиков блатар, черна каня). Общо проучванията през 2011 и 2012 г. показват, че макар обикновения мишелов да прелита над цялата страна, основната част от прелитащите птици се концентрират в източната част (Матеева и Янков, 2013).

Характерно местообитание

Обитава крайнини на широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни, групи дървета сред открити пространства. Среща до 1500 м. - 1977 м надморска височина (Симеонов и др., 1990; Янков, отг. ред., 2007). Гнездовата територия на една двойка е между 39 и 221 ha (средно – 119 ha). В Алпите (Италия) е установена гнездова плътност между 28 и 31 дв./100 кв. км. като разстоянието между гнездата е средно 1108 м. По-голяма част (81%) от гнездата са разположени на скали, а останалите върху стари дървета (кестен, бял бор, дъб) (Sergio, 2002). Подходящи местообитания за гнездене са крайнини на гори (9110-91СА), а за търсене на храна са открити пространства - ливади, пасища, обработваеми земи и вероятно повечето типове „Естествени и полуестествени тревни формации“ (6110-6520) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Основно се храни с бозайници (15 вида), като доминират дребните гризачи – обикновена полевка, лалугер, горска полевка, горска мишка и др.). От птиците (17 вида) най-често ловува обикновен скорец.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Повсеместно разпространен на цялата територия на страната. Не е установен на места в равнинни безлесни райони с преобладаване на земеделски култури – локално в Дунавската равнина, Тракийската низина, Бургаската низина и др. Числеността му е относително равномерна, като е по-висока в предпланинските и хълмистите райони с по-голямо разнообразие на местообитания (комбинация от гори с ливади, пасища и обработваеми земи) (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 3 на ЗБР. Според IUCN видът е с категория „слабо засегнат“ - LC (Least Concern) за територията на континентална Европа, също и за света. Няма SPEC категория. Не е включен в Червената книга на Р България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), видът се опазва като гнездящ с популация между **2400 и 4200 двойки**. Краткосрочната (2001-2018 г.) популационна тенденция е **стабилна**, а дългосрочната (1980-2018 г.) е **неизвестна**. Не са посочени заплахи и влияния.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001-2018 г.), видът се опазва и като мигриращ с численост между **36 000 и 40 000 индивиди**. Не са посочени тенденции в миграционната численост. Не са посочени и заплахи.

Състояние в специална защитена зона СФ за (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно СФ, видът се опазва в зоната и като постоянен с **1 двойка**, което е **0,02 – 0,04 %** от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро съхранение (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал

(оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е зимуващ с численост до **1 индивид**. Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001-2018 г.), няма оценка на вида. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е добро съхранение (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата (концентрираща се) популация е **неизвестна** поради липса на данни (DD). За размер и плътност на популацията е дадена оценка „С“. Опазването на вида е добро съхранение (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Обикновения мишелов гнезди редовно по поречието на р. Дунав, като популацията по българското поречие се оценява на 320 – 560 двойки (Cheshmedzhiev et al., 2019). През месец май и юни 2021 г. са наблюдавани 7 индивида в зоната. Популацията се оценява на **2 гнездящи двойки** в зоната през 2021 г.

Национално проучване на миграцията за 42 вида птици през 2011 и 2012 г. показват, че макар обикновения мишелов да прелита над цялата страна, основната част от прелитащите птици се концентрира в източна България (Матеева и Янков, 2013). Според СФ липсват данни за мигриращата популация на вида в зоната и е необходимо залагане на адекватен мониторинг в периодите от средата на март до края на април за пролетната миграция, и от средата на септември до края на октомври за есенната миграция.

Данните за зимуването на вида в зоната са от средно зимните преброявания през 2019 и 2020 г. През зимния период на 2019 г. са наблюдавани 25 индивида по поречието на река Дунав, като са наблюдавани 2 индивида в зоната. През зимния период на 2020 г. са наблюдавани 21 индивида по поречието на река Дунав, като е наблюдаван 1 индивид много близко източно от зоната.

Основните заплахи за обикновения мишелов са безпокойството, провеждането на горско-стопанските дейности и практики, най-вече по време на размножителния сезон, както и химизацията в селското стопанство.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	1 двойка	Определена на база СФ и данните от теренното проучване през размножителния сезон на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездяща двойка.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната не е посочена минимална и максимална стойност. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Популация: Размер на зимуващата	Брой индивиди	Най-малко 1 инд.	В СФ за концентрацията на зимната концентрация на вида е посочена максимална стойност от	Да се извърши целенасочен мониторинг за

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
популация			1 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на зимуване.	установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	Най-малко 775 ха	Изчислена въз основа на % участие на местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в размер най-малко 775 ха.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ха
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ха, в група	Най-малко 5 броя на ха, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г. Необходим е редовен мониторинг.	Поддържане на състоянието по този параметър.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за *A403 Buteo rufinus* (белоопашат мишелов)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 50-65 cm, размах на крилата – 126 – 155 cm (Cramp and Simmons eds. 1980; Svensson, 2013). Има три цветови фази на оперението – тъмна, светла и ръждива. Последните две са застъпени у нас. Птиците от светлата фаза имат светложълто до жълтеникаво- ръждиво оперение. Ръждивите птици са по-тъмно ръждивокафяви. При всички опашката е светложълта, белезникава, едноцветна. “Гашите“ са тъмнокафяви до черни. Профилът на крилата в полет е V-образен. Краката са жълти (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен, гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Пролетният прелет е от края на март до края на април, а есенният - от края на август до края на октомври. По-често се установяват единични мигранти сред разредени ята на други дневни грабливи птици. При по-студени зими вероятно и възрастните мигрират на къси разстояния. Гнезди на скали и на дървета, по-рядко и на стълбове на далекопроводи (метални). Гнездата на дървета са на единични или ивици дървета сред полето, най-често са на тополи.

Характерно местообитание

Гнезди в открити местообитания - степи, ливади, ниви с единични или групи дървета и храсти пръснати сред тях. Често пъти в хълмисти области с мозаично пръснати храсти и единични дървета. Обича степни и ливадни местообитания в близост до скалисти речни

каньони, скални венци, суходолия и др. скални форми, където устройва гнездата си. Понякога гнезди в каменни кариери. Избягва гъсти и компактни горски комплекси или ако се среща там е винаги в периферията им. Среща се както в низините така и в хълмисти и предпланински райони, до около 900 м.н.в. По време на миграция, скитане и зимуване се среща във всякакви типове открити местообитания, често недалеч от гнездото си. Milchev (2009) установява гнездова плътност на вида от 0,8 до 2,8 дв./км в дефилета на югоизточна България.

Хранене

Белоопашатият мишелов има твърде широк хранителен спектър. Храни се с дребни бозайници – лалугери, хомяци, полевки, слепи кучета, къртици и др., с влечуги – змии и гущери, с различни видове врабчоподобни птици, жаби, едри насекоми (Cramp and Simmons eds., 1980; Симеонов и др., 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Белоопашатият мишелов гнезди в цялата страна, с изключение на високопланинските райони и на обширните компактни горски масиви в Странджа, Лудогорието и някои части на Западна България. Най-висока численост има в Горнотракийската низина, Дунавската равнина, Поломието, Добруджа, Сакар, Източните Родопи (Шурулинков и др. 2005; Янков ред. 2007; Червена книга на Р България, 2015).

Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус според IUCN е LC (Least Concern) както за света, така и за Европа. Видът е включен в СПЕС 3 - Уязвим. Включен е в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **гнездова** популация се оценява на 500-600 двойки, а краткосрочната тенденция е на намаление. Дългосрочната тенденция обаче е на значително увеличение. Действително през последните 10-15 години е налице тенденция на намаление на вида в редица райони, особено в Северна и Западна България.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 850 – 900 индивида.

В Червената книга на България (2015) като заплахи за белоопашатия мишелов са посочени деградацията на биотопите, залесяването, смъртност от далекопроводи, „употреба на препарати“. При докладването по чл.12 са посочени голям брой заплахи свързани с промяна на предназначение на земите, превръщането на пасищата в гори, изоставянето на пасищата и обрастването им, преустановяване на пашата, хидроенергийното строителство, развитието на спортно-туристическа инфраструктура, застрояване. Освен това следва да добавим и заплахи като незаконния отстрел, загиването на птици от сблъсъци с автомобили, отравянето с отрови за борба с наземни хищници и др.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията се оценява на **1-1 индивид**, което представлява 0,1 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина видът е често срещан по време на миграция, в близост до местата за гнездене (Шуруликов и др., 2005). В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ в Северна България през 2011 г. е установено, че белоопашатият мишелов лети на широк фронт над цялата страна, като в Дунавската равнина при Галиче (източните части на Дунавската равнина) са установени най-голям брой мигриращи птици (Матеева и Янков, 2013).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 1 инд.	Определена на база СФ. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: характеристика на местообитанията за търсене на храна	ха	Най-малко 516 ха	Изчислена въз основа на процентното участие на откритите и хрсталачни местообитания N08, N09, N2, N15 и N21 в рамките на зоната. Вида използва разнообразни открити местообитания като пасища и обработваеми земи за търсене на плячка, вероятно често и извън зоната.	Запазване и поддържане на открити местообитания в защитената зона за търсене на храна по време на миграция.

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A858 *Clanga pomarina* (малък креслив орел)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 60-65 см., размах на крилата: 140-150 см. Възрастните са с кафяво оперение, черни махови пера, бели петна на крилата и черна опашка с бяло дъгообразно петно в основата. Ирисът е жълт. Може да бъдат разграничени от възрастните на големия креслив орел по дребните размери; при полет маховите пера отдолу са черни, а подкрилията – кафяви (при големия креслив орел е обратно). Опашката е къса, а профилът при реене – „увиснал“ (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. Пролетният прелет е от средата на февруари до началото на април. Есенният прелет е от началото на август до края на октомври. Тогава се среща често по Черноморското крайбрежие. Максимална миграция е наблюдавана през последната десетдневка на септември (Симеонов и др. 1990, Червена книга на Р България 2015).

Характерно местообитание

Запазени горски масиви широколистни и смесени гори (бук, дъб или смесени насаждения) с поляни в близост до речни долини, пасища, ливади, блата, стари полезащитни пояси и други горски площи, в близост до просторни тревни съобщества и край селскостопански земи, които птиците използват за ловуване. Гнезди основно върху дъб (70%). Средната плътност на гнездящите двойки в пригодни местообитания за вида е 0.33 дв./100 ha. Най-честите типове местообитания, които използва за ловуване са обработваемите зими – 76% (Плачийски и др., 2018). По време на миграции се среща в открити пространства и до горната граница на гората (Симеонов и др., 1990, Червена книга на Р България 2015). Според Meuburg et al. (1997), 60 двойки обитават територия от около 3000 km² в Странджа планина.

Хранене

Хранят се с малки бозайници, малки птици, земноводни, влечуги, полевки и от време на време насекоми. (Симеонов и др., 1990, Червена книга на Р България 2015).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С неравномерно петнисто разпространение, по-голямата част от гнездовата популация е концентрирана в Югоизточна и Източна България и обхваща почти изцяло Странджа, Сакар и значителни части от Източна Стара планина, Източните Родопи и Добруджа. Останалата част от двойките разпръснати в почти цялата страна, главно в по-ниските ѝ части. Отсъства или слабо представен в Северозападна България, Западните погранични планини, южната част на Дунавската равнина и Предбалкана, долините на реките Струма и Места и др. Избягва високите планини като Рила, Пирин и Западните Родопи. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 2. Включен е в Червената книга на България със статус- уязвим VU. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 460-600 двойки. Краткосрочната (2000-2018) и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция са нарастващи. Посочени са следните заплахи и влияния: A02, A03, B01, B03, B06, C03, D02, F03, J01.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 30000-52000 индивиди. Краткосрочната (2000-2018) и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция са неизвестни. Посочени са следните заплахи и влияния: A02, A03, A04, B02, E01, F03.

Състояние в специална защитена зона СФ за (С33) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **1 двойка**, което представлява 0,2 % от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията се оценява на **10-10 индивиди**, което представлява 0,02-0,03 % от националната мигрираща популация. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на

разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ видът е с гнездова численост 1 дв., същата като в настоящият СФ (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). В средна Дунавска равнина е рядък гнездящ вид (Шурулинков и др., 2005). По поречието на р. Дунав са отчетени 40-50 двойки. Обитава естествени гори от бук, дъб или смесени гори и други горски територии в близост до тревни съобщества и земеделски земи, в които птиците ловуват (Cheshmedzhiev et al., in Shurulinkov et al. 2019). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	1 двойка	Определена на база СФ и теренните проучвания през 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездяща двойка.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 10 инд.	В СФД за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност на вида 10-10 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: площ на подходящите гнездови местообитания	ха	Най-малко 775 ha	Изчислена въз основа на 30 % местообитание широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната. На една двойка и трябва територия от около 1000 ха, което означава, че в зоната може да има максимум 1 дв. Целта може да се постигне чрез забрана за сеч на горски участъци с дъб, бук, топола в рамките на зоната за осигуряване на места за гнездене на вида.	Поддържане на подходящите местообитания за гнездене
Местообитание на вида: площ на подходящите места за търсене на храна	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участне откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ха

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за вида в защитената зона е необходима актуализация на СФД:

- По отношение на родовото име на вида (*Scientific Name*) следва да се промени от *Aquila pomarina* на *Clanga pomarina*.
- По отношение на кода на вида, следва да се смени от A089 на A858.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A858	<i>Clanga pomarina</i>			c	10	10	i		G	C	B	C	C
B	A858	<i>Clanga pomarina</i>			r	1	1	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A859 *Clanga clanga* (голям креслив орел)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 65-70 см., размах на крилата: 168-185 см. При възрастните окраската е тъмнокафява; рядко се срещат индивиди със светло оперение. Опашката е къса, а профилът при реене – „увиснал“. Ирисът е тъмнокафяв. Младите са чернокафяви; по гърба, плещите и надкрилията имат светли петна, които образуват няколко реда белезникави ивици. От възрастния степен орел се отличава по бялото дъгообразно петно в основата на опашката и характерния „увиснал“ профил в реещ и планиращ полет (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Преминаващ, зимуващ и вероятно гнездящ вид. Мигрира и зимува предимно по морски крайбрежия и прилежащи влажни зони с надморска височина 200–500 m н.в. (Симеонов и др. 1990, Червена книга на Р България 2015).

Характерно местообитание

На Балкански полуостров се среща в заливни, широколистни и смесени гори, изпъстрени с поляни и ливади, открити пространства с оазисни гори и групи дървета, речни долини, хълмисти склонове в близост до различни водоеми, брегове на водоеми (Симеонов и др., 1990, Червена книга на Р България 2015).

Хранене

Видът е месояден, ядат предимно малки бозайници, водни птици, жаби и змии. Бозайниците (особено *Microtus arvalis*) съставляват 53% от диетата в Русия и 58% в резервата Ока (Симеонов и др., 1990, "BirdLife International", 2006, Червена книга на Р България 2015).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Единични наблюдения в Добруджа, Тракийската низина, Източните Родопи и Сакар. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 1. Включен е в Червената книга на България със статус- критично застрашен CR. Според IUCN – VL (Vulnerable C2a(ii)), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява между 50 и 100 индивида. Краткосрочната (2000-2018) и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция са е неизвестни.

За мигрираща популация са посочени следните заплахи и влияния: A02, F03, D06.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната зимуваща популация на вида се оценява между 20 и 50 индивида. Краткосрочната (2000-2018) и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция са е неизвестни.

За мигрираща популация са посочени следните заплахи и влияния: A02.

Състояние в специална защитена зона СФ за (С33) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията се оценява на **2-3 индивида**, което представлява 2-4 % от националната популация (оценка „А“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

В средна Дунавска равнина е рядък гнездящ вид (Шурулинков и др., 2005). Наблюдаван е предимно зимата през 2010- 2017 г. в района на Персина (Cheshmedzhiev et al., in Shurulinkov et al. 2019). Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 2 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност на вида 2-3 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: площ на подходящите места за търсене на храна	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Този параметър няма как да се поддържа, може само да се мониторира.

Необходимост от промени в СФ за (С33) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща концентрираща на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на оценка на зоната (Site assessment) за зимуваща популация следва да се промени критерий С за размер и плътност на популацията от А на В (което е 2 – 4 % от националната мигрираща популация).

- По отношение на родовото име на вида (*Scientific Name*) следва да се промени от *Aquila clanga* на *Clanga clanga*.
- По отношение на кода на вида, следва да се смени от A090 на A859.

Species			Population in the site							Site assessment						
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.		
B	A859	<i>Clanga clanga</i>			c	2	3	i		G	B	A	C	A		

Специфични цели за A091 *Aquila chrysaetos* (скален орел)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 80-90 см., размах на крилата: 210-220 см. При възрастните главата и задната част на шията са жълтеникави със златист оттенък, перата им са заострени, копиевидни и образуват малка грива; останалото оперение е тъмнокафяво с широка неясно очертана черна ивица на края на опашката. Може да се отличи от царския и степния орел по V-образния профил при реене. Младите до 4-та година са тъмнокафяви с големи бели петна на крилата и в основата на опашката, с широка черна ивица на края ѝ (по нея се отличава от другите видове орли) (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен и скитащ вид. Най-много двойки (46,7%) са установени в Стара планина и Предбалкана, следват тези в Родопите (22,9%), Среднотунджанско поречие (6,6%), Средногорие и Краище, Рила и Пирин (по 4,9%), Дунавска равнина (4,1%), Осогово–Беласишка планинска група и Черноморско крайбрежие (по 2,5%) (Симеонов и др. 1990, Червена книга на Р България 2015).

Характерно местообитание

В България гнезди преимуществено по скали и скални стени (във вътрешността на страната), по-рядко върху високи стари дървета в широколистни листопадни гори. Сигурните гнездови находища са от 200 до 2400 м н. в. Почти всички гнездови находища са в долини, проломи или скални комплекси в близост до открити склонове, където птиците ловуват. През есента и зимата често и далеч от скални терени. Територията на една двойка се простира средно на около 100 кв. км. През размножителния период обитава проломи, дефилета, ждрела и други райони с високи скални стени и скални комплекси в близост до открити пространства. Гнездото е разположено на скална площадка под навес или в преддверие на малка пещера по обширни, високи, недостъпни скални стени, както и по дълбоки, ерозирани или скалисти речни долини (Симеонов и др., 1990).

Изследване в Шотландия (Watson et al., 1992) установява гнездова плътност от 14.7-26,1 дв./1000 км², т.е. на една двойка са и необходими между 6800 и 3800 ха. В Швеция (Moss, 2015) гнездовата територия на вида варира между 70 и 580 км² (7000-58000 ha).

Хранене

Мършояден вид. Храни се предимно със сухоземни костенурки, лалутери, лисици, зайци, птици, змии и гущери (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012, Червена книга на Р България 2015).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространен петнисто предимно в по-високите части на планините (основно в Централна и Западна Стара планина, Рила, Пирин, Родопите и някои от Западните погранични планини), но и в някои по-ниски планини и хълмисти райони (Странджа, Източна Стара планина, Източните Родопи, Сакар, Дервентските възвишения и др). През периода на настоящото картиране почти липсват гнездовища в равнинните части на страната. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Включен е в Червената книга на България със статус- уязвим VU. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на **150-180 двойки**. Краткосрочната (2001-2018) и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция са стабилни.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: A02, A04, D02, F03, G01, A07, A08, D06.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни (СФ) на зоната вида е мигриращ. Популация на вида се оценява на **0-2 индивида**. Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001-2018 г.), няма оценка на миграция на вида. За размер и плътност на популацията е дадена оценка „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Наблюдаван е предимно по време на миграция, няколко млада птици по поречието на р. Дунав. През март 2011 г. е наблюдавана двугодишна птица в зоната (Cheshmedzhiev et al., in Shurulinkov et al. 2019). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на миграция 2-3 инд. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025, да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0-2 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена максимална стойност 2 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ха

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A404 *Aquila heliaca* (Царски орел)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 70 – 83 см. Размах на крилата: 175 – 215 см. По-дребен от скалния орел и в полет профилът на крилата е равен, а не V-образен. Възрастните са кафяво-черни с характерен контраст между тъмното тяло и светлата, почти бяла отгоре глава. Не всички индивиди имат светли петна на плещите (еполети). Младите са със светли подкрилия и тяло, по-тъмни махови пера и светли най-вътрешни три първостепенни махови пера (Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

В България царският орел е гнездящо-прелетен, постоянен, преминаващ и зимуващ вид (Стойчев и кол., 2012). Пролетният прелет е от втората половина на февруари до края на март. Есенният прелет е от началото на септември до края на февруари (Симеонов и др., 1990).

Характерно местообитание

Царският орел предпочита хълмисти райони, където гористи места или места с ивици или групи дървета се редуват с открити сухи пространства – пасища, селскостопански площи, пустеещи земи. За гнездене използва единични високи дървета, растящи отделно или сред ивици растителност покрай реки, в плитки долове, както и групи от дървета в края на гората или близо до поляни, често в непосредствена близост до селища, пътища и обработваеми площи. Следва да се разграничава самото гнездово местообитание от ловните територии на вида, които в отделни случаи могат да бъдат на разстояние над 10 км. от гнездото. Ловните територии включват терени с преобладаваща тревна или тревно-храстова растителност, често ниви със зърнени култури (Стойчев и кол., 2012). Царският орел е моногамен вид. Гнездата се разполагат предимно в близост до основата на дървото и в по-малка степен на страничен клон или на върха на дървото. В повечето случаи предпочитат източното или западното изложение, избягвайки южното, северното или северозападното (Стойчев и кол., 2012). Някои от предпочитаните местообитания са 9110, 9130, 9150, 9170, 91F0, 91H0, 91E0, 91AA според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

По отношение на храната кръстатият орел е вид генералист, използващ различни хранителни източници в отделните части от ареала си (Стойчев и кол., 2012). При проучване на една двойка от района на Средна гора като основна плячка е посочен *Spermophilus citellus* и *Microtus arvalis* (Симеонов и Петров, 1980). За Сакар и Дервентските възвишения, като преобладаващ хранителен ресурс се посочват *Erinaceus romanicus*, *Lepus europaeus* и *Spermophilus citellus* (Marin et al., 2004). В резултат на проведено изследване на храната на възрастни и неизлетели млади царски орли в периода 2000–2009 г. са установени 1954 различни екземпляра жертви от минимум 157 различни таксона (Демерджиев, 2011). При разглеждане на участието на различните класове животни в хранителния спектър на вида се вижда, че най-застъпени са бозайниците (Mammalia) – 63,14 %, следвани от птиците (Aves) с 28,03 % и влечугите (Reptilia) с 8,07 % (Стойчев и кол., 2012).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Основната част от популацията на вида е съсредоточена в Югоизточна България – Сакар, най-южните части на поречието на реките Гунджа и Марица и западната част на Странджа. Ключови райони са още Средна гора и Източните Родопи (Янков отг. ред., 2007).

Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус на царският орел според IUCN е VU (Vulnerable). Видът е включен в SPEC 1. Включен е в Червената книга на Р България в категория „Критично застрашен“ (CR).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 26 – 36 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също нарастваща.

Зимуващата популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на 30 – 60 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също нарастваща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 30 – 70 индивида.

За гнездящата, мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: A02, A03, A04, B01, B02, C01, C03, D02, F03, D06 и J01.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е мигриращ, като популацията се оценява на 0-2 индивида, което представлява 0-2,8 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. По поречието на р. Дунав по време на миграция е установен 1 инд. при Русенски Лом (Cheshmedzhiev et al., in Shurulinko et al., 2019). В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ в Северна България през 2011 г. е установено, че вида не прелита през средните части на Дунавската равнина (Матеева и Янков, 2013).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	0 - 2 инд.	Определена на база СФ. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: характеристи	ха	Най-малко 516 ha	Изчислена въз основа на процентното участие на откритите и храсталачни	Запазване и поддържане на открити местообитания в защитената зона за търсене

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
ка на местообитанията за търсене на храна			местообитания N08, N09, N2, N15 и N21 в рамките на зоната. Вида използва разнообразни открити местообитания като пасища и обработваеми земи за търсене на плячка, вероятно често и извън зоната.	на храна по време на миграция.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A092 *Hieraaetus pennatus* (малък орел)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 47 - 55 см., размах на крилата: 110 - 120 см. Възрастните имат две фази на оперението. При светлата фаза отгоре е светлокафяв с кафяви пъстрини по средата на перата, а отдолу е беззникав с надлъжни петна по гърдите и черни махови пера. Това оперение наподобява възрастен египетски лешояд. При тъмната фаза главата и тялото отдолу са тъмнокафяви, а опашката – по-светла; на предните ръбове на крилата при главата има две характерни бели петна, които липсват при всички други дневни грабливи птици. Има и междинна фаза. Младите са беззникави, с повече напетнявания по тялото. Отличава се от женските и младите на тръстиковия блатар, по късите и широки крила, опашка и хоризонтален профил при реене (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен и преминаващ вид. Пролетният прелет е през март - април. Есенният прелет е от втората половина на август до края на октомври. Миграционната активност е най-интензивна през втората половина на септември. Съотношението на екземплярите със светла и с тъмна фаза на окраската по време на миграции е 7:4. По време на прелет е често срещан, особено по Черноморското крайбрежие (Симеонов и др. 1990, Червена книга на Р България 2015).

Характерно местообитание

Гнезди основно в Широколистни листопадни гори в полупланинските и хълмисти райони до около 2000 м н. в. и ниските части на по-високите планини и по-рядко в Смесени гори или в Алувиални и много влажни гори и храсталаци (главно покрай Дунавското и Черноморското крайбрежие). Гнездовото му разпространение в голяма степен зависи от наличието на стари гори или запазени групи стари дървета сред по-младите гори. Понякога заема гнезда на други дневни грабливи птици. (Симеонов и др., 1990, Червена книга на Р България 2015, Янков, ред., 2007). Ловува предимно в полет и улавя плячката си, птици, бозайници, гущери и насекоми, на или в близост до земята или над дървета, обикновено след грандиозно гмуркане (William 1999). Според Martínez 2006, 2,46 двойки обитават територия 10 км². Според Lopez et al. 2016, в Испания 1 двойка обитават територия около 88,4–233,3 км². Според Aghababayan and Stepanyan 2020 в Армения, 1 двойка обитават територия около 5,1 км².

Хранене

Храни се с лалугери и други гризачи, птици (гълъби, дроздове, чучулиги, синигери), влечуги и др., които лови в гори и открити пространства (Симеонов и др., 1990, Червена книга на Р България 2015).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Петнисто и разпръснато в почти цялата страна, в гористи райони в равнините, в ниските и средно високите части на планините. Предимно в Източна България, с най-плътно разпространение в Източните Родопи, Сакар и хълмистите райони по поречието на р. Тунджа, Източна Стара планина, Странджа, Добруджа и отчасти Лудогорието. Гнездовища в съседни квадрати и в Средна гора, долината на р. Струма, Тракийската низина. В Западна България предимно с разпръснати единични находища. Почти отсъства от Дунавската равнина (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Включен е в Червената книга на България със статус- уязвим VU. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 240 и 250 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018) е нарастваща и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция е нарастваща.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: A02, A04, B01, B02, B03, B06, C03, D02, E01,F03.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 200 и 2000 индивида. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018) и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция не е посочена. За мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: A02, A04, D06, F03.

Състояние в специална защитена зона СФ за (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно СФ, видът се опазва в зоната и като **мигрираща** (концентрираща се) популация с **1-1 индивида**, което е 0,05 – 0,5 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро съхранение (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

По време на теренното проучване през май 2021 г. е наблюдавана една птица в зоната. Данните от eBird за 2020 и 2021 г., не дават данни за птици в района и около зоната. Според СФ липсват данни за мигриращата популация на вида в зоната и е необходимо залагане на адекватен мониторинг за установяване на тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	1 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност 1-1 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1119 ха

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A094 *Pandion haliaetus* (орел рибар)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 55-60 см, размахът на крилата – 155-165 см., тегло 1200-2000 гр. При възрастните оперението отгоре е тъмнокафяво, с изкл. на бялото теме, а отдолу – белезникаво с черни петна в основата и по върховете на първостепенните махови пера; главата е с малка качулка. В реещ и планиращ полет има характерен начупен профил (подобно на чайка), по който лесно може да се отличи от другите по-едри грабливи птици (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен и преминаващ вид. Пролетна миграция - февруари- април и есенна миграция - август- декември (Симеонов и др. 1990).

Характерно местообитание

Разнообразни естествени и изкуствени влажни зони със стоящи или течащи води, предимно по блата и езера и много рядко край големи, богати на риба рибарници. Основно изискване към местообитанието е наличие на значителни хранителни ресурси (предимно риба) в съчетание с подходящи места за гнездене (стари дървета в заливни гори, стълбове на далекопроводи и др.). При търсене на храна се отдалечава до 10–20 km. (Симеонов и др., 1990, Червена книга на Р България 2015). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3260 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Стенофаг. Храни се с риба (99% от диетата му) с тегло 150–300 гр. и дължина около 25–35 см. При мътна вода не може да си набавя храна и лови жаби, мишевидни гризачи, зайци, земноводни, други птици и малки влечуги. В България храната е изследвана от гушите и стомашното съдържание на 6 екз. Установени са остатъци от 4 шарана, 4 костура, 2 скобара, 1 червеноперка и 2 водни жаби (Симеонов и др. 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С разпръснато разпространение покрай язовири и рибарници, главно в Тракийската низина, Източните Родопи, Западна и Източна Стара планина. Отделни находища с по-ниска степен на достоверност и по Дунавското крайбрежие (между о. Белене и ез. Сребърна) и долините на реките Струма и Места. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Включен е в Червената книга на България със статус- критично застрашен CR. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 0 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: A07, A09, B02, D02, F03, G01, H01, A08.

Мигриращата национална популация е оценена на 100 – 150 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е флукутираща. Посочени са следните заплахи и влияния: D02, F03, F26.

Състояние в специална защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията се оценява на **2-4 индивида**, което представлява 2-2,66 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В средна Дунавска равнина видът е рядък мигрант (Шурулинков и др., 2005). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на миграция с 1-4 инд.. В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ в Северна България през 2011 г. е установено, че в Дунавската равнина най-голям брой речни орли са наблюдавани при с. Ореш (Матеева и Янков, 2013). В периода 2005-2018 г. вида редовно е бил наблюдаван по време на пролетната и есенната миграция в района на зоната (Cheshmedzhiev et al., in Shurulinkov et al., 2019).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популацията	Брой индивиди	Най-малко 2 индивида	Целевата стойност е определена от СФ и данни, в периода 2005-2018 г.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата мигрираща численост на вида в зоната.
Местообитание на вида: площ на подходящите места за търсене на храна	ha	500 ha	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ, тук не влизат пресушените рибарници. В зоната вида се храни в откритите части на реката (ловува риба).	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 500 ха
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибн)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Рибн може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по-добра е наличността на хранителна база. Екологично състояние 1-Отлично - High	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване				
			<table border="1"> <tr><td>2-Добро - Good</td></tr> <tr><td>3-Умерено - Moderate</td></tr> <tr><td>4-Лошо - Poor</td></tr> <tr><td>5-Много лошо - Bad</td></tr> </table> <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибни в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо - Poor	5-Много лошо - Bad	
2-Добро - Good								
3-Умерено - Moderate								
4-Лошо - Poor								
5-Много лошо - Bad								

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща концентрираща на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

По отношение на оценка на зоната (Site assessment) за мигрираща популация следва да се промени критерий С за размер и плътност на популацията от С на В (което е 2-2,66 % от националната мигрираща популация).

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			A/B/C
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A094	<i>Pandion haliaetus</i>			c	2	4	i		G	B	B	C	C

Специфични цели за A096 *Falco tinnunculus* (черношипа ветрушка)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 30-35 см., размах на крилата: 72-78 см. Мъжкният е със сиво-сини глава и опашка (на върха с широка черна ивица) и червено-кафяв гръб, изпъстрен с черни шрихи, по които се отличава от мъжката степна ветрушка; отдолу е светлокафяв с редки черни шрихи. Женската отгоре е кафява с черни шрихи, отдолу – кремава с черни шрихи по гърдите и подкрилията; маховите пера са изцяло сиви; има добре очертани бакенбарди. При всички възрасти и полове опашката е дълга с черна ивица накрая, а ноктите – черни. (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Прелетен и постоянен. Пролетният прелет е през март, есенният - септември - октомври. През размножителния период е повсеместно разпространен вид в равнини и планини до най-високите алпийски терени. През зимата се среща рядко в равнини и планински склонове до около 1000 m надм. в. (Симеонов и др. 1990).

Характерно местообитание

Скалисти и карстови терени, проломи, дефилета, ждрела, долини на реки с отвесни пясъчливи, лъсови брегове и оврази, лесостепни, крайнини на разредени гори, полета с единични стари дървета и оазисни гори (Симеонов и др. 1990). Според Channing (2006) 1 двойка обитава територия около 2 до 10 км² (200-1000 ха), като среден размер на територията е 5 км² (500 ха). В други големи европейски градове е между 23 и 55 двойки /100 км² (Malher et al. 2010).

Хранене

Хранят се предимно с малки бозайници, включително полевки (*Arvicoline*) и мишки (напр. *Apodemus sylvaticus*). Понякога се хранят със земноводни, влечуги и други птици. Ловуват, като се издигат на 10 до 20 м над земята и бързо се гмуркат върху плячката си. В някои райони са ключови хищници за малки, тревопасни бозайници, включително полевки и мишки, и помагат за контролиране на популациите на гризачи и дребни бозайници. Въпреки че стават жертва на ястреби и други хищници, те не са основен източник на храна за хищниците (Shrubb, 1993, Channing, 2006).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Повсеместно разпространен в по-голямата част от страната както в равнините, така и в планините, където достига до алпийските им части. Отсъства или е рядък в гористите райони, особено в планините (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Не е включен в Червената книга на България. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) видът се опазва като **гнездящ** с популация между 4400 и 9600 двойки. Краткосрочната (2000-2018) е стабилна, а дългосрочната тенденция в развитието на популацията (1980-2018 г.) е увеличаваща се. Не са посочени заплахи и влияния.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) видът се опазва и като **мигриращ** с популация между 800 и 1000 двойки. Не са посочени тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи и влияния: A02, A04, F03, D06.

Състояние в специална защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е също **мигриращ**, като числеността на популацията не е посочена – категория Р. Оценката на популацията е категория „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина е чест мигриращ вид (Шурулинков и др., 2005). В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ в Северна България през 2011 г. е установено, че в Дунавската равнина черношипата ветрушка прелита на широк фронт, като по-голям брой индивиди са наблюдавани в западните части на равнината (Матеева и Янков, 2013).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигрираща популацията	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната не е посочена минимална и максимална стойност. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата мигрираща численост на вида в зоната.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
			вида в зоната по време на миграция.	
Местообитание на вида: площ на хранителните местообитания	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ха

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A097 *Falco vespertinus* (вечерна ветрушка)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 27-33 см, размахът на крилата - 70-74 см. Дребна граблива птица с големина колкото обикновената ветрушка. Крилата дълги и остри. При възрастните краката са оранжеви или оранжево червени. Мъжкият е тъмносив до черен, с ръждивочервена задна част на корема и подопашката. При женските плещите и опашката са тъмносиви, а главата и тялото отдолу – ръждивокафяви (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен. Пролетният прелет е април-май, а есенният от края на август до октомври. По време на прелет образува и големи ята от 150-200 инд., най-значимото място за концентрация по време на есенната миграция в Европа е Атанасовското езеро, където са регистрирани до 3100 инд. По време на есенната миграция се среща по-често по Черноморското крайбрежие, нос Емине (223 инд.), курорта Албена, нос Калиакра, Ломовете, Луда Камчия, Кресна, Пловдив, Софийската котловина, долното течение на река Арда, Котленска планина. Най-висока миграционна активност има през втората половина на септември (Симеонов и др. 1990, Мичев и др., 2012, Червена книга на Р България 2015).

Характерно местообитание

Открити местообитания, оградени с малки гори, групи дървета и обработваеми площи с единични дървета и малки горички, разредени гори с обширни поляни, пасища, ливади, предимно с лесостепен характер, обширни земеделски местообитания, където предпочитат култивирани мозайки с наличие на угар, пасища или люцерна. Използва изградени гнезда на *Corvus frugilegus*, *Pica pica*, *Corvus corone cornix*, *Buteo sp.* (Симеонов и др., 1990; Palatitz et al. 2015). През размножителния период индивидуалната хранителна територия при женските е 38 - 322 ха, а при мъжките - 310 - 3467 ха (по Daskalova and Shurulinkov, 2018).

Хранене

Вечерната ветрушка е универсален хищник, най-често срещаната му плячка са безгръбначни, земноводни и дребни бозайници. През размножителния период, се храни със следните групи - насекоми (10,2 % – 40 %), земноводни (3,8 % – 23,2 %), влечуги (8,8

% – 38 %), птици (9,4 % – 12,2 %), бозайници (7,6 % – 61,5 %) (Zoltán F., S. László 1988). По време на есенната миграция (Кипър) храненето е изключително с насекоми – 99,9% (Alivizatos and Kassinis, 2021).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Предимно в откритите равнинни части на Северна и Източна България, по-групирано в Добруджа и в района на Златията. Разпръснати непостоянни единични гнездовища в ниските части на Южна България (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Включен е в Червената книга на България със статус- критично застрашен CR. Според IUCN – NT (Near Threatened), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 0 – 15 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: A02, A03, A04, A07, C03, D02, F03, J01, D06.

Мигриращата национална популация е оценена на 5000 – 16000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е неизвестна. Посочени са следните заплахи и влияния: A02, A03, A04, A07, F03, D06.

Състояние в специална защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е **мигриращ**, като числеността на популацията не е посочена – категория Р. Оценката на популацията е категория „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В средна Дунавска равнина видът се среща по време на пролетния и по-рядко на есенния прелет. (Шурулинков и др., 2005). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на миграция. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популацията	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната не е посочена минимална и максимална стойност. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата мигрираща численост на вида в зоната.
Местообитание на вида: площ на хранителните	ха	Най-малко 1190 ха	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи,	Поддържане на площта на подходящите

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
местообитания по време на миграция			N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ха.

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A098 *Falco columbarius* (малък сокол)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 25-28 cm, размахът на крилата – 54-58 cm. Най-дребният сокол в Западна Палеарктика. Мъжкият отгоре са тъмносив с по-тъмни ивици по гърба, а отдолу е светлокремав с черни шрихи; на края на опашката има широка черна ивица. Клюнът сивосинкав с тъмен, почти черен връх. Восковицата и краката са жълти. Женският е с тъмнокафяв гръб, а главата и тялото отдолу са белезникави с черни шрихи; цялата опашка е с черни препаски. Младите наподобяват женските, но главата отгоре е с тъмнокафяв оттенък и петната по гърдите и корема са по-едри. От другите видове соколи се отличава по забележимо по-дребните размери, по-късите крила и бързите махове на крилата. (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Мигриращ и зимуващ вид. Есенният прелет започва в началото на октомври и през пролетта се среща до края на април, рядко до началото на май (Симеонов и др. 1990).

Характерно местообитание

През есента, зимата и пролетта, може да се намери в подножието и планински райони, обикновено в близост до реки, изкуствени водоеми и езера, по склонове на планини, покрити с редки дървета и храсти. Предпочита да ловува в обширни планински долини, където се концентрират прелетни и зимуващи ята птици. През зимата се среща поединично или на малки групи в равнини, рядко посещава и големи селища (Симеонов и др., 1990, Нанкинов 2009).

Хранене

По време на миграция и зимата ловува предимно малки птици (*Passer domesticus*, *Passer montanus*, *Melanocorypha calandra*, *Turdus pilaris*, *T. iliacus*, *T. philomelos*, *Galerida cristata*, *Streptopelia decaocto*, *Calidris ferruginea*, *C. alpina*, *C. minuta* и др.), мишки, полевки, плъхове и други гризачи, а също така се храни с скакалци и бръмбари (Нанкинов 2009).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се само по време на миграции и през зимата в открити пространства из равнини с единични дървета, залесителни пояси, крайбрежни насаждения (Мичев и др., 2012).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Не е включен в СПЕС. Не е включен в Червената книга на България. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната зимуваща популация на вида се оценява на 100 – 200 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е неизвестна.

За зимуваща популация са посочени следните заплахи и влияния: А02.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.), мигриращата национална популация е оценена на 0 – 23 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е неизвестна.

За мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: А02

Състояние в специална защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **зимуващ** с численост **0-3 индивида**, което представлява 0-1,5% от националната популация. За размер и плътност на популацията (оценка „С“). Опазването на вида е добро съхранение (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Рядък зимуващ вид. Наблюдавани единични птици на яз. Г. Дъбник, с. Милковица, с. Обнова, гр. Белене, с. Санадиново, яз. Каменец, с. Къшин, ез. Биволаре и др. (Шурулинков и др., 2005). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната през зимата с 0-3 инд.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	0-3 инд.	В СФ за концентрацията на зимната концентрация на вида е посочена максимална стойност от 3 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на зимуване.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: площ на хранителните местообитания по време на миграция	ha	Най-малко 1190 ha	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяхната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ha.

Необходимост от промени в СФ за (С33) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A099 *Falco subbuteo* (сокол орко)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 30-35 см., размах на крилата: 85-90 см. Възрастните главата и тялото отгоре са синьо-сиви, а гърлото и главата отстрани са бели с добре забележими раздвоени бакенбарди; гърдите и коремът са светло-кремави с добре изразени и многобройни черни стреловидни петна; подопашката при мъжките е ярко червена, а при женските – охриста. Лети с голяма скорост и акробатични изпълнения при преследване на плячката (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен. Пролетният прелет започва в началото на април и продължава до средата на май. Есенният прелет е от последната десетдневка на август до края на октомври. Най-интензивен е есенният прелет през септември, мигрира на широк фронт поединично или на малки ята (Симеонов и др. 1990, Мичев и др., 2012, Червена книга на Р България 2015).

Характерно местообитание

Обитава редки, просветлени широколистни листопадни гори, смесени и иглолистни гори с поляни и с ниска растителност. Малки оазисни гори и крайречни дървета, алувиални и много влажни гори и храсталаци, също в ивици дървета, храсти и мозайки от тях, често покрай реки течащи води, в близост до пасища, ливади, обработваеми площи и други открити пространства. Обитава райони с надморска височина 0–2000 м н.в. (Червена книга на Р България 2015; Янков, ред., 2007). Ловува предимно птици и насекоми в широк кръг от местообитания, обикновено под 400 м до 1100 м, понякога над 1700-1900 м. Основните местообитания включват интензивно или екстензивно управлявани земеделски земи, блата, реки, езера, тръстикови масиви, крайбрежни лагуни, блатни долини (Sergio et al., 2001). Според същия автор, в Англия, Франция, Нидерландия, Германия и Италия, 1-5 двойка обитават територия около 100 км² (10000 ha).

Хранене

Храната си лови предимно във въздуха. Хранителният спектър се състои от насекоми и дребни птици, по-рядко прилепи, малки наземни бозайници и влечуги (Симеонов и др., 1990, Червена книга на Р България 2015).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпръснато на територията на цялата страна, както в равнини, така и високо в планините. Разпространението по-плътено по поречията на повечето по-големи реки, както и по цялото Северно Черноморско крайбрежие (включително Добруджа), в Източните Родопи, хълмистите райони около р. Тунджа, северната част на Дунавската равнина, Източна Стара планина и др. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 3 на ЗБР. Не е включен в СПЕС. Включен е в Червената книга на България със статус- уязвим VU. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 600-1100 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018) е неизвестна, а дългосрочната (1980-2018) е увеличаваща се. Не са посочени заплахи и влияния.

Състояние в специална защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е **мигриращ**, като числеността на популацията не е посочена – категория Р. Оценката на популацията е категория „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В средна Дунавска равнина е чест мигриращ и гнездящ вид, като гнезди в стари гнезда на вранови птици, по-често в акациеви и тополови гори, нерядко в близост до колонии на лястовици или испански врабчета (Шурулинков и др., 2005). Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигрираща популацията	Брой индивиди	Неизвестна	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната не е посочена минимална и максимална стойност. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата мигрираща численост на вида в зоната.
Местообитание на вида: площ на подходящите хранителни местообитания	ha	Най-малко 1190 ha	Определена на база на % участие откритите местообитания в зоната: N09-сухи ливади, степи, N15-други обработваеми земи, N12-обширни зърнени култури, N08-равнини, шубраци и 700 ха рибарници. Тяжната обща площ е 1190 ха.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 1190 ha.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A119 *Porzana porzana* (Голяма пъструшка)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 22-24 cm, размахът на крилата - 37-42 cm. Мъжкият отгоре е кафяв с черни и бели пъстрини; бузите, шията и гърдите са тъмносиви с бели петънца, а останалата долна част на тялото – белезникава с кафяви препаски по слабините. Клюнът е жълтеникав с червена основа, а краката зеленикави. Женската има повече бели петънца по бузите. При младите шията и бузите светло ръждивокафяви, а подбрадието е белезникаво. Активна нощем. Бяга бързо из гъстата растителност, но лети бавно и лошо. За разлика от другите пъструшки се отличава по препаските на гърдите, избягва да плува, а прелита по-големите открити водни пространства (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Прелетен и вероятно преминаващ вид. Миграцията по Черноморското крайбрежие е от края на август до началото на ноември и през март-април; в Софийското поле – септември - октомври и март – април. На Балканския полуостров обитава плитки влажни зони, обрасли с гъста растителност и надморска височина до около 1800 m. По време на миграции и през зимата се среща рядко по морски крайбрежия и прилежащи влажни зони (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012, Червена книга на Р България 2015).

Характерно местообитание

Влажни зони с различна големина и соленост, блатисти места с висока, гъста растителност, изграждайки гнездото си малко над нивото на водата. Обширни мочурища и мочурливи ливади, оризища, торфени блата и влажни ливади по периферията им обрасли предимно с *Typha spp.*, *Carex spp.*, *Phragmites australis*, *Alisma plantago-aquatica*, *Glyceria maxima*, с предпочитана дълбочина 10–20 см. с височина на растителността по - ниска от 1,5 м и висок процент покритие на стара растителност в радиус от 3 m около гнездата. В бракичните водоеми по Черноморието се наблюдават предимно скитащи и мигриращи птици (Симеонов и др., 1990, Gilbert 2002, Червена книга на Р България 2015).

Според Gilbert 2002, за Полша, средната плътност е 1.4 ха/12 възрастни.

Хранене

Видът е всеяден, диетата му се състои от малки възрастни водни насекоми и ларви (напр. *Trichoptera*, *Odonata*, *Diptera*, *Coleoptera*, *Hemiptera*, *Lepidoptera*), земни червеи, мекотели, паякообразни (напр. паяци и водни акари) и дребни многожилни риби (1-2 см дълги), както и водорасли и издънки, листа, корени и семена на *Panicum*, *Oryza*, *Carex* и *Schoenoplectus* (Taylor и van Perlo 2000).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпръснато в ниските части на цялата страна, главно по Черноморското крайбрежие, в Софийското поле, бившето Стралджанско блато, с изолирани находища покрай р. Дунав, в Тракийската низина, Дунавската равнина, долината на река Струма и др. Поради скрития начин на живот и кратък период на токуване вероятно са известни не всички действителни гнездовища (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC E. Включен е в Червената книга на България със статус- застрашен EN. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 150 – 300 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е неизвестна.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: J03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ с 2-2 двойки, което е 0,6 – 1,3 % от националната гнездяща популация**. Оценката на популацията е „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Видът е със скрит начин на живот като мъжкят токува главно през тъмната част на денонощието. Видът се установява, че присъства в дадена територия най-често по токуването на мъжките индивиди през май и юни (Delov, 2000). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Според Костадинова, Граматиков (2007), видът не присъства в зоната по време на гнездовия период. По време на нашите наблюдения през май 2021 г. по-голяма част от площта на рибарниците е заета от суха тръстика. Големите басейни са разорани и превърнати в ниви.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	2 дв.	Определен на база СФ. Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на броя на токуващите мъжки до 2025 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 2 двойки.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови и хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 700 ха	Това е приблизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при повлажни години могат да създадат подходящи местообитания за гнездене на вида в зоната.	Поддържане на площта на подходящите местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 700 ха.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A893 *Zapornia pusilla* (малка пъструшка)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 17-19 cm, размахът на крилата - 33-37 cm. Възрастните птици отгоре са кафяви с черни петна и бели резки, а отдолу – тъмносиви, по слабините с черни и бели препаски. Гърбът и горната част на опашката също тъмноръждиво кафяви, но с едри, капковидни черни петна, тук-там с бели резки и петънца. Клюнът и краката са зеленикави. Младите са с бяло подбрадие и кафяви препаски по шията и гърдите (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен и вероятно преминаващ вид. Миграцията по Черноморското крайбрежие е март—април и септември-октомври (Симеонов и др. 1990, Червена книга на Р България 2015).

Характерно местообитание

Сладководни, полусолени и свръх солени блата с различни размери; канали, рибарници, Мочурища, оризища, торфени блата и по периферията на влажни ливади. Предпочита обширни мочурливи площи, покрити със сравнително рядка дебелистълблена тревиста растителност (предимно от род *Сagex*), разпределена на отделни туфи и разделена от малки водни огледала със сравнително бистра вода. Избягва водоеми с интензивни еутрофикационни процеси и бракичните водоеми по Черноморието. Гнездата са изградени изключително от стъбла на острица, разположени на 87–135 м едно от друго

(на площ от 0,405 ха могат да гнездят до 3 двойки) (Симеонов и др. 1990, Червена книга на Р България 2015).

Хранене

Храни се с водни насекоми и техните ларви, дребни безгръбначни, земни червеи, мекотели, паякообразни (напр. паяци и водни акари) и дребни многожилни риби (1-2 см дълги), както и водорасли и издънки, листа, корени и семена на *Panicum*, *Oryza*, *Carex* и *Schoenoplectus* (Taylor и van Perlo 2000, Червена книга на Р България 2015)

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпръснато с изолирани гнездовища, най-близо едни до други около Бургас, по Северното Черноморско крайбрежие, в Софийското поле и бившето Стралджанско блато и силно отдалечени по Дунавското крайбрежие, Тракийската низина, Добруджа, Странджа, в Чокльовото блато. Възможно е наличие на находища и на други места в страната, не установени поради скрития начин на живот на вида и краткия период на токуване. Най-значими гнездовища в Драгоманското блато и в района на бившето Стралджанско блато. Вероятно разпространението се мени значително през различните години (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Включен е в Червената книга на България със статус- критично застрашен CR. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 20 – 150 брой пеещи мъжки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) неизвестна.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: J03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ с 1-1 двойки, което е 0,66 – 5 %** от националната гнездяща популация. Оценката на популацията е „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е също **мигриращ с численост 2-2 индивида**. Оценката на популацията е „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Видът е със скрит начин на живот като мъжкият токува главно през тъмната част на денонощието. Видът се установява, че присъства в дадена територия най-често по токуването на мъжките индивиди през май и юни (Delov, 2000). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на гнездовия период с 1 двойка и по време на миграция с 1-3 инд. Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. По време на нашите наблюдения през май 2021 г. по-голямата си част рибарниците бяха пресъхнали.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на гнездене, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	1 двойка	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) е посочена 1 двойка. Няма други публикувани данни за гнезденето на вида в защитената зона. Необходими са проучвания в защитената зона по определена методика, за да се установи дали видът гнезди понастоящем в зоната. Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 двойка. Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на броя на токуващите мъжки до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови и хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 700 ха	Това е приблизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при по-влажни години могат да създадат подходящи местообитания за гнездене на вида в зоната.	Поддържане на площта на подходящите местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 700 ха.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за вида в защитената зона е необходима актуализация на СФД:

- По отношение на родовото име на вида (*Scientific Name*) следва да се промени от *Porzana pusilla* на *Zapornia pusilla*.
- По отношение на кода на вида, следва да се смени от A121 на A893.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A893	<i>Zapornia pusilla</i>			c	2	2	i		G	C	B	C	A
B	A893	<i>Zapornia pusilla</i>			r	1	1	p		G	C	B	C	A

Специфични цели за A122 *Crex crex* (ливаден дърдавец)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 27-30 см., размах на крилата: 46-53 см. Оперението му е подобно на това на пъдпъдъка, но има характерни тухленоръждиви пера по крилата. Води скрит начин на живот, като рядко излита, а през повечето време остава в гъстите тревни. Обаждането му се чува предимно нощем и наподобява „крекс-крекс“, което се повтаря многократно. Малките са изцяло с черен пух и напускат гнездото почти веднага след излюпването си (Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен и преминаващ вид за страната. Миграцията по Черноморското крайбрежие е през април и септември – октомври. Размножителния период е от края на април до юни. Миграцията на вида е от средата на април като продължава до средата на май. Есенната миграция започва през последната декада на август и продължава до края на октомври. Отделни екземпляри се задържат и до края на ноември. През есента миграцията е по-интензивна и то главно по протежението на Черноморското крайбрежие. Най-важното за вида място по време на миграцията е нос Калиакра, където стационарират голям брой птици. Образува смесени ята с пълпъдъка (Симеонов и др. 1990; Delov, 1995; Делов в Големански гл. ред., 2015).

Характеристика на местообитанието

През гнездовия период видът обитава силно овлажнени (хигрофилни) и средно овлажнени (мезофилни) високотревни ливади в низините между 500 и 1800 м н. в., като в планините достига в някои места и до 2500 м надморска височина (в Национален парк „Пирин“). Най-съществено значение за вида имат ливадите, доминирани от тревите ливадна метлица (*Poa pratensis*), ливадна лисича опашка (*Alopecurus pratensis*) и острици (*Carex* sp.). От съществено значение е височината на тревната покривка – между 10 и 176 см., средно 68,6 см. Гнезди предимно във влажни ливади с единични храсти и поточета или мочурища, често на склонове, тревни съобщества по влажни терени до течащи води или стоящи пресни води. По-рядко в урбанизирани райони, посеви и други (едногодишни) тревни култури и пустеещи земи (Янков отг. ред., 2007). Гнезди на земята, поединично в ливади с висока и гъста тревна растителност. Мътенето на яйцата и храненето на малките се поемат предимно от женската. Мъжките са силно териториални. Площта на индивидуалните участъци е средно 8,9 ha (Големански гл. ред., 2011; Симеонов и др. 1990). Видът избягва сухолюбиви и нискотревни съобщества, като в такива местообитания може да се установи само по време на миграция. Подходящи вероятно са местообитания с кодове 6430, 6440, 6510 и 6520 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Ливадния дърдавец е зоофаг – предимно ентомофаг (храни се с насекоми), като предпочита едрите насекоми – скакалци, твърдокрили, кожокрили и др. В хранителния му спектър влизат и значително количество голи охлюви, а също и дъждовни червеи. По време на миграция вида се храни и със семена на плевели и житни растения.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Понастоящем има мозаечно разпространение предимно в Западна България. По значимите находища се намират в Софийско-около 850 токуващи мъжки, Западна Стара планина и Централен Балкан - 1500, Понор планина - 120, по линията Трън-Брезник- до границата- 250. Сравнително малоброен е по Дунавското и Черноморското крайбрежие, Добруджа и Източни Родопи (Delov et al., 1995; Delov, 1998; Delov and Jankov, 1997).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в SPEC 2. Включен в Червената книга на България като уязвим VU.

Състояние на вида на национално ниво

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), видът се опазва само като **гнездящ** с популация между 2000 и 4500 токуващи мъжки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (1980-2018 г.)

също е намаляваща. Посочени са следните заплахи: А02, А03. В Червената книга (2015) основните посочени заплахи и въздействия са разрушаване на местообитанията - разораване на ливади, ранно косене, палежите на стърнищата, интензификация на земеделието, прекомерно използване на инсектициди, лов.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **6 - 6 двойки**, което представлява 0,13 – 0,3 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ е посочена гнездова численост от 6 дв. (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). В средна Дунавска равнина е рядък и малочислен гнездящ, прелетен вид. (Шурулинков и др., 2005). Сравнително малоброен е по Дунавското крайбрежие. По време на теренното проучване през юни месец 2021 г., видът не беше отчетен. Данните от eBird и observation.org за 2020 и 2021 г., не дават данни за наблюдавани птици в района на зоната. Необходими са бъдещи целенасочени теренни изследвания за установяване на настоящата гнездяща популация на вида в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездяща популацията	Брой гнездящи двойки	6 двойки	В ОВМ (2007) като гнездящи са посочени 6 двойки, също като в настоящият СФ. Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Необходими са бъдещи целенасочени теренни изследвания за установяване на настоящата гнездяща популация на вида в зоната.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 6 гнездящи двойки.
Местообитание на вида: характеристика на гнездовите местообитания	ха	Най-малко 700	Това е прибилителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при повлажни години могат да създадат подходящи местообитания за гнездене на вида в зоната. Необходими са повече от 9 ха. за един мъжки индивид. площ на сенокосни ливади, които не са разположени по била.	Поддържане на площта на подходящите местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 700 ха.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФ.

Специфични цели за A123 *Gallinula chloropus* (зеленоножка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 32-35 см., размах на крилата: 50-55 см. Главата, вратът, шията и гърдите са черно-сиви. Горната страна на тялото маслинено кафява. Коремът е тъмносив. Челната пластинка яркочервена. Краката са жълтеникаво-зелени. Двата пола трудно отличими един от друг. Плува, като в такт с движението на краката си поклаща главата. Подплашена бяга по водната повърхност като си помага с крилата (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен вид по Черноморското крайбрежие и в Тракия и прелетен в останалата територия на страната. Миграцията по Черноморското крайбрежие е март-април и септември-октомври. Както в миналото, така и сега е широко разпространена гнездяща птица във влажни зони от всякакъв размер и характер. Размножителния период е от април до август.

Характеристика на местообитанието

Обитава разнообразни влажни зони както в равнините, така и в планините до към 1000 м. надморска височина (Симеонов и др., 1990). Гнезди в растителност по периферията на водоеми във влажни зони с различен характер и размери. Гнездото е разположено сред папур или тръстика. Изградено е от сухи стъбла на тръстика и листа от папур. Проучване проведено в различни местообитания в Полша, установява, че всяка двойка защитава гнездова територия по протежение на водоема в размер на 60-180 м. Най-предпочитаните от зеленоножката водоеми имат следните характеристики: имат малка площ и са плитки (5-100 см); имат широка ивица от крайбрежна растителност, като в най-голямо количество трябва да е папура (*Typha* sp.) (Семпулик, 1993). В езерото Ери в САЩ гнездовата плътност варира между 0,2 и 4,6 дв./1 ха. Плътноста на гнездящите индивиди е най-голяма в полупостоянни наводнени влажни зони с теснолистна крайбрежна растителност, с изобилие от потопена водна растителност, като съотношението между откритите водни площи и тези с растителност е 1:1 (Brackney and Bookhout, 1982). Подходящи вероятно са местообитания с кодове 3130, 3140, 3150, 3160, 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

В стомасите на 14 изследвани птици през декември и януари са намерени *Coleoptera* – ларви, *Dytiscidae* – ларви, *Hydrophilidae*, *Cerambycidae*, *Chrysomelidae*, *Zebrina detrita*, *Cyperus* sp., *Bitomus* sp., *Ceratophilum* sp., *Sarganium* sp. и др. (Симеонов и др., 1990).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С неравномерно петнисто разпространение в равнинните и низинните части на цялата страна, най-широко покрай р. Дунав и в Дунавската равнина, Тракийската низина, по Черноморското крайбрежие, по поречията на по-големите реки. На места и в по-ниските части на планините, в преобладаващо гористи (Странджа) или сухи каменисти (Източни Родопи) райони, където гнезди и в много малки влажни зони с блатна растителност (Янков, отг. ред., 2007). В равнините и планините се среща до 1000 м надморска височина (Симеонов и др., 1990).

Включен в Приложение 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC. Не е включен в SPEC категориите. Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 5000 – 12 000 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е стабилна. Не са посочени заплахи и влияния.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ (постоянен)**, като популацията се оценява на **10-10 двойки**, което представлява 0,08 – 0,2 % от националната популация (оценка „В“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е също **мигриращ**, като числеността на популацията е посочена – **2-100 индивида**. Видът не се докладва като мигриращ по чл. 12 на Директива за птиците, ето защо не може да оценим какъв процент представлява от националната преминаваща популация. Оценката на популацията е категория „В“. Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

В средна Дунавска равнина е многочислен и повсеместно разпространен гнездящ, преминаващ и зимуващ вид. Размножава се във всички влажни зони, в които има тръстика или папур, включително и в такива без голяма открита водна площ. (Шурулинков и др., 2005). Видът не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Понастоящем рибарниците не са действащи и техният воден режим не се поддържа. През май 2021 г. по-голямата си част рибарниците бяха пресъхнали. Най-вероятно вида сега гнезди в малки водни площи, които се образуват при по-влажни години и по-високи нива на реката.

По отношение на мигриращата популация, смятаме, че максималната численост е завишена, тъй като понастоящем рибарниците са сухи през есенно-зимния период. Необходимо е да се извършат целенасочени изследвания за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	2 - 10 двойки	В СФ за гнездовата популация на вида в зоната е посочена численост 10 дв. Видът не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Понастоящем рибарниците не са действащи и техният воден режим не се поддържа. Числеността от 10 двойки към момента е завишена	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 2 с тенденция за достигане на 5 гнездящи двойки. Необходими са целеви изследвания на вида в зоната за установяване на текущата гнездова численост.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 2	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност 2-100 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
			концентрация на вида в зоната по време на миграция.	
Местообитание на вида: Подходящи гнездови местообитания на вида	ха	Около 3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат оводнени някои от басейните.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Включва гнездовото местообитание. Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездяща численост на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в минималната численост, както и в категориите от „В” на „С”, тъй като е под 2% от националната популация и опазването на хабитата да се промени от оценка „А” на оценка „В”.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D		A/B/C	
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A123	<i>Gallinula chloropus</i>			p	2	10	p		G	C	B	C	B

Специфични цели за A125 *Fulica atra* (лиска)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 36-42 cm, тегло 0,6 - 1,2 кг., а размахът на крилата - 70-80 cm. Оперението е сиво-черно, матово, със синкав оттенък по корема. На челото има бял, рогов израстък, вратът е сиво-черен, а шията - черна. Има възрастов диморфизъм. Младите индивиди са сиви или тъмнокафяви и бялото петно на челото липсва. Клюнът при възрастните екземпляри е млечнобял, а при младите тъмносив. От водата излита тежко, набирайки скорост с тичане по водната повърхност. Често излиза на брега (Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен (за южна България), гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид за страната (Симеонов и др. 1990). По време на миграционния период ята от лиски могат да се срещнат по всички водоеми в страната, а по време на зимуването се концентрира предимно по крайбрежието на Черно море. Птиците напускат местата на гнездене през август и първата половина на септември, а на пролет пристигат края на февруари, началото на март месец. По Черноморието, зимуващи птици се наблюдават от август до март (Симеонов и др. 1990).

Характерно местообитание

Гнезди по периферията на водоеми, различни по характер и размери блата, стоящи пресни води (обрасли с водолюбива растителност плитки части на язовири и микроязовири, рибарници, водоеми в баластриери, стари речни корита), както и в лагуни, стоящи бракични води, по-рядко в крайбрежната растителност на течащи води – предимно по-големи реки. Важно условие е наличието на открито водно огледало, избягва изцяло обраслите с блатна растителност водоеми. След 1990 г. все по-голямо значение за вида придобиват изкуствени водоеми – рибарници, баластриери, язовири (Янков отг. ред., 2007). Подходящото гнездово и хранително местообитание са близко разположени. Обикновено територията е в рамките 0,1 – 0,5 ha с крайбрежие от 40 – 50 m (BWPi, 2006). Разстоянието между гнездата 30-50 m (Симеонов и др. 1990). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се предимно с растителна храна *Ceratophyllum* sp., *Myriophyllum* sp., *Nymphaea* sp., водорасли (*Enteromorpha* sp.), по-малко количество скариди, насекоми, дребни мекотели, червеи, пиявици, хайвер, жаби, много рядко с дребна риба, яйца и новоизлюпени птици.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто разпространение в равнинните и низинните части на страната. Най-плътно гнезди в Дунавската равнина (особено покрай р. Дунав и някои от по-големите острови, по поречията на по-големите реки, в рибарници и язовири), в Тракийската низина (по реките Марица, Тунджа и притоците им и в други влажни зони), по Черноморското крайбрежие и в Софийското поле. Изолирани гнездовища и в Лудогорието, по поречието на реките Струма, Арда, Места, в Странджа, Западните Родопи и др. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2А и 3Б на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – NT (Near Threatened). Включен в СПЕС 3. Не е включен в Червената книга на България. Обект на лов в страната, но не е много популярен.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 1700 – 3000 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) флукутираща. Посочени са следните заплахи и влияния: F01, F06.

Зимуващата популация е оценена на 30 000 – 82 000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) намаляваща.

Мигриращата национална популация е оценена на 10 000 – 50 000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е флукутираща.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ** и преминаващ. Гнездящата популация се оценява на **5-56 двойки**, което представлява 0,29 – 1,86 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценя на **32-400 индивида**, което е 0,32 – 0,8 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Поради широкото си разпространение и ниския природозащитен статус лиската се оказва слабо проучен вид както за страната, така и за дунавските влажни зони. През периода 2010 – 2013 г. в зоната видът е бил с численост 2010 г. -35-40 дв., 2011 г. -51-56 дв., 2012 г. - 3-5 дв. (Матеева и др., 2013). В средна Дунавска равнина гнезди в почти всички влажни зони с тръстика и папур и поне малко открита водна площ. Лиската е втория най-многочислен вид във влажните зони по Дунавското крайбрежие след белобузата рибарка (Шурулинков и др., 2005). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. През май 2021 г. по-голямата си част рибарниците бяха пресъхнали. Малки локви се образуват от снеготопенето и пролетните дъждове в северната част на басейните, но те бързо пресъхват или изтичат по естествен начин в северния отводнителен канал.

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В Бургаските влажни зони лиската е обикновен мигриращ вид, като максималните числености през пролетта са 4993 инд, а през есента – 12 490 инд. (Dimitrov et al., 2005). Вероятно във влажните зони по Дунавското крайбрежие, където има обширни водни огледала през пролетта и есента лиската също е многочислен концентриращ си вид. Понастоящем рибарниците са пресъхнали и по тази причина смятаме, че зоната понастоящем не може да изпълнява ролята си на място за концентрация на вида по време на миграция.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	2 - 20 двойки	Определена на база СФ и теренни наблюдения през 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 2 двойки, с тенденция да достигне 5 гнездящи двойки.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	20 - 50 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена численост 32-400 индивида. Понастоящем рибарниците са пресъхнали и по тази причина смятаме, че зоната понастоящем не може да изпълнява ролята си на място за концентрация на вида по време на миграция. Смятаме, че числеността посочена в СФ е много завишена.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	ха	Около 3-5 ха	Площта на подходящото местообитание на гнездене силно зависи от нивото на р. Дунав и водата в каналите около о. Батин.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, като бъдат оводнени някои от басейните.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
я на вида				
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Около 19 ха	Включва гнездовото местообитание. Обхваща всички стоящи води, канали, около о. Батин. Останалата част от рибарниците са почти напълно пресушени.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.

Необходимост от промени в СФ

По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна числеността на 20-50 инд. вместо 32-400 инд.

По отношение на гнездовата численост предлагаме намаляване на числеността на 2 - 20 дв. вместо 5 - 56, тъй като в зоната вече не съществуват обширни водни площи с тръстика подходящи за вида.

Species				Population in the site						Site assessment						
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.		
B	A125	<i>Fulica atra</i>			c	20	50	i		G	C	B	C	C		
B	A125	<i>Fulica atra</i>			p	2	20	p		G	C	B	C	C		

Специфични цели за A127 *Grus grus* (сив жерав)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 96-119 cm, размах на крилата: 180-222 cm. При възрастните оперението е сиво с червено петно на темето и широка черна ивица отдолу на шията. Младите са с ръждивокафяви глава и шия, а надкрилията и долната страна на тялото са изпъстрени с различни по големина светлокафяви петна. Често миграцията може да се установи и нощем по характерното обаждане на птиците в полет.

Характер на пребиваване в страната

В миналото постоянен, преминаващ и рядко зимуващ вид. Понастоящем само преминаващ. Пролетната миграция по Черноморското крайбрежие от края на февруари до началото на април, а есенната от края на септември до края на октомври. Средния размер на ятата е 45 екземпляра (Симеонов и др., 1990). Размножителния период за страната не е достатъчно проучен. За Европа е от май до август (BWPi, 2006).

Характерно местообитание

Обширни равнини в близост до водоеми, блата в предпланини и планини, ливади, мочурища. По време на прелет – по ливади, угари, ниви, оризища, речни разливи, горски поляни и др. Консервативен относно местата за стационаране при прелет (Големански отг. ред., 2011). През размножителния сезон обитава разнообразни плитководни влажни зони като мочурища и тресавища с липса на гора, обикновено със стояща вода, блата без дървета, тръстикови масиви и оризища до 1300 m н. в. Гнездото е на земята в труднодостъпни блатисти местности. Извън гнездовия сезон местата за почивка/нощувка

са разнообразни разливи, плитки заливи или заблатени ливади. През зимата често обитава открити обработваеми земи (BWPi, 2006). Гнезди поединично, като често използва едно и също гнездо през годините в зависимост от гнездовия успех. Територията на двойката в Швеция е около 250 ha (Månsson et al. 2013). В зависимост от сезона подходящите местообитания са разнообразни, с кодове: 3130, 3140, 3150, 3160, 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Всеяден вид. В България не е добре проучено. За популацията в Европа храната е предимно с растителен произход: коренища, грудки, стъбла, листа, плодове и семена. Животинската храна включва предимно насекоми и земни червеи, а така също жаби, гущери, змии и дребни бозайници (BWPi, 2006).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Към края на XIX в. е гнездил по Дунавското крайбрежие и в блата във вътрешността. До първата половина на XX в. в гнездовия сезон е наблюдаван из цялата страна – Плевенско, Добричко, Варненско, Бургаско, Софийско, в Родопите, край Пловдив и др. Последните гнездови находища са бившето Баташко блато и Шабленското езеро, където е мътил до 1950 г. През пролетния прелет е регистриран в Софийско, Добричко, Пернишко, Силистренско, Хасковско, Кърджалийско, Бургаско, Варненско, Плевенско, Дуранкулашкото езеро. По време на есенната миграция през 1979–1983 г. между 10 август и 30 октомври в района на Бургаския залив са преминавали средно 1800 птици. Есенен прелет на ято от 20 индивида е регистриран през 1993 г. край Плевен. През последните години е почти изчезнал като есенен мигрант (Т. Мичев – лично съобщ.). Зимувал е редовно в Пазарджишко и отчасти в Пловдивско (Големански отг. ред., 2011).

Включен в **Приложение 1** на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC. Не е включен в SPEC категориите. Включен в Червената книга на България като **изчезнал ЕХ**.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 300 – 2000 индивида. Не са посочени тенденции в популацията. Тенденцията в европейската гнездяща популация е нарастваща (BirdLife International, 2017).

Посочени са следните заплахи и влияния: F05, F26.

Състояние в специална защитена зона СФ за (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно СФ **мигриращата** (концентрираща се) популация е до **1 индивид, което е 0,05 – 0,33 %** от националната мигрираща популация. Оценката на популацията е „В“. Опазването на вида е добро съхранение (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

В Бургаските влажни зони максималните числености през пролетта са 110 инд., а през есента – 9 инд. (Dimitrov et al., 2005). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на миграция с 0-1 индивида.

През зимния период на 2019 г. са наблюдавани 25 индивида по поречието на река Дунав, като са наблюдавани 2 индивида в зоната. През зимния период на 2020 г. са наблюдавани 21 индивида по поречието на река Дунав, като е наблюдаван 1 индивид много близко източно от зоната. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по

време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	1 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена максимална стойност от 1 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 700 ха	Това е приблизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при по-влажни години могат да създадат подходящи местообитания за вида в зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 700 ха

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща концентрираща на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

По отношение на оценка на зоната (Site assessment) за мигрираща популация следва да се промени критерий В за размер и плътност на популацията от В на С (което е 0,05 – 0,33 % от националната мигрираща популация).

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A127	<i>Grus grus</i>			c		1	i		G	C	B	C	B

Специфични цели за A130 *Haematopus ostralegus* (стридояд)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 39-44 cm, размах на крилата: 72-83 cm. Лесно забележима птица с дълъг прав оранжев клон и бяло-черно оперение. Дебела бяла ивица по крилата. Бърз прав полет с бързо махане на крилата. Младите по-кафеникави с тъмен край на клюна.

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, преминаващ и рядко зимуващ вид за страната. Извън гнездовия сезон, често срещан по Черноморското крайбрежие (Големански гл. ред., 2011). Първото гнездене (1973 г.) на вида е установено по р. Марица, по късно на Атанасовско езеро и няколко острова по р. Дунав. Размножителния период е от април до август (BWPi, 2006).

Характерно местообитание

По р. Марица и р. Дунав гнезди по пясъчни и чакълести речни острови сред течащи води, а по Черноморското крайбрежие по засолен терени с халофитна растителност на брега на свръхзасолени водоеми, на диги в солници или до стоящи бракични води, на места възможно и до стоящи пресни води на 0 – 150 m н.в. (Янков отг. ред., 2007). Гнезди

поединично или в смесени колонии с други дъждосвирци. Определящо е обилието на хранителни ресурси в близост то гнездото (BWPI, 2006). Подходящите местообитания разнообразни крайбрежия, вероятно с кодове: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, 2110 и др. дioni според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Дребни ракообразни, миди и охлюви, ларви на насекоми; рядко дребни рибки (Големански гл. ред., 2011).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Гнездовите находища са в четири изолирани района: на острови по р. Марица в средното и долното течение, в Бургаските влажни зони, във Варненско–Белославския езерен комплекс и на о. Цибър в р. Дунав (Янков отг. ред., 2007).

Включен в **Приложение 2Б** на Директивата за птиците. Според IUCN – NT (Nearly Threatened), за територията на континентална Европа – VU (Vulnerable). Включен в SPEC1 категория. Включен в Червената книга на България като **критично застрашен CR**.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценя на 30 – 70 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е **неизвестна** както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е **неизвестна**. Тенденцията в европейската гнездяща популация е намаляваща (BirdLife International, 2017).

Преминаващата популация, според Докладването от 2019 г. е оценена на 50 – 200 индивида.

Посочени са следните заплахи и влияния: J02, K03, C01, K26 (само преминаващата популация). Според Червената книга на България: унищожаване на гнездовищата по островите на р. Марица и р. Дунав в резултат повишаване на нивото на водите, безпокойство по време на мътене, убиване на новоизлюпените птици от кучета, котки и др. (Големански гл. ред., 2011).

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ с 0-3 индивида**, което е 1,5 % от националната мигрираща популация. Оценката на популацията е „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

В Бургаските влажни зони максималните числености през пролетта са 14 инд, а през есента – 49 инд. (Dimitrov et al., 2005). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът не присъства в зоната по време на миграция. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на гнездене, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. Най-вероятно по време на миграция вида се среща по образуващи се пясъчни коси в реката.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на	Брой индивиди	0-3 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е	Да се извърши целенасочен

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
мигриращата популация			посочена максимална стойност от 3 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 10 ха	Определена на базата на приблизителна оценка на речните крайбрежия в зоната чрез GoogleMap. Площта на пясъчните коси зависи всяка година от нивото на реката по време на прелет.	Това местообитание няма как да се поддържа, може само да се мониторира.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Макрозообентос)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Макрозообентос може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база. <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за настоящата зимуваща концентрираща на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ:

- По отношение на оценка на зоната (Site assessment), популация следва да се промени критерий С за размер и плътност на популацията от С на В (което е 1,5 – 6 % от националната мигрираща популация).

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A130	<i>Haematopus ostralegus</i>			c	0	3	i		G	B	B	C	C

Специфични цели за A131 *Himantopus himantopus* (кокилобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 35-40 cm, размах на крилата: 67-83 cm. Лесно забележима птица с изключително дълги крака. Оперението е основно бяло с черен гръб и криле. Червени крака и черен клюн. Кръста е бял с триъгълна форма. При младите гърба и крилето са сиви.

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ и преминаващ вид за страната. В миналото по влажните зони по р. Дунав, в Софийското поле и Черно море. Понастоящем основно в Бургаските влажни зони, Дуранкулашко и Шабленско езеро. (Червена книга на Р България, 2015). Гнездовия сезон е май-юли. Есенната миграция септември, а пролетната от средата на март до края на април (BWPi, 2006).

Характерно местообитание

Гнезди най-често в солници или край други плитководни водоеми, лагуни и засолени терени с халофитна растителност, а в по-редки случаи по бреговете на стоящи бракични води и стоящи пресни води, където устройва гнездата си в тревна растителност по периферията на водоеми с 0 – 200 m н.в. (Янков отг. ред., 2007). Гнезди поединично или в малки колонии от по 10 - 40 двойки. Определящо е хидрологичното състояние на влажните зони и числеността на популацията е силно флукутираща през годините. В зависимост от наличието на подходящи местообитания, гнездовата плътност е различна през отделните години. В Унгария в рибарници е установена плътност от 0,08 до 1,14 дв./ха. Според същите автори, за да се поддържа гнездовата местообитание на вида е необходимо във водоемите да има ниска растителност и това се поддържа чрез опасване от поне 0,2 тревопасни животни/ха (Pigniczki et al., 2019). Подходящите местообитания са разнообразни влажни зони, вероятно с кодове: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, 1530 и 6440 и др. влажни зони според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Основно възрастни и ларви на водни насекоми (Coleoptera, Ephemeroptera, Trichoptera, Hemiptera, Odonata, Diptera, Neuroptera and Lepidoptera), паяци, миди, ракообразни, червеи, хайвер на жаби и риби, попови лъжички и рядко семена и плодове на водолубиви растения (BWPi, 2006).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто и разпръснато разпространение, основно по Черноморското крайбрежие, в Тракийската низина, покрай р. Дунав и близко разположени водоеми в Дунавската равнина. Изолирани, вероятно епизодични гнездовища и в други части на страната. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC. Не е включен в SPEC категориите. Включен в Червената книга на България като застрашен EN.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценя на 300 – 450 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е стабилна както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е стабилна.

Преминаващата популация, според Докладването от 2019 г. е оценена на 1000 – 2000 индивида. Посочени са следните заплахи и влияния: F26, E01. Според Червената книга на

България: загуба и деградация на подходящите местообитания, промяна на водните нива в солниците по време на гнезденето безпокойство от хората, убиване на новоизлюпените птици от хищници (Червена книга на Р България, 2015).

Състояние в специална защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ** с до **16 двойки** численост, което е 3,55 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ **мигриращата** популация се оценява на **3-6 индивида**, което е 0,3 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ са посочени като гнездящи 3 двойки и 3-6 мигриращи индивида (Костадинова и Граматиков, 2007). В средна Дунавска равнина е рядък гнездящ вид, по-чест по време на пролетната миграция. (Шурулинков и др., 2005). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г.

Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. През май 2021 г. също нямаше вода в рибарниците и те бяха напълно пресъхнали. Понастоящем няма подходящи местообитания за гнездене на вида в зоната. Всичко това ни дава основание да кажем, че зоната не е от значение за гнезденето на вида. Предлагаме оценката на гнездящата популация да бъде променена от „В“ на „D“. За видове с размер на популацията в защитената зона „D“ – незначителна популация, не се разработват специфични цели за вида в зоната.

Липсват публикувани данни за **концентрацията** на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В Бургаските влажни зони е относително обикновен мигриращ вид с максимална численост през пролетта 285 инд., а през есента – 511 инд. (Dimitrov et al., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 0 - 16 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени птици.

Местообитанието е силно нарушено и видът не гнезди в защитената зона.

Необходимо е да се възстанови местообитанието, след което да се извършат допълнителни проучвания за присъствието на вида в зоната.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 3 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална стойност от 3 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите	ха	Около 700 ха	Няма подходящи гнездови местообитания на вида в зоната. От 1998 г рибарниците не съществуват, а от 2010 г са напълно сухи. Към	Оводняване на рибарниците или част от тях и възстановяване на местообитанията на вида.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
гнездови местообитания на вида			момента голяма част от тях са превърнати в обработваеми земи.	
Местообитани е на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 700	Това е прибилизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при по-влажни години могат да създадат подходящи местообитания за вида в зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 700 ха

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за настоящата гнездяща популация на вида в защитената зона е необходима актуализация на СФ: Видът **не гнезди** в защитената зона.

Species			Population in the site							Site assessment					
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D				
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.	
B	A131	<i>Himantopus himantopus</i>		X	r	0	0	p		G	D				
B	A131	<i>Himantopus himantopus</i>			c	3	6	i		G	C	B	C	C	

Специфични цели за A132 *Recurvirostra avosetta* (саблеклюн)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 42 – 46 cm. Размах на крилата: 67 – 77 cm. Има характерен завит нагоре клюн. Оперението е преобладаващо бяло. Главата и върховете на крилата са черни, на гърба и горната част на крилата има надлъжни черни ивици. Краката са сравнително дълги, светлосини на цвят. Често може да бъде наблюдаван в плитки водоеми, хранейки се по повърхността на водата като ритмично придвижва глава наляво и надясно.

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, преминаващ и рядко зимуващ вид за страната. Долита през март и отлита през септември и октомври. По време на миграционния период може да бъде срещнат по бреговете на вътрешните водоеми в страната. Отделни индивиди остават в България и през зимата. През размножителния период е наблюдаван основно по Черноморското крайбрежие, където обитава малки заливи, солници, крайбрежни блата, езера, равни брегове и лагуни (Големански гл. ред., 2011).

Характерно местообитание

Гнезди изключително в лагуни и покрай свръхсолени плитководни лимани, като разполага гнездата си по засолени терени с халофитна растителност, на диги и разделителни валове в солници, по-рядко по бреговете на стоящи бракични води и стоящи пресни води с 0 – 20 m н.в. (Янков отг. ред., 2007). Гнезди поединично или в колонии от по 10 - 70 двойки. Определящо е хидрологично състояние на влажните зони и числеността на популацията е силно флукутираща през годините. Гнездото е вдлъбнатина в земята, която може да бъде разположена на различни места, включително върху гол пясък, суха кал, къса трева, мъртва растителност и купчини наноси. Видът може да гнезди

в големи колонии, съседните гнезда обикновено на 1 m едно от друго, понякога и на 20-30 cm (BirdLife International, 2021). Подходящите местообитания са разнообразни влажни зони, вероятно с кодове: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, 1530 и 6440 и др. влажни зони според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Диетата му се състои предимно от водни безгръбначни с дължина 4-15 cm, включително водни насекоми, бръмбари, мушиц, ракообразни (напр. *Corophium* spp.), червеи олигохети и полихети и мекотели, както и дребни риби и растителна храна като семена и малки корени (BirdLife International, 2021).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С разпръснати, малко на брой гнездовища, по-групирани в района на Бургаските влажни зони (Атанасовско езеро, Поморийско езеро и Пода). Колонии в съседни квадрати има и във Варненско–Белославския езерен комплекс, Дуранкулашкото езеро и Шабленската тузла, а изолирани епизодични находища в рибарниците Калимок, ез. Сребърна и някои вътрешни водоеми. Скитащи индивиди са отбелязани през гнездовия период и до яз. Ивайловград. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в **Приложение 1** на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC. Не е включен в SPEC категориите. Включен в Червената книга на България като **застрашен EN**.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 100 – 800 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е **флукуираща**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018) е **намаляваща**.

Преминаващата национална популация, според Докладването от 2019 г. е оценена на 3500 – 7000 индивида. Краткосрочната и дългосрочна тенденция на вида за неизвестни.

Зимуващата национална популация, според Докладването от 2019 г. е оценена на 100 – 350 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е **намаляваща**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018) е **флукуираща**.

Посочени са следните заплахи и влияния: K03, C01, J02, E01, F05, F26. Според Червената книга на България: отрицателно действат резките промени на водното ниво в местата на гнездене, безпокойството, предизвикано при ремонтни дейности на дигите в Атанасовското и Поморийското езеро, унищожаването на люпилата от наземни хищници, замърсяване на водите. (Големански гл. ред., 2011).

Състояние в специална защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно СФ **мигриращата** популация се оценява на **6-25 индивида**, което е 0,17 - 0,35 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ са посочени като 6-25 мигриращи индивида (Костадинова и Граматиков, 2007). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Много рядък гнездящ вид, за Русенска облас е наблюдаван 1 инд. през юни 2006 г. (Shurulinkov et al., 2019).

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе

мониторинг, който да изясни тази численост. В Бургаските влажни зони е относително обикновен мигриращ вид с максимална численост през пролетта 1812 инд. , а през есента – 4492 инд. (Dimitrov et al., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 6 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минималната стойност от 6 инд. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 700 ха	Това е прибилизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при по-влажни години могат да създадат подходящи местообитания за вида в зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 700 ха

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A136 *Charadrius dubius* (речен дъждосвирец)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 15 – 18 cm. Размах на крилата: 32 – 35 cm. С черна огърлица на врата и шията. Челото е бяло, характерен жълт пръстен около окото и изцяло черен клюн. Черното на бузата образува остър ъгъл, който е характерен за вида. Среща се по чакълести участъци в близост до водоеми.

Характер на пребиваване в страната

В България е гнездящо-прелетен, преминаващ и рядко зимуващ вид. Пролетната миграция е от началото на март до средата на май, есенната - от втората половина на юли до края на октомври. Гнездовите двойки се формират в края на март и началото на април (Нанкинов и др., 1997; Червена книга на Р България, 2015).

Характерно местообитание

Гнезди по чакълести и пясъчни брегове, острови и коси в коритата на реки течащи води, по пясъчни крайбрежни (морски) плажове и пясъчни дюни, както и по чакълести морски брегове, понякога по бреговете на микроязовири, блата или други стоящи пресни води, по-рядко до стоящи бракични води и в лагуни. Заема и аналогични биотопи в пределите на градове, села и индустриални зони, а нерядко се размножава и в кариери за чакъл в близост до реки или други водоеми. (Янков, отг. ред., 2007). Местообитанията на вида се характеризират с бавно течение или застои на водата, най-характерно при видовете и разливите на реки, с ширина по-голяма от 25 m. Наносите, натрупани от такива бавни течения предоставят условия за развитие на хранителната му база. Бавното течение и

застой на водите са важни и от гледна точка на сигурността на гнездата – видът гнезди на самия бряг. По поречието на р. Драва (Словения) е установена линейна плътност от 1,7-1,9 дв./1 км. (Božič and Denac, 2017). Подходящите местообитания вероятно са с кодове: 2110, 2120, 2130, 3130, 3140, 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с твърдокрили насекоми и ларвите им, ракообразни, охлюви, ларви на ручейници, червеи, дребни миди, семена и други дребни водни животни. Търси храната си по крайбрежията и в плитките разливи.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С линейно и петнисто разпространение в равнинните и нископланинските части на цялата страна, привързано към речната мрежа (средните и долните течения), Черноморското крайбрежие и отделни водоеми със стоящи води. Почти напълно отсъства от безводните и гористи равнинни части (Добруджа, Лудогорието и др.). (Янков отг. ред., 2007).

Не е включен в приложенията на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC. Не е включен в SPEC категориите. Включен в Червената книга на България като уязвим VU.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 1400 – 2400 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018) е стабилна.

По отношение на **преминаващата** популация, според Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 2500 – 5000 индивида.

Заплахи и влияния са посочени само за мигриращата популация: K04 и F26. Според Червената книга на България: загуба и деградация на местообитания, безпокойство, добив на инертни материали като чакъл и пясък, хищници, замърсяване на водите.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ** с численост **0-8 двойки**, което е 0,33 % от националната гнездяща популация. (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ **мигриращата** популация се оценява на **10-15 индивида**, което е 0,3 – 0,4 % от националната мигрираща популация. (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ видът не е посочен като гнездящ и мигриращ вид (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). Изследванията на Shurulinkov et al. (2019) показват, че вида рядко гнезди във влажните зони по поречието на р. Дунав, а е многочислен по бреговете на самата река, наблюдавани са 8 двойки през 2012 г. в района на зоната. В Северна България през 2011 г. са установени 8 двойки през 2012 г. в зоната (Матеева и Янков, 2013). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през

гнездовия период на 2021 г. Данните от eBird за 2020 и 2021 г., дават информация за 4 инд. през месец юни 2020 г. източно от зоната.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. Рядък вид по време на миграция като се придържа към бреговете на р. Дунав (Шурулинков и др., 2005). В Бургаските влажни зони видът не е често срещан мигрант, като максималната численост през пролетта е 12 инд., а през есента – 48 инд. (Dimitrov et al., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 8 дв.	В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени птици. Разпространението се колебае силно на места според динамиката на речните брегове (срутване, заравняване и т.н.).	Междинна цел до 2025 г.: Установяване на настоящата гнездяща популация на вида в зоната, за да може да бъде формулирана специфична цел за вида.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови и хранителни местообитания на вида	км речно течение	13 км	Речното крайбрежие в зоната е около 13 км, изчислено от GoogleMap. На 1 км речен участък гнездят 1,7-1,9 дв. Което означава, че в зоната могат да гнездят максимум 22-24 дв. и то ако са разпределени равномерно.	Това местообитание няма как да се поддържа, може само да се мониторира.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 10 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 10-15 индивида. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Хидроморфологично състояние на речните участъци с подходящи местообитания на вида в зоната	Отсъствие/присъствие на хидроморфологични промени	Отсъствие на хидроморфологични промени в речните участъци с подходящи местообитания на вида в зоната	Хидроморфологичните промени, причиняващи влошаване на състоянието на вида са: хидротехнически съоръжения, предизвикващи рязко повишаване на водното ниво при изпускане на вода, която може да залее гнездата на вида по речните брегове и да компрометира гнездовото усилие ИЛИ да предизвика силно намаляване на водния обем, което да доведе до намаляване на площта на наносните зони за хранене; добив на инертни материали, което може да доведе до физическо унищожаване на подходящите местообитания на вида.	Поддържане на хидроморфологичното състояние на речните участъци с подходящи местообитания на вида в зоната, при отсъствие на хидроморфологични промени в тях.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Макрозообентос може да се оцени качеството на хранителната	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Макрозобенгос)	РДВ		база на вида. Колкото по-добро е екологичното състояние по този БЕК, толкова по-добра е наличността на хранителна база. Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).	местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A141 *Phryganea squatarola* (сребриста булка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 26 – 29 cm. Размах на крилата: 56 – 63 cm. По гърба и отстрани на тялото е сребристосива с черни петънца, преливащи в бяла ивица. Тя отделя тази окраска от черната по лицето, гърлото, гърдите и корема. Клюнът е къс и дебел, а краката са черни.

Характер на пребиваване в страната

В България е преминаващ и зимуващ вид. Среща през есенно-зимния период (август - февруари) по Черноморското крайбрежие и прилежащите влажни зони (Поморийско езеро, Атанасовско езеро и др.) и равнинните райони на северна България.

Характерно местообитание

Извън размножителния период вида посещава плитководни солници, плажове по морското крайбрежие, заливи и устия на реки. По време на миграцията може да се намери и във вътрешността по различни водоеми, езера, язовири или пасища (BirdLife International, 2021). Подходящите местообитания включват богат набор от влажни зони: 1110, 1140, 2110, 2120, 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

В България е слабо проучено. Според Нанкинов и др. (2016) насекоми и техните ларви (Coleoptera), миди, червеи, семена и дребни плодове. За Европа, основно червеи полихети, мекотели и ракообразни, понякога насекоми (напр. скакалци и бръмбари) или земни червеи (BirdLife International, 2021).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

През есенно-зимния период най-често може да бъде наблюдавана по Черноморското крайбрежие, предимно Бургаските влажни зони, Дуранкулашко ез., Шабленско ез. и Шабленска тузла. Във вътрешността на страната по-рядко, поречието на р. Дунав, Софийското поле, яз. Искър, яз. Жребчев и яз Пясъчник ([\(Pluvialis apricaria\) - Species Map - eBird](#)).

Включен в **Приложение 2Б** на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC. Не е включен в SPEC категориите. Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната зимуваща популация на вида се оценява на 10 – 30 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е **неизвестна**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018) е **намаляваща**.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 10 – 70 индивида.

Заплахи и влияния са посочени само за мигриращата популация: E01, J02, F03, F26.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно СФ **мигриращата** популация се оценява на **40-40 индивида**, което е 57,14 – 400 % от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ видът не е посочен като мигриращ вид (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). Рядък вид по време на миграция като се придържа към бреговете на р. Дунав (Шуруликов и др., 2005). В Бургаските влажни зони видът не е често срещан мигрант, като максималната численост през пролетта е 22 инд., а през есента – 37 инд. (Dimitrov et al., 2005). Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0-40 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена минимална и максимална стойност от 40-40 индивида. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция. Стойността е силно завишена.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 10 ха	Определена на базата на приблизителна оценка на речните крайбрежия в зоната чрез GoogleMap. Площта на пясъчните коси зависи всяка година от нивото на реката по време на прелет.	Това местообитание няма как да се поддържа, може само да се мониторира.
Местообитание	Отсъствие/	Отсъствие на	Хидроморфологичните промени,	Поддържане на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване						
е на вида: Хидроморфологично състояние на речните участъци с подходящи местообитания на вида в зоната	присъствие на хидроморфологични промени	хидроморфологични промени в речните участъци с подходящи местообитания на вида в зоната	причиняващи влошаване на състоянието на вида са: хидротехнически съоръжения, предизвикващи рязко повишаване на водното ниво при изпускане на вода, която може да залее гнездата на вида по речните брегове и да компрометира гнездовото усилие ИЛИ да предизвика силно намаляване на водния обем, което да доведе до намаляване на площта на наносните зони за хранене; добив на инертни материали, което може да доведе до физическо унищожаване на подходящите местообитания на вида.	хидроморфологичното състояние на речните участъци с подходящи местообитания на вида в зоната, при отсъствие на хидроморфологични промени в тях.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Макрозообентос)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Макрозообентос може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състояние по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база. <table border="1"> <tr><td>Екологично състояние</td></tr> <tr><td>1-Отлично - High</td></tr> <tr><td>2-Добро - Good</td></tr> <tr><td>3-Умерено - Moderate</td></tr> <tr><td>4-Лошо - Poor</td></tr> <tr><td>5-Много лошо - Bad</td></tr> </table> <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо - Poor	5-Много лошо - Bad	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние
Екологично състояние										
1-Отлично - High										
2-Добро - Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо - Poor										
5-Много лошо - Bad										

Необходимост от промени в СФ за (С33) BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на оценка на популацията на вида следва да се промени минималната стойност на 0 инд. предвид че няма данни за редовно срещане на вида в зоната. Видът се среща инцидентно по време на миграция и с много по-ниска численост.

По отношение на оценка на зоната (Site assessment) за мигрираща популация следва да се промени критерий С за размер и плътност на популацията от С на А (което е 57,14 – 400 % от националната мигрираща популация).

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A141	<i>Phvialis squatarola</i>			c	0	40	i		G	A	B	C	C

Специфични цели за A142 *Vanellus vanellus* (обикновена калугерица)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 28 – 31 см. Размах на крилата: 70 –76 см. С размерите на гълъб. Оперението по гърба е зеленикаво-черно с метален отблясък, коремът е бял, главата е с качулка. В полет прави впечатление контрастът между белите подкрилия и корем и черните махови пера. Обитава влажни ливади и обработваеми земи.

Характер на пребиваване в страната

В България е гнездящ, преминаващ и зимуващ вид. Гнезди на земята. Снася 3 – 4 яйца, има едно поколение годишно през периода април-юни. Зимува по Средиземноморието. Миграционния период е февруари – март и септември – октомври (BWPi, 2006).

Характерно местообитание

Гнезди в тревни съобщества по влажни терени, по-рядко мезофилни тревни съобщества, често в близост до стоящи пресни води, стоящи бракични води или течащи води, както и около блата, растителност по периферията на водоеми, крайречни и приизворни мочурища. Много често и в селскостопански площи и изкуствени ландшафти, предпочита периферии на сезонно заливани терени, както и обработваеми площи с редки посеви и други (едногодишни) тревни култури, особено оризища или временно заливани житни ниви (Янков отг. ред., 2007). Растителността в гнездовите местообитания през пролетта трябва да е ниска (под 15 см). Поддържането на местообитанията може да става чрез опазване от домашни животни. Предпочита влажни почви с наличие на повърхността и под повърхността на почвата на различни видове насекоми и техните ларви (ЕС, 2009). Подходящите местообитания включват богат набор от влажни зони: 1110, 1140, 2110, 2120, 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Диетата му се състои от възрастни и ларви на насекоми (напр. бръмбари, мравки, щурци, скакалци, водни кончета, цикади и др.), паяци, охлюви, дъждовни червеи, жаби, дребни риби и семена или други части на растения (BirdLife International, 2021).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто и разпръснато разпространение в низинните и равнинни части на страната, най-плътно – в Тракийската низина, Софийското поле, поречието на р. Тунджа, Бургаската низина, Дунавското крайбрежие и понижения с влажни зони в Дунавската равнина, а с по-малко групирани находища – и в някои по-влажни части на Лудогорието, Добруджа, Предбалкана и дори около яз. Батак, където има традиционно гнездовище, известно от XIX в. Разпространението се мени през годините, поради гнезденето на редица места във временни пролетни разливи в нивите в рамките на 0 – 1110 м н.в. (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN – NT (Near Threatened), за територията на континентална Европа – VU (Vulnerable). Включен в SPEC1 за България. Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценя на 800 – 1500 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018) е намаляваща. Заплахи и влияния: F03, G05.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 250 – 1000 индивида. Заплахи и влияния: A02, K03, F05, F26, K01, K02.

Според Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **зимуваща** популация е оценена на 5 – 320 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е флукуираща както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018), която също е флукуираща. Заплахи и влияния: J03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **0-8 двойки**, което представлява 0,53 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата (концентрираща се) популация е **15-600 индивида, което е 6–60 % от националната мигрираща популация**. За размер и плътност на популацията е дадена оценка „А“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ видът не е посочен като гнездящ (Костадинова и Граматиков, 2007). В средна Дунавска равнина е чест гнездящ вид, като гнезди на много места във влажни или мочурливи ливади, ниви в близост до водоеми, рибарници и др. Видът е по-многочислен, когато годините са по-влажни (Шурулинков и др., 2005).

Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. По време на проучване на зоните по р. Дунав с лодка през месец юли, са наблюдавани 5 инд. в района на зоната и 1 инд. източно от зоната.

Данните от eBird за 2020 и 2021 г., не дават данни за птици в района и около зоната. Данните от <https://observation.org> за 2021г., не дават данни за наблюдавани птици в района на зоната, но дават информация за 44 инд. през месец май и октомври 1998 г. Понастоящем рибарниците не са действащи и техният воден режим не се поддържа.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	0 - 8 двойки	В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 8 гнездящи двойки. В резултат на извършен мониторинг в защитената зона през гнездовия период на 2021 г. не са установени птици.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от поне 3 гнездящи двойки.
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 15 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездовни	ха	Най-малко 700	Това е приблизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при по-влажни години могат да	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 700 ха

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
хранителни местообитания на вида			създадат подходящи местообитания за вида в зоната.	

Необходимост от промени в СФ за (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A146 *Calidris temminckii* (сив брегобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 13 – 15 cm. Размах на крилата: 36 cm. Дребен, с размерите на малкия брегобегач, но с малко по-издължено тяло. Петнисти сиво-кафяви гърди, дълга опашка, която обикновено излиза извън върховете на крилата, къса проекция на първостепенните махови пера и къси зеленикави крака. Фин, леко извит клон. Извън размножителния сезон перата на горната част са доста еднакви, тъмно сиво-кафяви, с по-бледи ресни и някои тъмни ивици. Гърдите са тъмни и без ивици. Краката са светли – жълтеникави, зеленикави или кафеникави (Nauman et al. 1986, Message & Taylor 2005, Свенсон и др. 2013).

Характер на пребиваване в страната

В България е преминаващ вид (Ivanov et al., 2014). Този вид се размножава в арктическата тундра, храстовата тундра и горската тундра по заливните равнини, въпреки че избягва изключително студени условия и открити брегове. Може да бъде наблюдаван по Черноморското крайбрежие в периода август-септември, предимно в района на Бургаските влажни зони, Дуранкулашко и Шабленско езеро.

Характерно местообитание

Извън размножителния период видът обитава вътрешни сладководни влажни зони, речни заливни зони, поливни площи, канализационни стопанства, влажни зони с гъста растителност, канали, блата и ръбове на езера, а по крайбрежието показва силно предпочитание към тинесто-песъчливи крайбрежни площи в закрити заливи, лимани и солници, като същевременно се стреми да избягва открити пясъчни плажове (BirdLife International 2019). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

В местата за размножаване и във вътрешните местообитания храната на този вид се състои предимно от насекоми и техните ларви (особено бръмбари и двукрили), както и от случайни растителни вещества. По бреговете видът се храни с прешленести червеи, ракообразни и дребни мекотели (BirdLife International, 2019).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се изключително по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Дуранкулашко и Шабленско ез., както и единични наблюдения в централната част на страната (яз. Пясъчник) по време на есенна миграция през август-септември.

Не е включен в Директивата за птиците. Според IUCN – NT (Near Threatened), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International 2015). Няма SPEC категория. Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 20 – 100 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е **неизвестна** както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018), която също е **неизвестна**.

Посочени са следните заплахи и влияния: F06, F26, F03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на **0-1 индивид**, което е 1 % от националната мигрираща популация. Оценката на популацията е категория „А“. Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „В“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ видът не е посочен като мигриращ вид (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). В Бургаските влажни зони видът не е често срещан мигрант (Dimitrov et al., 2005). Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0-1 инд.	В СФ за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена максимална стойност от 1 индивид. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 700 ха речно крайбрежие	Това е прибилизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при по-влажни години могат да създадат подходящи местообитания за вида в зоната. Вида може да се храни също и по речното крайбрежие в зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 700 ха
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Макрозообентос)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Макрозообентос може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състояние по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние
			Екологично състояние	
			1-Отлично - High	
			2-Добро - Good	

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
			3-Умерено - Moderate	
			4-Лошо - Poor	
			5-Много лошо - Bad	
			Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).	

Необходимост от промени в СФ

По отношение на оценка на мигриращата популация следва да се промени критерия за размер и плътност на популацията от А на С (което е 1 – 5 % от националната мигрираща популация).

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A146	<i>Calidris temminckii</i>			c	0	1	i		G	C	A	B	A

Специфични цели за A147 *Calidris ferruginea* (кривоклюн брегобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 20 – 23,5 cm. Размах на крилата: 37 – 42,5 cm. Сравнително дългият, извит клюн, тънката шия и дългите крака й придават характерен хабитус. С отчетливо бяло петно върху кръста и надопашнето; контраста бяла ивица на крилото; бяло подкрилие; в полет пръстите са издадени зад ръба на опашката (Наyman et al., 1986; Message and Taylor, 2005; Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен, летуващ, рядко зимуващ вид. Арктичен вид с ограничено разпространение в тундрата на Централен Сибир от устието на р. Енисей на изток до западните части на п-ов Чукотка. (Нанкинов и др. 1997). Многочислен по време на миграция на Черноморското крайбрежие: Атанасовско, Поморийско, Бургаско, Мандренско езеро, Шабленска тузла, а също край реките Дунав и Марица (Нанкинов и др. 1997).

Характерно местообитание

Различни типови водоеми с плитки участъци, богати на храна. Предпочитат равнинни езера с незалесени брегове, блата, влажни ливади с малки водни огледала, язовири, рибарници, реки с по-широко корито, пясъчливи брегове и острови, речни разливи и устия на реки, морски брегове (Нанкинов и др. 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Червеи, миди, охлюви, ракообразни, пиявици, различни видове насекоми и техните ларви, семена и зелени части на растения. (Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро по време на миграция, пролет – от март до май, и есен – от юли до ноември (Dimitrov et al. 2005; Нанкинов и др. 1997; Костадинова и Граматиков, 2007).

Не е включен в Директивата за птиците. Според IUCN – NT (Near Threatened), за територията на континентална Европа – VU (Vulnerable) (BirdLife International 2015). SPEC1 категория (BirdLife International 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 3500 – 10000 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна, както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна. Посочени са следните заплахи и влияния: F08, F26, E01.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията се оценява на **0-8 индивида**, което представлява 0,08 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

В средна Дунавска равнина видът е много рядък мигрант. Наблюдаван еднократно на яз. Г. Дъбник през ноември 1999 г. (Шурулинков и др. 2005). По време на миграция се среща основно по влажните зони на Черноморското крайбрежие. Относително обикновен мигрант в Бургаските влажни зони, като през пролетта максималните стойности са 7088 инд., а през есента – 1389 инд. (Dimitrov et al., 2005). Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0-8 инд.	Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 700 ха речно крайбрежие	Това е прибилизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при по-влажни години могат да създадат подходящи местообитания за вида в зоната. Вида може да се храни също и по речното крайбрежие в зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 700 ха
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Макрозообентос може да се оцени качеството на хранителната	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Макрозообентос)	РДВ		база на вида. Колкото по-добро е екологичното състояние по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> Екологично състояние 1-Отлично - High 2-Добро - Good 3-Умерено - Moderate 4-Лошо - Poor 5-Много лошо - Bad </div> Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).	местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A149 *Calidris alpina* (тъмногръд брегобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 16 – 22 cm. Размах на крилата: 38 – 45 cm. Брачно оперение – черен корем контрастиращ с бялото подкрилие. Има тясна бяла лента на крилото, бели страни в задната част на тялото и горната част на опашката, и сиви страни на опашката с тъмни централни пера. През зимата с по-светло оперение. Клюнът прав или леко извит. Краката относително дълги, жълти или зелено-кафяви. Надопашието чернокафяво. Опашката сивокафява, по средата почти черна. (Beaman and Madge 1998; Message and Taylor, 2005; Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен и зимуващ вид (Ivanov et al., 2014). Арктичен вид с циркумполярно разпространение. Гнезди в тундрата и по арктическото крайбрежие на Азия (източно от п-ов Таймир) и Северна Америка (Нанкинов и др. 1997). Многочислен вид по Черноморското крайбрежие: Бургаски езера, Поморийско езеро, Дуранкулашко езеро и Шабленска тузла.

Характерно местообитание

Плитки, открити водоеми с богата хранителна база: езера, блата, рибарници, язовири, устия на реки, речни разливи, морски заливи, влажни ливади, заливни мочурища (Нанкинов и др. 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се най-често по плитчините чрез сондиране на почвата. Предимно водни насекоми и техните ларви (бръмбари, ципокрили, двукрили, пеперуди, правокрили, полутвърдокрили), дребни ракообразни, миди и охлюви, червеи, семена и части на растения (Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро по време на миграция, пролет – от март до май, и есен – от август до ноември (Dimitrov et al., 2005; Нанкинов и др. 1997; Костадинова и Граматиков, 2007).

В Приложение I на Директивата за птиците е включен подвидът *C. a. schinzii*. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). SPEC 3 категория (BirdLife International 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **зимуваща** популация на вида се оценява на 900 – 2000 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2000 – 2018) за популацията е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018) е флукутираща.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 1000 – 2000 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна.

Посочени са следните заплахи и влияния: F08, J02, D02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията се оценява на **20-20 индивида**, което представлява 1 – 2 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

По време на миграция се среща основно по влажните зони на Черноморското крайбрежие. Относително обикновен мигрант в Бургаските влажни зони, като през пролетта максималните стойности са 730 инд., а през есента – 2000 инд. (Dimitrov et al., 2005). В средна Дунавска равнина видът е много рядък мигрант. Наблюдаван еднократно на яз. Г. Дъбник – 1 инд. през декември 2001 г. (Шурулинков и др., 2005). Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 20 инд.	В СФ за концентрацията на вида в зоната е посочена численост 20-20 инд. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 700 ха речно крайбрежие	Това е приблизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при по-влажни години могат да създадат подходящи местообитания за вида в зоната. Вида може да се храни	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 700 ха

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
			също и по речното крайбрежие в зоната.	
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Макрозообентос)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Макрозообентос може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние
			Екологично състояние	
			1-Отлично - High	
			2-Добро - Good	
			3-Умерено - Moderate	
			4-Лошо - Poor	
5-Много лошо - Bad				
			Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).	

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A861 *Calidris pugnax* (бойник)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 22,5 – 33 cm. Размах на крилата: 50 – 59 cm. Необичаен и характерен вид дъждосвирцова птица, с висока изменчивост, както по размер, така и по оперение и оцветяване на голите части. През брачния сезон при мъжките индивиди темето, удължените пера на тила, вратът, шията и гушата, а също гърбът и плещите са оцветени изключително разнообразно при различните индивиди. Зимно оперение – тялото отгоре сивокафяво, с тесни белезникави кантове на перата. Вратът сивкав или бял. Страните на главата мръснобели. Долната част на тялото бяла със сивокафяв налеп по гушата, гърдите и страните на корема (Beaman & Madge 1998, Message & Taylor 2005, Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен и зимуващ вид (Ivanov et al., 2014). Палеарктичен вид, разпространен в Евразия от Британските острови на изток до Берингово море. Мигрира на широк фронт в цяла Европа. Гнезди от май до август, като мъжките се събират в подходящи токовища, а женските гнездят самостоятелно или в полуколониални групи (BirdLife International 2016, Нанкинов и др. 1997). Многочислена на Черноморското, а също около подходящи водоеми по Дунавското крайбрежие и в страната.

Характерно местообитание

Евритопна птица, която се среща по морския бряг, езера, сегашни и бивши блата, мочурища, влажни ливади, хвостохранилища, старйци, разливи и делти на реки, язовири,

рибарници, оризища, канали с тинесто дъно, по малки или временно образувани водоеми сред полета, по пасища, в покрайнините на населените пунктове и др. (Нанкинов и др. 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Основната храна са водни и наземни насекоми и техните ларви: комари, бръмбари, ручейници, дървеници, скакалци, а също дребни миди, охлюви, ракообразни, дъждовни червеи, рядко семена и зелени части на плевелни и културни растения (Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се с най-висока плътност по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Варненско-Белославско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро по време на миграция, пролет – от февруари до май, и есен – от август до ноември, както и с по-ниска численост около естествени и изкуствени водоеми из страната – Обнова, комплекс Калимок, язовир Пясъчник, рибарници Мечка, рибарници Хаджи Димитрово, к-с Камчия (Dimitrov et al. 2005, Костадинова, Граматиков 2007, Нанкинов и др. 1997).

Включен в Приложения 1 и 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). SPEC 2 категория (BirdLife International 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната зимуваща популация на вида се оценява на 10 – 60 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2000 – 2018) за популацията е **флукутираща**, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е **флукутираща**.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 20000 – 45000 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е **неизвестна** както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е **неизвестна**.

Посочени са следните заплахи и влияния: F26 и F03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията се оценява на **20-20 индивида**, което представлява 0,04 – 0,1 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Чест и многочислен пролетен и много рядък есенен мигрант. Особено чест е между селата Обнова и Българене и между селата Загражден и Дъбован. (Шуруликов и др. 2005). По време на миграция се среща основно по влажните зони на Черноморското крайбрежие. Относително обикновен мигрант в Бургаските влажни зони, като през пролетта максималните стойности са 2422 инд., а през есента – 2046 инд. (Dimitrov et al., 2005). Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната по време на миграция с 20 индивида. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната,

поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 20 инд.	В СФ за концентрацията на вида в зоната е посочена численост 20-20 инд. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	Най-малко 700	Това е приблизителната площ на бившите рибарници, които пролетно време и при по-влажни години могат да създадат подходящи местообитания за вида в зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 700 ха

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за вида в защитената зона е необходима актуализация на СФД:

- По отношение на родовото име на вида (*Scientific Name*) следва да се промени от *Philomachus pugnax* на *Calidris pugnax*.
- По отношение на кода на вида, следва да се смени от A151 на A861.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D		A/B/C	
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A861	<i>Calidris pugnax</i>			c	20	20	i		G	C	B	C	C

Специфични цели за A152 *Lymnocyptes minimus* (малка бекасица)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 17 – 19 cm. Размах на крилата: 38 – 42 cm. По-дребен от други бекаси; единственият, на който липсва бледа централна ивица, без тъмни линии или ивици по страните. Отличителни белези на вида са сравнително късият клюн, клинообразна опашка, удебелени кремави мантийни ивици; тъмнокафяви махови пера, с тесен бял заден ръб (Beaman and Madge 1998; Message and Taylor 2005; Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен и зимуващ вид (Ivanov et al., 2014). Сибирски вид. Разпространен в Евразия от Швеция, Норвегия и Финландия, на изток до басейна нар. Колима. На север обхваща и зоната на тундрата. Размножава се в големи влажни блата в бореални горски и храстови тундрови зони (BirdLife International 2021; Нанкинов и др. 1997). Среща се рядко по Черноморското крайбрежие.

Характерно местообитание

В извън размножителния сезон се среща в големи и малки водоеми с плитки участъци и тинести брегове и дъно: сладководни блата, мочурища, влажни ливади, наводнени полета

и груби тревисти площи край басейни и езера; реки, речни разливи, рибарници, канали, заблатени ниви и даже в градски паркове (Beaman and Madge 1998; Нанкинов и др., 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160; Сладководни местообитания: 3150, 3160, 3260 3270 и Естествени и полуестествени тревни формации: 6440, 6510 съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Събира храната си предимно чрез сондиране на почвата, а също по повърхността на земята. Ларви и възрастни насекоми (бръмбари, двукрили, много личинки на комари), червеи, дребни миди, охлюви и части на растения (Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се рядко, предимно по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Варненско-Белославско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро по време на миграция и зимуване, от август до април. Възможно е видът да се среща по-често, но оценката на числеността му да е занижена заради потайното му поведение (Dimitrov et al. 2005; Костадинова и Граматиков 2007; Нанкинов и др. 1997).

Включен в Приложения 2А и 3Б на Директивата за птиците. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Няма SPEC категория (BirdLife International 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **зимуваща** популация на вида се оценява на 20 – 100 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2000 – 2018) за популацията е неизвестна, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна. Не са посочени заплахи и влияния.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **2-3 индивида**. Няма национална оценка на мигриращата популация. Оценката на популацията е „С“. Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. Видът не е отчетен в публикациите за орнитофауната на средна Дунавска равнина и поречието на р. Дунав (Шурулинков и др., 2005; Shurulinko et al., 2016; Shurulinkov et al., 2019).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 2 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Местообитание на вида: площ на подходящите местообитания за търсене на храна	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната - 712 ха.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Това може да стане чрез оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A153 *Gallinago gallinago* (средна бекаси́на)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 25 – 27 cm. Размах на крилата: 44 – 47 cm. От основата на клюна през челото и темето към тила минават две широки чернокафяви ивици. Успоредно на тях през окото, а по-надолу и през бузата и ухото подобни ивици. Комбинацията от много дълъг клон, тесен бял заден ръб на второстепенните махови пера и бледа, немаркирана централна зона до подкрилието са диагностични белези за средната бекаси́на (но някои имат по-тъмно подкрилие). Придържа се близо до крайбрежната растителност, сондирайки с мушкащи движения на дългия си клон (Beaman and Madge, 1998; Message and Taylor, 2005; Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен и зимуващ, много рядко гнездящ вид птица (Ivanov et al., 2014; Антонов и Делов 2007; Нанкинов и др. 1997). Холарктичен вид, широко разпространен в Америка, Евразия и Африка. Размножава се в блата, заблатени брегове на езера, басейни и реки, влажни ливади, блата от острица и солени блата. Извън размножителния период обикновено заема подобни местообитания, с по-широко използване на създадени от човека местообитания, напр. канализационни съоръжения и оризови полета, горните течения на лиманите и крайбрежните ливади, а също и наводнени земеделски земи, канавки и др. (Beaman and Madge, 1998; BirdLife International 2019; Нанкинов и др. 1997). През май-юни 1997–1998 г. сигурно гнездене на 2–3 двойки е установено в Драгоманското блато (Антонов и съавт., 2011). По време на миграции и зимуване – най-разнообразни влажни зони, предимно по Черноморското крайбрежие и Южна България (Антонов и Делов, 2007).

Характерно местообитание

Различни видове блата. Предпочита равнинните, но заселва удобни биотопи до 2000 m. надм. в. Обитава също влажни ливади, старици на реки, речни разливи, рибарници, оризища, канали с тинесто дъно, плитки езера, залети редки гори, овощни градини, а също по-малки и временни водоеми и обработваеми площи (Нанкинов и др. 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160; Сладководни местообитания: 3150, 3160, 3260 3270 и Естествени и полуестествени тревни формации: 6440, 6510 съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Хранителният му спектър включва ларви на насекоми (10–80%) и имаго, земни червеи, малки ракообразни, малки охлюви и паяци; растителни влакна и семена. Установено е, че 63,1 % от обема на храната са растителните остатъци (57,7% вегетативни части и 5,4% семена), а 21,7% – животинските (повече бръмбари, двукрили, водни кончета, дребни ракообразни, миди, охлюви, дъждовни червеи). Храни се чрез вертикално и ритмично сондиране в субстрата, често без изваждане на клюна от почвата. Обикновено се храни в малки групи (BirdLife International 2019, Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

През зимата е с ниска численост, предимно в Южна България и по Черноморското крайбрежие в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Варненско-Белославско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро; язовир Овчарица, язовир Пясъчник (Dimitrov et al. 2005; Костадинова и Граматиков, 2007; Нанкинов и др., 1997).

Включен в Приложения 2А и 3Б на Директивата за птиците. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International 2015). SPEC 3 категория (BirdLife International 2017). Включен в Червената книга на България в категория критично застрашен (CR).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 2 – 12 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2007 – 2018) в популацията е неизвестна както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **зимуваща** популация на вида се оценява на 1000 – 2000 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2007 – 2018) за популацията е неизвестна, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 100 – 400 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна.

Посочени са следните заплахи и влияния: F05, F26, F08, K02, K04.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно СФ на зоната **мигриращата** популация се оценява на **46 индивида**, което е 11,5 – 46 % от националната популация (оценка „А“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина е чест и понякога многочислен мигрант като ятата са с численост 50-120 инд. (Шуруликов и др., 2005). Видът основно мигрира по Черноморското крайбрежие и Южна България.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	46 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: площ на подходящите местообитания за търсене на храна	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната - 712 ха.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Това може да стане чрез възстановяване режима на оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A156 *Limosa limosa* (черноопашат крайбрежен бекас)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 40 – 44 cm. Размах на крилата: 70 – 82 cm. Едър, дългокрак бекас с дълъг, прав клон. Отличава се във всички оперения от пъстроопашатия бекас по бялата лента по дължината на горното крило и черната опашка; тези характеристики, обаче, са лесно видими само по време на полет (или при разтягане на крилото). Други отличителни белези са относително по-дългите крака (особено пищяла) и почти правият (а не леко извит) клон, в основата оранжев, към върха тъмнокафяв (Beaman and Madge 1998; Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен и зимуващ вид (Ivanov et al., 2014). Палеарктичен вид с разкъсан ареал. Размножава се от април до средата на юни в рехави, полуколониялни групи. Птиците, които не се размножават, остават на ята, често в близост до гнездовите колонии (BirdLife International 2021). Среща се през цялата година по влажните зони на Черноморието, край р. Дунав, в Дунавската равнина и Добруджа, в Софийско, Подбалканските полета, Горнотракийската низина и долините на реките Струма и Места (Нанкинов и др. 1997).

Характерно местообитание

Размножава се в низинни оводнени ливади, тревисти блата и влажни пасища. В извън размножителния сезон предпочита приливни кални площи, сладководни или бракични езера и блата и наводнени пасища, рибарници, крайбрежия на язовири, ливади, разливи на реки (Beaman and Madge 1998; Нанкинов и др. 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160; Сладководни местообитания: 3150, 3160, 3260 3270 и Естествени и полуестествени тревни формации: 6440, 6510 съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Събира храната си в плитките водни участъци (като често потапя във водата и главата, и шията), в тинята или по повърхността на земята. През лятото се хранят и по ливади, пасища, степни участъци и обработваеми полета. Хранят се с рачета, дребни миди, охлюви, червеи, водни насекоми и техните ларви, а също така наземни твърдокрили, скакалци, гъсеници на пеперуди, луковици и семена на растения (Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се по време на миграция и зимуване, от средата на февруари до май и от август до началото на ноември, по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Варненско-Белославско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро; по Дунавското крайбрежие и около водоими: рибарници Мечка, комплекс Калимок, язовир Пясъчник, рибарници Челопечене (Dimitrov et al. 2005; Костадинова и Граматиков 2007; Нанкинов и др. 1997).

Включен в Приложения 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN видът е Почти застрашен NT (Near Threatened), за територията на континентална Европа – VU (Vulnerable) (BirdLife International 2015). SPEC 1 категория (BirdLife International 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **зимуваща** популация на вида се оценява на 0 – 15 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2000 – 2018) за популацията е намаляваща, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е намаляваща.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 250 – 2700 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна.

Посочени са следните заплахи и влияния: J02, F08, F26.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **15-200 индивида**, което е 6 – 7 % от националната мигрираща популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В Дунавската равнина е установен само два пъти при с. Обнова с численост 1-13 инд. (Шурулинков и др., 2005). По време на миграция се среща в различни влажни зони по Черноморското и Дунавското крайбрежие (Нанкинов и др., 1997). Поради факта, че рибарниците са пресъхнали и не се стопанисват като такива и вода се задържа само в каналите, смятаме, че максималната мигриращата численост от 200 инд. е завишена. Освен това тази стойност е почти минималната национална численост.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

На базата на екологичните изисквания за местообитанията са определени параметрите, чрез които може да се оцени неговото състояние. Тези параметри стоят и в основата на определянето на специфичните цели за вида в зоната, представени в таблицата по-долу.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивид и	5 - 20 инд.	Целевата стойност е определена от факта, че в Дунавската равнина е установен само два пъти при с. Обнова с численост 1-13 инд. (Шурулинков и др., 2005). Освен това, рибарниците са пресъхнали и не се стопанисват като такива и вода се задържа само в каналите. Ето защо смятаме, че максималната мигриращата численост от 200 инд. е завишена.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитан не на вида: площ на подходящи местообитания за търсене на храна	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната - 712 ха.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Това може да стане чрез възстановяване режима на оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за миграционната численост на вида в защитената зона предлагаме актуализация на СФ, като броя на преминаващите индивиди да се промени от 15-200 инд. на 5-20 инд. Освен това, предлагаме промяна и в значението на зоната за националната популация на вида от категория „В“ в категория „С“, тъй като 5-20 инд. представляват 0,7-2 % от националната мигрираща популация. Предлагаме също и общата оценка за вида в зоната от категория „В“ да стане категория „С“ – значима стойност.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
V	A156	<i>Limosa limosa</i>			c	5	20	i		G	C	B	C	C

Специфични цели за *A768 Numenius arquata arquata* (голям свирец)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 50 – 60 cm. Размах на крилата: 80–100 cm. Най-едрият от свирците. Петнистото му и набраздено кафеникаво оперение и много дълъг извит надолу клон понякога могат да бъдат сбърквани само с малкия свирец или с по-редкия тънкоклон свирец. Надочната ивица е неясна, но има тъмно петно пред окото; перата на горната част на тялото са черно-кафяви, с неравни прорези и ресни. Гърдите, шията и горната част на хълбоците са жълто-бежови, с ясно очертани ивици, V-образни по хълбоците; останалите долни части са бели. Храни се поединично по приливни площи или прилежащи земеделски земи, енергично сондирайки на дълбочина с дългия си клон или кълвейки от повърхността на земята и калта (Beaman and Madge, 1998; Message and Taylor, 2005; Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен и зимуващ вид (Ivanov et al. 2014). Палеарктичен вид, разпространен в Евразия от Британските острови на изток до Североизточен Китай. Повечето популации от този вид са напълно мигриращи и се размножават от април до август в единични териториални двойки, като понякога също образуват малки колонии.

След размножаване възрастните се събират по крайбрежията (от юли нататък) за линеене, преди да мигрират на юг към местата за зимуване между юли и ноември (BirdLife International 2017, Нанкинов и др. 1997). Среща се по Черноморското и Дунавското крайбрежие.

Характерно местообитание

Блата, езера и плитки крайбрежни участъци на реки, богати на храна и обрасли с рядка трева. Предпочита също така различни типове водоеми, разположени на открити места. Среща се и край морските заливи (Нанкинов и др. 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Разнообразно – насекоми и техните ларви, паяци, червеи, рачета, дребни миди, попови лъжички и малки жаби, а през есента плодчета и семена на растения (Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро и по Дунавското крайбрежие по време на миграция, пролет – от февруари до май, и есен – от август до ноември (Dimitrov et al. 2005; Костадинова и Граматиков, 2007; Нанкинов и др. 1997) и по време на зимуване (Michev and Profirov 2003).

Включен в Приложения 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN видът е Почти застрашен NT (Near Threatened), за територията на континентална Европа – VU (Vulnerable). SPEC 1 категория (BirdLife International 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **зимуваща** популация на вида се оценява на 10 – 180 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2000 – 2018) за популацията е намаляваща, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е намаляваща.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 100 – 300 индивида. Краткосрочната тенденция (за последните 12 г.) на популацията е неизвестна, както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна.

Посочени са следните заплахи и влияния: J02, F02 и F26.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **0-2 индивида**, което е 0,6 % от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Рядък мигриращ вид. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина е установен само веднъж по време на пролетната миграция при с. Обнова с численост 1 инд. (Шуруликов и др., 2005). По време на миграция се среща в различни влажни зони по Черноморското и Дунавското крайбрежие (Нанкинов и др., 1997). Най-вероятно при по-

влажни години, когато пресушените рибарници се преовлажняват и/или оводняват могат да се създадат условия за хранене на вида по време на миграция в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

На базата на екологичните изисквания за местообитанията са определени параметрите, чрез които може да се оцени неговото състояние. Тези параметри стоят и в основата на определянето на специфичните цели за вида в зоната, представени в таблицата по-долу.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	0-2 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: площ на подходящи местообитания за търсене на храна по време на миграция	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната - 712 ха.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Това може да стане чрез възстановяване режима на оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A161 *Tringa erythropus* (голям червеноног водобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 29 – 32 cm. Размах на крилата: 61 – 67 cm. Елегантен, средно голям водобегач. През брачния период с тъмно оперение на тялото, напръскано с бели точки, с контрастно бяло надопашие. През зимата отгоре сивокафяв, отдолу светъл. Краката високи, червени. Клюнът дълъг, прав в основата червен, към върха черен (Beaman and Madge, 1998; Message and Taylor, 2005; Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен и зимуващ вид (Ivanov et al., 2014). Сибирски вид. Разпространен в Евразия от Скандинавския полуостров на изток до п-ов Чукотка. В Европа мъти в северните части на Норвегия, Швеция, Финландия и Русия. Видът се размножава в разпръснати двойки, често срещани поотделно, въпреки че не рядко се образуват групи до 20 и по изключение над 100 (BirdLife International 2016). Среща се по време на миграция из водоемите по Черноморието и най-вече в Атанасовско езеро (Нанкинов и др. 1997).

Характерно местообитание

Сладководни и соленоводни езера, блата, крайбрежия на реки, залети разредени гори и сечища, влажни ливади, морски крайбрежия (Нанкинов и др. 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150,

1160; Сладководни местообитания: 3150, 3160, 3260 3270 и Естествени и полуестествени тревни формации: 6440, 6510 съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Събира храната си в плитките водни участъци, в тинята и рядко по повърхността на земята. Предпочита главно водни насекоми и техните ларви (особено плуващи бръмбари и полутвъдокрили), сухоземни летящи насекоми, малки ракообразни, мекотели, многочленисти червеи и малки риби и земноводни до 6-7 см дължина (BirdLife International 2016; Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се по време на миграция и по-рядко по време на зимуване по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Варненско-Белославско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро (Dimitrov et al. 2005, Michev & Profirov 2003, Костадинова, Граматиков 2007, Нанкинов и др. 1997).

Включен в Приложения 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International 2015). SPEC 3 категория (BirdLife International 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 100 – 2000 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна. Посочени са следните заплахи и влияния: K02, F05, F26.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **28-45 индивида**, което е 2 – 28 % от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В Дунавската равнина не е установяван (Шурулинков и др., 2005). Най-многочислени (стотици индивиди) са концентрациите по Черноморското крайбрежие, и то най-вече в Атанасовското езеро (Нанкинов и др., 1997). Най-вероятно при по-влажни години, когато пресушените рибарници се преовлажняват и/или оводняват могат да се създадат условия за хранене на вида по време на миграция в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 28 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитан ие на вида: площ на подходящи	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
местообитания за търсене на храна по време на миграция			полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната, което е 712 ха.	Това може да стане чрез възстановяване режима на оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната мигрираща популация на вида от категория „С“ в категория „В“, тъй като числеността е над 2 % от националната мигрираща популация на вида.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			A/B/C
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A161	<i>Tringa erythropus</i>			c	28	45	i		G	B	B	C	C

Специфични цели за A162 *Tringa totanus* (малък червеноног водобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 27 – 31 cm. Размах на крилата: 51 – 60 cm. Перата по темето, тила, врата, горната част на гърба и надкрилията сивокафяви с тъмнокафяви петна и светли кантове. Долната част на гърба бяла. Кръстът и надопашнето бели, понякога с дребни петна и напречни кафеникави препаски. Опашните пера бели с черни напречни ивици. Перата на плещите кафяви с тесни напречни черни петна. Страните на главата, гърлото, шията, гушата, гърдите и коремът бели, изпъстрени с многобройни кафяво-сиви петна и резки. Клюнът червен, към върха черен. Краката оранжево-червени. Ирисът кафяв (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен и зимуващ вид (Ivanov et al. 2014). Палеарктичен вид с обширен гнездов ареал и изолирани находища в Европа, Азия и Северна Африка. Гнезди в трапчинки сред туфи от тревиста растителност, поединично, или в близост или в колониите на други дъждосвирцови птици (Димитров и Далакчиева, 2011). Среца се по време на миграция особено по Черноморието, а също в долините на големите реки (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Крайбрежни бракични, солени и сладководни лагуни, морски заливи, пясъчни коси и плитководия, блата, мочурища, влажни ливади и сезонно заливаеми селскостопански земи, утайници, рибарници, поливни площи и канали, речни брегове (Димитров и Далакчиева, 2011). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160; Сладководни местообитания: 3150, 3160, 3260 3270 и Естествени и полустествени тревни формации: 6440, 6510 съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се основно с дребни водни безгръбначни (*Hydrobia*, *Corophium* и др.), различни видове насекоми и техните ларви и сухоземни червеи; рачета, дребни миди и охлюви (Димитров и Далакчиева, 2011; Нанкинов и др., 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се по време на миграция и по-рядко по време на зимуване по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Варненско-Белославско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро (Dimitrov et al. 2005; Mischev and Profirov, 2003; Костадинова и Граматиков, 2007; Нанкинов и др. 1997).

Включен в Приложения 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа (BirdLife International 2015). SPEC 2 категория (BirdLife International 2017). Включен в Червената книга на България в категория критично застрашен (CR).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 20 – 45 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2000 – 2018) за популацията е намаляваща, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: J02, K03, J03.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 1000 – 3000 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна. Посочени са следните заплахи и влияния: K02, F05, F26.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната зимуваща популация на вида се оценява на 5 – 25 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 1999 – 2018) за популацията е намаляваща, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: K03, J03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ мигриращата популация на вида се оценява на 5-50 индивида, което е 0,5 – 1,6% от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В Дунавската равнина е малочислен мигрант, като по време на пролетния прелет е наблюдаван при с. Обнова (10 инд.), а по време на есенната миграция са установени 3 инд. при язовир Горни Дъбник (Шуруликов и др., 2005). Най-многочислени са концентрациите по Черноморското крайбрежие и по долините на големите реки (Нанкинов и др., 1997). Най-вероятно при по-влажни години, когато пресушените рибарници се преовлажняват и/или оводняват могат да се създадат условия за хранене на вида по време на миграция в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата	Брой индивиди	Най-малко 5 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
популация			резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: площ на подходящи местообитания за търсене на храна по време на миграция	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната, което е 712 ха.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Това може да стане чрез възстановяване режима на оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A163 *Tringa stagnatilis* (малък зеленоног водобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 22 – 25 cm. Размах на крилата: 55 – 59 cm. Като цяло, външният вид е с преобладаващо сиво-кафяво и бяло. Темето, тилът, вратът и горната страна на гърба кафяво-сиви. Кръстът бял. Надопашнето бяло със сивокафяви петна или напречни препаски. Първостепенните махови пера чернокафяви. Големите надкрилия и перата на плещите с напречни черни ивици. Клюнът черен, в основата зеленикав. Краката маслинозелени с жълтеникав оттенък. Ирисът тъмнокафяв. Зимно оперение – горната страна на тялото пепеляво-сива без тъмни петна. Челото, страните на главата, шията отпред, гушата, гърдите, коремът и подопашието бели (Beaman and Madge, 1998; Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен вид (Ivanov et al., 2014). Палеарктичен вид. Разпространен от Централна Европа до Далечния Изток. Обикновено гнезди по отделно или в рехави колонии с двойки, разположени на по-малко от 10 м една от друга (BirdLife International 2016). Среща се по време на миграция из водоемите по Черноморието и най-вече в Атанасовско езеро (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Плитки водоеми (езера, блата, речни разливи, делти на реки, рибарници), тресавища, влажни ливади. По време на миграцията спира и на локви по пътищата. Извън размножителния сезон видът обикновено се среща по ръбовете на вътрешните сладководни и соленоводни влажни зони, като оризови полета, блата, солници, солени блата, канализационни съоръжения и блатисти брегове на езера, и въпреки че се среща рядко на открито крайбрежие, от време на време може да се намери на устия, лагуни и приливни зони (BirdLife International 2016; Нанкинов и др. 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160; Сладководни местообитания: 3150, 3160, 3260 3270 и Естествени и полуестествени тревни формации: 6440, 6510 съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Събира храната си във водата, а също в тинята и по растенията. Различни водни насекоми и техните ларви, рядко наземни насекоми, ракообразни, мекотели (дребни миди и охлюви) и малки риби (BirdLife International 2016, Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се по време на миграция по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Варненско-Белославско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро (Dimitrov et al. 2005, Костадинова, Граматиков 2007, Нанкинов и др. 1997).

Не е включен в Директивата за птиците. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International 2015). Няма SPEC категория (BirdLife International 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 100 – 1000 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна. Посочени са следните заплахи и влияния: J02, K02, F05, F08, F26.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **18-20 индивида**, което е 2 – 18% от националната миграционна популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната. Среща се по време на миграция из водоемите по Черноморието и най-вече в Атанасовско езеро (Нанкинов и др., 1997). В Дунавската равнина е установен само по време на пролетния прелет при с. Обнова (7 инд.) (Шурулинов и др., 2005). Най-вероятно при по-влажни години, когато пресушените рибарници се преовлажняват и/или оводняват могат да се създадат условия за хранене на вида по време на миграция в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 18 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: площ на подходящи местообитания за търсене на храна по време на миграция	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната, което е 712 ха.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Това може да стане чрез възстановяване режима на оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната мигрираща популация на вида от категория „С“ в категория „В“, тъй като числеността е над 2 % от националната мигрираща популация на вида.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A163	<i>Tringa stagnatilis</i>			c	18	20	i		G	B	A	C	C

Специфични цели за A164 *Tringa nebularia* (голям зеленоног водобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 30 – 34 cm. Размах на крилата: 68 – 70 cm. Сравнително едър водобегач. Темето, тилът, вратът, страните на главата, шията и гушата бели с кафяво-черни резки. Перата по горната част на гърба и плещите черни с кафяво-сиви кантове. Долната част на гърба и кръстът бели. Надопашието бяло със сивокафяви точки и напетнени пъстрини. Първостепенните махови пера чернокафяви. Средата на гърдите, коремът и подопашието бели. Клюнът леко извит нагоре, в основата зелен, към върха черен. Краката зелени. Възрастните птици в зимно оперение - чернокафявите участъци на брачното оперение стават сиви или сиво-кафеникави, така че птиците отгоре изглеждат много по-светли. Долната част на тялото бяла, само по страните на гушата с бледи шрихи (Beaman and Madge, 1998; Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е прелетен и зимуващ вид (Ivanov et al. 2014). Сибирски вид. Гнезди от Британските острови на изток до п-ов Камчатка. Този вид се размножава в бореалната горска зона в блатисти горски сечища, тресавища, открити блата и еутрофни езера с мъртва и разлагаша се растителност по бреговете (BirdLife International 2015). По време на миграция се среща край водоемите из цялата страна, на малки ята и поединично. Почесто е отбелязван на Черноморското крайбрежие, в Софийско, край р. Дунав, в Северна България, Горнотракийската низина, по долините на реките в Южна България (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Различни типове блата, плитки езера и крайбрежия на реки, обрасли с трева и редки храсти, залети разредени гори и сечища, пясъчливи, каменисти и заблатени морски брегове, влажни ливади и пасища. При миграция този вид се среща на наводнени вътрешни ливади, пресъхнали езера, пясъчни ивици и блата (BirdLife International 2016; Нанкинов и др. 1997). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160; Сладководни местообитания: 3150, 3160, 3260 3270 и Естествени и полуестествени тревни формации: 6440, 6510 съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Предимно край брега и в плитчините. Събира рачета, дребни миди, охлюви, най-вече различни видове насекоми и техните ларви: бръмбари (бегачи, плавачи, водолубчета, листоноги, листояди), ципокрили (мравки), полутвърдокрили, водни кончета; по-рядко рибки и попови лъжички и понякога гризачи (BirdLife International 2016; Нанкинов и др. 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се по време на миграция главно по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро (Dimitrov et al. 2005, Костадинова, Граматиков 2007, Нанкинов и др. 1997).

Включен в Приложение 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International 2015). Няма SPEC категория (BirdLife International 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 50 – 200 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна. Посочени са следните заплахи и влияния: J02, K02, F05, F26.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ мигриращата популация на вида се оценява на 7-15 индивида, което е 7,5-14 % от националната мигрираща популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина се среща редовно по време на миграция, като е наблюдаван при с. Обнова и с. Българене, най-често на групи по 3-5 инд. (Шуруликов и др., 2005). По време на миграция се среща край водоемите из цялата страна, на малки ята и поединично. По-често е отбелязван на Черноморското крайбрежие, в Софийско, край р. Дунав, в Северна България, Горнотракийската низина, по долините на реките в Южна България (Нанкинов и др., 1997). Най-вероятно при по-влажни години, когато пресушените рибарници се преовлажняват и/или оводняват могат да се създадат условия за хранене на вида по време на миграция в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 7 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: площ на подходящи местообитания за търсене на храна по време на миграция	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната, което е 712 ха.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Това може да стане чрез възстановяване режима на оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A165 *Tringa ochropus* (голям горски водобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 21 – 24 cm. Размах на крилата: 57 – 61 cm. Дребен водобегач със сравнително къси, сивкаво-зелени крака, които изглеждат тъмни на разстояние. Най-тъмният вид от рода; горните части имат почти маслиново-кафяв оттенък и множество малки бели петна. Къса първична проекция; крилата изпъкват точно зад върха на опашката. Прилича на малкия горски водобегач (*Tringa glareola*), но се отличава от него по чисто бялото надопашие, почти черния гръб и прибраните при полет крака (Beaman and Madge, 1998; Message and Taylor, 2005; Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е гнездящ, прелетен и зимуващ вид. Палеарктичен вид. Пролетния прелет е от първите дни на март до началото на май, есенният – от началото на август до края на ноември. По време на миграция прекосява цялата страна като във влажните местообитания се задържат по няколко десетки индивида. Среща се главно по реките Дунав, Искър, Вит, Осъм, Бели Лом и Черноморското крайбрежие (Ivanov et al. 2014; Шурулинков, 2015).

Характерно местообитание

Плитки крайбрежия на реки и стоящи водоеми, влажни ливади и пасища в близост до микроязовири. Заблатени гори и горски участъци близо до водоеми, обрасли с дървета и храсти брегове на езера, блата, реки, канали, край мочурища и ливади. Обитава по-често край бавно течащи водоеми със спокойна водна повърхност. Избягва бързо течащите реки (Нанкинов и др. 1997; Шурулинков, 2015). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160; Сладководни местообитания: 3150, 3160, 3260 3270 и Естествени и полуестествени тревни формации: 6440, 6510 съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с различни водни и околородни безгръбначни – червеи, дребни охлюви и миди, плодчета и много насекоми и техните ларви: бръмбари (бегачи, водолубчета, хоботници), ципокрили (мравки), полутвърдокрили, пеперуди, двукрили (дългоножки, комари), водни кончета, а също паяци и риби, както и растителни фрагменти (BirdLife International 2016, Нанкинов и др. 1997, Шурулинков, 2015).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Широко разпространен гнездящ вид покрай реки и потоци както в равнинните, така и в планинските части на страната. Отбелязван в Тракийската низина (по реките Тополница и Марица), в Западните Родопи, по поречията на реките Струма, Искър, Тунджа, в Софийското поле, в Добруджа, в Източна Стара планина, до Мандренското езеро. След 1950 г. са установени редица нови находища – в Добруджа, в Тракийската низина, по р. Струма, по Черноморското крайбрежие (до Балтата; до Шабленското езеро; до Несебър; в Атанасовското езеро), в Западна Стара планина, покрай р. Дунав (в Никополско; до с. Басарбово, Русенско, в рибарниците Калимок), в Розовата долина, в Дунавската равнина, в Източна Стара планина, в Софийското поле (Митев и Димитров, 2007). Съгласно

Червена книга на България, в повечето от старите гнездови находища не е потвърден през периода 2001 - 2011 и се среща главно по реките Дунав, Искър, Вит, Осъм, Бели Лом и Черноморското крайбрежие, с епизодично гнездене на отделни двойки в средните течения на реки, край язовири и рибарници (Шурулинков, 2015). По време на миграция и зимуване се среща по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Варненско-Белославско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро (Dimitrov et al. 2005; Michev and Profirov 2003; Костадинова и Граматиков 2007; Нанкинов и др., 1997).

Не е включен в Директивата за птиците. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International 2015). Няма SPEC категория (BirdLife International 2017). Включен е в Червената книга на България в категория застрашен вид (EN).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 40 – 90 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2000 – 2018) за популацията е неизвестна, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **зимуваща** популация на вида се оценява на 50 – 150 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 1999 – 2018) за популацията е флукутираща, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е флукутираща.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 100 – 500 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е неизвестна, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е неизвестна. Посочени са следните заплахи и влияния: K02, K04, F05, F26.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **2-20 индивида**, което е 2-4 % от националната мигрираща популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на до **1 двойка**, което представлява 1-2,5 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В Дунавската равнина горския водобегач се среща с почти еднаква численост през цялата година. Максимална численост е установена на 12.07.2000 г. край р. Дунав между Белене и Никопол – 30 екз. (Шурулинков и др., 2005). По време на миграция и зимуване се среща по-често по Черноморското крайбрежие.

Гнездяща популация

Видът е гнездил в зоната през 2010 г., когато там е наблюдавана 1 дв. (Матеева и др., 2013). В ОВМ „Рибарници Мечка“ видът не е отбелязан (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). Отделни индивиди са наблюдавани в рибарници Мечка през 2010 г.

(Shurulinkov et al., 2019). Също така, два индивида са наблюдавани и на 31.05.1998 г. (Л. Профиров, pers. comm.). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 2 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Популация: Размер гнездовата популация	Брой двойки	Най-малко 1 дв.	Определена на база СФ и други теренни проучвания през 1998, 2010 и 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездяща двойка.
Местообитание на вида: площ на подходящите местообитания за гнездене	ха	около 15 ха	Подходящите места за гнездене в зоната включват: крайбрежието на р. Дунав в границите на 33, както и всички стоящи води, канали, около о. Батин; някои все още неразорани влажни и мочурливи местообитания.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона.
Местообитание на вида: площ на подходящи местообитания за търсене на храна	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната, което е 712 ха.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Това може да стане чрез възстановяване режима на оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A166 *Tringa glareola* (малък горски водобегач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 20-22,5 см. Размах на крилата: 34-42,5 см. Има малки възрастови различия. Възрастните отгоре са тъмносиви с бели петна и точки, а отдолу — белезникави. Младите са по-светли. Отличава се от големия горски водобегач по дългите крака, които при полет стърчат зад опашката.

Характер на пребиваване в страната

Мигрираща, летуваща, рядко зимуваща, възможно и гнездяща птица. Пролетната миграция започва от началото на март до май, а есенната – от август до ноември. Гнезди на отделни двойки или на малки колонии (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Заблатени гори и горски участъци близо до водоеми, обрасли с дървета и храсти брегове на езера, блата, реки, канали, край мочурища и ливади. Обитава по-често край бавно течащи водоеми със спокойна водна повърхност. Избягва бързотечащите реки.

Подходящи местообитания вероятно са 3260 и 6440 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с червеи, дребни охлюви и миди, плодчета и много насекоми и техните ларви: бръмбари (бегачи, водолюбчета, хоботници), ципокрили (мравки), полутвърдокрили, пеперуди, двукрили (дългоножки, комари), водни кончета, паяци. В стомасите на птици са намирани остатъци от *Coleoptera* (*Hydrophilidae*, *Carabidae*), *Mollusca*.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се през цялата година в подходящи биотопи върху територията на страната, по-често при сезонните прелети. Вероятно гнезди край Дунава. През размножителния период е отбелязван край водоемите на Софийско (Негован, Петърч, Костенец), Плевенско, Добричко, по Черноморското крайбрежие (езерата Дуранкулашко, Шабла, Поморийско, Атанасовско, Бургаско, Мандренско и до Несебър), при Харманли и Свиленград. Зимуващи птици са регистрирани до Тетевен и на рибарници до с. Триводици, Пловдивско (Нанкинов и др., 1997; Янков, ред., 2007).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в SPEC 3. Не е включен в Червената книга.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2001-2018 г.), **мигриращата** национална популация е оценена на **200-700** индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и влияния: F26; F05; K02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно СФ на зоната **мигриращата** популация се оценява на **40 индивида**, което е 6 – 20 % от националната популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина е многочислен пролетен мигрант, но не е намиран през есента. По време на пролетната миграция са наблюдавани ята между 20 и 200 инд. (Шурулинков и др., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивид и	Най- малко 10 инд.	В СФ е посочена минимална стойност от 40 инд. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г. провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Местообитание на вида: площ на подходящи местообитания за търсене на храна	ха	около 712 ха	Въпреки, че рибарниците са напълно пресушени, при по-влажни и дъждовни години могат да се образуват мочурища, влажни ливади, наводнени полета, които са подходящо местообитание за хранене на вида по време на миграция. Площта е определена на база на водните тела в зоната. (N06), без площта на реката в зоната, което е 712 ха.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида. Това може да стане чрез възстановяване режима на оводняване на рибарниците.

Необходимост от промени в СФ

Предлагаме да бъде поставена минимална миграционна численост от 10 инд., тъй като броят на мигриращите индивиди всяка година е различен и зависи от състоянието на влажната зона.

Species			Population in the site						Site assessment					
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A166	<i>Tringa glareola</i>			c	10	40	i		G	B	B	C	B

Специфични цели за A169 *Arenaria interpres* (камъкообръщач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 21-25 см. Размах на крилата: 42,5-50,5 см. Има полов, сезонен и възрастов диморфизъм. Възрастните през есенно-зимния период отгоре са тъмнокафяви, а отдолу — бели; гърдите са с кафяво петно. През размножителния период оперението е пьстро — кестеняво, черно и бяло. Младите наподобяват възрастните в зимно оперение, но перата по гърба са с жълтеникави ръбове, а гърдите са светлокафяви; зад окото има белезникави ивица. Клюнът къс, черен. Краката къси, оранжеви (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Редовно мигрираща и летуваща, рядко зимуваща птица. Миграцията ѝ основно протича от края на февруари до началото на юни и от август до ноември. Лети в неголеми ята по двойки и единично (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Пясъчни и каменисти морски крайбрежия, устия на реки, плитки езера и блата, богати на храна. През зимата се наблюдава по каменисти и чакълести брегове, вълноломи, пясъчни плажове с водорасли, солници с ниски треви, заслонени заливи, естуари. Подходящи местообитания вероятно са 1130 и 1140 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Събира храна като преобръща камъни или по повърхността на земята. Миди, раци, охлюви, насекоми и техните ларви, паяци, рядко риба, птичи яйца и мърша (Нанкинов и др., 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се по черноморското крайбрежие и съседните езера: Дуранкулак, Шабла, Шабленска тузла, Балчишка тузла, Варненско, Белославско, Поморийско, Атанасовско, Бургаско, Мандренско. Рядко може да се очаква и по водоемите във вътрешността на страната (Нанкинов и др., 1997).

Не е включен в Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), **зимуващата** популация е оценена на **0-2** индивида. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са неизвестни.

Мигриращата национална популация е оценена на **15-50** индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е флукуираща. За мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и влияния: К04.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно СФ на зоната **мигриращата** популация се оценява на **16** индивида, което е 32 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. Видът не е отчетен в публикациите за орнитофауната на средна Дунавска равнина и поречието на р. Дунав (Шурулинков и др., 2005; Shurulinko et al., 2016; Shurulinkov et al., 2019). Среща се основно по черноморското крайбрежие и съседните езера, много рядко може да се намери във вътрешността на страната. Поради тези причини смятаме, че тази миграционна численост на вида е завишена. Предлагаме да се извърши актуализация на СФ и да се посочи численост 0-5 инд.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	0 - 5 инд.	Целевата стойност е определена на база, че вида се среща основно по черноморското крайбрежие, много рядко може да се намери във вътрешността на страната. Поради тези причини смятаме, че миграционна численост от 16 инд. е завишена. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: площ на подходящи местообитания за търсене на	ха	около 10 ха	Подходящите местообитания за търсене на храна по време на миграция са речните крайбрежия в рамките на зоната, определени чрез GoogleMap.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
храна по време на миграция				

Необходимост от промени в СФ

По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в числеността: от 16 инд. да стане 0-5 инд. и опазването на вида от оценка „А“ да се промени на оценка „В“

Species			Population in the site						Site assessment					
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A169	<i>Arenaria interpres</i>			c	0	5	i		G	C	B	C	C

Специфични цели за A862 *Hydrocoloeus minutus* (малка чайка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 25-27 см. Размах на крилата: 75-80 см. Дребна чайка с относително къси и широки крила. Има сезонен и възрастов диморфизъм. Възрастните през зимата са сиво-бели с по-тъмни петна на главата; крилата отдолу са черни. През лятото главата е черна. Младите отгоре са сиво-кафяви с черно теме и черна ивица по крилата и опашката. Среща се предимно на групи, рядко поединично (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Преминаващ, зимуващ и скитащ вид. Пролетната миграция е през март-април, а есенната – юни-август. Среща се предимно на малки групи, рядко поединично. Среща се предимно по Черноморското крайбрежие, където може да се наблюдава целогодишно, но най-вече по време на миграция (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава езера и блата с растителност по периферията на водоеми, в частност – рибарници. През останалите сезони се среща по морски крайбрежия, в лагуни, стоящи пресни води и стоящи бракични води, както и навътре в сушата по язовири, долини на реки и техните разливи (Нанкинов и др., 1997; Янков, ред., 2007). Подходящи местообитания вероятно са 3130 и 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с *Trichoptera*, *Arachnidae*, *Mollusca*, *Leander sp.*, *Gryllotalpa gryllotalpa* и дребни риби.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Наблюдаван през гнездовия период по Черноморското крайбрежие и поречието на р. Марица. По време на миграция е регистриран при яз. Пясъчник, около София, по долината на р. Струма и Дунавското крайбрежие (Янков, ред., 2007; Нанкинов и др., 1997).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Не е включен в Червената книга. Според IUCN – LC (Least Concern), за

територията на континентална Европа – NT (Near Threatened). Включен в SPEC 3 (BirdLife International, 2015).

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), **зимуващата** популация на вида се оценява на 10-250 индивида. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са флукутиращи. Посочени са следните заплахи и влияния: D02; C03.

Мигриращата национална популация е оценена на 500-2400 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е флукутираща. Посочени са следните заплахи и влияния: D02; F26.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **50 индивида**, което е 2 % от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина малката чайка е рядък и малочислен мигриращ и зимуващ вид; наблюдаван по време на есенната миграция на яз. Горни Дъбник с численост 1-14 инд. (Шурулинков и др., 2005). По-високи миграционни числености (173-1530 инд.) са отчетени в Бургаските влажни зони (Dimitrov et al., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

На базата на екологичните изисквания за местообитанията са определени параметрите, чрез които може да се оцени неговото състояние. Тези параметри стоят и в основата на определянето на специфичните цели за вида в зоната, представени в таблицата по-долу.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	10-50 инд.	Целевата стойност е определена от СФ и факта, че малката чайка в средна Дунавска равнина е рядък и малочислен мигрант (Шурулинков и др., 2005). Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Макрозообентос и Риби може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по-добра е наличността на хранителната база.	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 –

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
елементи за качество (БЕК Рибн и Макрозообентос)			<p>Екологично състояние</p> <p>1-Отлично</p> <p>2-Добро</p> <p>3-Умерено</p> <p>4-Лошо</p> <p>5-Много лошо</p> <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибн в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	Добро състояние.

Необходимост от промени в СФ

По отношение на мигриращата популация предлагаме да бъде поставена минимална численост 10 инд. вместо 50 инд., тъй като в средна Дунавска равнина малката чайка е рядък и малочислен мигрант.

По отношение на родовото име на вида (*Scientific Name*) следва да се промени от *Larus minutus* на *Hydrocoloeus minutus*.

По отношение на кода на вида, следва да се смени от A177 на A862.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A862	<i>Hydrocoloeus minutus</i>			c	10	50	i		G	C	B	C	C

Специфични цели за A179 *Larus ridibundus* (речна чайка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 34-37 см. Размах на крилата: 100-110 см. Има сезонен и възрастов диморфизъм. Възрастните през размножителния период наподобяват тези на малката черноглава чайка, но темето е бяло и първостепенните махови пера отдолу са черни. Клюнът и краката червени. Възрастните през есенно-зимния период имат изцяло бяла глава с малко тъмно петно зад окото. Клюнът с черен или с кафяв връх. Краката забележимо по-светли. Младите имат пъстро кафяво-сиво оперение, отдолу бели. Клюнът жълтеникав или оранжево-жълт с черен връх. Краката жълтеникави или охристи. Опащата бяла с тясна черна ивица на върха.

Характер на пребиваване в страната

Постоянен, преминаващ и зимуващ вид. Гнезди в самостоятелни или смесени колонии. Малките се излюпват в края на май и началото на юни. След края на гнездовия период младите и възрастните птици скитат на големи ята. По време на миграции и зимуване е една от най-често срещаните и многобройни видове чайки в ниските части на страната (Янков, ред., 2007; Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава предимно сладководни езера и блата, обрасли с тръстика и папур, но и с наличие на открита водна площ, покрита с плаваща растителност; разливи на реки. По време на миграция и зимуване се среща в разнообразни влажни зони както по морски крайбрежия, така и навътре в сушата. Разстоянието между гнездата е най-малко 1-1,5 м. Гнездата са разположени върху плаващи коренища на тръстика, листа от водна лилия (ез. Сребърна, Гарванското блато) и стърчащи от водата пънове (ПП „Персина“) (Нанкинов и др., 1997; Янков, ред., 2007). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с риба, скариди, насекоми (*Carabidae*, *Staphylinidae*, *Tenebrionidae*, *Orthoptera* (*Gryllus sp.*)).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Епизодични гнездови находища е имало в Атанасовското езеро и при с. Черноморец, Бургаско. Относително постоянни гнездови находища има само по Дунавското крайбрежие – о. Белене, блатото при с. Гарван, Русенско и резервата „Сребърна“.

Защитен вид на територията на цялата страна (ЗБР, Приложение 3). Включен е в Червената книга на Р България (2015) в категория застрашен (EN). Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в Приложение 2Б на Директивата за птиците.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), националната **гнездяща** популация на вида се оценява на **180-300** двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2001-2018 г.) е флукутираща, а дългосрочната (1980-2018 г.) е намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: J02.

Мигриращата национална популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на **1000-2000** индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е нарастваща. Посочени са следните заплахи и влияния: C03; F26.

Зимуващата популация е оценена на **2000-6500** индивида. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (1980-2018 г.) е флукутираща. Посочени са следните заплахи и влияния: C03; D02.

В Червената книга като вероятни заплахи са посочени промени на естествения воден режим в традиционни гнездови находища (ПП „Персина“, Гарванското блато, ез. Сребърна).

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **750-1000** индивида, което е 50-75 % от националната мигрираща популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

В зоната видът се опазва и като **зимуващ** с численост **50-290** индивида, което е 2,5-4% от националната зимуваща популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина речната чайка е многочислен мигриращ вид (Шурулинков и др., 2005). Най-високи миграционни числености (4117-10 635 инд.) са отчетени в Бургаските влажни зони (Dimitrov et al., 2005). По време на миграции и зимуване е една от най-често срещаните и многобройни видове чайки в ниските части на страната (Янков, ред., 2007; Нанкинов и др., 1997).

Зимуваща популация

По време на Средно-зимното преброяване през 2019 г. видът е отчетен при 33 Мечка с численост 19 инд. През 2020 г. видът е установен при 33 Мечка с численост 3 инд. Данните на Michev and Profirov (2003) показват, че по поречието на р. Дунав, средно са установени 1100 индивида. В средна Дунавска равнина е многочислен зимуващ вид (Шурулинков и др., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване						
Популация: Размер мигрираща популация	Брой индивиди	Най-малко 750 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.						
Популация: Размер зимуваща популация	Брой индивиди	Най-малко 50 инд.	Целевата стойност е определена от СФ, данните от СЗП 2019 и 2020 г. Тези данни се нуждаят от потвърждение в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – февруари месец.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибни и Макрозообентос)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Макрозообентос и Рибни може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състояние по този БЕК, толкова по-добра е наличността на хранителна база.	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.						
			<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
			Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибни в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).	

Необходимост от промени в СФ

По отношение на мигриращата популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната мигрираща популация на вида от категория „В“ в категория „А“, тъй като числеността е 50-75 % от националната мигрираща популация на вида.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A179	<i>Larus ridibundus</i>			c	750	1000	i		G	A	B	C	C
B	A179	<i>Larus ridibundus</i>			w	50	290	i			B	B	C	C

Специфични цели за A182 *Larus canus* (чайка буревестница)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 40-42 см. Размах на крилата: 110-130 см. Средно голяма чайка, забележимо по-дребна от сребрилата чайка, с по-къс и тънък клюн, по-къси крила и крака. Има възрастов диморфизъм и малки сезонни различия. Възрастните през есенно-зимния период са със сиви гръб и крила и черни ръбове на първостепенните махови пера с бели петна по върховете; темето и тилът са на петна, а през лятото цялата глава е бяла. Младите са пъстро-кафяви, като опашката е бяла с широка черна ивица накрая. От сребрилата чайка се отличава по големина и по зеленикавите крака и едноцветния клюн (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Преминаващ и зимуващ вид. В Дунавската равнина се появява най-рано в началото на ноември и остава до март (Шурулинков и др., 2005).

Характерно местообитание

По време на размножителния период обитава реки и гористи брегове и блата във вътрешността на сушата. По време на миграции и зимата се среща предимно по морски крайбрежия и прилежащи водоеми (Нанкинов и др., 1997). Подходящи местообитания вероятно са 3130 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с риби, ракообразни, мекотели и насекоми.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Установени само по време на миграции и през зимата, предимно по Дунавското и Черноморското крайбрежие (Нанкинов и др., 1997).

Защитен вид на територията на цялата страна (ЗБР, Приложение 3). Не е включен в Червената книга. Включен в Приложение 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern).

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), **мигриращата** национална популация се оценява на **50-600** индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е флукуираща. Посочени са следните заплахи и влияния: C03; J02.

Зимуващата популация се оценява на **70-1400** индивида. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са флукуиращи. Посочени са следните заплахи и влияния: C03; D02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **зимуващата** популация на вида се оценява на 2-1300 индивид, което е 3-92 % от националната зимуваща популация (оценка „В“). **За максималната стойност най-вероятно има техническа грешка, тъй като тя е почти колкото максималната за цялата страна!** Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

Зимуващата популация

По време на Средно-зимното преброяване през 2019 г. видът не наблюдаван в близост до 33 Мечка. През 2020 г. видът отново не е отчетен при зоната. Данните на Michev and Profirov (2003) показват, че чайката буревестница зимува основно по северното Черноморско крайбрежие (Дуранкулак, Каварна-Кранево) със средни числености от 931 инд. По поречието на р. Дунав, средно са установени 151 индивида. След 1996 г. се наблюдава увеличение на броя зимуващи индивиди в страната. В Дунавската равнина и по-скоро по поречието на р. Дунав е редовно зимуващ вид, като числеността му е по-висока при по-студени зими (Шурулинков и др., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер зимуващата популация	Брой индивиди	2 - 130 инд.	Целевата стойност е определена от СФ, данните от СЗП 2019 и 2020 г. Тези данни се нуждаят от потвърждение в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – февруари месец.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Риби може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база.	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
елементи за качество (БЕК Рибн)			Екологично състояние 1-Отлично 2-Добро 3-Умерено 4-Лошо 5-Много лошо Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибн в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).	състояние.

Необходимост от промени в СФ

Относно зимуващата популация. За максималната стойност най-вероятно има техническа грешка, тъй като тя е почти колкото максималната за цялата страна! Предлагаме вместо 1300 инд. да бъде посочено 130 инд. По цялото поречие на р. Дунав, средно са установени 151 индивида.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A182	<i>Larus camus</i>			w	2	130	i		G	B	A	C	B

Специфични цели за A459 *Larus cachinnans* (Каспийска чайка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55–60 см. Размах на крилата: 138–147 см. Трудно отличим от средиземноморската жълтонога чайка, с която доскоро бяха смятани за два подвида на един вид. Отличава се по по-дългите човка и крака, по-тъмните очи, черните петна на върха на крилата са по-малки, а бялото там – повече, при това както откъм тялото, така и откъм върха, краката са по-бледи, червеното петно на клюна е само върху долната получовка. Гърбът е сив, коремът и главата – бели. Младите са пъстро-кафяви и с възрастта постепенно придобиват оперението на възрастните.

Характер на пребиваване в страната

Каспийската чайка е гнездящ, преминаващ и зимуващ вид в България. В България гнезди поединично или на колонии до около 300 двойки. Гнездата са разположени по недостъпни отвесни брегове, малки островчета или скали по крайбрежието на Черно море. От края на миналия век гнезди и по покриви, комини, корнизи в черноморските градове (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Обитава скалисти морски крайбрежия и водоеми във вътрешността на страната, както и градове, разположени в близост до големи реки (Нанкинов и др. 1997). През зимата може да се срещне в разнородни влажни зони. Предпочитаните местообитания са 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, 3130, 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с разнообразни безгръбначни животни, риба, умрели животни и хранителни отпадъци, често се струпва около сметищата.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Каспийската чайка е доказана като гнездящ вид в България през 2014 и 2015 г. при улов на възрастни птици на покрива на сградата на Общинска администрация в гр. Русе (BUNARCO). Възможно е видът да гнезди и на други места в страната. Разпространението на вида е разпръснато и линейно групирано по Черноморското крайбрежие (където гнезди основно в крайморските селища) и донякъде по р. Дунав.

Включен е в Приложение 2 на Директивата за птиците. Природозащитният статус на каспийската чайка според IUCN е LC (Least Concern).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **зимуващата** популация е оценена на 10 – 120 индивида. Краткосрочната тенденция на зимуващата популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също неизвестна. Не са посочени заплахи и въздействия.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **концентриращ се**, като популацията се оценява на **22-22 индивида**. Мигриращата популация на вида в страната не е оценявана, така че не може да се каже броят на индивидите в зоната какъв процент представляват от националната мигрираща популация. Оценката на популацията е „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФ **зимуващата** популация на вида се оценява на **100-100 индивида**. **Тук явно става въпрос за техническа грешка, защото числеността в зоната е колкото числеността на националната популация**. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина е целогодишно срещан вид. Разпръснат е из почти всички възможни водоеми (Шурулинков и др., 2005). В Бургаските влажни зони е обикновен вид по време на пролетната и есенната миграция (Dimitrov et al., 2005). Вида беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г.

Зимуваща популация

По време на Средно-зимното преброяване през 2019 г. видът е наблюдаван на 7 места по поречието на р. Дунав, като при Риб. Мечка на три места общо са отчетени 70 инд. През 2020 г. видът е установен само на 2 места с численост 2 индивида, като при Мечка не са отчетени индивиди. Данните на Michev and Profirov (2003) показват, че по поречието на р. Дунав средно зимуват 156 индивида. В средна Дунавска равнина е по-многочислен през зимните месеци (Шурулинков и др., 2005). Средно-зимните наблюдения от 2019 и 2020 г. показват че по поречието на р. Дунав се наблюдават между 2 и 113 индивида (при Русе са отчетени 700 инд., които са изключение или техническа грешка!). Всичко това ни кара да

направим извод, че зимуващата численост в зоната е завишена. Предлагаме зимуващата численост да бъде променена на 2-50 инд.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	10-22 инд.	Минималната стойност от 20 инд. е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.						
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	2-50 инд.	Целевата стойност е определена от СФ, данните от СЗП 2019 и 2020 г. Тези данни се нуждаят от потвърждение в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – февруари месец.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на размера на зимуващата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибни и Макрозообентос)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Макрозообентос и Рибни може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по-добра е наличността на хранителна база. <table border="1" data-bbox="715 1361 1182 1601"> <tr><td>Екологично състояние</td></tr> <tr><td>1-Отлично</td></tr> <tr><td>2-Добро</td></tr> <tr><td>3-Умерено</td></tr> <tr><td>4-Лошо</td></tr> <tr><td>5-Много лошо</td></tr> </table> Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибни в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на зимуващата популация явно има техническа грешка, тъй като числеността в зоната е колкото националната популация. Предлагаме числеността да стане 2-50 инд.

Относно мигриращата популация предлагаме за минимална численост да се посочат 10 инд. Броят на мигриращите индивиди през зоната се променя въз основа на климатичните условия.

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A459	<i>Larus cachinnans</i>			c	10	22	i		G	C	B	C	C
B	A459	<i>Larus cachinnans</i>			w	2	50	i		G	C	B	C	C

Специфични цели за A894 *Hydroprogne caspia* (каспийска рибарка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 47-54 см. Размах на крилата: 130-145 см. Има възрастов диморфизъм и малки сезонни различия. Възрастните през лятото отгоре са сиви, а отдолу — бели; горната част на главата е черна; клюнът е масивен, червен с черен връх. През зимата главата отгоре е изпъстрена с бели перца. Младите наподобяват възрастните в есенно-зимно оперение. От другите видове рибарки на Балканския полуостров се отличава по значително по-едротото тяло и масивния клюн (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Преминаващ и скитащ вид. Гнезди в самостоятелни и смесени колонии с белочела рибарка. Есенната миграция протича от началото на август до ноември. Сроковете на пролетната миграция не са уточнени (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Среща се в разнообразни влажни зони както по Черноморското крайбрежие, така и във вътрешността на страната; от морското ниво до около 800 м. надморска височина. Подходящи местообитания вероятно са 1150, 3270 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с дребни риби, водни безгръбначни и насекоми.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Наблюденията на вида в различни части на страната във всички случаи се отнасят за предимно есенни мигранти и скитащи полово незрели индивиди през размножителния период. По време на миграция се среща по разнообразни влажни зони в равнинните части на страната (Нанкинов и др., 1997).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Не е включен в Червената книга.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), мигриращата национална популация се оценява на 20-80 индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и влияния: K04; J02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **7-10 индивида**, което е 12,5-35 % от националната мигрираща популация (оценка „А“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В Дунавската равнина каспийската рибарка не е отчетена по време на миграция (Шурулинков и др., 2005). В Бургаските влажни зони видът е рядък мигрант с максимална численост 10-23 инд. (Dimitrov et al., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване						
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 7 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Риби)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Риби може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по-добра е наличността на хранителна база. <table border="1" data-bbox="699 1464 1134 1709"> <tr><td>Екологично състояние</td></tr> <tr><td>1-Отлично</td></tr> <tr><td>2-Добро</td></tr> <tr><td>3-Умерено</td></tr> <tr><td>4-Лошо</td></tr> <tr><td>5-Много лошо</td></tr> </table> Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Риби в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ

По отношение на родовото име на вида (*Scientific Name*) следва да се промени от *Sterna caspia* на *Hydroprogne caspia*.

По отношение на кода на вида, следва да се смени от A190 на A894.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A894	<i>Hydroprogne caspia</i>			c	7	10	i		G	A	B	C	A

Специфични цели за A193 *Sterna hirundo* (речна рибарка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 31-35 см. Размах на крилата: 77-98 см. Дребна рибарка с дълги, тесни крила и дълбоко връзана опашка. Има възрастов диморфизъм и малки сезонни различия. Възрастните през лятото отгоре са сиви, а отдолу — бели; главата отгоре е черна; клюнът е яркочервен с черен връх; краката са яркочервени. През есенно-зимния период челото е белезникаво, а клюнът и краката — черни. Младите са с черни плещи. От полярната рибарка се отличава по черните външни махови пера и черния връх на клюна, а отблизо главата е по-слабо заоблена и коремът е по-светъл.

Характер на пребиваване в страната

Прелетен и преминаващ вид. Среща се на малки групи. Гнезди самостоятелно или в смесени колонии с малката белочела рибарка, белобузата и черната рибарка, с кафявокрилия огърличник, саблеклюна, речната чайка. Гнездата се разполагат по пясъчни коси, диги, плаващи островчета от тръстика и папур, както и на водната повърхност. Миграцията протича от средата на февруари до началото на май и от края на юли до началото на декември (Нанкинов и др., 1997). Понастоящем гнезди в 13 находища, по-важни от които са Атанасовско езеро, Поморийско езеро, ЗМ „Пода“, Змийския остров, устието на р. Ропотамо, острови и блата на р. Дунав и някои от по-големите вътрешни реки (Червена книга на Р България, 2015).

Характерно местообитание

Гнезди в лагуни (по разделителни диги и изкуствени острови в солници), в растителност по периферията на водоеми, в стоящи пресни води, стоящи бракични води, по острови в течащи води. При устието на р. Ропотамо гнезди на малки скални острови в морето (Янков, ред., 2007). По течението на р. Дунав на пясъчни коси и малки острови. През годините, когато нивото на водата е високо и пясъчните коси и острови са наводнени, гнезди в ез. Сребърна и Персински блата (Shurulinkov et al., 2019). Средното разстояние между гнездата е 0,99 м. (Нанкинов и др., 1997). Подходящи местообитания вероятно са 1150 и 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с риби, скариди, насекоми (*Odonata*, *Gerridae*, *Dytiscidae*).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С разпръснато разпространение, по-групирано на места по Черноморското крайбрежие (главно Бургаски влажни зони) и покрай р. Дунав (по крайбрежни блата и острови, особено около о. Белене). С отделни гнездовища и по някои по-големи вътрешни реки – Марица, Арда, Струма, Огоста и др. Колониите по р. Дунав променят местоположението си поради непостоянството на гнездовия субстрат – пясъчните коси (Янков, ред. 2007).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Включен в Червената книга на Р България (2015) в категория застрашен (EN).

Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern).

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), **гнездящата** национална популация се оценява на 500-1500 двойки. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са флукутиращи. Посочени са следните заплахи и влияния: H01; J02; K03.

Мигриращата национална популация се оценява на 3000-10000 индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и влияния: E01; H01.

В Червената книга (2015) като заплахи са посочени наводняване на гнездовите колонии, унищожаване на мътилата и люпилата от градушки и наземни хищници. Безпокойство, отстрел, разрушаване или прекомерно обрастване на гнездовите находища, замърсяване с нефтопродукти.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **2-15 индивида**, което е 0,06-0,15 % от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В Дунавската равнина речната рибарка е рядък мигриращ вид (Шурулинков и др., 2005). В Бургаските влажни зони видът е обикновен мигрант с максимална численост 597-640 инд. (Dimitrov et al., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 2 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Риб може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по-добра е наличността на хранителна база. Екологично състояние	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване					
Рибн)			<table border="1"> <tr><td>1-Отлично</td></tr> <tr><td>2-Добро</td></tr> <tr><td>3-Умерено</td></tr> <tr><td>4-Лошо</td></tr> <tr><td>5-Много лошо</td></tr> </table> <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибн в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	
1-Отлично									
2-Добро									
3-Умерено									
4-Лошо									
5-Много лошо									

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A885 *Sternula albifrons* (белочела рибарка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 22-24 см. Размах на крилата: 48-55 см. Има възрастов диморфизъм и малки сезонни различия. Възрастните през лятото отгоре са сиви, отдолу — бели; челото е бяло, а останалата горна част на главата — черна; клонът е жълт с черен връх; краката са жълти. През есенно-зимния период клонът е черен с жълта основа, темето и тилът са почти черни. При младите тилът е черен, а гърбът — сиво-кафяв с пъстрини; клонът е черен с жълта основа.

Характер на пребиваване в страната

Прелетен и преминаващ вид. Гнезди в самостоятелни или в периферията на смесени колонии с речната рибарка и кафявокрилия огърличник. Мигрира в ята от април до началото на юни и от края на юли до края на октомври (Нанкинов и др. 1997).

Характерно местообитание

Гнезди по бреговете на лагуни – соленоводни и хиперхалинни езера (солници), на стоящи пресни води, стоящи бракични води и на течащи води (по пясъчни коси по р. Дунав), както и по крайбрежни (морски) плажове и пясъчни дюни, рядко покрай блата и в тревиста растителност по периферията на водоеми. Вън от размножителния период морски крайбрежия (Дуранкулак) скита по езера, блата, бавно течащи реки, солници и др. Разстоянието между отделните гнезда е 0,45-80 м, най-често между 4-5 м (Янков, ред., 2007; Нанкинов и др., 1997). Подходящи местообитания вероятно са 1150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се основно с риби и насекоми (*Hydrophilidae*, *Gerridae*).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В края на XIX до средата на XX в. е бил многоброен по р. Дунав, Шабленското и Дуранкулашко езеро. Сега главната гнездова популация в страната е основно по Черноморското крайбрежие (Бургаските влажни зони и плажовете по Северното Черноморие в района на Шабленското и Дуранкулашкото езеро) и по р. Дунав (предимно

в района на о. Белене). Изолирано гнездовище и при Цибърското блато (Янков, ред., 2007).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Включен е в Червената книга на Р България (2015) в категория застрашен (EN). Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в SPEC 3.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), националната **гнездяща** популация се оценява на 33-262 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е флукуираща, а дългосрочната (1980-2018 г.) е намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: C01; E03; H01; H03; J02.

Мигриращата национална популация се оценява на **100-300** индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и влияния: C01; F26; F05; J02.

В Червената книга (2015) като заплахи са посочени наводняване на гнездовите колонии, унищожаване на мътилата и люпилата от наземни хищници. Безпокойство, разрушаване или обрастване на гнездовите местообитания, замърсяване с нефтопродукти.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **7 индивида**, което е 2,33 % от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. Белочелата рибарка не е установена по време на миграция в средна Дунавска равнина и по поречието на р. Дунав ((Шурулинков и др., 2005); Shurulinkov et al., 2019).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

На базата на екологичните изисквания за местообитанията са определени параметрите, чрез които може да се оцени неговото състояние. Тези параметри стоят и в основата на определянето на специфичните цели за вида в зоната, представени в таблицата по-долу.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	0 - 7 инд.	Целевата стойност е определена от СФ и литературни източници. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на	5 степенна скала за екологично състояние,	По-висока или равна на 2 – Добро	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Риб може да се оцени	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване						
водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибн)	съгласно РДВ	състояние	<p>качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състояние по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибн в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ

По отношение на мигриращата популация предлагаме да се посочи минимална численост 0 инд. На база и на информацията, че видът не е бил установен по време на миграция в средна Дунавска равнина и по поречието на р. Дунав (Шурулинков и др., 2005); Shurulinkov et al., 2019).

По отношение на родовото име на вида (Scientific Name) следва да се промени от *Sterna albifrons* на *Sternula albifrons*.

По отношение на кода на вида, следва да се смени от A195 на A885.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A885	<i>Sternula albifrons</i>			c	0	7	i		G	C	B	C	C

Специфични цели за A734 *Chlidonias hybrida* (белобуза рибарка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 23-25 см. Размах на крилата: 74-78 см. Най-едрата рибарка от рода. Има възрастов и сезонен диморфизъм. Възрастните през лятото са сиви; челото, темето и тилът са черни, а крилата отдолу са бели; клонът е тъмночервен. През другите сезони челото е бяло, темето - изпъстрено с черни ивици, а тилът е черен. Младите са с петна по гърба, а главата е като на възрастните в зимно оперение; може трудно да се отличат от младите на черната и белокрылата рибарка по окраската на гърба и главата.

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен и преминаващ вид. Гнезди на малки колонии. Има едно поколение годишно през периода май-юни (Нанкинов и др., 1997). Гнезди основно по Дунавското крайбрежие и нередовно в рибарници в Северна България. Белобузата рибарка е най-многобройната рибарка гнездяща по поречието на р. Дунав в страната. Установена е да гнезди поне в седем места по Дунавското крайбрежие като най-многочислена е на остров Персин и в езеро Малък Преславец (Shurulinkov et al., 2019).

Характерно местообитание

Блата, мочурища, постоянни сладководни езера, рибарници, гъсто обрасли с надводна и околоводна растителност. По време на миграция се среща и в соленоводни водоеми. Предпочита литоралната зона с дълбочина на водата от 1 до 2 м (Nesterenko, 2000). В резервата „Сребърна“ гнезди върху листа на водни лилии с плътност 25-40 двойки на около 40 м² (Kambourova, 2005). Най-малкото разстояние между гнездата е около 1 м (Нанкинов и др., 1997). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с дребни рибки, жаби и голям брой насекоми, които лови предимно над водата и в полет.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В миналото е гнездил в единични находища: Свищовско, Беленски острови, ез. Сребърна, възможно в Бургаските езера. Сега се среща предимно в големите крайдунавски водоеми. Количеството на размножаващите се птици силно варира през годините. По време на миграции се наблюдава в редица вътрешни водоеми и микроязовири, както и по Черноморското крайбрежие и край черноморските езера (Червена книга на Р България; Янков, ред., 2007).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Червената книга на Р България (2015) в категория уязвим (VU). Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в Директивата за птиците (Приложение 1). Включен в SPEC 3.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), **гнездящата** национална популация се оценява на **320-1680** двойки. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са флукутиращи. Посочени са следните заплахи и влияния: H01; A09; F02; J02; K01.

Мигриращата национална популация се оценява на **5000-10000** индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и влияния: F01; F03; F26.

В Червената книга (2015) като заплахи са посочени интензификация на сладководното рибовъдство, случайна смъртност при риболов с мрежи, природни бедствия.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ и мигриращ**. **Гнездящата** популация се оценява на **0-50 двойки**, което представлява 2,9 % от националната популация (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Съгласно СФ **мигриращата** популация се оценява на **180 индивида**, което е 1,8–3,6 % от националната популация (оценка „А“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

Гнездовите находища на белобузата рибарка по поречието на Дунав са непостоянни през годините и със силни вариации в броя на гнездящите птици. В периода 2006-2012 г. вида гнезди в зоната с численост 0-50 инд. (Shurulinkov et al., 2019). Видът е гнездил в зоната през 2010 г., когато там са наблюдавани 45-50 дв., а през 2011 г. са гнездили 18 дв. (Матеева и др., 2013). В ОВМ „Рибарници Мечка“ са отчетени 110-200 дв. (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). Белобузата рибарка е наблюдавана в зоната и на 31.05.1998 г. с численост 51 инд. (Л. Профиров, лично съобщ.). Василев (1999) дава гнездова численост на белобузата рибарка от 10 до 100 двойки. Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. През май 2021 г. рибарниците бяха пресъхнали. Състоянието на зоната към момента, превръщането на рибарниците в обработваеми земи и трайни широколистни насаждения, пълното пресушаване и премахването на тръстиката, водят до необратима загуба на местообитания за вида. Всичко това ни дава основание да кажем, че зоната не е от значение за гнезденето на вида. Предлагаме оценката на гнездящата популация да бъде променена от „А“ на „D“. За видове с размер на популацията в защитената зона „D“ – незначителна популация, не се разработват специфични цели за вида в зоната.

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В Дунавската равнина белобузата рибарка е рядък мигриращ вид (Шурулинков и др., 2005). В Бургаските влажни зони видът е доста често срещан есенен мигрант с максимална численост 73 инд. през пролетта и 233 инд. през есента (Dimitrov et al., 2005). Смятаме, че миграционна численост от 180 инд. е завишена.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 0 - 50 гнездящи двойки. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. Поради тази причина смятаме, че в зоната няма подходящи местообитания за гнездене на вида. Да не се разработват цели за гнездящата популация на вида.

Необходимо е да се възстанови местообитанието, след което да се извършат допълнителни проучвания за присъствието на вида

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	10 - 180 инд.	Целевата стойност е определена от СФ и експертна оценка. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	площ на плаваща водна растителност (най-често водна лилия)	450 ха	Предпочита да гнезди върху плаваща водна растителност (<i>Nymphaea</i> sp., <i>Nuphar</i> sp. и др.) и коренища, намиращи се на водната повърхност. Най-малкото разстояние между гнездата е около 1 м. В момента в зоната няма подходящи местообитания за гнездене на вида.	Оводняване на рибарниците, за да се осигури развитието на плаваща водна растителност – водни лилии подходящи за гнезденето на вида, с минимум площ от 15-20 м ² .

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха-по време на миграция	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката. По време на гнездене вида се храни във влажната зона където гнезди, но понастоящем рибарници Мечка не предоставят условия за гнездене на вида. За да гнезди и да се храни видът в зоната е необходимо да се възстанови водния режим на рибарниците, за да се появят водни площи и плаваща водна растителност.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида чрез възстановяване на водния режим на рибарниците.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибн и Макрозообентос)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	<p>Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Рибн и Макрозообентос може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по-добра е наличността на хранителна база.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично</td> </tr> <tr> <td>2-Добро</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибн в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	Екологично състояние	1-Отлично	2-Добро	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
Екологично състояние										
1-Отлично										
2-Добро										
3-Умерено										
4-Лошо										
5-Много лошо										

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона считаме че е необходима актуализация на СФ. Видът **не гнезди** в защитената зона. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. По време на нашите наблюдения през май 2021 г по-голяма част от площта им е заета от суха тръстика. Големите басейни са разорани и превърнати в ниви.

По отношение на **мигриращата популация** предлагаме промяна в минималната численост и в значението на зоната за националната мигрираща популация на вида от категория „А“ в категория „В“, тъй като числеността е 1,8–3,6 % от националната мигрираща популация на вида. Общата оценка на стойността на зоната за съхранение да бъде променена от „А“ в категория „В“.

По отношение на родовото име на вида (Scientific Name) следва да се промени от *Chlidonias hybridus* на *Chlidonias hybrida*.

По отношение на кода на вида, следва да се смени от A196 на A734.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A734	<i>Chlidonias hybrida</i>			c	10	180	i		G	B	B	C	B
B	A734	<i>Chlidonias hybrida</i>		X	r	0	0	p		G	D			

Специфични цели за A197 *Chlidonias niger* (черна рибарка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 22-24см. Размах на крилата: 64-68 см. Има възрастов и сезонен диморфизъм. Възрастните през лятото са черни със сиви гръб и крила и бяла подопашка; клюнът е черен. През есенно-зимния период са като възрастните на белобузата рибарка, но отстрани на гърба имат характерни черни петна. Младите наподобяват тези на белобузата рибарка. Възрастните през лятото може да се отличат от тези на белокрылата рибарка по сивата долна страна на крилата и оцветяването на клюна. Движи се на малки групи (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Прелетен и преминаващ вид. Пролетната миграция е през април-май, а есенната от края на юли до септември. Гнезди на малки групи, често с белобузи и речни рибарки, рядко - единично. Гнездовите колонии са разположени по коренищата и листата на водната лилия, рядко - на плаващи туфи от тръстика и папур. Гнездото изградено от стъбла и листа на водни растения. Снасянето на яйцата е в края на май – до средата на юни. (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Размножава се в блата и други водоеми със стоящи пресни води (рибарници, временни разливи и др.), като разполага гнездата си по плаваща водна растителност в откритите части на водоемите. През останалите сезони се среща по разнообразни водоеми в равнинни райони (Янков, ред., 2007). Минималното разстояние между отделните гнезда е 2,2 м (Нанкинов и др., 1997). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с насекоми (*Gerridae*, *Odonata*), ракообразни (*Crustacea*), дребни рибки и земноводни.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В миналото е гнездила по блатата около Дунав и по Черноморското крайбрежие. Сега е с неясно разпространение и численост. Нередовно и в много малък брой гнезди в блатото при с. Малък Преславец и в резервата „Сребърна“. Потенциал за гнездене имат и някои рибарници във вътрешността. Видът мигрира до късно през май, като в средата на месеца все още се наблюдава интензивен прелет. Тогава се среща в много от езерата покрай Черноморското крайбрежие, но това не може да се приеме за гнездене. По време на миграцията се среща по водоемите в цялата страна, като ятата понякога наброяват стотици птици (Иванов Б., 2015 в Червена книга на Р България)

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен е в Червената книга на Р България (2015) в категория критично застрашен (CR). Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в SPEC 3. Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), **гнездящата** национална популация се оценява на 0-35 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е флукуираща, а дългосрочната (1980-2018 г.) е намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: H01; J02; M08.

Мигриращата национална популация се оценява на 7000-11000 индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и влияния: J02; F26.

В Червената книга (2015) като отрицателно действащи фактори са посочени непостоянният воден режим и качеството на водите във водоемите. Причини от вътрешновидов характер, свързани с общо намаляване на числеността на вида в Европа.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ и мигриращ. **Гнездящата** популация се оценява на **0-6 двойки**, което представлява 17 % от националната популация (оценка „А“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана (оценка „В“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Съгласно СФ **мигриращата** популация се оценява на **30-1000 индивида**, което е 0,4–9 % от националната популация (оценка „А“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана (оценка „В“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

Видът е гнездил в зоната през 2010 г. с численост 6 дв. (Матеева и др., 2013). В ОВМ „Рибарници Мечка“ са описани 5 дв. (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). През периода 1993-1995 г. вида е гнездил в зоната с численост 3-5 дв., а през 2010 г. са установени 6 дв. (Shurulinkov et al., 2019). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Понастоящем рибарниците не са действащи и техният воден режим не се поддържа. През май 2021 г. рибарниците бяха пресъхнали. Състоянието на зоната към момента, превръщането на рибарниците в обработваеми земи и трайни широколистни насаждения, пълното пресушаване и премахването на тръстиката, водят до необратима загуба на местообитания за вида. Всичко това ни дава основание да кажем, че зоната не е от значение за гнезденето на вида. Предлагаме оценката на гнездящата популация да бъде променена от „А“ на „D“. За видове с размер на популацията в защитената зона „D“ – незначителна популация, не се разработват специфични цели за вида в зоната.

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. По време на миграцията се среща по водоемите в цялата страна, като ятата понякога наброяват стотици птици (Иванов Б., 2015 в Червена книга на Р България). В Дунавската равнина черната рибарка се среща по време на пролетната миграция, понякога в големи ята. През пролетта се среща главно през месец май (Шурулинков и др., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. Поради тази причина смятаме, че в зоната няма подходящи местообитания за гнездене на вида и той не гнезди в зоната в последните 10 години. Да не се разработват цели за гнездящата популация на вида.

Видът не гнезди в зоната.

Необходимо е да се възстанови местообитанието, след което да се извършат допълнителни проучвания за присъствието на вида в зоната.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 30 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Смятаме, че максималната численост е завишена при положение, че рибарниците са пресушени. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитани е на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	площ на плаваща водна растителн ост (най- често водна лилия)	450 ха	Предпочита да гнезди върху плаваща водна растителност (<i>Nymphaea</i> sp., <i>Nuphar</i> sp. и др.) и коренища, намиращи се на водната повърхност. Най-малкото разстояние между гнездата е около 1 м. В момента в зоната няма подходящи местообитания за гнездене на вида.	Оводняване на рибарниците, за да се осигури развитието на плаваща водна растителност – водни лилни подходящи за гнезденето на вида, с минимум площ от 15-20 м ² .
Местообитани е на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха- по време на миграция	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката. По време на гнездене вида се храни във влажната зона където гнезди, но понастоящем рибарници Мечка не предоставят условия за гнездене на вида. За да гнезди и да се храни видът в зоната е необходимо да се възстанови водния режим на рибарниците, за да се появят водни площи и плаваща водна растителност.	Поддържане и увеличаване на площта на подходящите хранителни местообитания на вида чрез възстановяване на водния режим на рибарниците.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибни и Макрозообенто с)	5 степенна скала за екологичн о състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Рибни и Макрозообентос може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база. Екологичното състояние на водните тела се оценява чрез 5 степенна скала:	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.
			Екологично състояние	
			1-Отлично	
			2-Добро	

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване			
			<table border="1"> <tr> <td>3-Умерено</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо</td> </tr> </table> <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибни в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	3-Умерено	4-Лошо	5-Много лошо	
3-Умерено							
4-Лошо							
5-Много лошо							

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона считаме че е необходима актуализация на СФ. Видът **не гнезди** в защитената зона. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. По време на нашите наблюдения през май 2021 г. по-голяма част от площта им е заета от суха тръстика. Големите басейни са разорани и превърнати в ниви.

По отношение на **мигриращата** популация предлагаме промяна в значението на зоната за националната мигрираща популация на вида от категория „А“ в категория „В“, тъй като числеността е 0,4–9 % от националната мигрираща популация на вида. Общата оценка на стойността на зоната за съхранение да бъде променена от „А“ в категория „В“.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A197	<i>Chlidonias niger</i>			c	30	1000	i		G	B	B	B	B
B	A197	<i>Chlidonias niger</i>		X	r	0	0	p		G	D			

Специфични цели за A198 *Chlidonias leucopterus* (белокрила рибарка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 20-23 см. Размах на крилата: 63-67 см. Има възрастов и сезонен диморфизъм. Възрастните през лятото са с черно тяло и бяла опашка; крилата отгоре са сиви, а отдолу – черни със сиви махови пера; клонът е тъмночервен. През другите сезони са с голямо черно петно зад окото. Младите са с кафяв гръб, изпъстрен с черни препаски и с малко петно зад окото (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Преминващ и нередовно гнездящ вид за страната (Куцаров в Янков, отг. ред., 2007). Пролетната миграция е между средата на април и началото на юни, а есенната – от август до средата на октомври. Лети на малки ята. Гнезди колониално. Има едно поколение годишно през периода април-юли. (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

През размножителния период се среща в блата и езера с богата растителност, делти на реки със заблатени участъци, рибарници. През останалите сезони скита по разнообразни влажни зони в равнинните части (Нанкинов и др., 1997). Гнезди във временни разливи в ливади и ниви, най-близки до крайречни и приизворни мочурища (Янков, ред., 2007). Разстоянието между гнездата е средно 31,6 м (Shurulinkov et al., 2010). Подходящи

местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с ракообразни, дребни рибки и земноводни и насекоми (*Gerridae*, *Dytiscidae*).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Белокрилата рибарка до сега е установена да гнезди в 5 влажни зони по Дунавското крайбрежие и южна Добруджа: резервата „Сребърна“, рибарници Калимок, рибарници Хаджидимитрово, на остров Персина и блатото Чаиря (Shurulinkov et al., 2019). По време на миграция се среща както по Черноморското крайбрежие, така и във вътрешността на страната (Янков, ред., 2007).

Незастрашен вид в България. Не е включен в Червената книга и Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern).

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), националната гнездяща популация се оценява на 0-47 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е флукутираща, а дългосрочната (1980-2018 г.) е неизвестна. Не са посочени заплахи.

Мигриращата национална популация се оценява на 500-1000 индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и влияния: F26; K04.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**. Популацията се оценя на **2-10 индивида**, което е 0,4-1 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. По време на миграция се среща както по Черноморското крайбрежие, така и във вътрешността на страната (Янков, ред., 2007). В средна Дунавска равнина белокрилата рибарка се среща само по време на пролетната миграция, през месец май (Шурулинков и др., 2005).

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 2 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 450 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N06 – континентални водни тела. В зоната вида се храни в откритите части на реката.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибни и Макрозообентос)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Рибни и Макрозообентос може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база. <p>Екологичното състояние на водите на р. Дунав по показател Рибни в пункт „вливането на р. Янтра“ е оценено на добро (2), по показател Макрозообентос при пункт Русе е оценено също на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020).</p>	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.

Необходимост от промени в СФ

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A215 *Vubo vubo* (бухал)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 65-70 см. Размах на крилата: 170-180 см. Има малки възрастови различия. Възрастните отгоре са ръждивокафяви с черни и сиви пъстрини; ушите са големи, черни с ръждивокафяви шарки; подбрадието и гърлото са бели, а останалата долна част на тялото е ръждивокафява с черни надлъжни ивици, които към корема образуват вълнообразни препаски. Младите са с по-светло и рехаво оперение.

Характер на пребиваване в страната

Постоянен вид. Среща се поединично или на двойки. Гнездовият сезон е от февруари до август.

Характерно местообитание

Обитава слабо посещавани от човека труднодостъпни места, главно в скални масиви и сипеи, пещери, крайнини на гори, разредени стари гори, често в речни долини, близо до река. Гнезди в долини и други скалисти райони близо до пасища, водоеми и населени

места, най-често в скали и скални стени (във вътрешността на страната), вкл. до входове на пещери, по Черноморието – и по стръмни скалисти (морски) брегове. В някои райони (напр. Странджа) гнездата са в широколистни листопадни гори (Янков, ред., 2007). Разстоянието между гнездата на бухала е около 3,5 км, а в райони с висока плътност на популацията – Странджа една двойка обитава средно около 128,6 км² (12 860 ха) (Симеонов и Милчев, 1994). Подходящо местообитание вероятно е 8210 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се предимно с дребни бозайници (лалугери, таралежи, зайци, скитащи домашни котки). Честа плячка са и птиците – домашни гълъби, гургулици, дроздове, сврачки, патици, полски яребици и др.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространението е разпръснато до петнисто в цялата страна, по-плътно в Източните Родопи, Странджа, Източна Стара планина и около Ломовете, Западна Стара планина и др. Числеността е равномерно ниска, най-висока в Югоизточна България, по Северното Черноморие, Ломовете, Искърския пролом, Източни Родопи и др. (Янков, ред., 2007).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Червената книга на Р България (2015) в категория застрашен (EN). Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в SPEC 3. Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), националната **гнездяща** популация се оценява на 450-550 двойки. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са стабилни. Краткосрочната тенденция на гнездящата популация в рамките на Натура 2000 е стабилна. Посочени са следните заплахи и влияния: A02 ; A04; A07; C03; D01; E01; F03.

В Червената книга (2015) като заплахи са посочени браконьерски отстрел, унищожаване и промяна на местообитанията, безпокойство, отравяне с жертви (мишевидни гризачи), третиране с родентициди.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **мигриращ**, като популацията се оценява на **1 индивид**, (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Видът е постоянен за страната. В средна Дунавска равнина вероятно гнезди в почти всички места, където има подходящи скални и земни откоси. Възможно е да гнезди и в някои гори (Шурулинков и др., 2005). Вида е описан в ОВМ „Рибарници Мечка“, но не е посочена численост (Костадинова и Граматиков, 2007). Вероятно става въпрос за скитащ индивид, наблюдаван инцидентно в следгнездовия период. Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. Смятаме, че понастоящем в зоната няма подходящи местообитания за вида и зоната не е от значение за опазване на вида. Предлагаме оценката на популацията да бъде променена от „А“ на „D“. За видове с размер на популацията в защитената зона „D“ – незначителна популация, не се разработват специфични цели за вида в зоната.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Понастоящем в зоната няма подходящи местообитания за вида и зоната не е от значение за опазване на вида.

Да не се разработват цели за популацията на вида.

Видът е с незначителна популация – D. Необходимо е да се извършат допълнителни проучвания за присъствието на вида в зоната.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона считаме че е необходима актуализация на СФ. Видът **не се среща** в защитената зона.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A215	<i>Bubo bubo</i>		X	c	0	0	i		G	D			

Специфични цели за A229 *Alcedo atthis* (земеродно рибарче)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 16-17 см. Размах на крилата 24-26 см. По размери малко по-едро от врабче, но с голяма глава, дълъг, остър клюн и къса опашка. Оперението ярко с метален блясък. Горната страна на главата зелена с напречни сини и синьозелени препаски. Гърбът и надопашката сини до лазурно сини със слаб метален блясък. Плещите тъмnozелени, а надкрилията със светлосини петна. Маховите пера чернокафяви със сини вътрешни ветрила. Опашка тъмносиня. Отстриани на шията по едно белезникаво петно. Гърло бяло. Гърдите и коремът ръждиви до ръждивокафяви. Клюнът черен. Крака коралово червени. Женските с по-бледо оперение, матово, без метален блясък по гърба, кръста и надопашката. Основата на подклюнието светлочервено (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен. Постоянно и скитащо. През зимата напускат водоемите, които обитава през размножителния период, и се среща по не замръзващи части на реки, язовири, рибарници и топлици. Широко разпространен, но не многоброен по брегове, водоеми до около 1200 m надм. в. И в най-благоприятните местообитания числеността е сравнително ниска (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Отвесни глинести, пясъчливи и чакълести брегове. Течащи води, стоящи пресни води, стоящи бракични води, тесни морски заливи, естуари. (Нанкинов и др., 1997; Янков отг. ред., 2007). Изследване по поречието на р. Дунав в Словакия (Turcokova et al., 2016) установява гнездова плътност от 23-27 дв./ 55 км речен участък и разстояние между гнездата около 816 м. Следователно може да кажем, че на една двойка и трябва около 1-2 км речно течение. Друго изследване (Vilches et al., 2012) установява, че за гнезденето на земеродното рибарче е важно водата в речните течения да е богата на кислород и да не е дълбока, тъй като максималната дълбочина, на която се гмурка рибарчето е около 30 см. Подходящи местообитания за гнездене на вида по Директива за местообитанията са – 2340, 3260, 3270, 1130 (Кавръкова, В. и др. 2009).

Хранене

Предимно с дребни риби.

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С групово и линейно разпространение, свързано с речната мрежа (средните и долните течения) и с други водоеми в равнинните и хълмистите части на цялата страна. По-ясно групирано покрай р. Дунав, Черноморското крайбрежие, Източните Родопи и значителни части от Дунавската равнина, Тракийската низина, Софийското поле и др. Разпространението се колебае силно на места според динамиката на речните брегове (Янков, отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа е уязвим - VU (Vulnerable). Включен в SPEC 3 - Изтощен. Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), гнездящата (постоянен) популация е от 900 – 3 600 двойки, като краткосрочната тенденция (2001-2018) на популацията е оценена на намаляваща, а дългосрочната (1980 - 2018) е намаляваща. Посочени са следните заплахи и влияния: K04.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е гнездящ (постоянен) и преминаващ. Гнездящата популация се оценява на 2 двойки, което представлява 0,05 – 0,2 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФ мигриращата популация се оценява на 1 индивид. Мигриращата численост за страната не е известна, ето защо не можем да кажем и какъв процент от националната преминаваща популация е тази в зоната. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ видът е с гнездова численост 2 дв., същата като в СФ (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). В средна Дунавска равнина е често срещан и широко разпространен, но малочислен гнездящ, постоянен вид (Шурулинков и др., 2005). Разпространението се колебае силно на места според динамиката на речните брегове. Вида е отчетен при Мечка през гнездовия период на 2021 г. (06.07.2021 г.). В зоната вида гнезди по крайбрежието на реката.

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В извън гнездовия период се среща по р. Дунав и нейните притоци, по язовири, рибарници и др.

Основните заплахи за земеродното рибарче са ерозията и изронването на речните брегове (K01.01), стабилизирането на речните брегове с каменни и бетонни стени.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на	Брой двойки	минимум 2 дв.	Определена на база СФ и теренните проучвания през 2021	Поддържане на популацията на вида в

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
гнездовата популация			г.	зоната в размер от най-малко 2 двойки.
Популация: Размер мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 1 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: характеристика на местообитанието за гнездене.	km, дължина на пясъчливите и глинести речни брегове осигуряващи подходящи места за гнездене	най-малко 4 км за 2 дв.	В зоната вида гнезди по крайбрежието на реката в пясъчливите и глинести брегове. На една двойка са и необходими между 1 и 2 км речно течение. В зоната има около 13 км речни брегове. Зоната може да поддържа поне до 6 дв.	Да не се стабилизират речните брегове на р. Дунав в рамките на защитената зона с каменни и бетонни стени, тъй като не позволяват гнезденето на вида.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида, по биологични елементи за качество (БЕК Рибн)	5 степенна скала за екологично състояние, съгласно РДВ	По-висока или равна на 2 – Добро състояние	Чрез оценката на екологичното състояние на водните тела с хранителни местообитания на вида по БЕК Рибн може да се оцени качеството на хранителната база на вида. Колкото по-добро е екологичното състоянието по този БЕК, толкова по добра е наличността на хранителна база. Екологичното състояние на водите на р. Дунав по този показател в пункт Русе е оценено на умерено (3) според доклада на JDS4 (2019-2020).	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи хранителни местообитания на вида, до постигане на стойност по-висока или равна на 2 – Добро състояние.

Необходимост от промени в СФ за СЗ3 BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на гнездящата (постоянна) популация предлагаме като минимална численост да останат 2 дв., а като максимална да се посочат 6 дв.

По отношение на мигриращата численост предлагаме като минимална численост да остане 1 инд., а като максимална да се посочат 2 инд.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>			c	1	2	i		G	C	B	C	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>			r	2	6	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A230 *Merops apiaster* (обикновен пчелояд)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 27-29 см. Размах на крилата 44-49 см. Средно голяма птица с ярка окраска и с метален блясък. Лети с маневрен и планиращ полет. Среща се на малки групи и ята. Често капа по дървета и жици, а не по земята. Темето, гърбът и крилата кафяви. Челото светло, белезникаво с със синьозелено петно. Крилата остри, а средните опашни пера забележимо по-дълги от останалите. Гърлото жълто оградено с черна огърлица. Клюнът черен. Останалата долна страна синьозелена (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Прелетен. По време на миграция се среща на ята от няколко до около 400 екз. Масовият прелет през май и от август до средата на септември. Брачните двойки се образуват по време на прелет. Гнезди по отвесни, земни, песъчливи склонове, както и по брегове на реки. Гнездо строенето започва най-рано през втората десетдневка на май. Изкопават гнезда, като дълбаят пръстта с клюна си, а я изхвърлят с крака. Участват и двете птици, като се редуват (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Открити песъчливи и сухи места, отвесни глинести, песъчливи и лъсови брегове на различни водоеми, оврази, склонове и свлачища, ерозирани долове, земни откоси, кариери за добив на инертни материали (Нанкинов и др., 1997; Янков отг. ред., 2007). Изследване направено в Унгария (Kerényi and Ivók, 2013) показва, че 51,8% от гнездата на пчелояда са разположени в лъсови или пясъчни склонове обрасли с ниска растителност. Освен това, по-голяма част от гнездата (61,9%) са издълбани в лъс и 28,4% в песъчлива почва. Наклона на склона, в които се изкопават дупките варира между 11 и 30 градуса. Изследване направено в Германия (Bastian et al., 2018) показва, че по време на гнездовия период пчелояда се храни в територии в близост до колонията, докато в след гнездовите скитания използва по-голямо разнообразие от местообитания, но предпочита земеделските земи. Подходящи местообитания за гнездене на вида са – 2340, 6210, 6250, 6260 (Кавръкова, В. и др. 2009).

Хранене

Ентомофаг. Храни се основно с пчели и оси, а малките изхранва основно с водни кончета (Нанкинов и др., 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Често срещан вид в равнини и предпланини, но не многоброен. Най-многочислен е в Дунавската равнина, Лудогорието, Добруджа, Тракийската низина, Подбалканските котловини, Източни Родопи, Сакар, Източна Стара планина, долините на реките Струма и Места. В планините е разпространен до 1100 м. надм. височина (Нанкинов и др., 1997; Янков, отг.ред., 2007).

Включен е в Приложение 2А на ЗБР. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – също LC. Популацията му е стабилна в Европа. Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), **гнездящата** популация е от 20 000 – 60 000 двойки, като краткосрочната тенденция на популацията е оценена на нарастваща. Дългосрочната тенденция (1980-2018) на популацията е нарастваща.

Мигриращата популация се оценява на 80 000-120 000 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и влияния: F03.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **677 двойки**, което представлява 1 – 3 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Пчелояда е също **мигриращ** за зоната. В СФ е посочен само като присъстващ (категория Р), без да е дадена стойност за числеността на вида (DD – липсват данни). Оценката на популацията е „С“, Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Анализ на наличната информация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ видът не е посочен (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). Видът не се съобщава като гнездящ в зоната през периода 2010-2012 г. (Матеева и др., 2013). В Дунавската равнина е многочислен и почти повсеместно разпространен гнездящ вид (Шурулинков и др., 2005). Разпространението се колебае силно на места според наличието на подходящи места за гнездене. По време на теренните изследвания на 25.05.2021 г. в един земен откос бяха отчетени около 50 дупки, а, в друг около 120 дупки, но в околностите на зоната бяха наблюдавани само 11 индивида от вида. Смятаме, че стойността на гнездовата популация в зоната е завишена. Предлагаме тя да бъде актуализирана на 50-150 дв.

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. Видът е с категория „Р“ и липсват данни за неговата численост в СФ (DD data quality). В Дунавската равнина видът се среща по време на миграция на ята от 10 до 50 инд. (Шурулинков и др., 2005). Поради тази причина предлагаме в СФ да се посочи численост за мигриращата популация 10-50 инд.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездящата популация	дв.	50-150 дв.	Определена на база данните от теренното проучване през размножителния сезон на 2021 г. Смятаме, че стойността на гнездовата популация в зоната от 677 дв. е силно завишена.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 50 гнездящи двойки.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	минимум 10 инд.	Видът е с категория „Р“ и липсват данни за неговата численост в зоната (DD data quality). В Дунавската равнина видът се среща по време на миграция на ята от 10 до 50 инд. (Шурулинков и др., 2005). Поради това предлагаме за численост на мигриращата популация да се посочи 10-50 инд.	Междинна цел до 2025 г.: провеждане на проучване за установяване на текущата мигрираща численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: площ на подходящи	площ на земни и лъсови	най-малко 125 кв м.	Определена въз основа на наблюденията по време на гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
места за гнездене	земни откос		Целта може да се постигне чрез забрана за разораване и унищожаване на земните, пясъчни и лъсови земни откоси в зоната.	на вида в размер най-малко 125 кв.м.
Местообитание на вида: площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 516 ха	Изчислена на база откритите типове местообитания в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N09, N08, N15, N21 и N12.	Поддържане на състоянието по този параметър. Редовен мониторинг.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на гнездовата популация. Смятаме, че стойността на гнездовата популация в зоната е завишена. На базата на наблюденията от гнездовия период на 2021 г. предлагаме тя да бъде актуализирана на 50-150 дв.

По отношение на мигриращата популация. Въпреки, че липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, знаем, че в Дунавската равнина видът се среща по време на миграция на ята от 10 до 50 инд. (Шурулинков и др., 2005). Поради тази причина предлагаме в СФ да се посочи численост 10-50 инд. В колона Cat. да отпадне стойност Р, а в колона Data quality, стойност DD да стане G.

Species				Population in the site						Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A230	<i>Merops apiaster</i>			r	50	150	p		G	C	A	C	B
B	A230	<i>Merops apiaster</i>			c	10	50			G	C	A	C	B

Специфични цели за A231 *Coracias garrulus* (синявица)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 30-32 см. Размах на крилата 66-73 см. По размери малко по-дребна от гарга с характерно блестящо синьозелено оперение. Главата, шията и долната страна на тялото светлосини със зеленикав оттенък. Гърбът и плещите ръждивокафяви. Крилата синкави с почти черни махови пера. Надопашката тъмносиня. Средните опашни пера тъмнозелени, останалите възчерно тъмносини със светли върхове. Клюнът е здрав, масивен и черен. Лети с бърз полет и каца по сухи клони на единични дървета или на жици сред открити полета (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Прелетен. Пролетният прелет през втората половина на април и през май, когато се среща на групи. Гнезди в хралупи на дървета (орех, дъб, върба, бряст) на височина 3-7 м, рядко в скални кухини (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Единични стари дървета, крайречни насаждения, крайнини на гори (Нанкинов и др., 1997). Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, широколистни листопадни гори, овощни градини, дървесни и храстови плантации, скали и скални стени в равнините (Янков отг. ред., 2007). В западна и централна Европа синявицата не гнезди в естествени хралупи, а използва поставени от човека къщички за гнездене. Популациите на вида в Румъния,

Испания, България и Естония са най-многочислени и там видът гнезди в естествени хралупи и дупки (Kiss et al., 2020). В Европа синявицата е „уязвима“ (SPEC 2), тъй като намаляват естествените ѝ места за гнездене – хралупи в стари дървета сред обработваеми земи. Ето защо всички проучвания, които бяха намерени разглеждат гнездовата биология на вида в къщички за гнездене и няма информация за гнездовата плътност на вида в естествени хралупи. Изследване в Унгария (Kiss et al., 2014) разкрива, че синявицата има най-висок гнездови успех в т.нар. земеделски мозайки (обработваеми земи с единични или групи дървета), отколкото в естествени тревисти местообитания, където артроподите, които са основната плячка на вида, са в по-голямо изобилие. Изследването на Finch (2016) разкрива, че разстоянието на което се отдалечават индивидите от гнездото (къщичка за гнездене) при търсене на храна варира между 250 и 750 м, като в Словакия има наблюдения и за 1800 м. Друго изследване в Унгария (Kiss et al., 2016) разкрива, че запазването на ландшафтната хетерогенност е ключов фактор при опазването на вида. Подходящи местообитания за гнездене на вида са – 2340, 8210, 91F0 (Кавръкова, В. и др. 2009).

Хранене

С различни безгръбначни, предимно насекоми и дребни гръбначни. Често лови насекоми във въздуха (Нанкинов и др., 1997) .

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Има почти плътно разпространение в равнините и някои нископланински части на страната, особено покрай р. Дунав, в северната и източната част на Дунавската равнина, включително Лудогорието и Добруджа, както и южно от Стара планина в почти цялата Тракийската низина (от Пазарджик до Бургас), Източните Родопи, Сакар, Дервентските възвишения и др. Числеността е неравномерна, по-висока покрай р. Дунав, в централните и източните части на Дунавската равнина, Добруджа, Сливенската котловина и на югозапад до към Стара Загора, централната част на Тракийската низина, в Източните Родопи, хълмистите райони източно от р. Тунджа и др. (Янков, отг. ред., 2007).

Включен в Приложения II и III на ЗБР и приложение I на Директивата за птиците. Включен в Червена книга на България в категория уязвим – VU. Приложение II на Бернската и Бонска конвенция. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в SPEC 2 – Намаляващ (BirdLife International, 2017).

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013 - 2018 г.), **гнездящата** популация е от 2000-4500 двойки, като краткосрочната тенденция (2001-2018) на популацията е оценена на намаляваща. Дългосрочната тенденция (1980 - 2018) на популацията е оценена на нарастваща. За гнездящата популация са посочени следните заплахи и влияния: A07, A02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **2-2 двойки**, което представлява 0,04-0,1 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

В ОВМ „остров Мечка“ е посочена гнездова численост 2 дв., същата като в СФ (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). В средна Дунавска равнина гнезди навсякъде, където има налични дупки в земни откоси, хралупи и в скални дупки; често гнезди по лъсови брегове край р. Дунав (Шурулинков и др., 2005). Вида не е отчетен в зоната при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 1 дв.	Определена на база СФ и теренните проучвания през 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездяща двойка.
Местообитание на вида: площ на подходящите местообитания за гнездене на вида	площ на земни и лъсови земни откоси	около 50 ха	Определена въз основа на: наблюденията по време на гнездовия период на 2021 г. за земни и лъсови откоси (около 0,01 ха) и приблизителната площ на стари гори на о. Батин и Дойчов остров, както и по крайбрежнето на Дунав чрез GoogleMap. Поддържането на подходящите места за гнездене на вида се осъществява чрез: 1/ запазване на старите единични дървета или групи дървета в зоната; 2/ опазване/запазване на старите крайречните насаждения; 3/ поставяне на къщички за гнездене в подходящи за вида местообитания. 3/ Да не се стабилизират речните брегове на р. Дунав в рамките на защитената зона с каменни и бетонни стени, тъй като не позволяват гнезденето на вида.	Поддържане на подходящите места за гнездене на вида
Местообитание на вида: площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 516 ха	Изчислена на база откритите типове местообитания в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФ като % на местообитание N09, N08, N15, N21 и N12. Необходим е редовен мониторинг.	Поддържане на състоянието по този параметър.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Относно гнездовата популация: В настоящия СФ (актуализиран през 2015 г.) са посочени 2-2 гнездящи двойки. Предлагаме максималната численост да остане 2 дв., а на минималната да се посочи 1 дв.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A231	<i>Coracias garrulus</i>			r	1	2			G	C	A	C	C

Специфични цели за A236 *Dryocopus martius* (черен кълвач)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 45-47 см. Размах на крилата: 64-68 см. Черният кълвач е най-големият кълвач, който се среща в България. Има полов и възрастов диморфизъм. Мъжкият е черен, само челото, темето и тилът са червени. Клюнът е кехлибарено-жълт. Ирисът жълт. Челото и темето на женската птица са черни, а само тилът ѝ е червен. При полет правят впечатление голямата глава и тънкият врат. Маха бързо с крила и лети с гмуркащ полет (Нанкинов и др., 1997; Симеонов и др., 1991).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен вид за страната. Размножителният период е май-юни. Гнезди в хралупи на височина 8-30 м. Гнездовата камера се издълбава в ствола на дърво с диаметър над 40 см и на височина над 4 м, или се използват стари гнездови камери и хралупи за нощуване. Отворът на хралупата правоъгълен. В планински букови гори има плътност от около 10 инд./100 ха, а в горите от бяла мура, черна мура и черен бор до 2 инд./100 ха. (Нанкинов и др., 1997). Участъците на двойките в стари иглолистни гори е около 300 ха, в букови – 400 и в дъбови 500–600 ха. В гори с малко отмиращи и едроразмерни дървета участъкът на една двойка е на площ 1000–1600 ха (Червена книга, 2015).

Характерно местообитание

Гнезди в стари иглолистни, широколистни гори (планински букови) и смесени и гори, а също и алувиални и много влажни гори и храсталаци. По-рядко в стари градски паркове и градини (особено такива от лесопарков тип) и в крайречни пояси ивици дървета, храсти и мозайки от тях. Разпространен до 2100 м. надморска височина. Проучване на избора на местообитания в Алпите показва, че черният кълвач предпочита бял бор (*Pinus sylvestris*) за хранене, вероятно поради изобилието от мравки и обикновен бук (*Fagus sylvatica*) за гнездене и нощуване (Восса et al., 2007). Видът предпочита гори в по-късни етапи на сукцесия - високи дървета с голям диаметър, повече мъртви дървесни отломки, особено големи дънери, гъсти корони на дърветата (Khanaposhtani et al., 2012).

Хранене

Хранят с яйца, ларви и възрастни короеди, ликоеди, хоботници, сечковци, листоеди, мравки и др., по-рядко използва семена на широколистни и иглолистни дървета (Нанкинов и др., 1997).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто разпространение в планинските гористи части на страната – Рило-Родопския масив, Стара планина, Средна гора, Витоша и околните ѝ планини, Странджа и др., до горната граница на гората. Разпръснато или групирано в съседни квадрати в равнинните райони с гори (Лудогорие, Добруджа, крайбрежието на р. Дунав и някои части на Дунавската равнина, Тракийската низина и др.) (Янков, ред., 2007).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). В Европа популацията му е стабилна. Включен в Червената книга на Р България (2015) в категория „уязвим“.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), видът се опазва като **гнездящ** с популация между 4500 и 8000 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) тенденция са увеличаващи се. Посочени са следните заплахи: B02; B03.

В Червената книга (2015) са посочени като заплахи изсичането на старите гори и санитарните сечи. Намалване на хранителната база, в частност на червената мравка. Конкуренцията на сивия, белогърбия и зеления кълвач. Тясната специализация към храна и местообитание.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната вида е **гнездящ (постоянен)**, като популацията се оценява на **1-1 двойки**, което представлява 0,01-0,02 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ е посочена гнездова численост 1 дв., същата като в СФ (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). В средна Дунавска равнина е относително рядък гнездящ вид, по-често срещан през есенно-зимния период (Шурулинков и др., 2005). Вида не беше отчетен при теренните наблюдения през гнездовия период на 2021 г. Предвид изискванията на вида за териториални участъци от средно 450 ha /1 дв., по всяка вероятност, местообитанието в зоната едва ли ще може да поддържа повече от 1 двойка.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	1 двойка	Целевата стойност е определена на база СФ и теренните наблюдения през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездяща двойка.
Местообитание на вида: площ на подходящи местообитания за гнездене и търсене на храна;	ха	около 826 ха	Изчислена въз основа на % местообитание от широколистна естествена гора (N16) и насаждения от топола (N20) в рамките на зоната. Площта на гнездовото и хранителното местообитание до голяма степен се припокриват. Поддържането на подходящите места за гнездене на вида се осъществява чрез: 1/ ограничаване на санитарните сечи в старите гори в зоната; 2/ при възобновителните сечи да бъдат оставяни по 25–30 стари дървета на 1 ха.	Поддържане на подходящите места за гнездене на вида
Местообитание на вида: Качество на подходящото местообитание на вида	Брой на подходящит е биотопни дървета с хралупи за гнездене	Най-малко 1 биотопно дърво/ha	Гнездовите камери в ствола на стари дървета (с дебелина над 40 cm в диаметър), които издълбава сам. На височина над 4-8 м от земята.	Междинна цел: да се изясни броя на подходящите за гнездене дървета в зоната до 2025 г.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A429 *Dendrocopos syriacus* (сирийски пъстър кълвач)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 22-25 cm, размах на крилата 34-39 cm (Cramp ed. 1985; Svensson 2013). Гърбът е черен с две добре изразени дълги бели петна. Коремът е бял, подопашнето – розово. Мъжките имат червено петно на тила, което при женските липсва. Кормилните пера са черни, като крайните кормилни са с бели петна. Трудно отличим от големия пъстър кълвач главно по черната ивица, която започва от клюна и продължава от страни на врата и не огражда бузата отзад. При младите цялото теме и тил са червени, а на коремът и гърдите имат фини тъмни ивици (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен. През зимата често се включва в ята с участието на редица видове врабчоподобни птици и скитат в по-широка околност. Гнезди в хралупи по дърветата, главно в равнинните и низини области на страната. Често хралупите са разположени на овощни дървета. Гнезди в хралупи на широколистни дървета на височина от 1 до 10 m. (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Гнезди в стари овощни градини, редки широколистни гори от парков тип, градини, дворове в малките населени места, крайнини на гори, крайречни галерии от върба, елша и топола, островни гори сред полето (често от дъб, ясен, бряст). Среца се в низините и в хълмисти и предпланински райони, до около 1000 м.н.в. През зимата се среща в същите местообитания в които и гнезди (Нанкинов и др., 1997). Сред европейските видове кълвачи само сирийският пъстър кълвач е синантропен вид, заемащ както селски, така и градски райони. Установено е, че в градовете присъствието му се свързва с наличието на орехови дървета, овощни дървета и по-стари дървета с мека дървесина (тополи, върби) (Figarski, 2018). Друго изследване (Michalczuk and Michalczuk, 2016) в ЮИ Полша установяват, че гнездовата плътност на вида в оптимални за него местообитания - антропогенни дървесни насаждения е 8.63 - 10.55 дв./10 km², т.е. около 1 дв. на 100 ха. Ако местообитанието не е оптимално плътността е 1.18 to 1.44 дв./10 km² (около 1 дв. на 1000 ха). Те установяват също, че в антропогенна среда 90% от гнездата са на сирийски пъстър кълвач, а останалите са на голям пъстър кълвач. Овощните градини са териториите, в които са разположени най-голям процент (53,5%) от гнездата и са единствения вид насаждение, предпочитано от този вида. Избягва горите и групите от дървета, които се предпочитат от големия пъстър кълвач. Изследване на гнездовите местообитания на сирийския пъстър кълвач в Югоизточна Полша разкрива, че предпочитани за гнездене са по-дебели и в по-лошо състояние дървета. Сирийският пъстър кълвач може да е чувствителен към загубата на по-дебели (повече от 40 см. в диаметър), умиращи и по-стари дървета на възраст 40-60 години. Също така може да има негативно отражение увеличаването на дела на иглолистните дървета, които не са предпочитани за гнездене (Michalczuk, 2020). Може да гнезди в местообитания с кодове 9180, 91E0, 91F0, 92A0, 91Z0 по Директива за местообитанията, както и във всички кодове дъбови гори, но само в разредени участъци или в крайнините им.

Хранене

Сирийският пъстър кълвач се храни с различни насекоми – бръмбари, мравки, шурци, ларви на насекоми, главно бръмбари и пеперуди, паяци, които намира в кората на засъхващи и здрави дървета. Понякога се храни и с плодове - грозде, ябълки, орехи, костилки на кайсии и др. (Stamp ed. 1985, Нанкинов и др.1997). Изследване в Полша разкрива, че сирийските пъстри кълвачи хранят малките си основно с гъсеници на пеперуди (*Lepidoptera*), ларви на бръмбари (*Coleoptera*), майски бръмбари (*Melolontha melolontha*), други членестоноги, орехи (*Juglans regia*), плодове на череша (*Prunus avium*) и вишни (*Prunus cerasus*) и други растителни части. (Michalczuk and Michalczuk, 2017).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Сирийският пъстър кълвач се среща в цялата страна с изключение на високите планини, над 1000 м.н.в. Отсъства и в компактни, обширни горски масиви като тези във вътрешността на Странджа, Източна Стара планина и Същинска Средна гора. В безлесните равнини се среща в селищата и покрай реките. Сравнително многочислен вид, но с намаляваща численост през последните 15-20 години.

Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус според IUCN е LC (Least Concern) както за света, така и за Европа.

Според докладването по чл.12 от 2019 г. **гнездовата** популация е оценена на 12 000-25 000 двойки. Краткосрочната тенденция е намаляваща. Дългосрочната тенденция е стабилна. Като заплахи са посочени превръщането на горите в култури и промяната на предназначението на земите/горите/ в индустриални, промишлени зони. Други негативни фактори са пожарите, изоставянето и впоследствие изсичането на старите овощни градини, химизацията в овощарството и растениевъдството, изсичането на крайречните и крайпътни гори, особено на ивиците тополи покрай реки и канали.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ (постоянен)**, като популацията се оценява на **2-2 двойки**, което представлява 0,01 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

В средна Дунавска равнина е обикновен и повсеместно разпространен вид като обитава градини, акациеви и тополови насаждения, паркове, крайречни разредени горички, групи дървета. Често се среща в селищата, включително в градовете особено през есенно-зимния период. Не е срещан по дунавските острови. (Шурулинков и др., 2005). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 2 двойки	Определена на база СФ и теренни изследвания през 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 2 гнездящи двойки.
Местообитани	ха	около 154	Местообитанията на вида не	Поддържане на подходящите

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
е на вида: характеристика на местообитанието за гнездене и търсене на храна;		ха	могат да бъдат определени точно, тъй като той обитава голямо разнообразие от типове. Не обитава Дунавските острови. Изчислена въз основа на процентното участие на следните типове местообитания в зоната: N21 – градини, лозя, N23 – градове, села, пътища и N20 – насаждения от тополи.	места за гнездене на вида – да не се отстраняват крайпътни и крайречни дървета, стари овощни градини и дървета в градовете и селата.

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A249 *Riparia riparia* (брегова лястовица)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 12-15 см., размах на крилата: 26-30 см. Най-дребната наша лястовица с тъмна препаска през гърдите, кафявосивкава отгоре, бяла отдолу, с леко врязана опашка. Гнезди на колонии в земни дупки по отвесни брегове. При миграциите, на определени места около водоемите, по жиците, образува големи концентрации (Нанкинов, 2009).

Характер на пребиваване в страната

Гнездяща и мигрираща птица за България. Миграцията е добре забележима през втората половина на април и първата половина на май. Есенната миграция протича на няколко вълни. Особено масова е през юли, август и до средата на септември. Среца се навсякъде у нас покрай реки и блата, където има високи брегове. При изкопаването на дупките за гнездене се включват всички птици от колонията. Самото гнездо представлява тръба, дълга 60-100 см, широка 4-6 см., на вътрешния край с разширена гнездова камера, която птицата постила с суха трева и перушина. Отглеждат до две поколения годишно (Нанкинов, 2009).

Характеристика на местообитанието

Среца се около високи и стръмни земни брегове, разположени в близост до водоеми, където има богата хранителна база, но може и по-далеч от тях. Предпочита льосови и пясъчливи брегове, но там съществува опасност от срутване на дупките. По-благоприятни са бреговете, изградени от пясък, глина и хумус, които лесно се копаят от лястовиците и същевременно са с устойчиви стени на каналите и гнездовите камери (Нанкинов, 2009). Надморска височина – от 0 до 600 м, отделни колонии – и до 800 м. Изследване в Естония показва, че седемдесет и четири процента от колонията са намерени в антропогенен тип местообитания (пясъчни кариери и кариери за чакъл) и 24% са намерени в естествени местообитания. Бреговата лястовица предпочита **стръмни пясъчни склонове**, които явно са по-достъпни в антропогенни местообитания поради човешката дейност – изкопни работи в кариери (Keerberg and Marja, 2017). Доклад за бреговата лястовица в Канада разкрива, че вида предпочита вертикални и почти-вертикални брегове (наклон между 76 и 105 градуса). Много важни за изкопаването на дупките са характеристиките на субстрата и по-точно неговата пропускливост и размера на частиците. Установено е че, размножителния успех е по-голям, когато размера на частиците е по-малък от 900

микрометъра, тъй като тогава птиците успяват да изкопаят по-дълбока дупка. По време на гнездовия период бреговете лястовици се хранят в близост до колониите си – на 200-500 м, а понякога и на 1000 м. Обикновено местата им за хранене се намират в близост до колониите и това най-често са реки, езера, тревисти местообитания, земеделски култури, влажни зони (COSEWIC Assessment and Status Report, 2013).

Хранене

Храни се с голямо разнообразие от насекоми (до 48 таксона). През гнездовия период най-много са представителите на Acalypterate, Schizophora, Aphidoidea, Coleoptera, Bibionidae и Chironomidae, като две трети от общото количество насекоми съставляват Diptera (Нанкинов, 2009).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Има петнисто (особено в Тракийската низина, Софийското поле, около Варна) и разпръснато разпространение. На места находищата разположени линейно в съседни или близки квадрати по протежение на по-големи реки – по крайбрежието на р. Дунав и притоците ѝ в Дунавската равнина, по реките Тунджа, Струма, Арда, Камчия, по Черноморското крайбрежие и др. Числеността е неравномерна в зависимост от наличието и площта на отвесните пясъчни брегове.

Включена в Приложение 2 и 3 на ЗБР. Природозащитния статус в Европа е изтощен – SPEC 3. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern).

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), видът се опазва като **гнездящ** с популация между **20 000 и 40 000 двойки**. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (1980-2018 г.) също е стабилна. Посочени са следните заплахи: K04.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **500-500 двойки**, което представлява 1,25 – 2,5 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

По крайбрежието на р. Дунав е повсеместно разпространена в подходящи местообитания. Вида беше отчетен по крайбрежието на Дунав при зоната на 06.07.2021 г. с численост 250 инд. По време на теренните изследвания на 25.05.2021 г. в един земен откос бяха отчетени 120 дупки, но в околностите на зоната не бяха наблюдавани индивиди от вида. Смятаме, че стойността на гнездовата популация в зоната е завишена. Предлагаме тя да бъде актуализирана на **150-250 дв.**

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	150-250 двойки	Целевата стойност е определена на база СФ и теренните наблюдения през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 150 гнездящи двойки.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Местообитание на вида: площ на подходящите местообитания за гнездене	площ на земни и лъсови земни откоси	най-малко 125 кв м.	Определена въз основа на наблюденията по време на гнездовия период на 2021 г. Целта може да се постигне чрез забрана за разораване и унищожаване на земните, пясъчни и лъсови земни откоси в зоната.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в размер най-малко 125 кв м.
Местообитание на вида: площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха	около 516 ха	Изчислена на база откритите типове местообитания в рамките на С33. Данните са взети от СФ като % на местообитание N09, N08, N15, N21 и N12. Необходим е редовен мониторинг.	Поддържане на състоянието по този параметър.

Необходимост от промени в СФ за С33 BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на популацията от 500-500 дв. на 150-250 дв., в резултат на данни от теренните изследвания през 2021.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A249	<i>Riparia riparia</i>			r	150	250	p		G	C	A	C	C

Специфични цели за A294 *Acrocephalus paludicola* (водно шаварче)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 12,5-13,5 см. Отгоре маслинено-кафяви с тъмни петна около осите на перата, с ръждиво-жълтеникав оттенък, по-силно изявен на кръста. От клюна през средата на челото и темето назад минава жълто-охриста ивица ограничена от страни с две черно-кафеникави ивици, а под тях (над очите) широки свитло-жълти вежди. Махови пера кафяво-сиви със светло-охристи кантове. Кръст и надопашие с едри продълговати петна. Кормилни пера с маслинено-ръждиви кантове. Гърло, гуша, среда на корема и надопашнето бели. Гърди и страни на корема светло-ръждиви и напетнени (Нанкинов, 2009).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ и мигриращ вид за страната. Пролетта пристига след 20 април. Първите мигранти проникват на север по Черноморското крайбрежие и долините на реките. Основната част обаче летят през месец май. Есенното отлитане от България започва от края на юли, миграцията нараства през август и септември и достига своя максимум през октомври (Нанкинов, 2009).

Характерно местообитание

Блата, езера, рибарници, речни разливи, влажни ливади и други, обрасли с различни видове острица (род *Scirpus*), тръстика и редки храсти. Есенните мигранти се спират, за храна и почивка, в блатисти места, в селскостопански площи, особено в царевични

блокове, а също в населените пунктове, край сметища и отходни канали, където има редки дървета и храсти и гъмжи от насекоми. (Нанкинов, 2009).

Хранене

Насекоми и техните ларви, а също паяци и дребни охлюви. Улавя много комари, мухи, листояди, хоботници, водолубчета, пеперуди, водни кончета и др. (Нанкинов, 2009).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Регистрирано е в различни райони на България, както по време на миграция, така и през гнездовия период. Може да се допусне, че числеността на популацията на водните шаварчета, прелитащи през България нараства през интервали по-големи от 10 години. Мигрантите преминават бързо и малко се задържат в местата за хранене и почивка (Нанкинов, 2009).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – е Уязвим (VU), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). В Европа популацията му е намаляваща (SPEC-1). В Червената книга на Р България е включен в категория Data Deficient (DD) – с недостатъчно данни.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2001 - 2018 г.), **преминаващата** популация е от 2000 – 7000 индивида. Няма данни за тенденцията на популацията. Посочени са следните заплахи и влияния: A02.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Според СФ **мигриращата** популация на вида се оценява на **0-1 индивида**, което е 0,01 % от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. В средна Дунавска равнина вида не е бил наблюдаван (Шуруликов и др., 2005). Регистрирано е в различни райони на България, както по време на миграция, така и през гнездовия период. Понастоящем рибарниците не са действащи и техния воден режим не се поддържа. В източната част на зоната има около 240 ха **сухи** тръстикови масиви, които са подходящо местообитание за вида да спира и да се храни по време на миграция.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 1 инд.	Целевата стойност е определена от СФ. Тези данни се нуждаят от потвърждение/актуализация в резултата на адекватен мониторинг в периода октомври – март месец.	Междинна цел до 2025 г: провеждане на проучване за установяване на текущата миграционна численост на вида в зоната в подходящите местообитания.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания	ха	около 240 ха	В СФ няма данни за площта на тръстиковите масиви в зоната. За това беше направена приблизителна оценка на обширните тръстикови масиви	Това местообитание няма как да се поддържа, може само да се мониторира.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
			чрез GoogleMap.	

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Специфични цели за A338 *Lanius collurio* (червеногърба сврачка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 17 см. Размах на крилата: 24-27 см. Малко по-едра от врабче. Има набито тяло, сравнително къси, закръглени крила и относително дълга опашка. Клюнът характерен, със закривен връх, подобен на този на хищна птица. Има добре изразен полов диморфизъм. Мъжкият е със сива глава и врат, кафяв гръб и черна маска през окото. Гърлото и бузите бели, гърдите и страните на тялото розови. Опашката черна с бели полета в основата. При женската главата и гърбът са кафяви със слаб или без тъмен вълновиден рисунък. Вратът обикновено сив. Долната страна бяла или жълтеникава с напречен тъмен вълновиден рисунък. Обикновено стои вертикално на избран от нея за наблюдателен пункт клон (Иванов, 2011).

Характер на пребиваване в страната

За България видът е гнездящ и прелетен. По време на миграция е по-многочислен по Черноморското крайбрежие. Напролет най-рано се появява в началото на април. През есента отлита от края на август, най-късно до края на октомври. Моногамна птица. Гнезди единично. Гнездата са най-често в гъсти бодливи храсти (шипка, глог, драка, дива круша и др.) и по-рядко по дървета на височина от 0,5 до 2 м и по-високо (Иванов, 2011).

Характерно местообитание

Гнезди в открити пространства примесени с храсталаци на местата с умерен климат, сухолюбиви храсталаци, пустеещи земи, в крайнините на разреждени широколистни листопадни гори, сечища, в овощни градини, дървесни и храстови плантации, ивици дървета (полезащитни пояси), храсти и мозайки от тях, градски паркове и градини и други обрасли с храсти и слабо посещавани места в градове, села и индустриални зони, както и в селища с разпръснати дворове (планински махали, вилни зони и т.н.) (Янков, ред., 2007). Числеността в овощни градини е 2,1-2,5 дв./10 ha; в насаждения от *Robinia pseudoacacia* – 2,7 дв./10 ha; изкуствени насаждения от черен бор (500-800 м) – 2 екз./10 ha; в дъбови гори – 1-7 екз./10 km; храсталаци с преобладаване на драка – 15 екз./10 ha; в степни местообитания – 0,2-0,6 дв./10 ha; нискостеблени гори (храсталак) – 6,8-8,7 дв./10 ha (Иванов, 2011). Проучване на избора на гнездови местообитания в Италия показва, че най-подходящи са обработваемите земи с жив плет и ливади с голяма надморска височина. Като в двете местообитания са регистрирани близки числености на популацията (0,27 дв./10 ha в земеделските земи и 0,30 дв./10 ha в ливадите). Всички гнезда в земеделските земи са разположени в храсти, най-често трънка (*Prunus spinosa*; 48,5%), шипка (*Rosa canina*; 25,8%), къпина (*Rubus ulmifolius*; 12,1%) и глог (*Crataegus monogyna*; 8,3%) (Morelli, 2012).

Хранене

Храната на възрастните птици включва насекоми, основно бръмбари, но също и други безгръбначни, малки бозайници, птици и влечуги (Иванов, 2011).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространен е повсеместно в цялата страна като гнезди и на около 2000 м н.в. на Витоша и Рила. Числеността е сравнително равномерна и висока – в преобладаващия брой квадрати гнездят стотици двойки. По-ниска е в по-високите части на планините, в нископланински и равнинни райони с по-плътна горска покривка и такива, доминирани от земеделски култури (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен е също в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в SPEC 2 (BirdLife International, 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), видът се опазва като **гнездящ** с популация между 170 000 и 380 000 двойки. Краткосрочната (2001-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са намаляващи. Посочени са следните заплахи и въздействия: A10 и A07.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **2-50 двойки**, което представлява 0,001 – 0,01 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

В ОБМ „Рибарници Мечка“ е посочена гнездова численост 10 дв., същата като в СФ (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). Разпространен е повсеместно в цялата страна. В средна Дунавска равнина е повсеместно разпространен в подходящи местообитания (Шурулинков и др., 2005). При нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г. (25.05.2021 г.) бяха отчетени 5 дв. Поради това предлагаме като минимална численост да се посочат 5 дв.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 5 двойки	Целевата стойност е определена на база СФ и теренните наблюдения през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 5 гнездящи двойки.
Местообитание на вида: площ на подходящите местообитания за гнездене и търсене на храна	ха	около 541 ха	Изчислена въз основа на процентното участие на откритите и храсталачни местообитания N08, N09, N15 и N23 в рамките на зоната. Площта на гнездовото и хранителното местообитание до голяма степен се припокриват. Необходимо е да не се премахват снорите и храстите покрай обработваемите земи; запазване на храсталачните местообитания в зоната и др.	Поддържане на подходящите местообитания

Необходимост от промени в СФ за СЗЗ BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на минималната гнездяща популация от 2 дв. на 5 дв., на базата на текущи изследвания в зоната.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D		A/B/C	
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A338	<i>Lanius collurio</i>			r	5	50	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A339 *Lanius minor* (черночела сврачка)

Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 20 см. Размах на крилата: 32-34 см. По-дребна от сивата сврачка, с къс клюн, по-дълги крила и по-къса опашка, с широка бяла препаска през първостепенните махови пера и бял връх на опашката. Отгоре е сива, отдолу бяла, винено-розова по гърдите и страните на тялото. Има черна маска на лицето. Младите отгоре са кафяви с вълнообразни препаски, отдолу са белезникави (Иванов, 2011; Симеонов и Мичев, 1991).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ и мигриращ вид за страната. Пролетната миграция е през април-май, а есенната – през август-септември. Широко разпространен в цялата страна предимно в равнинните и хълмистите райони докъм 900 м. Гнезди единично или в рехави групи. Разстоянието между отделните гнезда е около 100 м. Гнездото обикновено се разполага високо (5-6 до 12 м), в основно разклонение на дървото. Гнезди в близост до грабливи птици (царски орел, сокол орко и др.), понякога край него се разполагат и гнезда на испански врабчета. Предпочитани дървета, на които строи, са лъжеакацията, топола, дъб, ясен и др. Числеността в дъбови гори е 1 екз./10 км; в степни местообитания 0,2-0,77 дв./10 ха; в нискостеблени гори (храсти) 0,77 дв./10 ха. (Иванов, 2011).

Характеристика на местообитанието

Гнезди в открити пространства и пасища с разпръснати редки дървета и храсти или неголеми изкуствени насаждения сред тях; крайнини на широколистни листопадни гори, граничещи с пасища; в ивици от стари дървета край пътища, реки и в полезащитни пояси, овощни градини, дървесни и храстови плантации, особено в изоставени лозя и др. Обитава както райони с големи площи зърнени култури (посеви и други (едногодишни) тревни култури), така и участъци с екстензивно земеделие, вкл. многогодишни тревни култури, пустеещи земи, околности на градове, села и индустриални зони (Янков, отг. ред., 2007). Изследване на местообитанията на черночелата сврачка в долината Търнава Маре, Румъния показва, че предпочитани за строене на гнезда дървесни видове са основно топола (94,1%) и върби (5,9%). Повечето от гнездата (75%) са построени средно на 1/3 от височината на дървото, в крайните части на клоните. Плътноста на гнездата е 0,1 гнезда/10 ха. Птиците предпочитат открити местообитания с големи обработваеми площи и тревиста растителност, с малко храсти и дървесна покривка (Moga et al., 2010).

Хранене

Храната включва предимно едри насекоми, главно *Coleoptera* (*Carabidae*, *Silphidae*, *Curculionidae*, *Scarabeidae*), *Orthoptera* (*Gryllotalpidae*, *Grillidae*, *Tettigoniidae*, *Acrididae*), *Lepidoptera* (имаго и ларви) и др., които дебне от висока (1-6 м) наблюдателна точка или лови в полет. По-рядко дребни бозайници (*Microtus*, *Mus*, *Crocidura*), птици и гущери. Също плодове: череша, черница и др. Често подобно на ветрушката трепти във въздуха, следейки за храна (Иванов, 2011).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто и разпръснато разпространение във всички по-ниски и по-безлесни райони, по-плътно в северната и източната част на страната. Отсъства в гористите райони, в средно високите и високите части на планините. По-многочислен в Дунавската равнина, Добруджа и Югоизточна България (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен също в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern). Включен в SPEC 2 – намаляващ (BirdLife International, 2017). Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), видът се опазва като **гнездящ** с популация между 6000 и 20000 двойки. Краткосрочната (2001-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са намаляващи. Посочени са следните заплахи: А07.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **3-3 двойки**, което представлява 0,01 – 0,05 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

Широко разпространен в цялата страна предимно в равнинните и хълмистите райони докъм 900 м. В средна Дунавска равнина е чест и на места покрай реките многочислен гнездящ вид. Гнезди в открити райони с отделни тополи, в тополови (особено млади – 10 год.) насаждения, в райони с овощни дървета и храсти, но предимно в крайречните низини и долини (Шурулинков и др., 2005). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на популацията	Брой гнездящи двойки	3 – 4 двойки	Целевата стойност е определена на база СФ и теренните наблюдения през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 3 гнездящи двойки.
Местообитание на вида: площ на подходящите гнездовни	ха	457 ха	Вида гнезди върху дървета в крайнини на широколистни гори. Горските местообитания на острова са доста разпокъсани и	Поддържане на подходящите местообитания чрез запазване на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
местообитания на вида			няма как да се изчислят крайните. Според СФ широколистните гори (N16) са около 775 ха., но понастоящем според нас са наполовина по-малко в резултат на горскостопанските дейности на о. Батин. Като местообитания на вида трябва да добавим и 51 ха насаждения от тополи (N20) и градини и лозя (N21) – 26 ха. Площите са изчислени въз основа на процентното им участие в рамките на зоната от СФ.	крайречни гори както на острова, така и по край речното крайбрежие.
Местообитание на вида: площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха,	около 129 ха	Изчислена въз основа на процентното участие на откритите и храсталачни местообитания N08 и N15 в рамките на зоната. Необходимо е: да не се премахват синорите и храстите покрай обработваемите земи; запазване на храсталачните местообитания в зоната и др.	Поддържане на подходящите местообитания

Необходимост от промени в СФ за С33 BG0002024 „Рибарници Мечка“

По отношение на гнездящата популация предлагаме промяна в числеността на максималната гнездяща популация от 3 дв. на 4 дв., на база на това, че местообитанията вероятно могат да поддържат около 4-5 дв. в зоната.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A339	<i>Lanius minor</i>			r	3	4	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A379 *Emberiza hortulana* (градинска овесарка)

Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 15-16.5 cm, тегло 21-25 гр., дължина на крилото 77-96 mm. Оперението е пьстро с не много отчетлив полов диморфизъм. Мъжките са с по-ярко оперение и без тъмни ивици по гърдите и корема от страни. Главата и гърдите са зеленикаво-сиви, с жълт „мустак“ и гърло. Кремът е оранжево-кафяв. Гърбът е пьстър, кафеникав, с надлъжни тъмни резки. Клюнът е светлочервен, краката - червеникавокафяви. Песента представлява повторение на една и съща строфа, но за този вид са характерни много регионални диалекти на пеене (Иванов, 2011; Svensson, 2013).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ и прелетен вид. Транзитната миграция е сравнително слабо забележима. Среща се в България от втората половина на април до края на август-началото на септември.

Характерно местообитание

Гнезди в разредени широколистни гори, в крайнините им, из полезащитни пояси, групи дървета сред полето, в храстови местообитания – понякога по екотона на гората, овощни насаждения. Често и в разредени крайречни гори. Обича да има ливади и пасища наоколо с отделни храсти. По-многочислена е в карстови райони. Гнезди по края и в рамките на всички типове дъбови и дъбово-габъррови гори. Рядко се среща и в смесени гори с участие на дъб и черен или бял бор. Среща се в равнини, в хълмисти и предпланински райони, рядко и в планински ливади с храстчета. Гнезди в ниски храстчета и дръвчета, понякога и на земята в основата на храст.

Хранене

Градинската овесарка се храни с различни безгръбначни животни и семена. Хранителният спектър се оформя главно от насекоми – мравки, бръмбари (Curculionidae), двукрили, ципокрили, гъсеници на пеперуди. Яде също и паяци (Иванов, 2011).

Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Градинската овесарка гнезди в цялата страна. В планините в най-южните части на страната гнездовото разпространение на вида достига до около 1900 -2000 м.н.в. В много райони е рядка или дори отсъства въпреки наличието на наглед оптимални местообитания. В други райони с аналогични характеристики на местообитанието е изобилна.

Според докладването по чл. 12 от 2019 г. **гнездовата** популация е още по-висока - в рамките на 34000 – 150 000 двойки. Не е посочена никаква изразена тенденция в числеността и разпространението на вида.

При докладването по чл.12 като заплахи за вида са посочени превръщането на пасища и степи в обработваеми земи, превръщането на един тип земеделски земи в друг, изоставянето на земеделски земи, развитието на пътната инфраструктура, добива на нефт и газ и съпътстващата инфраструктура. Други заплахи за градинската овесарка са химизацията в селското и горското стопанство, пожарите, реконструкциите на дъбовите гори в иглолистни култури, унищожаването на храстите за поддържане на пасищата и др.

Състояние в специална защитена зона (СЗЗ) BG0002024 „Рибарници Мечка“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФ на зоната вида е **гнездящ**, като популацията се оценява на **3-3 двойки**, което представлява 0,002 – 0,01 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

В ОВМ „Рибарници Мечка“ е посочена гнездова численост 3 дв., същата като в СФ (Костадинова и Граматиков, отг. ред., 2007). В средна Дунавска равнина е широко разпространен и на места многочислен гнездящ вид. Най-многочислен в крайнини на дъбови гори, храстови пояси и полски райони (Шурулинков и др., 2005). Вида не беше отчетен при нашите теренни проучвания през гнездовия период на 2021 г.

Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 3 двойки	Целевата стойност е определена на база СФ и теренните наблюдения през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 3 гнездящи двойки.
Местообитание на вида: площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ха	406 ха	Вида гнезди в разнообразие от местообитания, така че изчислените местообитания са приблизителни. Горските местообитания на острова са доста разпокъсани и няма как да се изчислят крайнините. Според СФ широколистните гори (N16) са около 775 ха., но понастоящем според нас са наполовина (380 ха) по-малко в резултат на горскостопанските дейности на о. Батин. Като местообитания на вида трябва да добавим и 26 ха градини и лозя (N21). Площите са изчислени въз основа на процентното им участие в рамките на зоната от СФ.	Поддържане на подходящите местообитания чрез запазване на крайречни гори както на острова, така и по край речното крайбрежие.
Местообитание на вида: площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ха,	около 464 ха	Изчислена въз основа на процентното участие на откритите и храсталачни местообитания N08, N09 и N15 в рамките на зоната. Необходимо е: да не се премахват синорите и храстите покрай обработваемите земи; запазване на храсталачните местообитания в зоната и др.	Поддържане на подходящите местообитания

Необходимост от промени в СФ за С33 BG0002024 „Рибарници Мечка“

Предвид наличната информация за числеността на популацията на вида в зоната не може да бъде направена актуализация в СФ.

Цитирана литература:

- Василев В. 1999. Проучване орнитофауната на рибарниците до с. Мечка. В: Сборник научни доклади на юбилейна научна конференция „25 г ШУ Еп. К. Преславски“. Биология и география. 50-51.
- Големански, В. и др. (ред.) 2015. Червена книга на Република България. Том 2. Животни. БАН & МОСВ, София.
- Даскалова Г., Шурулинков П., Ангелов И., Петров П. (2020) Птиците на Тунджанската хълмиста низина. Globe Edit 408 стр.
- Демерджиев, Д. 2000. Видов състав, сезонна и годишна динамика на орнитофауната във влажните зони между с. Партизанин и с. Оризово, Старозагорско. – Дипл. работа, ПУ, катедра „Зоология на гръбначните животни“.
- Демерджиев, Д. 2004. Опазване на световно застрашеният малък корморан (*Phalacrocorax pygmaeus*) в защитената местност Злато поле. – Доклад по проект, БДЗП, 7 с.

- Демерджиев, Д. 2011. Източният царски орел (*Aquila heliaca heliaca*, Savigny, 1809) (Accipitridae – Aves) в България – Разпространение, биология, екология, численост и мерки за опазване. Автореф. на Дисерт. Труд, НПМ – БАН, София
- Дерелиев, С. 2000. Динамика на числеността и разпространение на червеногушата гъска *Branta ruficollis* (Pallas, 1769) в основното ѝ зимовище в района на езерата Шабла и Дуранкулак. Дипломна работа, Биологически факултет, СУ „Св. Климент Охридски“. София, 150 с.
- Дерелиев, С., Д. Георгиев. 2002. План за действие за опазването на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*) в България 2002 – 2006 г. В: Янков, П. (отг. редактор). Световно застрашените видове птици в България. Национални планове за действие за опазването им. Част I, БДЗП-МОСВ, Природозащитна поредица, книга 4, БДЗП. София, 38 – 60 с.
- Дерелиев, С., П. Симеонов. 2011. Червеногуша гъска (*Branta ruficollis*). В: Големански, В. (ред.) Червена книга на България. Том 2. Животни. Електронно издание <http://ecodb.bas.bg/rdb/bg/vol2/Brrufico.html>
- Димитров Д. 2018. Експедиция за проучване на гнездящите птици по река Дунав в българо-румънския участък през 2017 г. X юбилейна студентска научна конференция „Екологията начин на мислене“. ПУ „П. Хилендарски“. 98-120.
- Зехтинджиев П., Илиева М., Бедев К. (2015) Червен ангъч (*Tadorna ferruginea*) В: Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица, книга 10. БДЗП, София, 73 стр.
- Иванов Б. 2011. Фауна на България. Том 30. Част III. Акад. издателство „Проф. Марин Дринов“, 407 с.
- Иванов, Б., Ю. Муравеев. 2002. Национален план за действие за опазването на малкият корморан (*Phalacrocorax pygmeus*) в България, 2002–2006 г. – В: Янков, П. (отг. редактор). Световно застрашени видове птици в България. Национални планове за действие за опазването им, Част 1. БДЗП – МОСВ, Природозащитна поредица, Книга 4, БДЗП, София, 13–37.
- Иванов, Б., Георгиев, Д., Димитров, М., Бъров, Б. Морски орел, *Haliaeetus albicilla*. В: Големански, В. и др. (ред.) (2015). Червена книга на Република България. Том 2. Животни. ИБЕИ – БАН & МОСВ, София, 259.
- Кавръкова, В., Димова, Д., Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., Раковска, К. /ред./ 2009. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България. Второ, преработено и допълнено издание. Световен фонд за дивата природа, Дунавско – Карпатска програма и федерация “ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ“, София.
- Костадинова, И., Граматиков, М. (ред.) 2007. Орнитологично важните места в България и Natura 2000. БДЗП, София.
- Марин, С., Иванов, И., Петров, Ц., Стойчев, С. Черна каня, *Milvus migrans*. В: Големански, В. и др. (ред.) (2015). Червена книга на Република България. Том 2. Животни. ИБЕИ – БАН & МОСВ, София, 258.
- Матеева И., П. Янков. 2013. Характер на миграцията на 42 вида птици от българската орнитофауна според нивото на съвременните познания, Доклад по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I.“, 243 с.

- Матеева М., С. Стойчев, В. Василев, Д. Плачийски, П. Янков, Х. Сиердсема. 2013. Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000- Доклад. Обединение ЕКОНЕКТ, София, 226
- Мичев, Т., Ц. Петров, С. Спасов. Тръстикова блатар, *Circus aeruginosus*. В: Големански, В. и др. (ред.) 2011. Червена книга на Република България. Том 2. Животни. ИБЕИ – БАН & МОСВ, София, 168. Нанкинов, Д., Симеонов, С., Мичев, Т., Иванов, Б. (1997). Фауна на България. Т.26. Aves част II. С. АИ „Проф. М. Дринов“ 366-367.
- Мичев, Т., Симеонов, Д., Профиров, Л. (2012). Птиците на Балканския полуостров. Екотан, София, 296 с.
- Нанкинов, Д., С. Симеонов, Т. Мичев, Б. Иванов. 1997. Фауна на България. Том 26. Aves, част II. София, издателство „Пенсофт“: 213-216.
- Нанкинов Д. 2009. Изследвания върху Фауната на България. Птици-Aves. София ЕТО.
- Нанкинов, Д. Н., Иванов, С. К., Димитров, Н., Попов, К. (2016). О срещача тулеса *Pluvialis squatarola* в Болгарии. Русский орнитологический журнал, 25(1353).
- Паспалева-Антонова М., 1961. Изучавания върху орнитофауната на Българското Дунавско крайбрежие. Автореферат. БАН 1-14.
- Петков, Н., М. Илиев. 2014. План за действие за опазване на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*) в България за периода 2015 – 2024 г. Българско дружество за защита на птиците. София, 2014.
- Плачийски, Д., Д. Демерджиев, Г. Попгеоргиев, Н. Петков, Ю. Корнилев (2014): План за действие за опазване на малкия корморан (*Phalacrocorax pygmaeus*) в България (2014–2023 г.). София, БДЗП-МОСВ: 98 с.
- Симеонов, С., Т. Мичев. 1991. Птиците на Балканския полуостров, издателство „Петър Берон“, 128.
- Симеонов, С. Т. Мичев, Д. Нанкинов. 1990. Фауна на България, 20, Aves. Част 1, С., БАН, 148.
- Симеонов С., Милчев Б. (1994) Проучване на бухала (*Bubo bubo* (L.)) в Странджа. I. Разпространение, местообитание и гнездова биология. - Екология. 26: 78-87.
- Симеонов, С., Ц. Петров. 1980. Проучване върху храната на кръстатия орел (*Aquila heliaca* Savigny), обикновения мишелов (*Buteo buteo* L.) и гащатия мишелов (*Buteo lagopus* Brünnich) в България. – Екология, 7, 22 – 30.
- Стойчев С., Д. Демерджиев, Ц. Петров. 2012. План за действие за опазването на кръстатият орел (*Aquila heliaca*) в България. МОСВ, София, 71 стр.
- Свенсон, Л., Муларни, К, Цетерстрьом, Д. (2013). Полеви определител на птиците на Европа, Северна Африка и Близкия Изток. БДЗП, София.
- Симеонов, С., Мичев, Т., Нанкинов, Д. (1990). Фауна на България. Том 20. Aves, част I. София, Издателство на БАН: 150-152.
- Стойчев, Ст., Домусчиев, Д., Ватев, И. Орел змияр, *Circaetus gallicus*. В: Големански, В. и др. (ред.) (2011). Червена книга на Република България. Том 2. Животни. ИБЕИ – БАН & МОСВ, София, 260.

- Федосов В.Н. 2013. Синантропизация и урбанизация европейского тювика – пример успешной адаптации вида // Птицы Кавказа: история изучения, жизнь в урбанизированной среде. Ставрополь: 183-186.
- Чешмеджиев, С., Христов, И. „Картиране на гнездящи птици в българо-румънския участък от плавателния път на река Дунав“. Доклад. ГеоМарин” ЕООД. 2020.
- Шурулинков П., Цонев Р., Б. Николов, Г. П. Стоянов, Л. Асенов. 2005. Птиците на Средна Дунавска равнина. Федерация Зелени Балкани, 120 с.
- Янков, П. (отг. ред.). (2007). Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица, книга 10. БДЗП, София, 140-141.
- Alivizatos, H., Kassinis, N. (2021). Diet of the Red-footed Falcon (*Falco vespertinus*) in Cyprus during autumn migration. *Ornis Hungarica* 2021. 29(1): 120–125
- Alves, M., Ferreira, J., Torres, I., Fonseca, C. (2014). Habitat Use and Selection of the Marsh Harrier *Circus aeruginosus* in an Agricultural-Wetland Mosaic. *Ardeola: International Journal of Ornithology* 61(2):351-366. <https://www.researchgate.net/publication/269706421>
- Andone, G., H. Almasan, D. Rudu, L. Andone, E. Chirac, G. Sclarletescu. 1969. Cercetare asupra pasarilorichiofage din delta Dunarii. *Inst. Cercet. Pisc. Studi si Cercetari* 27: 133–183.
- Bakaloudis, D., Vlachos, C., Holloway, G., J. (1998). Habitat use by Short-toed Eagle *Circaetus gallicus* and their reptilian prey during the breeding season in Dadia Forest (north-eastern Greece). *Journal of Applied Ecology* 35(6): 821 – 828. <https://www.researchgate.net/publication/230126516> [Habitat use by Short-toed Eagle *Circaetus gallicus* and their reptilian prey during the breeding season in Dadia Forest north-eastern Greece](https://www.researchgate.net/publication/230126516)
- Bakaloudis, D., Vlachos, C., Holloway, G., J. (1998). Habitat use by Short-toed Eagle *Circaetus gallicus* and their reptilian prey during the breeding season in Dadia Forest (north-eastern Greece). *Journal of Applied Ecology* 35(6): 821 – 828. <https://www.researchgate.net/publication/230126516> [Habitat use by Short-toed Eagle *Circaetus gallicus* and their reptilian prey during the breeding season in Dadia Forest north-eastern Greece](https://www.researchgate.net/publication/230126516)
- Bakaloudis, D. (2009). Implications for conservation of foraging sites selected by Short-toed Eagles (*Circaetus gallicus*) in Greece. *Ornis Fennica* 86(3):89-96. <https://www.researchgate.net/publication/230753456> [Implications for conservation of foraging sites selected by Short-toed Eagles *Circaetus gallicus* in Greece](https://www.researchgate.net/publication/230753456)
- Bakaloudis, D., E., Vlachos, C., N., Papageorgiou, G., Holloway, J. (2001). Nest-site habitat selected by Short-toed Eagles, *Circaetus gallicus* in Dadia Forest (Northeastern Greece). *Ibis*, 143: 391-401.
- Barrientos, R., Arroyo, B. (2014). Nesting habitat selection of Mediterranean raptors in managed pinewoods: searching for common patterns to derive conservation recommendations. *Bird Conservation International*, 24:138–151. <https://www.cambridge.org/core/journals/bird-conservation-international/article/nesting-habitat-selection-of-mediterranean-raptors-in-managed-pinewoods-searching-for-common-patterns-to-derive-conservation-recommendations/4C9DAEABDE48E1B4652E502AB9F19C01>
- Beaman, M., S. Madge. (1998). *The Handbook of Bird Identification For Europe and the Western Palearctic*

- Brackney, A. W., Bookhout, T. A. (1982). Population Ecology of Common Gallinules in Southwestern Lake Erie Marshes. *Ohio J. Sci.*, 82(5): 229-237.
- BirdLife International (2006). "BirdLife International" (On-line). Accessed April 07, 2006 at <http://www.birdlife.org/datazone/species/index.html?action=SpcHTMDetails.asp&sid=3531&mid=0>.
- BirdLife International (2015) European Red List of Birds. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.
- BirdLife International (2016) *Calidris pugnax*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22693468A86591264. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-3.RLTS.T22693468A86591264.en>. Downloaded on 08 October 2021.
- BirdLife International (2017). European birds of conservation concern: populations, trends and national responsibilities. Cambridge, UK: BirdLife International.
- BirdLife International (2017) *Calidris ferruginea* (amended version of 2016 assessment). The IUCN Red List of Threatened Species 2017: e.T22693431A110631069. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-1.RLTS.T22693431A110631069.en>. Downloaded on 08 October 2021.
- BirdLife International (2019) *Calidris alpina* (amended version of 2017 assessment). The IUCN Red List of Threatened Species 2019: e.T22693427A155480296. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-1.RLTS.T22693427A155480296.en>. Downloaded on 08 October 2021.
- BirdLife International (2019) *Calidris temminckii*. The IUCN Red List of Threatened Species 2019: e.T22693388A146637675. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2019-3.RLTS.T22693388A146637675.en>.
- BirdLife International (2021) IUCN Red List for birds. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 01/10/2021.
- BWPi, 2006. The birds of the western Palearctic interactive, 2006 Upgra. ed. DVD Birdguides, Shrewsbury.
- Bastian H-V., A. Bastian, T. Tietze. 2018. Die Habitatwahl des Bienenfressers (*Merops apiaster*) in der Brut- und Nachbrutzeit: Äcker mit unerwartet hohem Wert als Nahrungslebensraum. *Fauna Flora Rheinland*, 13 (4): 1209-1226.
- BirdLife International (2015) European Red List of Birds. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.
- BirdLife International (2016) *Lymnocyptes minimus*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22693133A86640472. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-3.RLTS.T22693133A86640472.en>. Downloaded on 08 October 2021.
- BirdLife International (2017) European birds of conservation concern: populations, trends and national responsibilities. Cambridge, UK: BirdLife International.
- BirdLife International (2021) Species factsheet: *Aquila heliaca*. Downloaded from <http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/eastern-imperial-eagle-aquila-heliaca>
- Bocca, M., L. Carisio, A. Rolando. 2007. Habitat use, home ranges and census techniques in the Black Woodpecker, *Dryocopus martius* in the Alps. *Ardea -Wageningen-* 95(1):17-29.

- BWPI, 2006. The birds of the western Palearctic interactive, 2006 Upgra. ed. DVD Birdguides, Shrewsbury.
- COSEWIC. 2013. COSEWIC assessment and status report on the Bank Swallow *Riparia riparia* in Canada. Committee on the Status of Endangered Wildlife in Canada. Ottawa. ix + 48 pp. (www.registrelep-sararegistry.gc.ca/default_e.cfm).
- Cramp S., Simmons KEL (eds.) (1977) Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. vol.1 Ostrich to Ducks. Oxford University Press.
- Cramp S., Simmons KEL (eds.) (1980) Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. vol.2 Hawks to Bustards. Oxford University Press.
- Crivelli, A. J., T. Nazirides, H. Jerrentrup. 1996. Action plan for the Pygmy Cormorant (*Phalacrocorax pygmaeus*) in Europe. In: B. Heredia et al. 1996. Globally Threatened Birds In Europe. Action Plans. Council of Europe Strasbourg, France.
- Crivelli, A. J., T. Nazirides, G. Catsadorakis, D. Hulea, M. Malakou, M. Marinov, I. Shogolev. 2000. Status and population development of Pygmy Cormorant *Phalacrocorax pygmaeus* breeding in the Palearctic. In: P. Yesou, J. Sultana (ed.), Monitoring and conservation of birds, mammals and sea turtles in the Mediterranean and Black Seas: Proceedings of the 5th Medmaravis Symposium, Gozo, Malta, 29 September – 3 October 1998, pp. 49–60. Environment Protection Department, Valetta.
- Cardador, L., Planas, E., Varea, A., Mañosa, S. (2012). Feeding behaviour and diet composition of Marsh Harriers *Circus aeruginosus* in agricultural landscapes. Bird Study 59(2):228-235 https://www.researchgate.net/publication/233178952_Feeding_behaviour_and_diet_composition_of_Marsh_Harriers_Circus_aeruginosus_in_agricultural_landscapes
- Cauli, F., Audisio, P., Petretti, F., Chiatante, G. (2021). Habitat suitability and nest-site selection of short-toed eagle *Circaetus gallicus* in Tolfa Mountains (Central Italy). Journal of Vertebrate Biology, 70(2):21014.1-14 https://www.researchgate.net/publication/352294677_Habitat_suitability_and_nest-site_selection_of_short-toed_eagle_Circaetus_gallicus_in_Tolfa_Mountains_Central_Italy
- Cempulik, P. (1993). Breeding ecology of the Moorhen *Gallinula chloropus* in Upper Silesia (Poland). Acta Ornithologica, 28 (2): 75-89.
- Ciach, M. (2004). Moorhen and Little Crake Feeding on Carrion. Berkut 13 (2): 300–301.
- Channing, K. (2006). "European Kestrel - *Falco tinnunculus*" (On-line). The Hawk Conservancy Trust. Accessed October 07, 2006 at <http://www.hawk-conservancy.org/priors/kestrel.shtml>.
- Daskalova, G., Shurulinkov, P. (2018). Characteristics of the hunting behavior of the Red-footed Falcon (*Falco vespertinus*) in South-Eastern Bulgaria. ZooNotes 125: 1-4
- Dereliev, S., D. Hulea, B. Ivanov, W. J. Sutherlands & R. Summers. 2000. The numbers and distribution of the Red-breasted Goose *Branta ruficollis* at wintering roosts in Romania and Bulgaria. – Acta Ornithologica, 35, 63-66 p.
- Dereliev S., I. Ivanov, D. Georgiev, N. Petkov and L. Griffin 2005. Results from the monitoring of wintering Red-breasted Geese *Branta ruficollis* in the region of the lakes Shabla and Durankulak (NE Bulgaria) in 2003-2005. BSPB Technical Series Report No: 1-2005. Sofia, Bulgaria, 8 p.

- Dereliev, S., D. Georgiev, I. Ivanov & N. Petkov. 2005b. Status of the Redbreasted Goose (*Branta ruficollis*) in Bulgaria – In Proceedings of the Red-breasted Goose Conservation Action Workshop, SOR/BirdLife Romania, Tulcea, Romania.
- Dereliev, S.G. 2006. The Red-breasted Goose *Branta ruficollis* in the new millennium: a thriving species or a species on the brink of extinction? Waterbirds around the world. Eds. G.C. Boere, C.A. Galbraith & D.A. Stroud. The Stationery Office, Edinburgh, UK, 619-623 pp.
- Dimitrov, M., T. Michev, L. Profirov, K. Nyagolov (2005) Waterbirds of Bourgas Wetlands. Results and Evaluation of the Monthly Waterbird Monitoring 1996-2002. Bulgarian Biodiversity Foundation and Pensoft Publishers, Sofia-Moscow, 160 pp.
- Fasola, M., Zanghellini, S. (1993). Breeding habitats of Sparrowhawks (*Accipiter nisus*) and Goshawks (*A. gentilis*) in the Southern Alps. *Avocetta*, 17: 11-14.
https://www.avocetta.org/cnt/uploads/2018/11/1993_avocetta_n_1_3.pdf
- Figarski, T., L. Kajtoch. 2018. Differences in Habitat Requirements between Two Sister Dendrocopos Woodpeckers in Urban Environments: Implication for the Conservation of Syrian Woodpecker. *Acta Ornithologica* 53(1):23-36
- Finch T.M. 2016. Conservation ecology of the European Roller. A thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy, School of Biological Sciences, University of East Anglia, UK, 183 p.
- Gryz, J., Krauze-Gryz, D. (2018). Density dynamics, diet composition and productivity of sparrowhawk *Accipiter nisus* L. population in central Poland / *Leśne Prace Badawcze* Vol. 79 (3): 245–251 JDS4 (2019-2020). Scientific report: A shared analysis of the Danube river. <http://www.danubesurvey.org/jds4/publications/scientific-report>
- Hayman, P., Marchant, J. Prater, T. 1986. Shorebirds: An identification guide to the waders of the world. Helm, London.
- Heredia, B., L. Rose, M. Painter. 1996. Globally threatened birds in Europe. Action Plans. Council of Europe Publishing, 408 p.
- Hulea, D., 2002. Winter feeding ecology of the Red-breasted Goose (*Branta ruficollis*) – PhD Thesis, University of East Anglia, Norwich, UK, 154 p.
- Ivanov, B. Iankov, P. Voev, Z. Georgiev, D. Profirov, L. Dimitrov, M. (2014) "Списък на видовете птици в България към 31.12. 2014г. List of the birds recorded in Bulgaria (Bulgarian List)." JDS4 (2019-2020). Scientific report: A shared analysis of the Danube river. <http://www.danubesurvey.org/jds4/publications/scientific-report>
- Jedlikowski, J., Brambilla, M., Suska-Malawska, M. (2014). Finescale selection of nesting habitat in Little Crake *Porzana parva* and Water Rail *Rallus aquaticus* in small ponds, *Bird Study*, 61:2, 171-181, DOI: 10.1080/00063657.2014.904271.
- Kambourova, N. 2005. The recent status of breeding bird communities of Srebarna Biosphere Reserve (NE Bulgaria). *Acrocephalus* 26 (125): 81–97.
- Kerényi Z., E. Ivók 2013. Nestsite characteristics of the European Bee-eater (*Merops apiaster* L.) in the Gödöllő Hills. – *Ornis Hungarica* 21(2): 23–32.
- Keerberg L., R. Marja. 2020. Overview of sand martin (*Riparia riparia*) distribution, size of breeding colonies, nest predation and habitat use based on year 2017 data in Estonia. *Hirundo*, 33 (2) 16-29.

- Khanaposhtani, M., M. Najafabadi, M. Kaboli, A. Farashi, D. Spiering. 2012. Habitat requirements of the Black Woodpecker, *Dryocopus martius*, in Hyrcanian forests, Iran. *Zoology in the Middle East* 55(1).
- Kiss O., I. Catry, J. M. Avilése, S. Barišićf, T. Kuzmenkog, S. Cheshmedzhievh, A. T. Marques, A. Meschinil, T. Schwartz, B. Tokody, Z. Végvári. 2020. Past and future climate-driven shifts in the distribution of a warm-adapted bird species, the European Roller *Coracias garrulus*. *BIRD STUDY*, 1-17.
- Kiss O., Z. Elek, C. Moskát. 2014. High breeding performance of European Rollers *Coracias garrulus* in heterogeneous farmland habitat in southern Hungary. *Bird Study*, 61: 496–505.
- Kiss O., B. Tokody, B. Deák, C. Moskát. 2016. Increased landscape heterogeneity supports the conservation of European rollers (*Coracias garrulus*) in southern Hungary. *Journal for Nature Conservation*, 29: 97-104.
- Kostadinova I., S. Dereliev. 2001. Results from the Mid-Winter Counts of Waterbirds in Bulgaria for the period 1997-2001. BSPB Conservation Series. Book 3, BSPB, Sofia, BG, 96 pp.
- Karen, A., Hovik, S.(2020). Booted Eagle *Hieraaetus pennatus* (J. F. Gmelin, 1788) in Armenia: Update on Conservation Status. *Journal of Life Sciences* 14 (2020) 14-21. doi: 10.17265/1934-7391/2020.01.003
- Krone, O., Treu, G. (2018). Movement patterns of white-tailed sea eagles near wind turbines. *The Journal of Wildlife Management*, 82:1367–1375.
- López-López, P. , de La Puente, J. , Mellone, U. , Bermejo, A. and Urios, V. (2016). Spatial ecology and habitat use of adult Booted eagles (*Aquila pennata*) during the breeding season: implications for conservation. *Journal of Ornithology*.
- Madders M. (2003) Hen Harrier, *Circus cyaneus* foraging activity in relation to habitat and prey. *Bird Study*, 50 (1) 55-60, DOI: 10.1080/00063650309461290
- Maciorowski G., P. Zduniak, M. Bocheński, M. Urbańska, P. Kryl, M. Polakowski. (2021). Breeding habitats and long-term population numbers of two sympatric raptors—Red Kite *Milvus milvus* and Black Kite *M. migrans*— in the mosaic-like landscape of western Poland. *Journal of Ornithology*, 162:125–134.
- Malher, F., Lesaffre, G., Zucca, M., & Coatmeur, J. (2010). (The breeding birds of Paris. An urban atlas) Oiseaux nicheurs de Paris. Un atlas urbain. Paris: Corif. Delachauxet Niestlé.
- Månsson, J., Nilsson, L., Hake, M. (2013). Territory size and habitat selection of breeding Common Cranes (*Grus grus*) in a boreal landscape.
- Message, S., Taylor, D. (2005). *Waders of Europe, Asia and North America: Helm Field Guide*. Helm, London.
- Meyburg, B.-U., Haraszthy, L., Strazds, M., Schäffer N. (1997). European Union Action Plans for 8 Priority Birds Species – Lesser Spotted Eagle (*Aquila pomarina*). 30 p.
- Michev, T., Profirov, L., (2003). Mid-Winter Numbers of Waterbirds in Bulgaria (1977-2001). Results from 25 years of Mid-winter counts carried out at the most important Bulgarian Wetlands. Pensoft, Sofia-Moscow, 160 p.
- Michev, T., Profirov, L., Nyagolov, K., Dimitrov, M. (2011). The Autumn migration of Soaring Birds at Bourgas Bay, Bulgaria. *British Birds* 104, January 2011. 16-37

- Michev, T., Profirov, L., Michev, B., Hristov, L., Ignatov, A., Stoynov, E., Chipev, N. (2018). Long-term Changes in Autumn Migration of Selected Soaring Bird Species at Burgas Bay, Bulgaria. *Acta zool. bulg.*, 70 (1): 57-68.
- Moss, E. (2015). Habitat Selection and breeding ecology of Golden Eagles in Sweden. Doctoral Thesis, Swedish University of Agricultural Sciences, Umeå, 40 p. https://pub.epsilon.slu.se/12170/1/moss_e_150504.pdf
- Marin, S., I. Ivanov, D. Georgiev and Z. Boev. 2004. On the food of the Imperial Eagle *Aquila heliaca* on Sakar Mountain and Dervent Heights, Bulgaria. – *Raptors Worldwide*, WWGBP/MME, Eds. Chancellor r. & B.-U. Meyburg, pp. 589-592.
- Message, S., Taylor, D. 2005. *Waders of Europe, Asia and North America: Helm Field Guide*. Helm, London.
- Metcheva, R., Beltcheva, M., Naumov, B., Yankov, Y., Michev, T., Profirov, L., Mitov, P., Kenderov, L., Georgieva, E., Petrov, P., Goranov, S., (2016) Faunistic study of the Danube Island Tsibar. — Fourth Romanian-Bulgarian-Hungarian-Serbian Conference 'Geographical Research and Cross-Border Cooperation within the Lower Basin of the Danube', 15—17 Sept. 2016, Vidin — Bulgaria, pp. 72.
- Michalczuk, J., M. Michalczuk. 2017. Diet variability of Syrian Woodpecker *Dendrocopos syriacus* nestlings in the rural landscape of SE Poland. *North-Western Journal of Zoology* 13(2):278-284.
- Michalczuk, J., M. Michalczuk 2016. Habitat preferences of Picidae woodpeckers in the agricultural landscape of SE Poland: Is the Syrian Woodpecker *Dendrocopos syriacus* colonizing a vacant ecological niche? *North-Western Journal of Zoology*, 12 (1): 14-21.
- Michalczuk, J., M. Michalczuk. 2020. Nest-site selection of the Syrian Woodpecker (*Dendrocopos syriacus*) in the agricultural landscape of SE Poland. *Acta zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae* 66(2):189-202.
- Mikusiński, G. 1997. Winter foraging of the Black Woodpecker, *Dryocopus martius* in managed forest in south-central Sweden. *Ornis Fennica* 74(4):161-166л
- Michev, T. M., & Profirov, L. (2003). *Mid-winter Numbers of Waterbirds in Bulgaria (1977-2001): Results from 25 Years of Mid-winter Counts Carried Out at the Most Important Bulgarian Wetlands*. Pensoft Pub.
- Milchev B. 2009. Breeding biology of the Long-legged Buzzard *Buteo rufinus* in SE Bulgaria, nesting also in quarries. *Avocetta*, 33: 25-32.
- Moga, C., T. Hartel, K. Öllerer, Á. Szapanyos. 2010. Habitat use by the endangered Lesser Grey Shrike *Lanius minor* in Central Romania. *Belgian Journal of Zoology* 140(2).
- Nesterenko M. A. 2000. Habitat use of Whiskered tern (*Chlidonias hybrida*) in the Danube delta at breeding. *ODU Bulletin*, no. 5, pp. 172-175.
- Nikolov I., P.Shurulinkov, B.Borisov (2014) Status of the breeding populations of Great Cormorants in Bulgaria in 2012. In: Bregnalle T., Lynch J., Parz-Gollner R., Marion L., Volponi S., Paquet J.Y., Carss D.N., van Eerden M.R. (eds.) *Breeding numbers of Great Cormorants Phalacrocorax carbo in the Western Palearctic, 2012-2013.*- 99: 78-81.
- Newton, I. (2008). Highlights from a long-term study of Sparrowhawks. *British Birds* 101: 607–623. https://britishbirds.co.uk/sites/default/files/V101_N11_23_39.pdf

- Palatitz, P., Szabolcs S., Horváth, É., Kotymán, L. (2015). Hunting efficiency of Red-footed Falcons in different habitats, *Ornis Hungarica*, 10.1515/orhu-2015-0003, 23, 1, (32-47).
- Shurulinkov, P., Daskalova, G., Michov S., Koev V. 2016. The distribution, numbers, and breeding of terns and waders on the sand islands along the Bulgarian-Romanian section of the Danube. *North-Western Journal Of Zoology* 12 (1): 65-77.
- Shurulinkov, P., Daskalova G., Cheshmedzhiev, S., Kirov, K., Koev, V., Dinkov, H., Hristov, I., Nikolov, I., Mihov, S., Kutsarov, Y. 2019. Heron and Cormorant colonies along the Bulgarian-Romanian section the Danube River: Status and trends, 2010-2014, in: Shurulinkov, P., Hubenov, Z., Beshkov, S., Popgeorgiev, G. (Eds.), *Biodiversity of the Bulgarian-Romanian Section of the Lower Danube*. Nova Science Publishers, New York, p. 461.
- Shurulinkov, P., Cheshmedzhiev, S., Daskalova, G., Dinkov, H., Kirov, K., Hristov, I., Kutsarov, Y., Koev, V., Michov, S., 2019. Recent data on the distribution and numbers of the water birds in the wetlands along the Bulgarian section of the Danube river, in: Shurulinkov, P., Hubenov, Z., Beshkov, S., Popgeorgiev, G. (Eds.), *Biodiversity of the Bulgarian-Romanian Section of the Lower Danube*. Nova Science Publishers, New York, p. 461.
- Shurulinkov P., Daskalova G., Popov K, Dalakchieva S., Tsonev R., Dimchev I., Ralev A. (2020) Recent changes in the presence status and numbers of ruddy shelduck (*Tadorna ferruginea*) in the Eastern Balkans. *Historia Naturalis Bulgarica*, 41: 41-49.
- Svensson L. (2013) Полеви определител на птиците на Европа, Северна Африка и Близкия Изток. БДЗП.
- Taylor, B. and van Perlo, B. (2000). *Rails. A Guide to the Rails, Crakes, Gallinules and Coots of the World*. Robertsbridge, Sussex: Pica. ISBN 978-1-873403-59-4.
- Turcokova L., M. Meliskova, M. Balazova. 2016. Nest site location and breeding success of Common kingfisher (*Alcedo atthis*) in the Danube river system. *Folia Oecologica*, 43: 74-82.
- Vassilev V. 2003. Comparison of the nest ornitofauna in the four water basins of north-eastern Bulgaria. *Ann. De l'Univ. de Sofia „St. Kl. Ohridski“*. Vol 95. 241-246.
- Vilches A., R. Miranda, J. Arizaga, D. Galicia. 2012. Habitat selection by breeding Common Kingfishers (*Alcedo atthis* L.) in rivers from Northern Iberia. *Ann. Limnol. - Int. J. Lim.* 48: 289–294.
- Wetlands International. 2016. Waterbird Population Estimates. Available at: wpe.wetlands.org.
- Gilbert, G. (2002). The status and habitat of Spotted Crakes *Porzana porzana* in the UK in 1999. *Bird Study* 49: 79-86.